

Patenttiasiamieskokeen käsikirja 2026

Tämä käsikirja yhdistää yhteisen osan ja patenttioikeuden kokeessa tarvittavan aineiston aiheittain. Patentteihin liittyvät säännöt, etuoikeus, omistus, kansallinen menettely, PCT, EPC, yhtenäispatentti, hyödyllisyysmalli ja lisäsuojatodistus kuuluvat samaan suureen kokonaisuuteen. Jokaisen suojamuodon määräajat, maksut, poikkeukset ja myöhästymisen korjauskeinot käsitellään sen omassa luvussa.

Tarkistuspäivä 5.10.2026. Koepäivän sääntely ratkaisee. Yhteisen osan koe on 12.10.2026 kello 9–12 ja patenttioikeuden koe 13.10.2026 kello 13–17. [PRH asiamiestutkinto](#).

Lukutapa

Etsi ensin suojamuoto, alue ja menettelyvaihe. Katso sen jälkeen määräajan alkamishetki, viimeinen päivä, tarvittavat asiakirjat, vastaanottava viranomainen ja maksu. Määräajan ylityttyä tarkista asianomainen korjauskeino ja sen omat määräajat; uudelleen käsittely ja oikeuden ennalleen palauttaminen ovat eri menettelyjä.

Lähteet ovat kyseisen asian yhteydessä. Laki ja sopimusmääräys ovat ensisijaisia, viraston ohje auttaa soveltamisessa, vuoden 2026 hinnasto ratkaisee nykyisen maksun ja vanha arvosteluperuste osoittaa kysymyksen tarkoituksen. Maksullisten taustakirjojen kokotekstejä ei ollut käytettävissä, eikä niitä väitetä luetuiksi. Virallisen lukemiston ja osaamistavoitteiden rajausta: [PRH:n patenttioikeuden osa](#) ja [PRH:n yhteinen osa](#). Näiden listojen aiheita käsitellään tässä oikeuslajeittain.

PRH:n Patenttikäsikirjasta käytetään viralliselta sivulta 5.10.2026 löytynyttä vuoden 2025 versiota. Sen alalukuviitteet, esimerkiksi C.7, E.3, F.5, G.1, J, K ja L, ohjaavat alkuperäiseen kohtaan. Maksut ja myöhemmät muutokset tarkistetaan erikseen. [Patenttikäsikirja](#).

Uusi patenttilaki 653/2026 tulee voimaan 1.6.2027. Lokakuun 2026 kokeeseen sovellettava lähtökohta on patenttilaki 550/1967 silloin voimassa olleine muutoksineen. Julkaistu tuleva laki ei ole sama asia kuin voimassa oleva laki. [PatL 550/1967](#); [uuden lain voimaantulosäännös](#).

Sisällön pääkokonaisuudet

1. IPR-järjestelmä ja kansainväliset sopimukset
2. Patentit ja teknisten keksintöjen suoja
3. Tavaramerkit
4. Mallioikeudet
5. Muut aineettomat oikeudet
6. Sopimukset ja kaupallistaminen
7. Asiamiestoiminta ja ammattietiikka
8. Riidat ja oikeudenkäynti
9. Kokeiden logiikka ja vastauksen rakentaminen

Sisällys

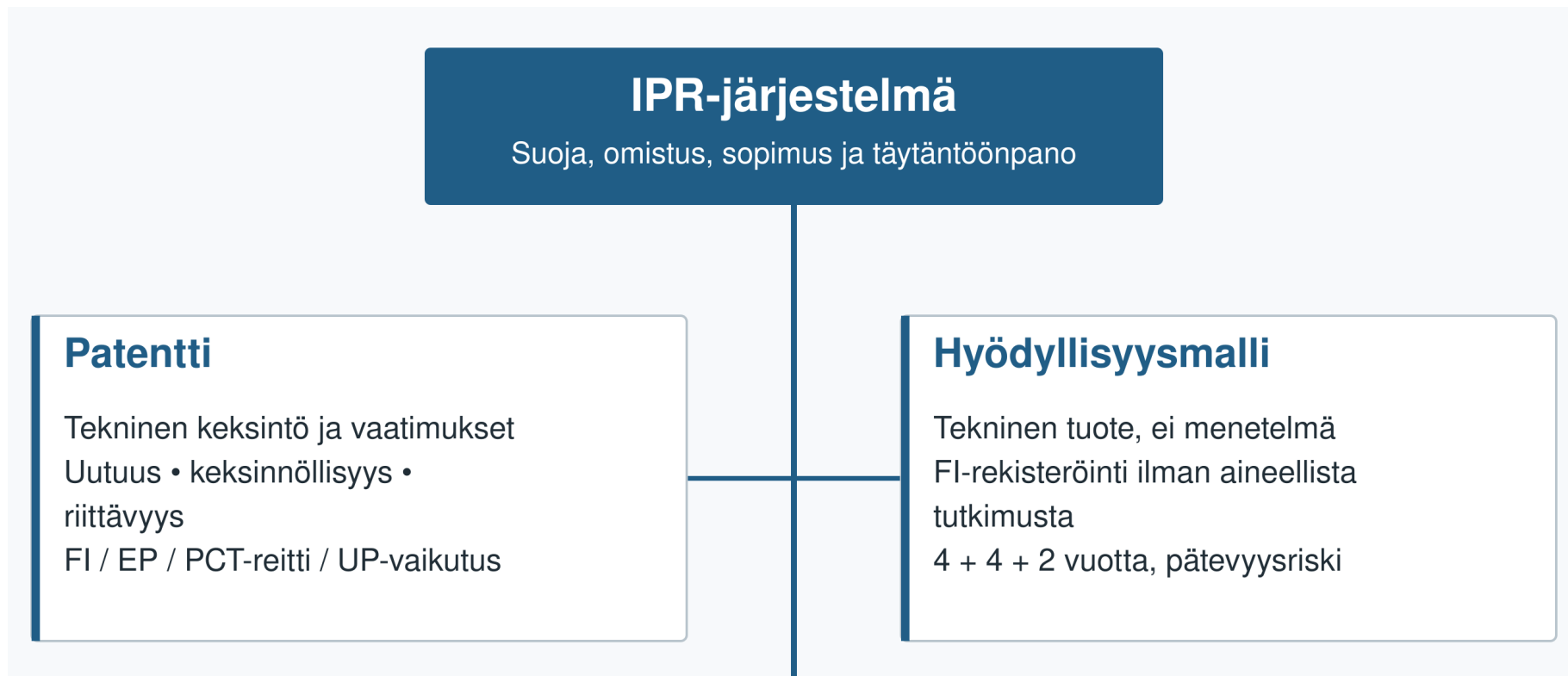
Lukutapa.....	1
Sisällön pääkokonaisuudet.....	1
IPR-järjestelmä ja kansainväliset sopimukset.....	5
Yksi tuote voi sisältää monta oikeutta.....	5
Suojattavuus omistus ja toimintavapaus.....	10
Sopimusten tehtävät.....	11
Eurooppa sisältää useita eri alueita.....	17
Tutkimuksen tarkoitus ratkaisee relevantin tiedon.....	17
Käsitteet joita ei saa sekoittaa.....	18
Patentit ja teknisten keksintöjen suoja.....	19
Patenttiluvun paikannus kokeessa.....	24
Pariisin etuoikeus ja patenttien kansainväliset periaatteet.....	25
TRIPS ja patentin kansainvälinen vähimmäissuoja.....	29
Patentoitavuus ja Suomen kansallinen menettely.....	30
Suomen patenttihakemuksen käsittely ja määräajat.....	44
Soveltavat patenttiharjoitukset ja ratkaisut.....	66
PCT ja kansainvälisen patenttisuojan reitit.....	71
Eurooppapatentti ja Euro PCT.....	90
Yhtenäispatentti ja UPC.....	111
Keksijä, hakija ja oikeuden haltija.....	118
Työntekijäkeksinnöt.....	125
Korkeakoulukeksinnöt.....	129
Maanpuolustukselle merkitykselliset keksinnöt.....	132
Hyödyllisyysmalli.....	133
Lisäsuojatodistus lääkkeelle ja kasvinsuojeluaineelle.....	142
Omistuksen, keksintölakien, hyödyllisyysmallin ja SPC:n ansakysymykset.....	148
Patentin loukkaus ja riidan määräajat.....	151
Tavaramerkit.....	156
Mitä merkillä suojataan ja miten oikeus syntyy?.....	161
Rekisteröinnin esteet ja aikaisemmat oikeudet.....	162
Tavaraluettelo ja luokittelu.....	163
Kielto-oikeus, sallittu käyttö ja sammuminen.....	163
Hakureitit ja kielet.....	164
Määräajat, myöhästymisen ja pelastuskeinot.....	164
Käyttövelvollisuus, käyttönäyttö ja passiivisuus.....	167
Väite, menettäminen, mitätöinti ja loukkaus.....	168
Oikeuden siirto, lisenssi ja erityiset merkit.....	168
Madridin järjestelmä ja alueelliset ratkaisut.....	169
Tavaramerkkien maksut 2026.....	170
Hyvitys, vahinko ja vaatimuksen aika.....	172
Miten vanhojen kokeiden väitteet luetaan?.....	172

Mallioikeudet.....	173
Reittikartta ja vuosien 2025–2026 uudistus.....	178
Suojan kohde, uutuus ja yksilöllinen luonne.....	178
Julkistaminen, 12 kuukauden armonaika ja 6 kuukauden etuoikeus.....	180
Kuvat määräävät suojan.....	180
Suomen hakemus ja EU-hakemus.....	181
Mallien määrääjät ja myöhästymisen seuraukset.....	181
Rekisteröimätön ja lykätysti julkaistu EU-malli.....	184
Loukkaus, digitaaliset tiedostot, poikkeukset ja korjaaminen.....	184
Haagin järjestelmä ilman perushakemusta.....	185
Mallien maksut 2026.....	186
Kuka omistaa mallin ja miten oikeutta hoidetaan?.....	188
Saman tuotteen useat oikeudet ja kolme erilaista myöhästymistä.....	188
Tämän pääluvun nopea paikannus kokeessa.....	189
Muut aineettomat oikeudet.....	190
Tekijänoikeus, ohjelmistot, tietokannat ja tekoäly.....	190
Liikesalaisuudet ja tekniset ohjeet.....	194
Toiminimi ja muut yrityksen tunnuksot.....	196
Verkkotunnukset: .fi ja .ax.....	198
Maantieteelliset merkinnät ja alkuperään liittyvä suoja.....	200
Integroidun piirin piirimalli.....	202
Kasvinjalostajanoikeus.....	204
Sopimukset ja kaupallistaminen.....	208
Omistuksesta käyttöoikeuteen ja toimintavapauteen.....	208
Salassapitosopimus ja yhteistyön tulokset.....	209
Rojalti, raportointi ja taloudelliset ehdot.....	209
Kilpailuoikeus ja vuoden 2026 teknologiansiirtosäännöt.....	210
Oikeuksien sammuminen ja rinnakkaistuonti.....	211
Pakotteet patenttiasiamiehen toimeksiannossa.....	212
Asiamiestoiminta ja ammattietiikka.....	213
Edustamiskelpoisuus eri järjestelmissä.....	213
Auktorisointi ja suojatut nimikkeet.....	213
Hyvä asiamiestapa käytännössä.....	216
Valvonta ja seuraamukset.....	220
Ratkaistut ammattietiikan ja auktorisoinnin tapaukset.....	221
Riidat ja oikeudenkäynti.....	226
Oikea menettely ja oikea tuomioistuin.....	226
Markkinaoikeudessa edustaminen.....	227
Kirjelmä ja näytön esittäminen.....	227
Muutoksenhaun määrääjät ja tiedoksianto.....	228
Turvaamistoimi ennen pääasian ratkaisua.....	231
Todistelun turvaaminen ja salaisuudet.....	232
Patenttiloukkauksen seuraamukset ja kanneajat.....	233

Rajat ylittävä loukkausriita ja ulkomaisen patentin pätevyys.....	234
UPC tuomioistuimena.....	235
Oikeudenkäyntimaksut vuonna 2026.....	236
Ratkaistut oikeudenkäyntitapaukset.....	237
Kokeessa nopeasti löydettävät ratkaisevat erot.....	239
Kokeiden logiikka ja vastauksen rakentaminen.....	241
Mihin tämä luku perustuu.....	241
Mitä arvostelu käytännössä edellyttää.....	241
Patenttivaatimusten laatiminen: suojaa se, mitä asiakas tekee.....	242
Problem–solution approach: tekninen vaikutus ratkaisee välivaiheet.....	242
Hakemusstrategia: reitti, kustannus ja asiakkaan tilanne.....	243
Määräaikavastaus: täytä seitsemän kohtaa.....	244
Yhteisen osan pisteytys: varmista jokainen ryhmä.....	244
Kolme käytettävää vastauspohjaa.....	245
Koeharjoitus, jossa aiheet yhdistyvät.....	245

IPR-järjestelmä ja kansainväliset sopimukset

Yksi tuote voi sisältää monta oikeutta

Tavaramerkki

Tavaroiden ja palvelujen tunnus
Erottamiskyky ja aiemmat oikeudet
FI / EUTM / Madrid

Mallioikeus

Tuotteen tai sen osan ulkomuoto
Uutuus ja yksilöllinen luonne
FI / rekisteröity EU / Hague

Tekijänoikeus

Itsenäinen ja omaperäinen teos
Syntyy ilman rekisteröintiä
Idea ja tieto eivät ole teos
sellaisinaan

Liikesalaisuus

Salainen + taloudellinen arvo
Kohtuulliset suojaamistoimet
Ei estä riippumatonta kehittämistä

Toiminimi ja verkkotunnus

Yrityksen nimi ≠ tavaramerkki
Verkkotunnus ≠ lupa käyttää merkkiä
PRH / Traficom / riitafoorumi

Maantieteellinen merkintä

Alkuperään kytkeytyvä tuotesuoja
Maatalous sekä
käsityö/teollisuustuotteet
Järjestelmät ja hakureitit
erotettava

Kasvinjalostajanoikeus

Uusi, erottuva, yhtenäinen ja pysyvä
lajike
Kansallinen suoja tai CPVO
Patentin poikkeukset arvioidaan
erikseen

Piirimalli

Puolijohdetuotteen topografia
Rekisteröinti ja oma aikarakenne
Ei sama oikeus kuin ohjelmiston
tekijänoikeus

Omistus ja kaupallistaminen

Keksijä / tekijä / työnantaja /
korkeakoulu
Siirtoketju, lisenssi ja NDA
Oma oikeus ei korvaa FTO-arviota

Täytäntöönpano

Pätevyys, suojapiiri ja alue
PRH / MAO / EUIPO / UPC
Foorumi ja muutoksenhaku oikeuden
mukaan

Vuosi 2026 • Tiivistetty kartta: ehdot ja poikkeukset käsitellään luvun tekstissä.

Kartan lähteet: [Patenttilaki](#) · [Tavaramerkkilaki](#) · [Mallioikeuslaki](#) · [Tekijänoikeuslaki](#)

IPR tarkoittaa aineettomia oikeuksia. Kukin suojamuoto suojaa eri kohdetta. Patentti koskee teknistä ratkaisua, malli tuotteen ulkomuotoa, tavaramerkki kaupallista alkuperää osoittavaa tunnusta ja tekijänoikeus omaperäistä ilmaisua. Liikesalaisuus suojaa lain edellytykset täyttävää salaista tietoa sen oikeudettomalta hankkimiselta, käyttämiseltä ja ilmaisemiselta. Sama tuote voi hyötyä useasta suojasta. Päällekkäisyys ei muuta kunkin oikeuden edellytyksiä tai määräaikoja.

Tuotteen osa	Mahdollinen suoja	Ratkaiseva arviointi	Mitä suoja ei yksin anna
Uusi pumpun ohjausratkaisu	Patentti tai liikesalaisuus	Uutuus, keksinnöllisyys, riittävä selitys tai todellinen salaisuus	Lupaa käyttää kilpailijan laajempaa patenttia
Uusi näkyvä kotelo	Mallioikeus	Uutuus, yksilöllinen luonne ja kuvissa määritetty ulkomuoto	Yksinoikeutta tekniseen toimintaperiaatteeseen
Pumpun nimi ja logo	Tavaramerkki	Erottamiskyky, aiemmat oikeudet ja tavara- tai palveluluettelo	Yksinoikeutta kaikkiin saman luokan tavaroihin
Ohjausohjelman lähdekoodi	Tekijänoikeus ja liikesalaisuus	Omaperäinen ilmaisu ja omistusketju	Yksinoikeutta ohjelman ideaan tai toimintoon
Salainen tuotannon säätöikkuna	Liikesalaisuus	Salaisuus, taloudellinen arvo ja kohtuulliset suojoitoimet	Kieltoa riippumattomaan keksimiseen
Yrityksen nimi	Toiminimi	Suojattu nimi, toimiala ja käyttö	Patenttisuojaa yrityksen tuotteeseen
Verkkokaupan osoite	Verkkotunnukseen käyttöoikeus ja taustalla olevat tunnus oikeudet	Toisen suojatun nimen tai merkin vastaavuus tai muistuttaminen lain ehdoin	Yleistä tunnusmonopolia verkkotunnuksen sanaan

Suojamuotojen aineelliset edellytykset, poikkeukset ja oikeuskohtaiset lähteet ovat niiden omissa luvuissa. Suojamuodon valinnassa kannattaa kysyä myös, voiko kilpailijan loukkaus käytännössä tulla tietoon ja voidaanko se näyttää toteen. Myyntituotteesta helposti selvittävä rakenne on usein huono salassapidon kohde. Tuotantolaitoksen sisällä käytettävä, ulospäin näkymätön prosessi voi puolestaan olla vaikeasti valvottava patenttikohde.

Suojattavuus omistus ja toimintavapaus

Suojattavuus kysyy, voidaanko yrityksen ratkaisuun saada oma oikeus. Omistus kysyy, kuka on keksinyt tai luonut ja miten oikeudet ovat siirtyneet. Toimintavapaus eli freedom to operate kysyy, voiko yritys valmistaa, käyttää, myydä tai tuoda tuotteen tietyssä maassa loukkaamatta siellä voimassa olevaa oikeutta. Oman patentin myöntäminen ei ole yleinen toimintalupa.

Esimerkki A ja A plus B. Kilpailijalla on patentti laitteelle, jossa on A. Yritys kehittää uuden ja keksinnöllisen parannuksen A+B ja saa sille patentin. A+B-tuote voi silti toteuttaa kilpailijan A-vaatimuksen kaikki piirteet. Kilpailija ei puolestaan saa automaattisesti käyttää A+B-parannusta. Tarvitaan lisenssi, ristilisenssi, kiertoratkaisu tai oikeuksien pätevyys arviointi. Molemmilla voi olla kielto-oikeus ja molempien toimintavapaus voi olla rajoitettu. (Lähde: PatL 3, 39 ja 46 §; EPC 64 ja 69 artiklat.)

Omistusketjussa erota luonnollinen keksijä tai tekijä, ensimmäinen hakija, siirronsaaja, etuoikeuden haltija ja nykyinen rekisterinhaltija. Rekisteritodistus on due diligence -tutkimuksen alku. Työntekijän keksintö, alihankkijan työ ja korkeakoulun tutkimus tarvitsevat eri oikeusperustan. Patenttiin, lähdekoodiin ja kuvitukseen ei pidä olettaa samaa automaattista siirtosääntöä.

Sopimusten tehtävät

TRIPS / WTO

Useiden IPR-lajien vähimmäistaso
Kansallinen kohtelu + suosituimmuus
Täytäntöönpano ja rajatut
poikkeukset

EPC / EPO

Keskitetty eurooppapatentin
myöntäminen
40 sopimusvaltiota vuonna 2026
Myöntämisen jälkeen kansalliset osat
/ UP

PCT / WIPO

Yksi kansainvälinen patenttihakemus
Kansainvälinen tutkimus ja julkaisu
30/31 kk vaihe: virasto ratkaisee
myöntämisen

UP + UPC

EP-patentin yhtenäinen vaikutus
Vuonna 2026 vaikutusalue 18 valtiota
Yhtenäinen suoja ja keskitetty
riitafoorumi

Madrid / WIPO

Tavaramerkin kansainvälinen rekisteröinti
Nimetyt virastot tutkivat suojan
5 v riippuvuus, 3 kk transformaatio

Hague / WIPO

Mallin kansainvälinen rekisteröinti
Nimetyt sopimusosapuolet ja niiden ehdot
Julkaisun lykkäys ei ole sama kaikkialla

Budapestin sopimus

Mikro-organismien talletuksen tunnustaminen
Liittyy patentin riittävään selitykseen
Talletus ei itsessään ole patentti

EU-oikeus

EUTM ja EU-malli: EU:n alue
SPC ja muiden alojen harmonisointi
EU ≠ ETA ≠ EPC ≠ UP:n vaikutusalue

Vuosi 2026 • Tiivistetty kartta: ehdot ja poikkeukset käsitellään luvun tekstissä.

Kartan lähteet: [Pariisin yleissopimus](#) · [TRIPS](#) · [EPC](#) · [PCT](#)

Teollisoikeus on osa IPR:ää. Pariisin yleissopimuksen laaja käsite kattaa patentit, hyödyllisyysmallit, mallit, tavaramerkit ja palvelumerkit, toiminimet, alkuperää osoittavat tunnukset sekä vilpillisen kilpailun torjumisen. Bernin yleissopimus käsittelee teosten tekijänoikeutta. TRIPS velvoittaa WTO-jäseniä toteuttamaan IPR:n vähimmäisstandardit ja täytäntöönpanovaatimukset. Sopimus, hakureitti ja toimivaltainen virasto ovat eri asioita. (Lähde: [Pariisi 1 artikla](#); [Bernin yleissopimus](#), 5 artikla; [TRIPS](#), 1–4 ja 9 artiklat.)

Järjestelmä	Tehtävä	Suojamuoto ja toimija	Ratkaiseva ero
Pariisin yleissopimus	Kansallinen kohtelu, etuoikeus ja teollisoikeuksien periaatteet	Sovelletaan kansallisissa ja alueellisissa järjestelmissä	Ei ole yhteinen hakemus tai maailmanrekisteri
Bernin yleissopimus	Tekijänoikeuden automaattisuus ja vähimmäissuoja	Teokset ja kansallinen laki	Suoja ei edellytä PRH-rekisteröintiä
TRIPS	WTO:n vähimmäisstandardit ja täytäntöönpano	Valtiot toteuttavat velvoitteet	Ei kumonnut Pariisin tai Bernin sopimuksia
EPC	Eurooppapatentin yhteinen hakemis- ja myöntämismenettely	Patentti, EPO	Myöntö ja kansalliset oikeusvaikutukset erotetaan
PCT	Kansainvälinen hakemus ja tutkimus, myöhempi kansallinen tai alueellinen jatko	RO, ISA, IPEA, WIPO IB ja jatkovirastot	Maailmanpatenttia ei myönnetä
Yhtenäispatenttijärjestelmä	EP-patentin yhtenäinen vaikutus osallistuvalla alueella	EPO rekisteröi vaikutuksen, UPC käsittelee riidat	Ei ole EP:stä erillinen alkuhakemus
Madridin pöytäkirja	Tavaramerkin kansainvälinen rekisteröintireitti	Alkuperävirasto, WIPO ja nimetyt virastot	Perusmerkki ja viiden vuoden riippuvuus
Haagin järjestelmä	Mallien kansainvälinen rekisteröintireitti	WIPO ja nimetyt virastot	Ei Madridin kaltaista kantarekisteröintivaatimusta
Budapestin sopimus	Mikro-organismien talletusten tunnustaminen patenttimenettelyssä	Kansainvälinen talletusviranomaisen	Talletus tukee toteutettavuutta, ei myönnä patenttia

Lähteet: [WIPO sopimukset](#); [EPC:n oikeudellinen perusta](#); WTO TRIPS. Tarkat artiklat, viranomaisvalinnat, maksut ja määrääjät käsitellään suojamuodon sisällä.

Kansallinen kohtelu vähimmäissuoja ja suosituimmuuskohtelu

Kansallinen kohtelu tarkoittaa sopimuspiiriin kuuluvan ulkomaisen oikeudenhaltijan kohtelua kuten oman maan oikeudenhaltijaa. Vähimmäissuoja tarkoittaa sopimuksen asettamaa alarajaa. TRIPS:n suosituimmuuskohtelu puolestaan koskee eri ulkomaisten valtioiden kansalaisten keskinäistä syrjimättömyyttä: yhdelle annettu etu on lähtökohtaisesti annettava muiden WTO-jäsenten kansalaisille

sopimuksen poikkeuksin. Se ei ole Pariisin yleissopimuksen oma pääperiaate. (Lähde: Pariisi 2–3 artikla; [TRIPS 1–5 artiklat](#).)

Ansakysymys. Kansallinen kohtelu poistaa kaikki ulkomaisen hakijan asiamiesvaatimukset. Väärin. Pariisin 2 artiklan 3 kohta sallii menettelyä ja asiamiehen määräämistä koskevia kansallisia sääntöjä. Suomen asianomaisen suojamuodon lakia on luettava erikseen. Esimerkiksi patenttihakemuksessa ulkomailta asuvan hakijan ETA-asiemies määräytyy PatL 12 §:stä. Kansalaisuus, asuinpaikka ja yrityksen kotipaikka eivät ole toistensa synonyymejä.

Pariisin yleissopimuksen muu teollisoikeussisältö

Patenttien etuoikeus ja artiklat 1–5 quater käsitellään tarkasti patenttiluvun alussa. Yhteisen osan kannalta Pariisin yleissopimus on kuitenkin tätä laajempi.

Artikla	Perusasia	Soveltamisessa huomattava
5 quinquies	Mallien suoja sopimusmaissa	Ei perusta yhtä kansainvälistä mallioikeutta
6	Tavaramerkin rekisteröinnin kansalliset edellytykset ja riippumattomuus	Madridin erityinen perusmerkkiriippuvuus on eri asia
6 bis	Yleisesti tunnetun merkin suoja	Vähintään 5 vuotta jäljitelmän rekisteröinnin kumoamisen pyytämiseen; vilpillisessä mielessä ei samaa määräaikaarajaa
6 ter	Valtiotunnukset ja kansainvälisten järjestöjen tunnukset	Virallinen tunnus ei ole vapaasti rekisteröitävä logo
6 quater	Merkin luovutus	Sopimuksen ehdot ja kansallinen laki luetaan yhdessä
6 quinquies	Kotimaassa asianmukaisesti rekisteröidyn merkin suoja muissa sopimusmaissa	Sopimuksessa on nimenomaiset kieltäytymisperusteet; ei automaattista maailmanrekisteröintiä
6 sexies ja 7 bis	Palvelumerkit ja yhteisömerkit	Eri merkkityypeillä on omat edellytyksensä
6 septies	Asiamiehen luvaton rekisteröinti omiin nimiin	Päämiehen oikeuksia suojaava erityissääntö
7	Tavaran luonne	Tavaran laji ei yksin estä merkin rekisteröintiä
8	Toiminimen suoja	Suoja ilman pakollista hakemusta tai rekisteröintiä
9 ja 10	Virheelliset tavaramerkit ja alkuperätunnukset	Maahantuonnin ja täytäntöönpanon kansalliset toimet
10 bis ja 10 ter	Vilpillinen kilpailu ja oikeussuojakeinot	Kansallinen sopimattoman menettelyn sääntely ei ole patenttirekisteröinti
11	Tietyissä kansainvälisissä näyttelyissä annettava väliaikainen suoja	Ei automaattisesti pidennä etuoikeusvuotta

Artikla	Perusasia	Soveltamisessa huomattava
12	Kansallinen teollisoikeushallinto ja virallinen julkaisutoiminta	Virasto ja julkaiseminen ovat sopimusvelvoitteita

Lähde: [Pariisin yleissopimus](#), kyseiset artiklat. Taulukko on paikannusväline. Tavaramerkin, mallin ja toiminimen tarkka nykyinen soveltaminen on niiden omissa luvuissa.

Eurooppa sisältää useita eri alueita

EU, ETA, EPC ja yhtenäispatentin alue vastaavat eri kysymyksiin. EU on EU-tavaramerkin ja EU-mallin alue. ETA on keskeinen oikeuksien sammumisessa ja suomalaisissa asiamiesvaatimuksissa. EPC määrittää eurooppapatenttijärjestelmän jäsenalueen. UP:n suoja määräytyy yhtenäisvaikutuksen rekisteröimishetken osallistuvien ja ratifioineiden valtioiden mukaan.

Maa	EU	ETA	EPC	UP:n nykyinen alue
Suomi	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Liettua	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Espanja	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei
Puola	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei
Norja	Ei	Kyllä	Kyllä	Ei
Sveitsi	Ei	Ei	Kyllä	Ei
Yhdistynyt kuningaskunta	Ei	Ei	Kyllä	Ei
Turkki	Ei	Ei	Kyllä	Ei

Tilanne on tarkistettu 5.10.2026. EPO ilmoittaa 40 EPC-jäsenvaltiota ja nykyinen UP-alue käsittää 18 valtiota. Täsmällinen kohdema on tärkeämpi kuin pelkkä jäsenmäärä. (Lähde: [EPO oikeudellinen perusta](#); [UP:n alue](#); ETA-sopimus.)

Ansakysymys. Patentinhaltija myy tuotteen Turkissa. Ostaja tuo sen Italiaan ja edelleen Suomeen, joten oikeus on sammunut EU:ssa. Tämä ei seuraa pelkästä Turkin myynnistä. Ratkaisevaa on oikeudenhaltijan tai hänen suostumuksellaan tapahtunut ETA-markkinoille saattaminen, kyseinen oikeus ja tuote-erä. Turkki ei ole ETA-maa. Tarkka oikeuskohtainen sammuminen on patentti- ja kaupallistamislukujen kohdissa.

Tutkimuksen tarkoitus ratkaisee relevantin tiedon

Patentoitavuustutkimus ja toimintavapaustutkimus ovat eri selvityksiä. Patentoitavuudessa vanha, rauennut tai Suomessa voimaan saattamaton julkaisu voi olla merkittävä tekniikan taso. Toimintavapaudessa ratkaisee oikeusvaikutus, alue, voimassaolo ja vaatimuksen toteutuminen. Hyödyllisyysmallin rekisteröinti ei osoita, että uutuus ja keksinnöllisyys olisi tutkittu kuten patentissa. Hakemusjulkaisu ei myöskään itsessään osoita, että joku aikaisemman oikeuden haltija ei voisi vastustaa rekisteröintiä.

Esimerkki kahdesta raportista. Vuoden 1998 julkaisu kuvaa yrityksen ratkaisun. Se voi estää uuden patentin, vaikka siihen liittyvä oikeus olisi jo lakannut. Vuonna 2024 myönnetty Suomen patentti puolestaan voi rajoittaa myyntiä Suomessa, jos tuotteen rakenne toteuttaa sen vaatimuksen. Asiakkaan kysymys ratkaisee tarvittavan tutkimuksen.

Käsitteet joita ei saa sekoittaa

Käsite	Merkitys	Tavallinen oikaisuvirhe
Tekemispäivä	Hakemuksen oikeudellinen jättöpäivä	Asiakirjan laatimispäivä
Etuoikeuspäivä	Aiempaan hakemukseen perustuva päivä kyseiselle kohteelle	Sama päivä kaikille myöhemmin lisätyille piirteille
Julkisuus	Tieto on yleisön saatavilla lain tarkoittamalla tavalla	Vain kirjallinen julkaisu olisi julkinen
Myöntäminen tai rekisteröinti	Oikeuden syntymistä koskeva viranomaisvaihe	Takaa toimintavapauden
EP validointi	Myönnetyn EP:n kansallisten vaatimusten täyttäminen	Tehdään jo hakemusvaiheessa
Väite	Säädettyyn aikaan ja virastoon kohdistuva vastustusmenettely	Kaikkien riitojen yleisnimi
Raukeaminen	Oikeus lakkaa esimerkiksi ylläpitomaksun puuttuessa	Aina takautuva ensihakemukseen
Sammuminen	Tietyn markkinoille saatetun tuote-erän kielto-oikeus rajoittuu	Koko oikeuden suoja-aika päättyy
Uudelleen käsittely	Sillensä jätetyn asian jatko säädetyillä toimilla	Sama kuin huolellisuuteen perustuva palauttaminen
Oikeuden ennalleen palauttaminen	Menetetyn oikeuden palautus säädettyjen edellytysten täytyessä	Automaattinen lisääaika
Väliaikainen suoja	Julkaistun hakemuksen ehdollinen myöhempi korvausperusta	Sama kuin myönnetyn patentin täysi kielto-oikeus

Tarkan lainkohdan ja esimerkiksi raukeamisen tai korvauskanteen poikkeusajan löydät kyseisen oikeuden omasta luvusta.

Patentit ja teknisten keksintöjen suoja

Patentit ja tekninen suoja

Kaikki patenttiin liittyvä samassa luvussa

Suojattava keksintö

Tekninen luonne ja teollinen käyttö
Uutuus • keksinnöllisyys •
riittävyys
Vaatimukset määrittävät suojapiirin

Omistusketju

Luonnollinen henkilö keksijänä
Työsuhde / korkeakoulu / siirto
Etuoikeuden oikeusketju erikseen

Ensimmäinen hakemus

Riittävä sisältö ennen julkistamista
Hakemuspäivä ja salassapito
Puuttuvien osien lisäämisen vaikutus

Pariisin etuoikeus

Patentti ja HM: 12 kuukautta
Sama keksintö ja ensimmäinen hakemus
Uusi parannus saa oman päivämäärän

Suomen patentti

PRH: kansallinen tutkimus ja
myöntäminen
Myöntämisen julkaisumaksu: 2 kk
Väite: 9 kk, FI:n oma maksusääntö

Eurooppapatentti

EPO: keskitetty myöntämismenettely
EPC:n määräajat ja maksut
Myönnetty teksti: Rule 71(3), 4 kk

PCT-hakureitti

Kansainvälinen hakemus ja tutkimus
Julkaisu normaalisti 18 kk
FI / EPO-vaihe normaalisti 31 kk

Myönnetty EP: aluevalinta

Kansalliset validoinnit: FI 3 kk
UP-pyyntö: 1 kk
myöntämiskuulutuksesta
Muiden alueiden suoja tarkistetaan
erikseen

Maksut ja menetetty aika

Hakemus-, tutkimus- ja
vaatimusmaksut
Vuosimaksut ja omat lisäajat
FI:n ja EPO:n korjauskeinot
erotettava

Hyödyllisyysmalli

Tuotekeksintö, ei menetelmäsuoja
4 + 4 + 2 vuotta ja PRH-mitätöinti
PCT-HM:n käännöslisämaksu 31 kk:ssa

SPC

Lääke / kasvinsuojelu: peruspatentti
+ lupa
Hakemus yleensä 6 kk:n ikkunassa
Oma kesto, maksut ja pediatriinen
jatko

Kaupallistaminen ja riita

Oma patentti ≠ oma toimintavapaus
Loukkaus, lisenssi, FTO ja todisteet
FI-tuomioistuin / UPC oikeuden
mukaan

Vuosi 2026 • Tiivistetty kartta: ehdot ja poikkeukset käsitellään luvun tekstissä.

Kartan lähteet: [Patenttilaki](#) · [Patenttikäsikirja](#) · [EPC](#) · [PRH 2026 maksut](#)

Patenttiluvun paikannus kokeessa

Kysymyksen ydinsana	Etsi tämän pääluvun kokonaisuus	Varmista samalla
Ensimmäinen hakemus, etuoikeus, sama keksintö	Pariisin etuoikeus	12 kk, oikeusketju, muodollisuudet ja palautuksen erityisaika
Teknologia-alan poikkeus, täytäntöönpanon puuttuminen	TRIPS ja patentin vähimmäissuoja	Oikeuden sisältö, sallittu poikkeus ja oikeussuojakeinot
Uutuus, valinta, tekninen vaikutus, riittävyys	Patentoitavuus	Yksi uutuusjulkaisu, ongelma–ratkaisumenetelmä ja alkuperäinen tuki
PRH-välipäätös, jakaminen, myöntäminen	Suomen patenttihakemuksen käsittely	Kirjeen kello, tekstin hyväksyminen, erillinen julkaisumaksu
Vuosimaksu, sillensä, huolellisuus	Suomen määräajat ja myöhästymisen keinot	Nimellinen eräpäivä, lisäaika, puuttuva toimi ja oikea korjausmenettely
RO, ISA, IPEA, 19 artikla, demand	PCT	Viraston kelpoisuus, myöhemmin päättyvä määräaika ja maksut
Kansallinen vaihe, Euro-PCT, käännös	PCT ja eurooppapatentti	30/31 kk:n ero sekä FI-patentin ja FI-HM:n eri käännöslisäaikamaksu
Rule 71(3), validointi, EPO-väite	Eurooppapatentti	4 kk tiedoksiannosta, FI-validointi 3 kk, väite 9 kk ja maksun määräaika
UP-pyyntö, vaikutusalue, opt-out	Yhtenäispatentti ja UPC	1 kk, 25/18 valtion ero, palautuksen poissulut ja keskitetty riitariski
Keksijä, työntekijä, ilmoitus, korvaus	Keksijä ja työntekijäkeksinnöt	Oikeudenotto 4 kk ja erillinen 1 kk Suomen hakemisen poikkeus
Avoin tutkimus, sopimustutkimus	Korkeakoulukeksinnöt	2 kk vastaus, 6 kk ottaminen tai keksijän toiminta sekä puutteellisen ilmoituksen vaikutus
Salainen, ulkomaille, puolustus	Maanpuolustuskeksinnöt	Ilmoitusvelvollisuus, lupa, hakureitti ja NATO-lain poikkeukset
Nopea tekninen tuotesuoja, HM-mitätöinti	Hyödyllisyysmalli	Menetelmäsuojan puuttuminen, 4+4+2 vuotta, PRH-vastaukset ja vain yksi uudelleen käsittely
Lääke, myyntilupa, valmistuspoikkeus	Lisäsuojatodistus	6 kk hakemusikkuna, artikla 3, kesto-laskenta, vuosimaksut ja pediatriinen jatko
Loukkaus, turvaamistoimi, korvaus, valitus	Patentin loukkaus ja riidan määräajat	Oikea foorumi, 1 kk kanteen nostaminen, haastehakemuksen saapumisaika ja eri

Kysymyksen ydinsana	Etsi tämän pääluvun kokonaisuus	Varmista samalla
		jatkovalituskellot

Hakutaulukko tiivistää luvun rakennetta. Varsinainen ratkaisu tehdään alla olevan asianomaisen alaluvun säännöillä ja paikallisilla lähteillä; taulukon tiivistys ei poista niiden ehtoja ja poikkeuksia.

Pariisin etuoikeus ja patenttien kansainväliset periaatteet

Tämän suuren luvun sisällä ovat patentoitavuus, patenttivaatimukset, FI-hakemus, EP ja PCT, yhtenäispatentti, oikeuksien omistus, työntekijä- ja korkeakoulukeksinnöt, hyödyllisyysmalli sekä lisäsuojatodistus. Lue kunkin reitin määräaika-, maksu- ja kielitaulukot yhdessä. Eri virastoissa samanniminen toimi ei välttämättä noudata samaa menettelyä.

Lähteet tämän etuoikeuskokonaisuuden säännöille: [Pariisin yleissopimus](#), 1–5 quater artiklat; [PatL 550/1967](#), erityisesti 6, 13 ja 45–50 §; EPC 87–89 artiklat. Menettelykohtaiset etuoikeuspyynnöt, asiakirjat ja korjaukset on käsitelty FI-, EP- ja PCT-alaluvuissa.

Mitä etuoikeus tekee

Etuoikeus mahdollistaa aiemman asianmukaisen hakemuksen päivän hyödyntämisen myöhemmän hakemuksen suojattavan kohteen arvioinnissa. Se ei tee myöhempää hakemusta automaattisesti uudeksi tai keksinnölliseksi. Jos aiempi hakemus ei kuvaa myöhemmin vaadittua yhdistelmää, tämä yhdistelmä ei saa aiempaa päivää vain siksi, että hakija merkitsee lomakkeelle etuoikeusnumeron.

Asianmukainen ensihakemus on hakemus, jolla voidaan vahvistaa tekemispäivä. Sen myöhempi hylkääminen tai peruuttaminen ei sellaisenaan poista jo syntyntä etuoikeuden perustaa. Etuoikeuteen oikeutettu on alkuhakija tai hänen oikeudenomistajansa. Erityisjärjestelmien säännöt hakijoiden vaihtumisesta ja oikeusketjun näytöstä on tarkistettava erikseen. (Lähde: Pariisi 4 A; EPC 87 ja 88 artiklat.)

Kysymys	Testi	Miksi ratkaisee
Onko oikea hakija	Ensihakija tai etuoikeuden oikeudenomistaja	Keksinnön siirto ja etuoikeusketju on yksilöitävä
Onko ensihakemus asianmukainen	Tekemispäivän vahvistamiseen riittävä hakemus	Pelkkä idean muistiinpano ei ole etuoikeushakemus
Onko ensimmäinen hakemus	Sama kohde ja aiemmat hakemukset tarkastetaan	Uusi saman asian hakemus ei tavallisesti aloita uutta vuotta
Onko sama keksintö	Kyseinen vaadittu kohde ilmenee aiemmasta aineistosta	Etuoikeus ei ulotu uuteen parannukseen automaattisesti
Onko aika noudatettu	Patentti ja HM 12 kk, tavaramerkki ja malli 6 kk	Suojamuodot eivät jaa yhtä yhteistä aikaa
Onko pyyntö ja näyttö kunnossa	Reitin muodolliset määräajat ja asiakirjat	Hakemus voi jäädä eloon vaikka etuoikeus menetetään

Etuoikeusajat ja ristiin käytettävät hakemukset

Myöhempi hakemus	Aiempi perusta	Etuoikeusaika	Poikkeuksen ydin
Patentti	Patentti tai hyödyllisyysmalli	12 kk	Sama suojattava sisältö ja hakijaoikeus
Hyödyllisyysmalli	Patentti tai hyödyllisyysmalli	12 kk	Menetelmää ei voi rekisteröidä HM:nä, vaikka se olisi selityksessä
Malli	Malli	6 kk	Sama ulkomuoto ja oikeusketju
Malli	Hyödyllisyysmalli	6 kk	Pariisi 4 E nimenomainen ristiin käyttämisen sääntö
Tavaramerkki	Tavaramerkkihakemus	6 kk	Merkki ja tavarat tai palvelut asianomaisen järjestelmän ehtojen mukaisesti

Määräaika alkaa ensimmäisen hakemuksen jättöpäivästä, jota ei lasketa mukaan. Viimeinen päivä voi siirtyä seuraavaan työpäivään, jos virasto on sopimuksen tarkoittamalla tavalla suljettu tai kyseessä on virallinen vapaapäivä. Tämä ei ole yleinen vapaa oikeus ottaa viikon lisäaikaa. Etuoikeuspyynnön ilmoittamisen ja etuoikeusasiakirjan toimittamisen ajat erotetaan itse 12 tai 6 kuukauden jatkohakemusajasta. (Lähde: Pariisi 4 C–E; reittikohtaiset määräajan laskentasäännöt.)

Skenaario. FI-ensihakemus jätetään 10.2.2026. Samaa kuvattua keksintöä koskeva EP- tai PCT-jatkohakemus tehdään normaalisti viimeistään 10.2.2027. Vuoden aikana voidaan vertailla maita ja tutkimustuloksia. Hakemuksen julkaisu 18 kuukauden kohdalla ja kansalliseen vaiheeseen siirtyminen esimerkiksi 31 kuukauden kohdalla eivät pidennä etuoikeushakemuksen 12 kuukauden määräaikaa.

Etuoikeusvuoden välitapahtumat

Asianmukaisesti etuoikeutta hyödyntävä myöhempi hakemus ei lähtökohtaisesti menetä pätevyyttään etuoikeusjakson aikana tapahtuneen oman julkistamisen, toisen hakemuksen tai käytön vuoksi. Tämä vaikutus koskee etuoikeuteen todella oikeutettua kohdetta. Ennen ensihakemusta hankitut kolmansien oikeudet säilyvät kansallisen lain mukaisesti. (Lähde: Pariisi 4 B.)

Skenaario A ja uusi B. Ensihakemus kuvaa laitteen A. Sen jälkeen laite esitellään julkisesti. Myöhemmässä hakemuksessa vaaditaan A+B, jossa B on uusi ohjaustoiminto, jota aiempi hakemus ei kuvaa. A:n päivä ja A+B:n päivä on arvioitava erikseen. Etuoikeusmerkintä ei suoraan pelasta uutta yhdistelmää. Myöhempiä julkistusta verrataan siihen kohteeseen, jolla aiempaa päivää ei ole.

Ansakysymys. Hakemus sai muodollisesti etuoikeusmerkinnän, joten jokainen vaatimuksen piirre on varmasti suojassa välijulkaisulta. Väärin. Muodollinen merkintä ei poista saman keksinnön sisältötestiä.

Aiempi hakemus voi olla ensimmäinen vaikka sen vaatimukset olivat kapeat

Etuoikeuden sisältö luetaan hakemusasiakirjoista kokonaisuutena. Asia ei menetä etuoikeuskelpoisuutta vain siksi, ettei sitä ollut ensihakemuksen vaatimuksessa, kun se muuten ilmenee asianmukaisesti alkuperäisestä aineistosta. Vastaavasti aiemman vaatimuksen laaja sanamuoto ei pelasta asiaa, jota hakemus ei toteutettavasti ja asianmukaisesti kuvaa. (Lähde: Pariisi 4 H; EPC 87–88 artiklat.)

Esimerkki. Ensihakemuksen selitys kuvaa A+B ja A+C, mutta vaatimus kohdistuu vain A+B:hen. Myöhempi A+C-vaatimus voi perustua aiempaan päivään, jos aiempi aineisto todella kuvaa tämän kohteen. Myöhempi A+B+C ei automaattisesti saa samaa päivää, jos juuri tätä yhdistelmää ei aiemmin kuvattu. Sisällön yhteensovittaminen on eri asia kuin saman sanan löytäminen kahdesta kappaleesta.

Useat etuoikeudet ja uusi parannus

Useat etuoikeudet ovat mahdollisia, vaikka ne perustuisivat eri valtioissa jätettyihin hakemuksiin. Uuden aineksen mukanaolo ei yksin oikeuta hylkäämään koko hakemusta tai poistamaan kaikkia etuoikeuksia, jos järjestelmän yhtenäisyys ehdot täyttyvät. Uusi aineisto saa oman päivänsä. (Lähde: Pariisi 4 F; EPC 88 artikla.)

Aineisto	Kuvauspäivä	Myöhemmän hakemuksen arviointi
Ensihakemus kuvaa A	10.1.2026	A-kohde voi saada tämän päivän
Toinen hakemus kuvaa A+B	10.3.2026	A+B voi saada tämän päivän, jos sama kohde puuttui ensimmäisestä
Myöhempi EP kuvaa myös A+B+C	8.1.2027	Uusi A+B+C saa lähtökohtaisesti EP-tekemispäivän
Välijulkaisu kuvaa A+B+C	1.9.2026	Saattaa olla este viimeiselle kohteelle, jos sillä ei ole aiempaa pätevää päivää

Tämä on yksinkertaistettu harjoitus. Todellinen osittaisen etuoikeuden analyysi tehdään vaaditun kohteen ja vaihtoehtojen mukaan EP-alaluvun ohjeilla. Etuoikeuden säilyminen ja lisätyn asian kielto ovat eri testejä: muutos voi olla myöhemmässä hakemuksessa tuettu mutta silti menettää vanhan etuoikeuspäivän.

Voiko etuoikeusvuoden aloittaa uudestaan

Saman kohteen myöhempi hakemus samassa maassa voidaan poikkeuksellisesti katsoa uudeksi ensimmäiseksi hakemukseksi, jos kaikki Pariisin 4 C(4) ehdot täyttyvät uuden hakemuksen jättöhetkellä. Vanhan hakemuksen pitää olla peruutettu, rauennut tai hylätty, se ei saa olla tullut julkiseksi, siitä ei saa jäädä oikeuksia voimaan eikä sitä saa olla jo käytetty etuoikeuden perustana. Vanhaa hakemusta ei tämän jälkeen voi enää käyttää perustana.

Skenaario joka voi onnistua. Salainen ensimmäinen hakemus peruutetaan ennen seuraavaa saman kohteen hakemusta. Se ei ole julkaistu eikä siitä jää oikeuksia, eikä sitä ole käytetty prioriteetin perustana. Uusi saman maan hakemus voi täyttää sopimuksen poikkeuksen. Tarkista silti kaikki hakemukset ja mahdolliset julkistukset.

Skenaario joka ei onnistu. Ensihakemuksesta on jo pyydetty etuoikeus PCT-hakemukseen. Hakija peruuttaa ensimmäisen ja jättää uuden FI-hakemuksen toivoen uutta vuotta. Etuoikeuskäyttö estää tämän poikkeuksen. Myös julkiseksi tullut alkuhakemus voi muodostaa myöhemmän hakemuksen esteen.

Ansakysymys. Riittää, että ensimmäisen hakemuksen peruuttaa joskus ennen ulkomaille jatkamista. Väärin. Kaikkien ehtojen pitää täytyä sopimuksen tarkoittamana ajankohtana. Peruuttamisen, julkisuuden, oikeuksien ja aiemman etuoikeuskäytön aikajärjestys ratkaisee.

Patenttien riippumattomuus ja keksijän mainitseminen

Saman keksinnön kansalliset patentit ovat Pariisin lähtökohdan mukaan riippumattomia. Yhden valtion patentin raukeaminen ei automaattisesti päättä muiden valtioiden patenteja. Etuoikeuden käyttäminen ei myöskään tarkoita, että kaikki myöhemmät patentit olisivat voimassa vain ensihakemuksen jäljellä olevan ajan. Suoja-aika määräytyy soveltuvan järjestelmän tekemispäivästä. EPO:n keskitetty väite ja UPC:n toimivalta ovat omia, erikseen säädettyjä järjestelmiään. (Lähde: Pariisi 4 bis; EPC 99 artikla; UPCA 32 artikla.)

Keksijällä on oikeus tulla mainituksi patentissa. Keksijän nimeäminen ja patentin omistus ovat eri kysymyksiä. Yritys voi olla hakija tai haltija, mutta keksijä on luonnollinen henkilö. Lääkkeen myyntiluvan tai muun tuotteen myyntirajoituksen puuttuminen ei yksin tee keksinnöstä patentoimiskelvotonta. Patentoitavuus, markkinoille saattamisen lupa ja toimintavapaus arvioidaan erikseen. (Lähde: Pariisi 4 ter ja 4 quater.)

Käyttö pakolliset luvat ja maksujen lisäämisaika

Pariisin 5 A sallii kansalliset pakkoluvat väärinkäytösten, esimerkiksi käyttämättä jättämisen, torjumiseksi. Käyttämättömyyteen perustuvaa pakkolupaa ei saa pyytää ennen kuin hakemuksesta on kulunut neljä vuotta ja myönnöstä kolme vuotta: ratkaiseva on myöhemmin päättyvä aika. Hyväksyttävä käyttämättömyyden syy voi estää luvan. Tämä aikaraja ei ole kaikkien mahdollisten pakkolupaperusteiden yhteinen testi.

Laskuesimerkki. Hakemus jätetään 10.2.2026 ja patentti myönnetään 10.2.2029. Neljä vuotta hakemuksesta päättyy 10.2.2030, kolme vuotta myönnöstä 10.2.2032. Käyttämättömyyteen perustuvan ajallisen testin ratkaiseva päivä on 10.2.2032. Suomessa luetaan lisäksi PatL 45–50 §:n muut ehdot, hakijan käyttöedellytykset, kohtuullisen lisenssin hankkimisyritys ja tuomioistuimen toimivalta.

Pakkolupa on lähtökohtaisesti ei-yksinomainen. Se ei estä haltijaa käyttämästä omaa keksintöään. Patentin menettämistä ei saa käyttää ensimmäisenä keinona, jos pakkolupa riittää torjumaan väärinkäytöksen; sopimuksen pakkolupaan liittyvä kahden vuoden raja kuuluu tähän erityiseen menettelyyn. Keksinnön oman valmistuksen tai patenttimerkinnän puuttuminen ei ole yleinen automaattinen raukeamissääntö. (Lähde: Pariisi 5 A ja D; PatL 45–50 §.)

Ylläpitomaksuille annetaan vähintään kuuden kuukauden lisäämisaika, johon kansallinen laki voi liittää korotuksen. Tämä on ylläpitomaksun grace period. Se ei ole lupa julkaista keksintöä kuusi kuukautta ennen patenttihakemusta. Oikeuden palauttaminen maksujen laiminlyönnin jälkeen ei myöskään seuraa automaattisesti Pariisin sopimuksesta, vaan sen edellytykset ovat järjestelmäkohtaiset. (Lähde: Pariisi 5 bis; FI- ja EP-vuosimaksujen alaluvut.)

Kuljetusvälineet ja menetelmällä valmistettu tuote

Pariisin 5 ter suojaa tietyissä tilanteissa sopimusmaan aluksen tarpeisiin tapahtuvaa käyttöä, kun alus tilapäisesti tai sattumalta tulee toisen maan aluevesille. Myös ilma- ja maaliikennevälineiden tilapäiseen tuloon on säädetty poikkeus. Tämä ei ole yleinen oikeus valmistaa tai myydä patentin kattamia tuotteita kohdemaassa.

Pariisin 5 quater koskee maahantuodun, tuontimaassa patentoidulla menetelmällä valmistetun tuotteen kohtelua. Kansallinen menetelmäpatentin välittömän tuotteen suoja on erotettava itse menetelmän suorittamisesta. Suomessa PatL 3 §:n menetelmäsuojaan sisältyy tietyin ehdoin menetelmällä välittömästi aikaansaatu tuote. Tarkka loukkausanalyysi löytyy FI-patentin ja riitojen alaluvuista.

Julkistamisen poikkeus ei ole yleinen näyttelylupa

Pariisin 11 artiklan näyttelysuoja ei pidennä etuoikeusvuotta. Patenttien oma julkistuksen poikkeus on Suomen ja EPC:n järjestelmissä kapea: oikeudeton menettely tai sopimusten mukainen virallinen kansainvälinen näyttely sekä muut lain ehdot on tarkistettava. Tavalliset messut eivät automaattisesti täytä poikkeusta. Mallin oman julkistamisen 12 kuukauden grace period kuuluu mallilukuun; sitä ei pidä siirtää patenttiin. (Lähde: Pariisi 11 artikla; PatL 2 §; EPC 55 artikla.)

Ratkaistu ansa. Asiakas esittelee uuden koneen kaupallisilla messuilla 1.9.2026 ja pyytää patenttia 1.10.2026 vedoten Pariisin sopimuksen näyttelysuojaan. Ensimmäinen neuvo on selvittää esittelyn sisältö, saatavuus ja näyttelyn oikeudellinen asema. Pelkkä kuukauden kulumisen ei osoita poikkeusta. Jos esittely oli julkinen ja mahdollisti keksinnön toteuttamisen eikä poikkeus täyty, se voi estää patentin. Älä lupaa suojaa ennen tämän selvittämistä.

TRIPS ja patentin kansainvälinen vähimmäissuoja

TRIPS kuuluu WTO-järjestelmään. Se asettaa jäsenille patenttisuojan ja oikeussuojakeinojen vähimmäisvaatimuksia. Kansallinen suoja, EPC-hakureitti ja PCT-hakureitti eivät poista näitä velvoitteita. Tässä alaluvussa tarkastellaan nimenomaan patenteja; muiden oikeuksien TRIPS-kytkennät ovat niiden omissa luvuissa.

Artikla	Patenttia koskeva ydinsääntö	Mihin koeongelmaan se sopii
27	Patentointi ja oikeuksista nauttiminen lähtökohtaisesti syrjimättä tekniikan alaa, keksinnön paikkaa tai paikallista tuotantoa/tuontia; artiklan poikkeukset erikseen.	Yhden teknologia-alan suoja poistetaan kategorisesti.
28	Tuote- ja menetelmäpatentin yksinoikeudet sekä siirto- ja lisensointioikeus.	Patentti jää rekisteriin mutta sen käyttöä ei voi estää.
29	Riittävän selvä ja täydellinen selitys.	Patenttisuoja vaaditaan salaiseksi jätetylle tekniselle ratkaisulle.
30	Rajattu poikkeus: normaalia hyödyntämistä ja oikeutettuja etuja koskevat ehdot.	Poikkeus avaa koko kaupallisen markkinan kilpailijoille.
31 ja 31bis	Luvaton sallittu käyttö on ehdollista; mm. tapauskohtaisuus, korvaus ja muutoksenhaku, lääkkeiden erityinen vientijärjestelmä erikseen.	Pakkolisenssi, julkinen käyttö ja kolmannelle annettu lupa.
32–34	Kumoamisen tuomioistuinkontrolli, vähintään 20 vuotta hakemuspäivästä ja menetelmäpatentin todistustaakka.	Suoja-aika, pätevyyspäättös tai valmistusmenetelmän näyttö.
41, 42 ja 44	Tehokkaat ja oikeudenmukaiset menettelyt; siviilioikeudelliset keinot ja kieltotoimivalta, erityiset poikkeukset erikseen.	Loukkausta ei voi tosiasiallisesti saattaa tuomioistuimeen.
6	Sammumiskysymys jätetään TRIPS-riidanratkaisun ulkopuolelle artiklojen 3 ja 4 ehdoin.	Laillinen ulkomainen myynti väitetään maailmanlaajuisesti sammutukseksi.

Paikalliset lähteet: [TRIPS, WTO:n virallinen sopimusteksti](#), taulukossa yksilöidyt artiklat. Suomen yksinoikeudet ja sammuminen: [PatL 3 §](#). Sovelletavan oikeuden ja alueen tarkistus kuuluu jokaiseen käytännön arvioon.

Harjoitus yhden tekniikan alan täytäntöönpanokiellosta

Tilanne. Valtio säättää, että vedenpuhdistuspatentit pysyvät muodollisesti rekisterissä, mutta niiden haltijat eivät voi nostaa loukkauskannetta. Kilpailijat saavat valmistaa ja myydä laitteita. Haltijalle luvataan pieni vuosittainen valtion maksu. Tehtävässä oletetaan, että valtion tuomioistuin jättää TRIPS:n vastaisen kansallisen säännöksen soveltamatta.

Vastausrunko. Tarkastelisin erikseen artiklan 27 syrjimättömyyttä, artiklan 28 todellista yksinoikeutta ja artiklan 41 tehokasta täytäntöönpanoa. Jos valtio vetoaa artiklaan 30, arvioin poikkeuksen laajuutta ja sen vaikutusta patentin normaaliin kaupalliseen hyödyntämiseen. Jos valtio vetoaa artiklaan 31, arvioin juuri sen ehtoja ja mahdollista artiklan 44(2) erityissääntöä. ”Yleinen etu” tai valtion maksama korvaus

ei yksin ratkaise kaikkien ehtojen täyttymistä. Johtopäätös perustellaan tehtävän tosiseikoilla, ei pelkällä artiklanumeroluettelolla.

Tämä harjoitus on oma esimerkki. Vastaustavan taustalla on [vuoden 2024 yhteisen osan neljäs tehtävä ja arvostelu](#), jossa sopimusargumentti piti kohdistaa annettuun lakiin. Tehtävän erikseen antamaa oletusta kansallisen lain syrjäyttämisestä ei saa muuttaa yleiseksi säännöksi kaikkien valtioiden tai EU-oikeuden suorasta sovellettavuudesta.

Rinnakkaistuonti ja sammuminen ratkaistaan omana kysymyksenään

Tilanne. Sama asiakas myy patentin suojaamia laitteita ensin Ranskassa ja toisia laitteita Japanissa. Riippumaton jälleenmyyjä tuo molempia Suomeen. Patentin pätevyys ja laitteiden kuuluminen Suomessa voimassa olevan patentin suojapiiriin oletetaan.

Ratkaisu. Arvioi kummankin tavaraerän ensimmäinen markkinoille saattaminen erikseen. Haltijan tai hänen suostumuksellaan ETA:ssa liikkeeseen laskettu yksittäinen tuote kuuluu Suomen patenttioikeuden sammumisrajoituksen piiriin. Haltijan Japanissa tekemä laillinen myynti ei sellaisenaan osoita ETA-sammumista. Selvitä myös mahdollinen lupa ja muut tosiseikat. Myyntipaikan hintataso tai tuotteen aitous eivät yksin vastaa sammumiskysymykseen. Sammuminen koskee markkinoille saatettua tuoteyksilöä; se ei anna yleistä lupaa valmistaa uusia patentin suojaamia tuotteita. Lähde: PatL 3 §; muun soveltuvan oikeuden mahdolliset erityispiirteet arvioidaan erikseen.

Ansät. "TRIPS takaa kansainvälisen sammumisen" ja "rekisterissä oleva patentti täyttää vähimmäissuojan, vaikka sitä ei voi käyttää" ovat molemmat liian laajoja väitteitä. Ensimmäisessä sekoitetaan sopimuksen rajausta kansallisen oikeuden sisältöön; toisessa muodollinen rekisterimerkintä yksinoikeuden ja oikeussuojakeinojen sisältöön.

Patentoitavuus ja Suomen kansallinen menettely

Tässä kokonaisuudessa samaa patenttia katsotaan kolmesta suunnasta: **saako keksinnölle patentin, millä toimilla oikeus saadaan ja mitä myönnetty oikeus kattaa.** Näitä ei pidä päätellä toisistaan. Uusi tuote voi olla keksinnöllisyyden puuttuessa patentointikelvoton. Patentointikelpoiselle keksinnölle voi menettää oikeuden määrääjän laiminlyönnillä. Oman patentin saaminen voi puolestaan tapahtua tilanteessa, jossa toisen voimassa oleva patentti estää oman tuotteen valmistamisen.

Vuoden 2026 kokeessa käytetään tässä luvussa patenttilakia **550/1967**. Uusi patenttilaki **653/2026 tulee voimaan vasta 1.6.2027**. Sen uusia pykälänumeroita tai kielikevennyksiä ei pidä siirtää vuoden 2026 vastaukseen. Patenttikäsikirjan viimeisin tässä työssä tarkistettu painos on PRH:n 1.4.2025 julkaisema painos; sen menettelyviittaukset luetaan yhdessä vuoden 2026 hinnastojen ja ajantasaisen lain kanssa. EPO:n aineellisissa tutkimusohjeissa käytetään huhtikuun 2026 painosta. EPO-ohjeet tukevat vertailua mutta eivät korvaa Suomen lakia. (Lähde: [PatL 550/1967](#); [uusi PatL 653/2026, voimaantulo](#); [EPO Guidelines 2026](#).)

Tämän patenttikokonaisuuden lähdekartta

Kun etsit tätä	Ensisijainen lähde	Käsikirjan tarkistuskohta
Patentointikelpoisuus, uutuus ja keksinnöllisyys	PatL 1–2 §	E.1–E.8
Hakemuksen sisältö ja keksinnön riittävä opetus	PatL 8 §; PatA 14–18 §	B.3–B.6
Tekemispäivä ja puuttuvat osat	PatL 8 b–8 c §; PatM 63–65 §	C.2.1

Kun etsit tätä	Ensisijainen lähde	Käsikirjan tarkistuskohta
Kieli ja väliaikainen suoja	PatL 8, 8 d, 22 ja 60 §	B.1.2; C.2.4; C.5
Muutokset ja alkuperäinen tuki	PatL 13 ja 19 §; PatA 19–21 §	B.1.3; H.3
Jakaminen ja lohkaiseminen	PatL 11 §; PatA 22–24 §	H.2
Välipäätös, hyväksyminen, hylkääminen, sillensä jääminen	PatL 15–21 §; PatA 29 a–31 §	F.2–F.11
Vuosimaksut ja maksupoikkeukset	PatL 8 ja 40–42 §	C.6–C.6.1
Oikeuden palauttaminen	PatL 71 a–71 c §	A.9.2; C.7
Väite ja haltijan rajoitus	PatL 24–27 ja 53 a–53 f §; PatA 33–35 §	G.1–G.3
Pätemättömyys ja parempi oikeus	PatL 17–18 ja 52–53 §	C.3.5; A.15
Viranomaisen asettamat vastausajat	PatM 63–64 §	A.9–A.9.1
Vuoden 2026 eurot	PRH:n hinnastot; TEM:n maksuasetus 1216/2025	A.11 ohjaa ajantasaiseen hinnastoon

Lähteet ovat käytettävissä suoraan: [Patenttikäsikirja 2025](#), [patenttiasetus 669/1980](#), [patenttimääräykset 11.12.2023](#), [hakemus- ja julkaisumaksut 2026](#), [vuosimaksut 2026](#) ja [muut patenttimaksut 2026](#). Viite käsikirjan kohtaan kertoo, mistä aiheesta saa lisää yksityiskohtia; maksun ajantasaisuus ratkaistaan hinnastosta.

Mitä patentti suojaa ja miten tätä käytetään vastauksessa

Patentti suojaa patenttivaatimuksilla määriteltyä teknistä keksintöä. Suojan kohteena ei ole yrityksen yleinen tuoteidea, tuotenimi tai kaikenlainen samaan päämäärään johtava toiminta. Vaatimuksen piirteet muodostavat yhdistelmän, johon asiakkaan tuotetta, kilpailijan tuotetta ja estejulkaisua verrataan. Selitys ja piirustukset auttavat tulkitsemaan vaatimuksia. Tiivistelmä toimii tekniikan tietolähteenä; se ei määrää suojapiiriä eikä ole yleinen varasto myöhempien vaatimusmuutosten perustaksi. (Lähde: PatL 8 ja 39 §; Patenttikäsikirja B.4 ja B.6.)

Ajattele päävaatimusta A + B + C. Jos kilpailijan laitteessa on A + B + C + D, lisäosa D ei yleensä poista sitä, että siinä toteutuvat päävaatimuksen kaikki piirteet. Jos kilpailijan laitteessa on A + B ja C:n sijasta X, kysymys on puuttuvan piirteen tulkinnasta ja mahdollisesta ekvivalenssista, ei automaattisesta loukkauksesta. Jos itse saat patentin A + B + C:lle mutta toinen omistaa aikaisemman voimassa olevan patentin A + B:lle, oma patenttisi ei anna lupaa käyttää A + B:tä.

Patentoitavuus vastaa kysymykseen, täyttääkö oma keksintö myöntämisedellytykset.

Toimintavapaus vastaa kysymykseen, estääkö jokin voimassa oleva oikeus suunnitellun toiminnan tietyssä maassa tietyssä aikana. Patentointia varten myös rauenneet ja ulkomaiset julkaisut voivat olla relevanttia tekniikan tasoa. Toimintavapautta varten keskeisiä ovat toiminnan alueella voimassa olevat vaatimukset ja vireillä olevien hakemusten mahdollinen tuleva vaikutus. Yksi tutkimus ei korvaa toista.

Patenttivaatimuksen tuote ei ole sama asia kuin kaupallinen tuote. Yhdessä laitteessa voi olla kymmenen erillistä keksintöä, joiden omistajat ovat eri yrityksiä. Vastaavasti yksi patenttivaatimus voi

kattaa monia kaupallisia toteutuksia. Koetehtävässä kannattaa nimetä tekniset ratkaisut A, B ja C ennen hakureittien käsittelyä: silloin jokaiselle voi antaa oman päivämäärän, alkuperäisen tuen ja oikeuksien ketjun.

Patentoitavuuden kuusi tarkistusta

Tarkistus	Mitä arvioidaan	Tavallinen virhe
Onko kyseessä tekninen keksintö?	Vaatimuksen todellinen sisältö; mahdolliset poissuljetut kohteet	Sana "tietokone" oletetaan automaattiseksi myöntöperusteeksi
Onko keksintö uusi?	Ilmenevätkö kaikki piirteet samassa aikaisemmassa opetuksessa?	Kaksi eri julkaisua yhdistetään uutuudenesteeksi
Eroaako keksintö olennaisesti?	Olisiko ammattihenkilö päätenyt ratkaisuun tunnetusta tekniikasta?	Uutuuden puuttuminen ja ilmeisyys sekoitetaan
Voidaanko keksintöä käyttää teollisesti?	Onko teknisellä ratkaisulla todellinen toteuttamiskelpoinen käyttö?	Ainoa käyttö on epämääräinen toive
Onko keksintö opetettu riittävästi?	Voiko ammattihenkilö toteuttaa sen alkuperäisen opetuksen avulla?	Puuttuvaa ydintekniikkaa yritetään lisätä vastineessa
Ovatko vaatimukset selkeitä ja tuettuja?	Saako lukija selville suojan rajat ja alkuperäisen tuen?	Markkinointitavoite kirjoitetaan teknisen piirteen tilalle

Tehtävä voi edellyttää kaikkien kuuden tarkistuksen käsittelyä, vaikka asiakkaan kysymys olisi vain "saammeko patentin?". Uutuustutkimuksesta löytymätön este ei todista muiden edellytysten täyttymistä. Keksinnöllisyyden hyvä perustelu ei puolestaan korjaa alkuperäisen selityksen olennaista puutetta. (Lähde: PatL 1–2 ja 8 §; Patenttikäsikirja B.3–B.4 ja E.1.)

Uutuus: yksi opetus, oikea päivä ja toteuttamiskelpoinen sisältö

Tekniikan tasoon kuuluu maailmanlaajuisesti se, mikä on ollut yleisön saatavilla ennen arvioitavan vaatimuksen merkityksellistä päivää. Julkistuminen voi tapahtua patenttijulkaisulla, lehtiartikkelilla, verkossa, suullisella esityksellä, myynnillä, näyttelyllä tai julkisella käytöllä. Suomenkielisyys tai julkaiseminen Euroopassa ei ole edellytys. Kiinankielinen tekninen esitys voi olla yhtä relevantti kuin suomenkielinen patenttijulkaisu. Julkisuuden lisäksi selvitetään, mitä kuulija tai ostaja saattoi todellisuudessa saada tietoonsa. (Lähde: PatL 2 §; Patenttikäsikirja E.2–E.3.)

Uutuusargumentti rakentuu yhdestä lähteestä tai yhdestä julkisesta tapahtumasta ilmenevään piirteiden yhdistelmään. Saman asiakirjan eri kohtia saa lukea yhdessä, jos niiden yhteys ilmenee asiakirjasta. Sen kahdesta erillisestä toteutusmuodosta ei saa yhdistellä jälkikäteen uutta kolmatta toteutusta vain siksi, että kaikki yksittäiset osat on mainittu jossakin.

Vaatimus A + B + C	Esteen opetus	Uutuusarvio
Kaikki kolme yhdessä	D1 opettaa A + B + C	Vaatimus ei ole uusi, jos opetus on toteuttamiskelpoinen ja päivä oikea
C puuttuu	D1 opettaa A + B	Uutuus voi säilyä; keksinnöllisyys arvioidaan erikseen

Vaatus A + B + C	Esteen opetus	Uutuusarvio
Osat eri lähteissä	D1 opettaa A + B, D2 C:n	Ei tällaisenaan yhden lähteen uutuudeneste; yhdistäminen kuuluu keksinnöllisyyteen
Osat erillisissä vaihtoehdoissa	D1: A + B yhdessä; C täysin toisessa toteutuksessa	Selvitä, opettaako D1 niiden yhdistelmän suoraan ja yksiselitteisesti
C on välttämätön mutta nimeämätön	D1:n rakenne ei voi toimia ilman C:tä	Välttämätön implisiittinen opetus voi tuhota uutuuden
C voisi esiintyä mutta ei välttämättä esiinny	D1 sallii C:n mahdollisena tuntemattomana vaihtoehtona	Pelkkä mahdollisuus ei osoita yhdistelmää tunnetuksi

Implicitiksi piirteeksi ei riitä, että tutkija osaa lisätä sen toimivan laitteen rakentamiseksi. Piirteen on seurattava aikaisemmasta opetuksesta. Jos D1 kuvaa säiliön ja sen sisällä kiertävän nesteen, jonkinlainen tilavuus on välttämätön. Jos D1 ei kerro ohjausta, lämpötilasäädin ei muutu välttämättömäksi vain siksi, että säätimen lisääminen olisi järkevää.

Riittävä julkinen opetus. Nähty ulkokuori ei välttämättä opeta sisäistä ohjausalgoritmia. Toisaalta markkinoille saatettu tuote voi paljastaa sen rakenteen, jos rakenne voidaan tutkia ja ammattihenkilö voi toistaa opetuksen. Koetehtävässä selvitetään erikseen myyntipäivä, ostajan salassapitovelvollisuus, näkyvät ominaisuudet ja esimerkiksi purkamalla selvitettävät ominaisuudet. Ei pidä kirjoittaa automaattisesti, että jokainen kaupallinen toimitus julkaisee kaikki tuotteen sisäiset ratkaisut.

Salassapito. Yhdellekin henkilölle paljastaminen voi olla julkistamista, jos hänellä ei ole salassapitovelvollisuutta ja hän on vapaa käyttämään tietoa. Suuri kuulijamäärä ei tee luottamuksellista sisäistä kokousta julkiseksi. NDA:n olemassaolo puolestaan on selvitettävä tosiasiallisesti: kattoiko se juuri esiteltävän tiedon, olivatko vastaanottajat sen piirissä ja oliko julkistuksen käyttö sallittua? Vastaanottajan velvollisuus voi perustua myös olosuhteisiin, mutta tehtävässä sitä ei oleteta ilman perustetta.

Päivä. Ensihakemuksen tekemispäivä ei suojaa kaikkia myöhemmin keksittyjä ominaisuuksia. Jos A + B on kuvattu ensihakemuksessa 2.1.2026 mutta A + B + C vasta jatkohakemuksessa 2.12.2026, etuoikeus ratkaistaan nimenomaan koko vaaditun yhdistelmän tuen perusteella. Helmikuussa julkaistu A + B + C voi estää joulukuun vaatimuksen, vaikka saman hakemusperheen vanhemmalla osalla olisi tammikuun päivä. Etuoikeuden yksityiskohdat ja useiden etuoikeuksien skenaariot ovat tämän patenttiosan Pariisin yleissopimusta käsittelevässä alaluvussa.

Aikaisempi salainen hakemus: uutuudeneste, ei tavallinen keksinnöllisyyslähde

Tavallinen julkinen tekniikan taso on tullut julkiseksi ennen arvioitavaa päivää. **Aikaisempi salainen hakemus** on eri ilmiö: sen merkityksellinen päivä on aikaisempi, mutta se tulee julkiseksi vasta myöhemmin. Laki antaa tietyille hakemuksille tällaisen aikaisemman uutuudenestevaikutuksen. Tarkoituksena on estää samaan keksintöön kohdistuvien ristiriitaisten oikeuksien myöntäminen. (Lähde: PatL 2 § 2–3 mom., 70 f ja 70 m §; PatM 44 §; Patenttikäsikirja E.3.2.)

Aikaisempi hakemus	Mitä tarkistetaan Suomen patentin kannalta?	Vaikutus
FI-patenttihakemus	Aikaisempi merkityksellinen päivä ja myöhempi julkiseksi tulo PatL 22 §:n	Alkuperäinen sisältö voi olla uutuudeneste

Aikaisempi hakemus	Mitä tarkistetaan Suomen patentin kannalta?	Vaikutus
	nojalla	
FI-hyödyllisyysmallihakemus	Aikaisempi päivä ja myöhempi julkiseksi tulo HM-lain mukaan	Myös HM voi olla patentin aikaisempi salainen este
PCT:n Suomen kansallinen vaihe	Suomen jatkaminen tai lain mukainen käsiteltäväksi ottaminen sekä julkisuus	Kansalliset edellytykset täyttävä hakemus voi olla uutuudeneste
EP-hakemus	EPC:n mukainen julkaiseminen; lain ja määräysten Suomen rinnastus	Suomea koskeva salainen estevaikutus arvioidaan erikseen
Euro-PCT	Eurooppavaihe ja EPC 153 artiklan julkaisuedellytykset	Ei riitä pelkkä kansainvälisen hakemuksen olemassaolo
Vain ulkomaisen valtion kansallinen hakemus	Ei Suomen lain rinnastusta ennen julkistumista	Tavallista tekniikan tasoa sen todellisesta julkisuuspäivästä

Keksinnöllisyysraja. Jos aikaisempi salainen hakemus kuvaa A + B mutta myöhempi vaatimus koskee A + B + C:tä, C:n lisäämisen ilmeisyyttä ei ratkaista käyttämällä salaisen hakemuksen sisältöä tavallisena julkisena lähtökohtana. Vaatimuksen on oltava siihen nähden uusi. Sen keksinnöllisyys on silti arvioitava muuhun aikaisemmin julkiseen tekniikan tasoon nähden.

Myös oma hakemus voi olla este. Hakijan tai keksijän samuus ei luo yleistä poikkeusta. Hakija tekee tammikuussa hakemuksen A + B:stä ja saman vuoden kesäkuussa uuden hakemuksen samasta A + B:stä ilman pätevää etuoikeutta. Tammikuun hakemus voi myöhemmin julkaistessaan saada uutuudenestevaikutuksen. Tilanne pitää ratkaista etuoikeudella, päivillä ja alkuperäisellä sisällöllä, ei väitteellä ”se on kuitenkin minun oma hakemukseni”.

Koko alkuperäinen sisältö. Estevaikutus ei rajoitu aikaisemman hakemuksen vaatimuksiin. Myös selityksen ja piirustusten toteuttamiskelpoinen opetus voi olla relevanttia. Tiivistelmän ja myöhemmin lisättyjen asiakirjojen asema on toinen: niitä ei siirretä automaattisesti aikaisempaan tekemispäivään. Vaatimukseen lisätyn asian tukea ja estehakemuksen sisältöä arvioitaessa tulee siksi yksilöidä juuri käytetty asiakirja.

Julkiseksi tuleminen ratkaisee. Aikaisempi hakemus, joka jää lopullisesti salaiseksi, ei pelkän salaisen olemassaolonsa vuoksi muutu tällä perusteella tunnetuksi. Kun relevantti hakemus on tullut julkiseksi, sen myöhempi peruuttaminen ei normaalisti pyyhi jo syntynyttä estevaikutusta. Arvioinnissa ei myöskään odoteta, että aikaisemman hakemuksen perusteella myönnetään patentti: julkaistu hakemus voi olla este, vaikka se myöhemmin hylätään.

Esimerkin päivät. Yritys X jättää FI-hakemuksen 2.1.2025 ja yritys Y saman yhdistelmän 1.10.2025. X:n hakemus julkaistaan 2.7.2026. X:n sisältö voi muodostaa Y:n uutuudenesteen, vaikka Y:n hakemuspäivänä ulkopuolisella ei ollut pääsyä X:n aineistoon. Jos X:n hakemus koskee vain A + B:tä ja Y:n vaatimus A + B + C:tä, uutuus voidaan säilyttää sillä perusteella, ettei X opeta C:tä kyseisessä yhdistelmässä. Silloin on vielä arvioitava julkisiin lähteisiin perustuva keksinnöllisyys.

Oman julkistuksen poikkeukset: ei yleistä armonaikaa

Suomen patenttilaissa ei ole keksijän omalle vapaaehtoiselle julkistukselle yleistä kuuden tai kahdentoista kuukauden armonaikaa. Tuotteen esittely messuilla, verkkovideo, artikkeli tai asiakkaalle

ilman salassapitoa annettu tekninen esitys voi siksi estää myöhemmän patentoinnin. Hakemus tehdään ennen julkistusta ja siihen sisällytetään julkistettavan ratkaisun todellinen tekninen opetus. (Lähde: PatL 2 §; Patenttikäsikirja E.2–E.3.)

Laissa on rajatut kuuden kuukauden poikkeukset: hakijaan tai hänen oikeuden edeltäjänsä kohdistunut **ilmeinen väärinkäyttö**, ja keksinnön esittäminen **virallisessa tai virallisesti tunnustetussa kansainvälisessä näyttelyssä**. Tavalliset kaupalliset messut eivät muutu tällaiseksi näyttelyksi sillä perusteella, että niissä käy ulkomaisia osallistujia. Näyttelypoikkeuksen soveltuminen ja todistusasiakirjat selvitetään erikseen. EPC 55 artiklassa on vastaavat rajatut poikkeustyytit; sen kuuden kuukauden laskennan omia ehtoja ei korvata etuoikeusvuodella.

Jos työntekijä varastaa keskeneräisen keksinnön ja julkaisee sen asiakkaan kiellosta huolimatta, ilmeinen väärinkäyttö voi tulla arvioitavaksi. Jos toimitusjohtaja itse päättää julkaista ratkaisun markkinoinnissa, kyse ei normaalisti ole hakijaan kohdistuvasta väärinkäytöksestä. Jos julkistus on tapahtunut, koevastauksen tulee antaa konkreettinen aikataulu ja nimetä se näyttö, jolla poikkeus perustellaan. ”Yritämme vielä patenttia” on riittämätön vastaus ilman oikeudellista perustetta.

Yleinen ja erityinen opetus, valintakeksinnöt ja parametrit

Yleinen ilmaus ei yleensä paljasta jokaista mahdollista erityistä toteutusta. ”Metallinen kiinnike” ei automaattisesti yksilöi titaania. ”Titaaninen kiinnike” puolestaan opettaa myös metallisen kiinnikkeen. Tähän liittyy tavallinen suojalaajuuden ja uutuuden vastakkaisuus: laaja vaatimus kattaa enemmän kilpailijoita, mutta siihen osuu helpommin aikaisempi yksittäinen toteutus. (Lähde: PatL 2 §; Patenttikäsikirja E.3.1 ja E.3.4; EPO Guidelines 2026 G-VI 4 ja 7.)

Opetus	Myöhempi vaatimus	Analyysin suunta
D1: kuparinen putki	Metallinen putki	D1 voi tuhota laajan vaatimuksen uutuuden
D1: metallinen putki	Kuparinen putki	Kuparin yksilöinti ratkaistaan asiakirjan kokonaisopetuksesta; sana metalli ei yksin riitä
D1: lämpötila 20–100 °C, esimerkki 60 °C	55–65 °C	Esimerkki 60 °C voi osua vaaditulle alueelle ja estää uutuuden
D1: kaksi toisistaan riippumatonta pitkää vaihtoehtoluetteloa	Yksi erityinen A:n ja B:n yhdistelmä	Selvitä, yksilöikö D1 juuri yhdistelmän; luetteloista ei saa yhdistellä mielivaltaisesti
Tunnettu tuote, uusi mittaustapa	Sama tuote uuden parametrin avulla määriteltynä	Uusi nimi tai mittaus ei yksin tee vanhaa tuotetta uudeksi

Valintakeksinnössä uutuuden ydin on vuonna 2026 se, onko valittu kohde johdettavissa aikaisemmasta opetuksesta **suoraan ja yksiselitteisesti**, ammattihenkilön yleinen tieto huomioon ottaen. Erityinen tekninen vaikutus voi tukea keksinnöllisyyttä, mutta sitä ei pidä esittää uutuutta korvaavana itsenäisenä vaatimuksena. EPO:n vuoden 2026 G-VI 7 on tarkistettava erityisesti valinta- ja osa-alueitehtävissä: vanhojen materiaalien mekaaninen ehtolista ei korvaa nykyistä kokonaistulkintaa. Tämä on EPO-ohjeen tarkennus; Suomen lain perusedellytys on edelleen PatL 2 §:n uutuus. (Lähde: [EPO Guidelines 2026 G-VI 7](#).) Numeerisen osa-alueen kansallisessa arvioinnissa Patenttikäsikirjan E.3.4 esittää kaksi tarkistusta: valittu alue on suppea ja riittävän kaukana tunnetun alueen esimerkeistä ja päätepeisteistä. Arvioi myös, olisiko ammattihenkilö vakavasti harkinnut toimintaa valitulla alueella aiemman opetuksen

perusteella. Vanhaa kolmatta ehtoa tarkoitushakuisesta teknisestä vaikutuksesta ei käsitellä uutuutta ratkaisevana lisäehtona; vaikutus voi kuulua keksinnöllisyyteen. (Lähde: Patenttikäsikirja E.3.4, s. 64–65.)

Parametrivaatimuksessa kerrotaan, mitä suuretta mitataan, millä menetelmällä ja missä olosuhteissa, jos nämä vaikuttavat rajan määrittämiseen. Vaatimus ”lujuus vähintään 500” ei kerro yksikköä, kuormitustapaa tai lämpötilaa. Pelkkä mittaussuure nimeäminen ei silti pelasta uutuutta, jos tunnettu tuote välttämättä täyttää saman rajan. Jos ero mittaustavassa todella johtaa erilaiseen tuoterakenteeseen tai käyttöön, tämä yhteys on selitettävä ja perusteltava.

Keksinnöllisyys: ongelma–ratkaisumenetelmä käytännössä

Keksinnöllisyys tarkoittaa Suomen lain ilmaisulla **olennaista eroa**. Arviointi tehdään alan ammattihenkilön näkökulmasta merkityksellisenä päivänä, ilman jälkiviisautta. Hän tuntee alansa tavanomaisen tietämyksen ja voi tehdä tavallista kehitys- ja kokeilutyötä. Hän ei kuitenkaan ole keksijä, joka saa arvioitavan hakemuksen ratkaisut etukäteen vihjeeksi. Ammattihenkilö voi tietyllä alalla olla myös ryhmä. (Lähde: PatL 2 §; Patenttikäsikirja E.4.1–E.4.3; EPC 56 artikla.)

Ongelma–ratkaisumenetelmä on tapa perustella päätelmä, ei kolme muistettavaa sanaa. Seuraava kuuden rivin runko toimii vastineessa ja kokeessa:

Vaihe	Kirjoita konkreettisesti	Esimerkki
1. Lähtökohta	Mikä D1:n toteutus on realistinen ja miksi?	Sama nestepiiri, sama käyttötarkoitus, sama painealue
2. Piirteiden ero	Mitä vaatimus sisältää, mitä D1 ei sisällä?	Paineen ohjaus kahdella eri raja-arvolla
3. Tekninen vaikutus	Mitä ero saa aikaan suhteessa D1:een?	Vähentää venttiilin toistuvaa avautumista ja sulkeutumista
4. Objektiivinen ongelma	Miten vaikutus ilmaistaan paljastamatta ratkaisua?	Miten vähennetään ohjauksen heilahtelua lähellä toimintarajaa?
5. Ilmeisyys	Mikä olisi ohjannut ammattihenkilön ratkaisuun?	Tunnettu hystereesiohjaus samanlaisten venttiilien yhteydessä
6. Johtopäätös	Onko yhdistelmä kokonaisuutena ilmeinen; entä vararatkaisu?	Kahden rajan yleisperiaate ilmeinen, tietty kalibrointi ehkä erottaa

Lähin tekniikan taso. Lähtökohtaa ei valita vain laskemalla yhteisiä sanoja. Samankaltainen käyttötarkoitus, tekninen ongelma ja toiminta voivat tehdä lähteestä realistisen. Jos kaksi lähdettä on realistisia, kumpikin hyökkäys pitää arvioida. Hakija ei voi yksin valita itselleen edullista D1:tä ja jättää toinen realistinen lähtökohta huomiotta.

Erottavat piirteet. Luetteloidaan täsmällisesti. ”Keksintö on erilainen” ei kerro, mikä rakenne, vaihe tai yhteys puuttuu. Jos D1 jo sisältää A:n ja B:n ja vaatimus A:n, B:n, C:n ja D:n, analyysi kohdistetaan C:hen ja D:hen sekä niiden yhteistoimintaan. Jos C:stä on yleistiedon perusteella vain tavanomainen hyöty mutta C ja D yhdessä tuottavat uuden vaikutuksen, tämä yhteys voi olla ratkaiseva.

Tekninen vaikutus. Se yhdistää eron ja ongelman. Parempi myynti, käyttäjän mieltymys tai hallinnollinen etu ei sellaisenaan ole tekninen vaikutus. Pienempi energiankulutus, tarkempi mittaussuure, vähemmän kohinaa, turvallisempi säätö tai parantunut valmistuslujuus voivat olla teknisiä vaikutuksia,

jos vaaditut piirteet todella tuottavat ne. Väitteen vaikutuksen tulee ulottua vaatimuksen olennaiseen laajuuteen; yhden poikkeuksellisen esimerkin etu ei aina tue kaikkia vaatimuksen vaihtoehtoja.

Objektiivinen ongelma. Vältä ratkaisuun viittaavaa muotoilua. Jos keksintö käyttää kahta raja-arvoa, "miten lisätään toinen raja-arvo?" sisältää ratkaisun. "Miten vähennetään ohjauksen heilahtelua?" kuvaa tavoiteltavan vaikutuksen. Jos luvattu parannus ei toteudu verrattuna D1:een, ongelma voidaan joutua muotoilemaan vaatimattomammin vaihtoehtoisen ratkaisun tarjoamiseksi. Pelkkä vaihtoehto voi olla keksinnöllinen, mutta perusteluun ei saa jättää todentamatonta parannusta.

Olisiko tehnyt, ei vain olisiko voinut. Fyysinen yhdistämismahdollisuus ei ratkaise ilmeisyyttä. Tarvitaan ennen merkityksellistä päivää tunnettu syy, opetus tai tavanomainen tekninen harkinta, jonka vuoksi ammattihenkilö olisi tehnyt muutoksen odotettavan hyödyn vuoksi. Ohjauksen voi antaa asiakirja, yleistieto tai ongelman itsensä tavanomainen ratkaisutapa. Lähteen ei välttämättä tarvitse käyttää hakijan ongelman samoja sanoja. Ratkaisevaa on, tunnistaisiko ammattihenkilö opetuksen merkityksen ja olisiko hänellä syy ottaa se huomioon. (Lähde: [EPO Guidelines 2026 G-VII 5.3.](#))

Osittaiset ongelmat. Jos C vain pienentää painoa ja D vain näyttää kellonajan ilman yhteistoimintaa, niitä voi olla perusteltua arvioida erillisten osittaisongelmien ratkaisuina. Jos C ja D vaikuttavat toisiinsa ja yhdessä vakauttavat säätöä, mekaaninen pilkkominen menettää yhdistelmän vaikutuksen. Synergiaa ei oleteta siitä, että osat sattuvat olemaan samassa laitteessa. Se osoitetaan toiminnan tai näyttöaineiston perusteella.

Lisätodisteet. Myöhemmät vertailukokeet voivat tukea alkuperäisen teknisen opetuksen mukaista vaikutusta. Ne eivät tee alkuperäiseen hakemukseen kirjoittamattomasta uudesta ratkaisusta vanhaa. EPO:n G 2/21:n mukaisessa arvioinnissa vaikutuksen yhteys alkuperäiseen tekniseen opetukseen on keskeinen; kokeiden myöhäinen päivä ei yksin johda hylkäämiseen eikä automaattiseen hyväksymiseen. Suomen vastineessa eritellään alkuperäinen opetus ja myöhemmän näytön tarkoitus. (Lähde: PatL 8 ja 13 §; Patenttikäsikirja H.3.3; [EPO Guidelines 2026 H-V 2.2.](#))

Kaupallinen menestys, pitkäaikainen tarve ja teknisen ennakkoluulon voittaminen voivat tukea keksinnöllisyyttä. Niiden tulee liittyä juuri vaadittuun tekniseen ratkaisuun. Jos tuote menestyi halvan hinnan, markkinoinnin tai kilpailijan toimitusongelmien vuoksi, menestys ei vielä osoita ratkaisun epäilmeisyyttä. Koetehtävässä nämä ovat täydentäviä argumentteja, eivät ongelma–ratkaisuanalyysin korvikkeita.

Valmis keksinnöllisyysesimerkki: anturin likaantumisen kompensointi

Lähtötiedot. Vaatimus koskee optista mittalaitetta, jossa on valoanturi A, mittauskanava B, erillinen referenssikanava C ja ohjain D. Ohjain laskee likaantumiskorjauksen B:n ja C:n suhteesta. D1 näyttää A:n ja B:n. D2 näyttää referenssikanavan C:n lampun tehon vaihtelun korjaamiseen, mutta ei selitä likaantumista. Asiakas kysyy, riittääkö sanamuoto "korjaus likaantumisen kompensoimiseksi" patenttiin.

Uutuus. D1 ei opeta C:tä ja kanavien suhdetta, joten se ei yksin ennakoiki koko yhdistelmää. D2:n koko opetus pitää silti tarkistaa: jos sen rakenne ja laskenta ovat samoja ja ne jo välttämättä kompensoivat likaantumista, uuden vaikutuksen nimeäminen ei tee vanhaa tuotetta uudeksi. Tuotevaatimuksen käyttötarkoitus yleensä edellyttää soveltuvuutta tarkoitukseen, ei välttämättä uuden tarkoituksen tuntemista.

Keksinnöllisyys. Jos ero on todellinen referenssikanavan sijoittaminen samaan likaantuvaan optiseen reittiin, vaikutus voi olla likaantumisen aiheuttaman virheen vähentyminen. Ongelma on silloin esimerkiksi "miten vähennetään mittaustuloksen virhettä, kun optiseen reittiin kertyy likaa?". Arvioidaan, ohjaisiko D2:n lampunvaihtelun kompensointi siirtämään kanavan tähän kohtaan ja käyttämään samaa laskentaa. Jos kanavat likaantuvat eri tavoin eikä D2 johda ratkaisuun, yhdistäminen ei ole osoitettu. Jos sama sijoittelu kuuluu alan tavalliseen kalibrointiin, yleinen vaatimus voi olla ilmeinen.

Vastineen jatko. Tarvitaan vaatimukseen ne piirteet, jotka todella erottavat ja tuottavat vaikutuksen: kanavien geometria, mittaushetket tai kalibroinnin menetelmä, jos ne ovat alkuperäisessä aineistossa. Pelkkä hyötyä kuvaava lause ei korvaa puuttuvaa teknistä määrittelyä. Vaatimusta ei pidä rajata epäolennaiseen kotelon väriin vain siksi, että väri on alkuperäisessä selityksessä mainittu.

Riittävä selitys, selkeys ja tuki: kolme eri kysymystä

Patenttihakemuksen on opetettava keksintö niin selvästi, että alan ammattimies voi käyttää sitä. Vaatimusten on samalla määriteltävä suoja selkeästi ja perustuttava selitykseen. Nämä ovat läheisiä mutta eri arviointeja. **Riittävyys** kysyy, pystyykö ammattimies toteuttamaan vaaditun keksinnön. **Selkeys** kysyy, pystyykö hän ymmärtämään, mikä kuuluu vaatimukseen. **Tuki** kysyy, onko vaadittu laajuus ja piirteiden yhdistelmä perusteltu hakemuksen alkuperäisellä opetuksella. Lisäksi PatL 13 § estää myöhemmän uuden asian lisäämisen. (Lähde: [PatL 8 ja 13 §](#); Patenttikäsikirja B.3.1, B.4.1 ja H.3.)

Tilanne	Ensisijainen ongelma	Käytännön korjaus
Vaatimus sanoo vain, että laite toimii tehokkaasti	Rajan epäselvyys: tehokkuudella ei ole mittaria eikä vertailua	Määrittele rakenteellinen tai mitattava toiminnallinen piirre alkuperäisen opetuksen perusteella
Selitys kertoo tekoälyn valitsevan lääkeannoksen mutta ei opeta ratkaisevaa mallia, syötteitä tai koulutusta	Toteuttamiskelpoisuuden puute	Hakemuksen alkuperäisestä sisällöstä on löydyttävä riittävä tekninen opetus; myöhempi uuden mallin lisääminen ei korjaa puutetta
Yksi metalliseos toimii, mutta vaatimus kattaa kaikki materiaalit ja vaikutus riippuu tietyistä seoksesta	Riittävyys ja vaaditun yleistymisen tuki	Rajaa aineisto siihen alueeseen, jonka ammattimies osaa toteuttaa ilman kohtuutonta tutkimusohjelmaa
Kahden erillisen suoritusmuodon ominaisuudet yhdistetään uudeksi päävaatimukseksi	Uusi asia, ellei yhdistelmää opetettu alun perin	Osoita yhdistelmän alkuperäinen tuki tai käytä erikseen tuettuja vaihtoehtoja
Piirre näkyy vain piirustuksessa	Tuen arviointi	Selvästi ja yksiselitteisesti näkyvä tekninen rakenne voi tukea piirrettä; kuvasta mitattu mielivaltainen suhdeluku ei yleensä tue sitä

Hakemuksen ei tarvitse opettaa kaikkea alan perustietoa. Tavallinen johtimen kytkentä tai tunnetun mittalaitteen käyttö voidaan jättää ammattimiehen tiedon varaan. Keksinnön ratkaisevaa toimintaperiaatetta ei voida jättää hänen keksittäväkseen. Ero on erityisen tärkeä toiminnallisissa vaatimuksissa: ”ohjain, joka estää häiriön” on liian vähän, jos selitys ei opeta, millä teknisellä ratkaisulla häiriö estyy.

Riittävyys arvioidaan vaatimuksen koko olennaisella laajuudella. Yksi esimerkki voi riittää laajaan suojaan, jos esimerkin yleinen periaate toimii muuallakin ja ammattimies osaa soveltaa sitä. Sata koetulosta voi olla riittämätön, jos vaatimus kattaa niiden ulkopuolella suuren toimimattoman alueen. Kohtuullinen kokeilu ja tavallinen optimointi kuuluvat ammattimiehen työhön; uuden tutkimusohjelman läpivienti tai puuttuvan ratkaisun keksiminen ei kuulu. Riittämättömyys voi olla myös väite- ja mitättömyysperuste. (Lähde: PatL 8 § ja 25 §; Patenttikäsikirja B.3.1; [EPO Guidelines 2026 F-III, 1](#). EPO-ohje on eurooppalaisen arvioinnin vertailulähde, ei Suomen lakia korvaava sääntö.)

Kun vaatimuksia rajoitetaan, selitys, suoritusmuodot ja terminologia tarkistetaan johdonmukaisesti. Selityksen korjaaminen ei oikeuta lisäämään uutta vaihtoehtoa, uutta vaikutusta tai uutta teknistä yhdistelmää. Jos alkuperäinen hakemus ei mahdollista keksintöä, myöhemmin tuotettu tekninen ratkaisu voi vaatia uuden hakemuksen uudella päivällä.

Patenttivaatimusten laatiminen ja lukeminen

Hyvä päävaatimus määrittelee kaupallisesti tärkeän teknisen yhdistelmän niin laajasti kuin alkuperäinen hakemus, tunnettu tekniikka ja patentoitavuus sallivat. Prototyypin jokaista osaa ei tarvitse sisällyttää. Värin, valmistajan, näyttöruudun tai verkkoyhteyden sisällyttäminen voi antaa kilpailijalle helpon kiertotien, jos nämä eivät kuulu keksinnölliseen ratkaisuun. Toisaalta ratkaisevan piirteen pois jättäminen voi tehdä vaatimuksesta vanhan, ilmeisen tai riittämättömästi tuetun. (Lähde: PatL 8 ja 39 §; Patenttikäsikirja B.4.1 ja H.3.)

Itsenäinen vaatimus seisoo omillaan. Epäitsenäinen vaatimus sisältää viittauksensa kautta aiemman vaatimuksen kaikki piirteet ja lisää oman rajoituksensa. Jos vaatimus 1 sisältää A+B, vaatimus 2 viittaa siihen ja lisää C:n, ja vaatimus 3 viittaa vaatimukseen 2 ja lisää D:n, kokonaisuudet ovat A+B, A+B+C ja A+B+C+D. Vaatimus 3 ei ole pelkkä D. Useaan vaatimukseen vaihtoehtoisesti viittaava vaatimus on luettava kunkin vaihtoehtoisen viittausetjun mukaisesti; se ei automaattisesti kumuloi kaikkia vaihtoehtoja.

Sanamuoto	Tavallinen merkitys ja koeriski
“Laite, joka käsittää A:n ja B:n”	A ja B ovat pakollisia; myös muita osia voi olla. A+B+C voi kuulua suojaan
“Koostuu A:sta ja B:stä”	Sanamuoto voi sulkea muita aineosia tai osia pois. Käytä sulkevaa muotoa vain, jos se on tarkoitus
“A tai B”	Vaihtoehdot on arvioitava erikseen. Jos toinen on vanha, laaja vaihtoehtovaatimus voi epäonnistua
“Noin 10”	Poikkeaman hyväksyttävä alue on ymmärrettävä teknisestä asiayhteydestä; sana ei itsessään luo rajatonta joustoa
“Välineet paineen alentamiseen”	Toiminnallinen piirre voi kattaa useita toteutuksia, mutta selkeys, tuki ja toteuttamiskelpoisuus on arvioitava
“Laite menetelmän M suorittamiseen”	Käyttötarkoituksen on yleensä edellytettävä laitteen soveltuvuutta; pelkkä uusi käyttötarkoitus ei tee identtisestä tunnetusta laitteesta uutta
“Tuote, joka on valmistettu menetelmällä M”	Menetelmän uutuus ei yksin tee rakenteeltaan identtistä tuotetta uudeksi; tuotteen ominaisuudet ratkaisevat

Kaksiosainen vaatimus sisältää johdanto-osan ja tunnusmerkkiosan. **Koko vaatimus määrittää suojan.** Uutuuden arviointi ei rajoitu sanojen “tunnettu siitä, että” jälkeen tulevaan tekstiin. Johdanto-osan muodostaminen ei myöskään edellytä kaikkien eri lähteistä löytyvien piirteiden tunnustamista yhdeksi tunnetuksi yhdistelmäksi. Ennen sanamuodon hyväksymistä tarkista, mitä juuri lähin lähde opettaa yhdessä.

Piirustusviittaukset auttavat lukijaa yhdistämään vaatimuksen selitykseen, mutta viitenumero ei korvaa teknistä määritelmää. Käytä samaa nimitystä samalle osalle. “Anturi”, “mittauselin” ja

“havainnointiyksikkö” voivat tarkoittaa samaa tai eri osia; epäselvyys on vältettävissä johdonmukaisella sanastolla.

Epäitsenäiset vaatimukset ovat valmisteltuja rajoitusvaihtoehtoja. Niiden pitäisi kattaa todennäköiset uutuus- ja keksinnöllisyysongelmat sekä tuotteen arvokkaat ominaisuudet. Jos C ja D toimivat itsenäisesti ja yhdessä, kirjoita tuki molemmille erikseen ja yhdistelmälle. Jos ne toimivat vain yhdessä, älä anna hakemuksen väittää, että kumpi tahansa yksin tuottaa saman vaikutuksen. Kuvaus “C tuottaa vaikutuksen” ei tarkoita, että C olisi automaattisesti luettavissa mukaan vaatimukseen A+B, jossa sitä ei mainita.

Vaatimusten käytännön harjoitus: liian laaja, liian kapea ja käyttökelpoinen

Tilanne. Kehitetään säiliön lämmitin. Ohjain kytkee lämmityksen pois ylemmässä lämpötilassa ja takaisin alemmassa lämpötilassa. Prototyypissä on punainen metallikotelo, WiFi, näyttö ja nelikulmainen jalusta. Asiakas pitää tärkeimpänä lämpötilan pysymistä vakaana häiriöisestä anturitiedosta huolimatta.

Liian laaja luonnos: “Laite säiliön lämmittämiseen.” Se kattaa myös tavallisen vanhan lämmittimen eikä määrittele väitettyä ratkaisua. Hakemuksen otsikko tai selityksen pitkä kuvaus ei lisää puuttuvia piirteitä vaatimukseen.

Liian kapea luonnos: “Punaisella metallikotelolla, WiFi-yhteydellä, näytöllä ja nelikulmaisella jalustalla varustettu säiliönlämmitin.” Kilpailija voi vaihtaa kotelon värin tai jättää näytön pois säilyttäen asiakasarvon. Jos näillä piirteillä ei ole vaikutusta tekniseen ratkaisuun, ne voivat kaventaa suojaa turhaan.

Tekniseen ratkaisuun kohdistuva lähtökohta: “Säiliön lämmityslaite, joka käsittää lämmityselementin, säiliön lämpötilaa mittaavan anturin ja ohjaimen, joka on järjestetty katkaisemaan lämmityselementin syöttö mitatun lämpötilan saavuttaessa ylemmän kynnsarvon ja palauttamaan syöttö mitatun lämpötilan alittaessa alemman kynnsarvon, joka on ylempää kynnsarvoa pienempi.”

Tämä kuvaa hystereesiohjauksen, mutta **hystereesin kuvaaminen ei vielä osoita keksinnöllisyyttä**. Jos se tunnetaan, päävaatimukseen tarvitaan hakemuksessa alun perin opetettu erottava tekninen ratkaisu, esimerkiksi tietty kalibrointi tai häiriönsuodatus. Keksinnöllinen vaikutus on perusteltava sillä erolla, joka todella sisältyy vaatimukseen.

Hyviä rajoitusvaihtoehtoja voivat olla kalibroinnin vaiheet, anturin sijainti ja suodatuksen tekninen toteutus. Satunnainen WiFi-lisäys ei välttämättä auta, jos se ei ratkaise samaa teknistä ongelmaa. Ratkaisun tavoite on suojata asiakkaan käyttämä toimintaperiaate myös silloin, kun ulkoasu muuttuu. (Lähde: Patenttikäsikirja B.4.1, E.4.2 ja H.3; harjoitus on tätä käsikirjaa varten laadittu synteettinen tapaus.)

Yhtenäisyys: yksi yleinen keksinnöllinen ajatus

Hakemus voi sisältää yhden keksinnön tai useita toisiinsa yhden yleisen keksinnöllisen ajatuksen kautta liittyviä keksintöjä. Itsenäisten vaatimusten lukumäärä ei yksin ratkaise yhtenäisyyttä: tuote, sen erityinen valmistusmenetelmä ja käyttö voivat liittyä samaan tekniseen ratkaisuun. Samoin laite ja sen käyttämiseen erityisesti sovitettu menetelmä voivat olla yhtenäisiä. (Lähde: [PatL 10 §](#); [PatA 16 §](#); Patenttikäsikirja B.4.2 ja H.1.)

Ennakollinen epäyhtenäisyys näkyy jo vaatimuksista: samaan hakemukseen on koottu toisistaan riippumaton uusi suodatin ja uusi sähkömoottorin ohjaus ilman yhteistä keksinnöllistä piirrettä.

Jälkikäteinen epäyhtenäisyys syntyy, kun oletettu yhteinen keksinnöllinen osa osoittautuu tunnetuksi. Jos vaatimukset koskevat A+B:tä ja A+C:tä ja vain A yhdistää ne, A:n tunnettuus voi jättää B:n ja C:n erillisiksi keksinnöllisiksi ratkaisuiksi.

Vastineessa voi osoittaa yhteisen erityisen teknisen piirteen ja sen suhteen tunnettuun tekniikkaan, rajoittaa hakemuksen yhteen kokonaisuuteen tai tehdä jaetun hakemuksen. Suomen määräaika on käsiteltävä oikein: jakaminen on tehtävä ennen PatL 19 §:n mukaista ilmoitusta, eikä eurooppahakemuksen vireilläolosaaintoa saa siirtää Suomen kansalliseen hakemukseen. Tutkinnassa pois jätettyä erillistä keksintöä ei voi aina palauttaa pääasian vaatimuksiin vapaasti. Epäyhtenäisyys ei kuitenkaan sellaisenaan ole PatL 25 §:n itsenäinen väiteperuste. (Lähde: Patenttikäsikirja H.1 ja H.2.1; PatL 25 §.)

Ohjelmistot, tekoäly ja liiketoimintamenetelmät

Tietokoneohjelma, matemaattinen menetelmä ja liiketoimintamenetelmä sellaisenaan kuuluvat patenttioikeuden poissulkuihin. Ohjelmistolla toteutettu tekninen ratkaisu voi silti olla patentoitava. Arvioinnissa erotetaan kaksi kysymystä: onko vaaditulla kokonaisuudella tekninen luonne, ja tuottavatko erot tunnettuun tekniikkaan keksinnöllisen teknisen ratkaisun. Sanojen ”tietokone”, ”palvelin” tai ”tekoäly” lisääminen ei ratkaise jälkimmäistä kysymystä. (Lähde: PatL 1 §; Patenttikäsikirja E.6.2, E.6.4 ja E.7; [EPO Guidelines 2026 G-II, 3.6.](#))

Ehdotettu ratkaisu	Arvioinnin painopiste
Alennus lasketaan uudella asiakkaan uskollisuutta mittaavalla kaavalla	Kaupallinen sääntö sellaisenaan ei ole keksinnöllinen tekninen vaikutus
Välimuistin hallinta pienentää tietokoneen käsittelyviivettä tietyllä teknisellä toteutuksella	Tietokoneen sisäiseen toimintaan kohdistuva tekninen vaikutus voi olla relevantti
Malli luokittelee pumpun värähtelyn ja muuttaa pumpun ohjausta häiriön estämiseksi	Tekninen mittaus ja ohjaus voivat muodostaa patentoitavan kokonaisuuden
Malli ennustaa asiakkaan ostotodennäköisyyden	Pelkkä ennusteen kaupallinen tarkkuus ei ole tekninen vaikutus
Käyttöliittymä ohjaa käyttäjää teknisen laitteen turvalliseen käyttöön	Tekniseen tehtävään liittyvä vaikutus on arvioitava tarkasti; pelkkä tiedon esittäminen ei riitä
Ostoslista on miellyttävämpi värien vuoksi	Esteettinen mieltymys ei yksin tue teknistä keksinnöllisyyttä

Ohjelman lisäteknisen vaikutuksen on ylitettävä ohjelman suorittamisen tavalliset fysikaaliset tapahtumat. Prosessorin sähkövirta ei tee jokaisesta ohjelmasta patentoitavaa teknistä keksintöä. Teknisen laitteen ohjaus tai tietokoneen resurssien tekninen hallinta voi sen sijaan olla relevantti.

Sekamuotoisessa ratkaisussa kaupallinen vaatimus voidaan antaa ammattimiehelle toteutettavana reunaehtona. Keksinnöllisyys voi olla sen toteutuksessa, jos toteutus ratkaisee teknisen ongelman epäilmeisesti. Esimerkiksi uusi hinnoittelusääntö ei itsessään riitä, mutta teknisesti uusi hajautettu tietokantamekanismi voi olla arvioitava erikseen. Tavanomaisen algoritmin käyttö uudessa ympäristössä ei automaattisesti osoita eikä sulje pois keksinnöllisyyttä: tekninen tehtävä, vaikutus ja motivaatio ratkaisevat.

Tekoälyhakemuksessa selityksen on mahdollistettava vaadittu tekninen käyttö. Jos mallin toimivuus riippuu olennaisesti tietyntyyppisestä koulutusdatasta, sen ominaisuudet ja menetelmä pitää opettaa riittävästi. Kaikkia koulutusrivejä tai lähdekoodia ei tarvitse automaattisesti julkaista. Hakija ei kuitenkaan voi salata toteuttamisen kannalta välttämätöntä tietoa ja samalla vaatia laajaa

patenttisuojaa juuri sen tuottamalle vaikutukselle. Mallin nimi ja väite “oppiminen tapahtuu tunnetuin menetelmin” voivat olla liian vähän, jos ammattimies joutuisi keksimään puuttuvan ratkaisun.

Lääketieteelliset menetelmät ja käyttötarkoituksen kautta rajatut aineet

Ihmiseen tai eläimeen kohdistuvat kirurgiset ja terapeuttiset menetelmät sekä laissa tarkoitetut diagnostiset menetelmät on suljettu patentoinnin ulkopuolelle. Poissulku ei ulotu automaattisesti laitteisiin eikä näissä menetelmissä käytettäviin aineisiin ja seoksiin. Tutki siis ensin, onko vaatimus menetelmä, tuote vai käyttötarkoituksen kautta rajattu aine tai seos. (Lähde: PatL 1 ja 2 §; Patenttikäsikirja B.4.3 ja E.8.1.)

Vaatimuksen kohde	Keskeinen arvio
Menetelmä, jossa potilaalle annetaan lääke sairauden hoitamiseksi	Terapeuttinen menetelmä kuuluu poissulkuun
Uusi kirurginen instrumentti	Tuote voi olla patentoitava, jos muut edellytykset täyttyvät
Laboratoriossa jo erotetusta näytteestä mitataan ainepitoisuus	Ei automaattisesti ihmiseen tai eläimeen kohdistuva poissuljettu diagnostinen menetelmä; vaatimuksen vaiheet ratkaisevat
Tunnettu aine ensimmäiseen lääketieteelliseen käyttöön	Käyttötarkoituksen kautta rajattu aine tai seos voi olla uusi
Tunnettu lääke uuden sairauden hoitoon	Erityinen uusi lääketieteellinen käyttö voi tukea uutuutta tarkoitussidonnaisessa muodossa
Puhtaasti kosmeettinen käsittely	Ei välttämättä terapeuttinen; erottamattomasti yhdistyvä hoitava vaikutus on arvioitava

Ensimmäistä lääketieteellistä käyttöä koskeva vaatimus voi olla aineeseen tai seokseen kohdistuva “käytettäväksi lääkkeenä” -vaatimus. Myöhempi erityinen käyttö voidaan määritellä esimerkiksi “Aine X käytettäväksi sairauden Y hoidossa”. Tämä eroaa poissuljetusta menetelmävaatimuksesta “Menetelmä sairauden Y hoitamiseksi antamalla X:ää”. Erityisen käytön patentoitavuus ei anna uudelleen yleistä monopolia vanhaan aineeseen kaikkiin käyttötarkoituksiin.

Uuden hoidon on oltava alkuperäisen hakemuksen perusteella toteuttamiskelpoinen. Jos olennaisesti puuttuva terapeuttinen opetus lisätään vasta myöhemmin, kliininen tulos ei välttämättä korjaa alkuperäistä riittämättömyyttä. Keksinnöllisyydessä erotetaan perusteltu odotus hoidon onnistumisesta ja pelkkä mahdollisuus, että jokin ehdokas ehkä toimii. Tunnettu vaikutusmekanismi, aiemmat tulokset, annostus ja potilasryhmä voivat tehdä uuden käyttötarkoituksen ilmeiseksi tai tukea sen epäilmyyttä; pelkkä sana “uusi sairaus” ei ratkaise asiaa.

Bioteknikka: luonnollinen materiaali, poissulut ja talletus

Luonnossa esiintyvän ilmiön tai ihmiskehon osan pelkkä löytäminen on erotettava teknisestä keksinnöstä. Ihmiskehon luonnollisessa muodostumis- ja kehitysvaiheessa oleva osa sekä pelkkä sen osan, kuten geenisekvenssin, löytäminen eivät sellaisenaan ole patentoitavia. Ihmiskehosta eristetty tai muuten teknisellä menetelmällä valmistettu osa voi kuitenkin olla patenttikelpoinen, vaikka rakenne vastaisi luonnollista osaa. Geenin tai osittaisen sekvenssin teollinen käyttö on esitettävä hakemuksessa; pelkkä sekvenssin luettelointi ei opeta käyttöä. (Lähde: PatL 1 ja 1 a §; Patenttikäsikirja B.9.1, E.6.1 ja E.8.2–E.8.3.)

Kasvilajikkeisiin, eläinrotuihin ja olennaisesti biologisiin kasvien tai eläinten jalostusmenetelmiin liittyvät poissulut on erotettava muista bioteknisistä ratkaisuista. Menetelmä, jossa on ratkaiseva tekninen interventio, ei ole sama asia kuin pelkkä risteyttäminen ja valinta. Eurooppahakemuksessa tarkastetaan lisäksi EPC:n sääntö 28(2) ja G 3/19:n vaikutus. Näitä eurooppalaisia tulkintoja ei pidä kirjoittaa Suomen lain sanamuodoksi.

Yleistä järjestystä ja hyviä tapoja koskeva PatL 1 b § luettelee erityisiä poissulkuja, kuten ihmisen kloonauksen, ihmisen sukusolulinjan geneettisen identiteetin muuttamisen, ihmisalkioiden käytön teollisiin tai kaupallisiin tarkoituksiin sekä tietyt eläimille kärsimystä aiheuttavat geneettiset muutokset ilman huomattavaa lääketieteellistä hyötyä. Pelkkä se, että tuotteen käyttö olisi jonkin muun säännön nojalla kielletty, ei yksin ratkaise tätä patenttioikeudellista moraaliarviointia.

Jos biologinen materiaali ei ole yleisesti saatavilla eikä sitä voida kuvata niin, että ammattimies voi käyttää keksintöä, tarvitaan hyväksytyn talletuslaitoksen talletus. Talletus tehdään viimeistään hakemispäivänä; etuoikeuden saaminen kyseiselle opetukselle voi edellyttää riittävää mahdollistamista jo etuoikeuspäivänä. Budapestin sopimus helpottaa talletuksen tunnustamista, mutta ei ratkaise uutuutta, keksinnöllisyyttä eikä suojan laajuutta. (Lähde: PatL 8 a §; PatA 17 a–17 c §; Patenttikäsikirja B.9.2–B.9.3.)

Biologiseen talletukseen liittyvä toimi	Määräaika tai poikkeus
Tarvittava alkuperäinen talletus	Viimeistään hakemispäivänä
Talletuslaitoksen ja talletusnumeron tiedot	Pääsääntöisesti 16 kuukaudessa hakemispäivästä tai etuoikeuspäivästä; aikaisempaa julkiseksituloa pyydetäessä tiedot tarvitaan aikaisemmin
Pyyntö näytteen luovuttamisesta vain erityiselle asiantuntijalle	Pääsääntöisesti 16 kuukauden kuluessa, tai ennen aikaistetun julkiseksitulon teknisiä valmisteluja
Uusintatalletus, kun alkuperäisestä ei voida luovuttaa näytettä	Lähtökohtaisesti kolmessa kuukaudessa tallettajan saamasta ilmoituksesta
Talletuslaitoksen toiminnan päättyminen ja ilmoittamatta jääminen	PatA 17 c §:n erityinen yhdeksän kuukauden määräaika ilmoituksen julkaisemisesta voi soveltua, jos tallettaja ei saanut tietoa kuudessa kuukaudessa
Uusintatalletuksen todistus PRH:lle	Neljässä kuukaudessa uusintatalletuksesta tai myöhemmässä PatA 17 b §:n määräajassa

Asiantuntijajärjestely ei ole pysyvä liikesalaisuus: rajoitus liittyy hakemuksen käsittelyvaiheeseen. Jos hakemus ei johda patenttiin, laissa säädetty asiantuntijan kautta saatavuuden aika voi ulottua 20 vuoteen hakemispäivästä. Näytteen luovuttaminen ei anna lisenssiä kaupalliseen hyödyntämiseen eikä oikeutta loukata patenttia. Talletuksen käytännön toimet ja määräajat on tarkastettava talletustodistuksesta, PRH:n pyynnöstä ja sovellettavasta asetuskohdasta; kyse ei ole kaikissa tilanteissa samasta 16 kuukauden määräajasta.

ST.26-sekvenssiluetteloa koskevat säännöt on huomioitava hakemuksissa, joissa kuvataan standardin kattamia sekvenssejä, kuten vähintään kymmenen määritettyä nukleotidia tai vähintään neljä määritettyä aminohappoa sisältäviä sekvenssejä. Nykyinen luettelo toimitetaan standardin mukaisena XML-tiedostona; vanha ST.25-tekstitiedosto tai kuvakaappaus ei ole vastaava toimitus.

Sekvenssiluettelo on osa teknistä opetusta, eikä jälkikäteen toimitettavalla luettelolla saa lisätä uutta asiaa. (Lähde: Patenttimääräykset 2023, sekvenssiluetteloa koskevat määräykset; Patenttikäsikirja B.9.4; [WIPO ST.26.](#))

Suomen patenttihakemuksen käsittely ja määräajat

Suomen patenttimenettely

Perusaika, puuttuva toimi ja erillinen korjauskeino

Hakemispäivä ja puuttuvat osat

Vähimmäistiedot / puuttuva selitys /
piirustus

Tavallinen korjausaika 2 kk

Täydennys voi siirtää päivän;
etuoikeuspoikkeus

Välipäätösten vastausajat

Muodollinen: 2–3 kk

Ensimmäinen/uusi tekninen este: 4 kk

Muut tekniset: 2–3 kk; kirjeen
määräpäivä

Hyväksyttävä teksti

PatA 29 a §: tavallisesti 3 kk
Hyväksyntä ja tarvittavat käännökset
Eri toimi kuin PatL 19 §:n
maksaminen

Myöntämisen julkaisumaksu

PatL 19 §: 2 kk ilmoituksesta
450 € sähköisesti, muuten 580 €
Myöhässä: 4 kk uudelleenkäsittely
ehdoilla

Jakaminen / lohkaiseminen

Ennen PatL 19 §:n ilmoitusta
Myöntämisen odottaminen liian
myöhäistä
Jako: kannan päivä; lohkaus: uuden
aineiston päivä

Julkisuus

Normaalisti 18 kk varhaisimmasta
päivästä
Aikaisempi pyyntö tai myöntäminen
Peruutus ja sillensä jääminen omilla
ehdoilla

Vuosimaksujen aloitus

Vuodet 1–3 yhdessä 3. maksuvuoden alussa

2026: 0 € + 80 € + 140 € = 220 €

Erä nimellisen kuukauden viimeisenä päivänä

Vuosimaksun lisääaika

Kuuden seuraavan kuukauden loppuun

20 % korotus; 220 € → 264 €

Lauantai-/pyhäsiirto ja nimellinen erä erikseen

Uudelleenkäsittely

4 kk laiminlyödyn ajan lopusta

Puuttuva toimi +110 €/190 €

Ei huolellisuusnäyttöä, ei vuosimaksun korjaus

Oikeuden palauttaminen

2 kk esteen poistumisesta, ulkoraja 1 v

Huolellisuus +puuttuva toimi +550 €
Vuosimaksun ulkoraja lisääajan päättymisestä

Etuoikeuden palautus

12 kk:n etuoikeusajan laiminlyönti
Erityinen pyyntö 2 kk ajan lopusta
Ei tavallista 1 vuoden ulkorajaa

Väite

9 kk myöntämispäivästä (= hyväksymiskuulutus)
Kirjallinen väite ja perusteet ajoissa
FI-maksupuutteen korjaus kehotuksesta

PRH-päätöksen valitus

MAO: 60 päivää tiedoksiannosta
Valitusosoituksen tarkistus
Eri menettely kuin loukkaus- tai mitättömyyskanne

Patenttiin perustuva riita

Suojapiiri + teko + alue + pätevyys
Korvaus ja väliaikainen suoja: omat kellot
Oikeuden siirrossa 1 v / 3 v rajat ehdoilla

Vuosi 2026 • Tiivistetty kartta: ehdot ja poikkeukset käsitellään luvun tekstissä.

Kartan lähteet: [Patenttilaki](#) · [Patenttiasetus](#) · [Patenttikäsikirja](#) · [Vuoden 2026 maksut](#)

Kolme päivää: saapuminen, hakemispäivä ja etuoikeuspäivä

Saapumispäivä kertoo, milloin aineisto on toimitettu PRH:lle. **Hakemispäivä** määrätään lain vähimmäisedellytysten mukaan ja voi siirtyä myöhemmin, jos puuttuvaa olennaista sisältöä täydennetään. **Etuoikeuspäivä** antaa aiemman vertailupäivän vain sille keksinnölle, jonka aiempi hakemus todella opettaa. Nämä päivät voivat olla samat tai eri päivät. Etuoikeus ei siirrä Suomen hakemuksen 20 vuoden enimmäisvoimassaolon eikä vuosimaksuvuosien alkua etuoikeuspäivään. Pariisin sopimuksen, eurooppahakemuksen ja PCT:n oma kokonaisuus jäljempänä täydentää tätä kansallista menettelyä.

PatL 8 b §:n mukainen hakemispäivä voidaan saada, kun aineistosta käy ilmi patentin hakeminen, hakijan henkilöllisyys tai yhteydenpidon mahdollistavat tiedot ja mukana on selitys tai piirustus taikka laissa tarkoitettu viittaus aikaisempaan patentti- tai hyödyllisyysmallihakemukseen. Viittauksessa yksilöidään aikaisempi hakemus sen numerolla, hakemispäivällä ja virastolla. Hakemispäivän saaminen ja hakemuksen täydellinen muodollinen hyväksyttävyyden ovat eri asioita: esimerkiksi patenttivaatimusten tai hakemusmaksun puute ei välttämättä estä ensimmäisen päivän saamista, mutta puutteet ja maksu on myöhemmin korjattava asianmukaisesti. (Lähde: [PatL 8, 8 b ja 8 c §](#); Patenttikäsikirja B.1.3 ja C.2.1.)

Käytännössä toimitetaan hakemustiedot, hakijan ja keksijän tiedot, selvitys hakijan oikeudesta keksintöön tarvittaessa, selitys, vaatimukset, tiivistelmä, tarvittavat piirustukset, mahdollinen sekvenssiluettelo, etuoikeustiedot ja asiamiehen tiedot. Tarkista keksijä ja omistaja erikseen: työsuhdekeksinnön tekijä ei automaattisesti ole hakija. Työnantajan oikeudet, ilmoitukset, korvaus ja korkeakoulukeksinnöt käsitellään työsuhdekeksintöjen kokonaisuudessa.

Sähköisen hakemuksen alennettu maksu koskee PRH:n hyväksymää sähköistä hakemisjärjestelmää. Tavallinen sähköpostiviesti ei muutu alennetun maksun sähköiseksi patenttihakemukseksi pelkästään siksi, että siinä on PDF-liite. Hakemisen kanava, kuittaus ja toimitetut tiedostot tarkastetaan. Paperiasiakirjoissa ratkaiseva on virastoon saapuminen, ei postituspäivä. Tallenna kuittaus, aikaleima ja toimitetun aineiston täsmällinen versio.

Vuonna 2026 sovellettavan PatL 12 §:n mukaan hakijalla, jolla ei ole kotipaikka Suomessa, tulee olla ETA-alueella asuva asiamies laissa tarkoitettulla tavalla. Eurooppahakemuksen edustamista koskee eri järjestelmä. Suomen sääntöä ei siis saa päätellä EPO:n hakijan kotipaikkasäännöstä eikä päinvastoin. (Lähde: PatL 12 §; Patenttikäsikirja A.5.)

Hakemispäivän puutteet ja puuttuvat osat

Tilanne	PRH:n toimi ja hakijan määräaika	Vaikutus päivään
PatL 8 b §:n vähimmäistiedot puuttuvat	Kehotus täydentää, tavallisesti kaksi kuukautta	Hakemispäiväksi voi tulla päivä, jolloin vähimmäisedellytykset täyttyvät
Hakijaan ei pystytä saamaan yhteyttä	Puuttuvat edellytykset on täytettävä laissa tarkoitettussa kahden kuukauden ajassa	Alkuperäinen saapuminen ei yksin takaa hakemispäivää
Selityksen osa tai selityksessä/vaatimuksissa viitattu piirustus puuttuu	PatL 8 c §:n kehoitus, kaksi kuukautta	Myöhemmin toimitettu osa voi siirtää hakemispäivän sen saapumispäivään
Hakija huomaa puuttuvan	Patenttimääräysten 65 §:n	Päivän siirtymisen ja

Tilanne	PRH:n toimi ja hakijan määräaika	Vaikutus päivään
osan ilman PRH:n kehotusta	mukainen kahden kuukauden oma toimitusaika	etuoikeuspoikkeuksen ehdot tarkastetaan samalla
Puuttuva osa sisältyy kokonaan etuoikeushakemukseen	Nimenomainen pyyntö ja vaadittu aikaisemman hakemuksen aineisto määräajassa	PatL 8 c §:n edellytysten täytyessä alkuperäinen päivä voidaan säilyttää
Hakija haluaa perua myöhemmin lisäämänsä puuttuvan osan	Peruuttaminen kuukaudessa kyseisten osien toimittamisesta	Alkuperäinen päivä voidaan palauttaa, mutta peruutettu osa ei jää mukaan

Tämä taulukko ei ole lupa lisätä myöhemmin mitä tahansa uutta sisältöä vanhalle päivälle. Puuttuvan osan erityismenettely koskee laissa tarkoitettua puutetta, ja etuoikeuspoikkeus edellyttää puuttuvan osan sisällymistä kokonaan aikaisempaan hakemukseen. Oikea ratkaisu voi olla pitää alkuperäinen hakemus ilman puuttuvaa osaa ja hakea myöhempi kehitys uutena hakemuksena. (Lähde: PatL 8 b ja 8 c §; [Patenttimääräykset 2023, 65 §](#); Patenttikäsikirja C.2.1.)

Skenaario. Hakemus saapuu 2.3.2026, mutta selityksessä viitattu piirustus 4 puuttuu. Kilpailijan julkaisu tulee julkiseksi 4.3.2026. Hakija toimittaa piirustuksen 10.3.2026. Jos hakemispäivä siirtyy 10.3.2026:een eikä etuoikeus tai puuttuvan osan poikkeus auta, 4.3.2026 julkaistu aineisto voi tulla vastaan. "Lähetin hakemuslomakkeen 2.3." ei yksin ratkaise uuden osan päivää. Jos kuvio sisältyy kokonaan asianmukaiseen etuoikeushakemukseen ja poikkeuksen toimitus- ja pyyntöehdot täyttyvät, arvio voi olla toinen. Kirjoita vastaukseen sekä pääsääntö että ehdollinen poikkeus.

Hakemuksen kielet, päätöskieli ja käännökset

Alkuperäinen aineisto ja valittu menettely	Käytännön velvollisuus
Suomenkielinen hakemus	Vaatimukset ja tiivistelmä tarvitaan myös ruotsiksi asianmukaisessa julkaisuvaiheessa; koko selitystä ei yleensä käännetä ruotsiksi
Ruotsinkielinen hakemus	Vaatimukset ja tiivistelmä tarvitaan myös suomeksi; koko selitystä ei yleensä käännetä suomeksi
Englanninkielinen hakemus ja pyyntö englanninkielisistä päätöksistä	Selitys, vaatimukset ja tiivistelmä voivat olla englanniksi; vaatimusten ja tiivistelmän suomen- tai ruotsinkielinen käännös sekä tarvittava toinen kansalliskieli toimitetaan PRH:n menettelyn mukaan
Englanninkielinen hakemus ilman asianmukaista päätöskielipyyntöä	PatL 8 d §:n menettelyssä hakija tekee vaaditun kielivalinnan ja toimittaa käännöksen tai pyynnön PRH:n kehotuksen mukaisesti
Muulla kielellä saapunut aineisto	Hakemispäivä voi olla mahdollinen vähimmäisedellytysten täyttyessä, mutta asian käsittely edellyttää lain mukaista kieli- ja käännöspuutteen korjaamista
Englanninkielisestä patentista	Väitettä käsitellään suomeksi tai ruotsiksi; englantia ei

Alkuperäinen aineisto ja valittu menettely	Käytännön velvollisuus
tehty väite	automaattisesti ole väitemenettelyn kieli

Englanninkielisiä päätöksiä koskeva pyyntö tehdään lähtökohtaisesti hakemuksen yhteydessä. PatL 8 d §:n korjausmenettely ei ole yleinen oikeus vaihtaa käsittelykieltä vapaasti missä tahansa vaiheessa. PRH:n käännöspalvelun vuoden 2026 hinta on 90 euroa sivulta. Käännösvelvollisuuden laajuus, käännöksen toimittaja ja maksullisen palvelun käyttö erotetaan toisistaan. (Lähde: PatL 8 ja 8 d §; PatA 3 §; Patenttikäsikirja B.1.2 ja C.2.4; [PRH: millä kielellä hakemus tehdään](#); [PRH:n muut maksut](#).)

Englanninkielisestä patentista kuka tahansa voi yhdeksän kuukauden väiteaikana pyytää selityksen kääntämistä sille kansalliskielelle, jolla patenttivaatimukset ovat saatavilla. PRH asettaa patentinhaltijalle käännöksen toimittamisen määräajan. Tämä on eri toimi kuin vaatimusten ja tiivistelmän normaali käännös hakemusvaiheessa. Muutoksenhaun käännöksiä koskee PatL 27 a § ja patenttiriidan käännöksiä PatL 65 b §. Englanniksi laaditun hakemuksen lopullisesta päätöksestä valittava hakija toimittaa markkinaoikeudelle selityksen, tiivistelmän ja vaatimusten suomen- tai ruotsinkielisen käännöksen. Jos se puuttuu valituksesta, tuomioistuin varaa toimitusajan; sen laiminlyönti johtaa valituksen tutkimatta jättämiseen. Englanninkielisestä päätöksestä markkinaoikeus pyytää päätöskäännöksen PRH:lta. Väitepäätöksen muutoksenhaussa haltijan selityskäännöksen laiminlyönti voi johtaa sakonuhkaiseen velvoitteeseen tai käännöksen teettämiseen haltijan kustannuksella. Näiden tilanteiden seuraamuksia ei pidä yhdistää. Käännöksen laiminlyönnin seuraamus pitää johtaa juuri sovellettavasta säännöstä, eikä sitä saa päätellä EPC-validoinnin käännösseuraamuksista.

Julkiseksitulo, salassapito ja väliaikainen suoja

Hakemusasiakirjat tulevat pääsääntöisesti julkisiksi 18 kuukauden kuluttua hakemispäivästä tai aikaisimmasta vaaditusta etuoikeuspäivästä. Hakijan pyynnöstä ne voivat tulla julkisiksi aikaisemmin. Myös patentin myöntäminen voi tehdä asiakirjat julkisiksi tätä ennen. Aikaisen myöntämisen ja julkaisun vaikutus omaan jatkohakemusstrategiaan on arvioitava. (Lähde: PatL 22 §; Patenttikäsikirja C.5.1–C.5.2 ja F.6–F.7.)

Julkisuus ei tarkoita, että kaikki alkuperäisissä vaatimuksissa mainittu olisi heti lopullisesti suojattu. Ennen myöntämistä tapahtuneen hyödyntämisen korvaus perustuu myöhemmin myönnettävään patenttiin ja laissa säädettyihin edellytyksiin. Suoja on rajoittunut siihen, mitä julkaistut ja lopulta myönnetty vaatimukset kattavat yhdessä. Jos julkaistu vaatimus on A+B ja myönnetty A+B+C, väliaikainen suoja ei yleensä ulotu A+B:hen ilman C:tä. Jos julkaisun vaatimus on A+B+C ja myönnetty A+B, ennen myöntämistä suoja ei laajene takautuvasti niihin A+B-toteutuksiin, joista C puuttuu. (Lähde: PatL 60 §.)

Englanninkielisen hakemuksen osalta PatL 60 §:n mukainen suoja edellyttää vaatimusten suomen- tai ruotsinkielisen käännöksen toimittamista laissa säädetyllä tavalla. Pelkkä englanninkielisen aineiston 18 kuukauden julkiseksitulo ei ratkaise suojan alkamista. **Esimerkki:** aineisto on julkinen 2.7.2026 mutta tarvittava vaatimuskäännös toimitetaan vasta 15.8.2026. Korvauskelpoista ennen myöntämistä tapahtuvaa hyödyntämistä ei pidä arvioida automaattisesti 2.7. alkaen.

Ennen myöntämistä tapahtuneeseen käyttöön ei sovelleta patentinloukkauksen rangaistusta; kysymys on PatL 60 §:n rajatusta korvausjärjestelmästä. PatL 60 §:n 3 momentissa on lisäksi korvauskanteen määräaikaan poikkeus: ennen patentin myöntämistä syntyneen korvauksen kannalta on huomioitava vuoden aika väiteajan päättymisestä tai patentin pysyttävästä lainvoimaisesta väitepäätöksestä suhteessa PatL 58 §:n yleiseen korvaussäännökseen.

Hakemuksen peruuttaminen ennen julkiseksituloa voi säilyttää aineiston salaisuuden, jos PatL 22 §:n ehdot täyttyvät. Tarkista kuitenkin, onko asia edelleen sellaisessa muutoksenhaku- tai uudelleenkäsittelytilanteessa, johon julkisuussääntö ulottuu. Sama sisältö voi tulla julkiseksi toisesta hakemuksesta tai sen etuoikeusasiakirjasta. “Peruutan Suomen hakemuksen” ei siten välttämättä merkitse, että koko perhe jää salaiseksi.

PRH:n tutkimus ja välipäätökseen vastaaminen

Suomen kansallisessa menettelyssä PRH tutkii muodolliset edellytykset ja patentoitavuuden. EPO:n erillistä tutkimuspyyntöä, tutkimusmaksua ja sen määräaikaa ei lisätä Suomen kansalliseen hakemukseen. Kansallisen hakemuksen tutkimusmaksurakenne on tässä käsikirjassa Suomen maksutaulukossa.

Välipäätöksen liitteen hakutulos on apuväline. X-merkintä tarkoittaa yleensä erityisen relevanttia asiakirjaa yksin ja Y-merkintä yhdistelmään liittyvää relevanssia; A kuvaa tekniikan tasoa. Merkintä ei yksin todista oikeudellista johtopäätöstä. Lue lähteen julkisuuspäivä ja tarvittaessa hakemus- ja etuoikeuspäivä sekä tunnista, mikä piirre löytyi mistä kohdasta. Salainen aikaisempi hakemus voi olla uutuudeneste eri oikeusperusteella kuin ennen omaa päivää julkaistu lähde.

Hyvä vastine vastaa **jokaiseen** ilmoitettuun puutteeseen. Siinä erotetaan vaatimusten muuttaminen ja argumentointi: uusi vaatimus, alkuperäinen tuki, ero lähteeseen ja vaikutus. Pelkkä “keksintö on uusi” ei auta, jos välipäätös on perustellut puuttuvan uutuuden tietyllä kuviolla ja kappaleella. Myöskään pelkkä puhtaaksikirjoitettu vaatimussarja ilman selitystä muutosten tuesta ei ole vahva vastine.

PRH:n tavalliset vastausajat ja pidennys

Seuraavat ajat ovat Patenttimääräysten 63 §:n menettelykohtaisia aikoja. **Viraston konkreettinen kirje ja tiedoksianto tarkastetaan aina.** Lakisääteistä määräaikaa, kuten myöntämismaksun kahden kuukauden aikaa, ei pidennetä tämän taulukon avulla.

Kehotus tai menettely	Tavallinen asetettava aika
PatL 8 b, 8 c tai 8 d §:n puutteen korjaaminen	2 kuukautta
Muodollinen välipäätös	2–3 kuukautta
Ensimmäinen tekninen välipäätös tai uutta teknistä estettä sisältävä välipäätös	4 kuukautta
Muu tekninen välipäätös	2–3 kuukautta
PatA 29 a §:n hyväksyttäväksi tarkoitettu teksti	3 kuukautta
Väitteen korjattava muodollinen puute	2 kuukautta
Patentinhaltijan ensimmäinen lausuma väitteestä	4 kuukautta
Muu lausuma väitemenettelyssä	2–3 kuukautta
Englanninkielisen patentin selityskäännös väitemenettelyssä	2 kuukautta

Kehotus tai menettely	Tavallinen asetettava aika
Rajoittamispyynnön puutteen korjaaminen	2 kuukautta
Lausuma rajoittamismenettelyssä	2 kuukautta
Lakkauttamispyynnön puutteen korjaaminen	2 kuukautta
Kuuleminen PatL 71 a §:n asiassa	2 kuukautta
PatL 17 §:n mukainen kehoitus nostaa parempaa oikeutta koskeva kanne	2 kuukautta

(Lähde: [Patenttimääräykset 2023, 63–64 §](#); Patenttikäsikirja A.9.1.)

Pidennystä pyydetään ennen voimassa olevan ajan päättymistä. Patenttimääräysten 64 § perustuu erityisiin syihin. Patenttikäsikirjan A.9.1 kuvaamassa tavallisessa käytännössä ensimmäinen kahden kuukauden pidennys voidaan myöntää ilman yksilöityä syytä; myöhemmät pyynnot tarvitsevat perustellut erityiset syyt. Uutta teknistä estettä koskevaan kirjeeseen liittyvä kahden kuukauden pidennys arvioidaan ohjeen mukaisesti. Älä esitä tavallista käytäntöä ehdottomana oikeutena kaikkiin kirjeisiin.

Jos käsittelyä on nopeutettu hakijan pyynnöstä, vastausajan pidennys voi päättää nopeutetun käsittelyn. Aikataulun kannalta on siis erotettava hakemuksen hengissä pitäminen ja nopean käsittelyn tavoite. Viimeisen päivän pidennyspyyntö ei korvaa puuttuvaa lakisääteistä maksua.

Hyväksyttävä teksti ja myöntämisilmoitus: kaksi eri vaihetta

Asiakirja	Mitä hakijalta odotetaan	Aika ja olennainen seuraus
PatA 29 a §:n ilmoitus hyväksyttävästä tekstistä	Tarkista teksti, korjaa sovittavat asiat, toimita tarvittava aineisto	Tavallinen vastausaika 3 kuukautta
PatL 19 §:n ilmoitus siitä, että patentti voidaan myöntää	Maksa julkaisumaksu; julkaisukelpoiset asiakirjat on saatettu kuntoon ennen tätä ilmoitusta	Lakisääteinen aika 2 kuukautta
Myöntämisilmoituksen velvoite jää täyttämättä ja asia jätetään sillensä	Pyydä uudelleen käsittelyä, tee puuttuva toimi ja maksa uudelleen käsittelymaksu	4 kuukautta laiminlyödyn ajan päättymisestä
Eurooppapatentin voimaansaattaminen Suomessa	EPC- ja kansallisen validointisäännön mukaiset toimet	Oma 3 kuukauden määräaika; ei Suomen hakemuksen PatL 19 §:n aika

PatL 19 §:n ilmoitus on tärkeä raja. Sen jälkeen vaatimuksia ei saa muuttaa niin, että patenttisuoja laajenee, eikä kansallista hakemusta saa enää jakaa tai lohkaista tavanomaisessa menettelyssä. Jos asiakkaalla on toinen keksintö alkuperäisessä selityksessä, jaettua hakemusta ei pidä jättää odottamaan myöhempää varsinaista myöntämispäivää. (Lähde: PatL 19 §; PatA 22 ja 29 a §; Patenttikäsikirja F.5 ja H.2.)

Skenaario. Hyväksyttävän tekstin kirje annetaan 5.1.2026 kolmen kuukauden vastausajalla. PatL 19 §:n ilmoitus annetaan 20.4.2026. Julkaisumaksun perusmääräpäivä on 20.6.2026; koska se on juhannuspäivä ja lauantai, viimeinen suorittamispäivä on maanantai 22.6.2026 määräaikalain 5 §:n mukaan. Kolmea kuukautta ensimmäisestä kirjeestä ei käytetä jälkimmäisen maksun laskemiseen. Yhdeksän kuukauden väiteaika alkaa myöhemmästä myöntämisestä, ei kummastakaan valmistelukirjeestä.

Keksijä, jonka maksukykyyn liittyvät laissa säädetyt huomattavan vaikeuden edellytykset täyttyvät, voi pyytää vapautusta julkaisumaksusta määrääjassa. Pyyntö on tehtävä PatL 19 §:n kahdessa kuukaudessa. Jos pyyntö hylätään, laissa säädetty kahden kuukauden aika hylkäämisestä maksamiseen on huomioitava. Kyse ei ole yleisestä maksuvapaudesta pienelle yritykselle eikä hakemusmaksun automaattisesta poistamisesta.

Myöntämisen lykkäämistä voidaan käyttää lain sallimassa aikaisempaa julkiseksituloa edeltävässä tilanteessa, mutta hakija ei voi lykätä myöntämistä rajattomasti vuosia tämän mekanismin avulla. Alkuperäisen 18 kuukauden julkaisupisteen ja aikaisemman etuoikeuden vaikutus on tarkastettava.

Muutokset: rajoittaminen voi silti lisätä uutta asiaa

Hakemusta ei saa muuttaa niin, että patenttia haetaan sellaiseen, mikä ei ole käynyt ilmi hakemuksesta sitä tehtäessä. Muutoksen arviointi koskee yksittäisen piirteen lisäksi **piirteiden yhdistelmää ja yleistyksen tasoa**. Vaatimuksen kaventuminen suhteessa vanhaan vaatimukseen ei takaa muutoksen hyväksyttävyyttä. (Lähde: PatL 13 §; Patenttikäsikirja H.3; [EPO Guidelines 2026 H-V, 2.2](#), eurooppalainen lisävertailu.)

Muutos	Arvio
Päävaatimukseen lisätään alkuperäisestä riippuvasta vaatimuksesta sen koko rajoitusketju	Usein selvä tuki, mutta ketju ja yhdistelmä tarkistetaan
Piirre nostetaan suoritusmuodosta ilman siihen teknisesti liittyviä muita piirteitä	Voi muodostaa perusteettoman väliyleistyksen
Alun perin välttämättömäksi opetettu piirre poistetaan	Voi lisätä uutta asiaa tai jättää toimivan ratkaisun määrittelemättä
Laajasta lukuvälistä poimitaan uudet sisäiset rajat	Sisällä oleminen ei itsessään osoita alkuperäistä tukea
Selkeä rakenteellinen piirre otetaan piirustuksesta	Voi olla tuettu, jos tekninen opetus on yksiselitteinen
Kuviosta mitataan mittasuhte, jota ei opeteta	Ei yleensä riittävä perusta uudelle tarkalle suhdeluvulle
Myöhempi vertailukoe toimitetaan alkuperäisen vaikutuksen tueksi	Voi olla arvioitava näyttö; se ei oikeuta uuden teknisen opetuksen lisäämistä
Piirre on vain tiivistelmässä	Tiivistelmää ei pidä käyttää yksin hakemuksen muutoksen perustana

Väliyleistys. Selityksessä anturi P, suodatin S ja kalibrointi K on opetettu yhdessä: K toimii vain S:n tuottamalla signaalilla. Hakija nostaa päävaatimukseen K:n mutta jättää S:n pois, koska laajempi vaatimus olisi kaupallisesti parempi. Uusi yhdistelmä P+K ei välttämättä ole alkuperäisen hakemuksen opetus. Se, että kaikki nimet löytyvät eri kohdista, ei riitä.

Lukuväli. Alkuperäinen alue 20–100, suositeltu alue 40–60 ja esimerkki 50 eivät automaattisesti tue uutta aluetta 43–47. Selvitä, onko juuri rajat ja yhdistelmä opetettu. Jos ei, valitse tuettu rajoitus tai tunnusta, että uusi kehitys vaatii uuden päivän.

Vastineeseen kannattaa liittää muutostaulukko: uusi piirre, alkuperäinen vaatimus tai selityksen kappale, kyseisen yhdistelmän tuki ja mahdollisesti poistettujen piirteiden suhde. Pelkkä lause “tuki löytyy selityksestä” on heikko, kun yhdistelmä on ratkaiseva. PatL 19 §:n ilmoituksen jälkeen tarkistetaan lisäksi suojan laajenemisen kielto; myöntämisen jälkeisessä rajoittamisessa ja väitteessä on omat rajansa.

Jakaminen, lohkaiseminen ja hyödyllisyysmalli

Menettely	Mistä sisältö tulee?	Päivä ja määräaika	Mitä ei pidä olettaa
Suomen jaettu patenttihakemus	Alkuperäisessä hakemuksessa oleva keksintö	Alkuperäinen päivä voidaan säilyttää edellytysten mukaan; tee ennen PatL 19 §:n ilmoitusta	Uusi 20 vuoden kausi ei ala
Suomen lohkaistu patenttihakemus	Käsittelyssä lisätty asia, jota ei ollut alkuperäisessä aineistossa	Lisätyn asian saapumispäivä; lohkaiseminen ennen PatL 19 §:n ilmoitusta	Lisäys ei saa emohakemuksen vanhaa päivää vain lohkaisun vuoksi
Eurooppahakemuksen jakaminen	Eurooppahakemuksen alkuperäinen sisältö	EPC:n vireilläoloon ja sisältöön perustuva järjestelmä	Suomen 19 §:n rajaa ei siirretä EPO-menettelyyn
Patenttihakemuksista hyödyllisyysmallihakemus	Laissa tarkoitetun patenttihakemuksen sisältö	Hakemuksen on oltava vireillä ja hyödyllisyysmallin enimmäisaikaa koskevan rajan sisällä	Menetelmä ei tule suojattavaksi hyödyllisyysmallina; patentti ei automaattisesti poistu

(Lähde: PatA 22–24 §; Patenttikäsikirja H.2.1–H.2.2; hyödyllisyysmallilain 8 § ja hyödyllisyysmallikokonaisuus jäljempänä.)

Jakaminen ei edellytä aina PRH:n epäyhtenäisyyslausumaa. Alkuperäisen selityksen itsenäinen keksintö voi olla jaettavissa hakijan aloitteesta, jos muut ehdot täyttyvät. Jakamisessa alkuperäistä päivää käytetään vain alkuperäiselle opetukselle. Jokainen uusi hakemus tarvitsee oman maksunsa, tutkimuksensa ja myöhemmät vuosimaksunsa. Emohakemuksen maksaminen ei maksa lapsihakemusta.

Suomen käytännössä on huomioitava myös päällekkäistä suojaa koskeva raja. Patenttikäsikirjan H.2.1 (Kanta- ja jaetun hakemuksen suojapiirien suhde) käsittelee KHO:n ratkaisun 3527/2013 mukaista tilannetta, jossa jaetun hakemuksen itsenäinen vaatimus sisältyy kokonaan emohakemuksen itsenäisen vaatimuksen suojaan. Tilannetta ei saa ratkaista olettamalla, että EPO:n jokainen käytäntö siirtyy Suomeen. Emohakemuksen rajaaminen tai sen jatkamista koskeva strategia voi olla tarpeen. Selvitä vaatimusten todellinen päällekkäisyys.

Lohkaisuesimerkki. Emohakemus on tehty 2.1.2025. Uusi tekninen ohjausvaihe lisätään 10.10.2025, eikä se sisällynyt alkuperäiseen aineistoon. Lohkaistu hakemus voi saada tälle lisätylle asialle 10.10.2025 päivän, ei 2.1.2025 päivää. Jos oma 1.6.2025 julkaisu opetti ratkaisun, vanhan emohakemuksen numero ei poista uutuusongelmaa.

Patentista hyödyllisyysmalliin siirtymisessä suoja-aika, kohteen tuoteluonne ja vireilläolo ovat omia ehtojaan. Vastakkainen suunta ei ole yleinen saman päivän säilyttävä muuntaminen: uuden patenttihakemuksen etuoikeus ja määräajat on arvioitava erikseen. Myös patentti ja hyödyllisyysmalli voivat olla strategisesti rinnakkaisia niiden lakisääteisten ehtojen puitteissa.

Sillensä jättäminen, hylkääminen ja peruuttaminen

Tapahtuma	Seuraava oikea kysymys
Hakija ei vastaa välipäätökseen määräajassa, PatL 15 §	Onko neljän kuukauden uudelleenkäsittelyaika vielä avoin?
Hakija ei täytä myöntämisilmoituksen velvoitetta, PatL 19 §	Tee puuttuva toimi ja uudelleenkäsittelypyyntö neljässä kuukaudessa
Hakemus hylätään aineellisen esteen vuoksi	Muutoksenhaku tai päätöksessä osoitettu menettely; PatL 15 §:n automaattinen uudelleenkäsittely ei ole yleinen hylkäyksen korjaus
Hakija peruuttaa hakemuksen	Peruuttaminen on eri oikeustoimi; yleistä neljän kuukauden palautusta ei oleteta
Vuosimaksu jää maksamatta	Kuuden kuukauden korotettu maksuaika ja sen jälkeen mahdollinen PatL 71 a §
Määräaika on menetetty eikä tavallinen korjausaika auta	Tutki juuri kyseisen oikeuden PatL 71 a §:n edellytykset ja erityispoikkeukset

Sisältöä koskeva heikko vastine ei välttämättä ole sama kuin vastaamatta jättäminen. PRH voi antaa uuden välipäätöksen tai hylätä hakemuksen PatL 16 §:n mukaisesti, kun hakijalle on annettu tilaisuus lausua esteestä. Hylkäyspäätöksen muutoksenhakuosoitusta ja tiedoksianto tarkastetaan. PRH:n lopullisesta patenttiasian hallintopäätöksestä valitetaan markkinaoikeuteen laissa säädettyssä 60 päivän ajassa tiedoksiannosta. Tämä ei ole sama menettely kuin patentinloukkauksen tai mitättömyyden siviilikanne markkinaoikeudessa. (Lähde: PatL 15–16 ja 26 §; Patenttikäsikirja A.14 ja F.8–F.11; [PRH:n muutoksenhakua koskeva lainsäädäntö](#).)

Neljän kuukauden uudelleenkäsittely

PatL 15 ja 19 §:n tavallinen uudelleenkäsittely on usein nopein keino korjata vastaus- tai myöntämisvaiheen laiminlyönti. **Aika lasketaan laiminlyödyn määräajan päättymisestä, ei sillensäjättämispäätöksen päivästä eikä sen tiedoksiannosta.** Hakija pyytää uudelleenkäsittelyä, tekee puuttuvan toimen ja maksaa maksun neljässä kuukaudessa. Ensimmäinen uudelleenkäsittely maksaa vuonna 2026 110 euroa, myöhemmät 190 euroa. Tässä tavallisessa menettelyssä ei edellytetä PatL 71 a §:n huolellisuusselvitystä. (Lähde: PatL 15 ja 19 §; Patenttikäsikirja F.5 ja F.9–F.10; [PRH:n hakemusmaksut](#).)

Esimerkki. Vastineen määräpäivä on 2.2.2026. Sillensäjättämispäätös saadaan tiedoksi 20.2.2026. Tavallisen uudelleenkäsittelyn perusmääräpäivä on 2.6.2026, ei 20.6.2026. Jos asia huomataan 1.7.2026, tavallinen aika on jo päättynyt ja on arvioitava PatL 71 a §.

Toinen esimerkki. PatL 19 §:n ilmoitus annetaan 2.2.2026 ja maksuaika päättyy 2.4.2026. Uudelleenkäsittelyn neljän kuukauden perusmääräpäivä on 2.8.2026. Koska 2.8.2026 on sunnuntai, viimeinen suorittamispäivä on määräaikalain 5 §:n mukaan maanantai 3.8.2026. Hakija maksaa myös puuttuvan julkaisumaksun; 110 euron maksu ei korvaa 450 euron sähköisesti toimitetun

julkaisemisaineiston julkaisumaksua. Uudelleen käsittely ei peruuta jo annetun PatL 19 §:n ilmoituksen jakamiseen liittyvää rajaa.

Menetetyn oikeuden palauttaminen: PatL 71 a §

Oikeuden palauttaminen on eri järjestelmä kuin tavallinen neljän kuukauden uudelleen käsittely. Hakijan tai haltijan on osoitettava noudattaneensa olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta, tehtävä kirjallinen pyyntö, tehtävä puuttuva toimi ja maksettava maksu. Vuoden 2026 palauttamismaksu on 550 euroa. Puuttuvat vuosimaksut tai muut aineelliset maksut tulevat tämän lisäksi. (Lähde: PatL 71 a–71 c §; Patenttikäsikirja A.9.2 ja C.7; [PRH: menetetyn oikeuden palauttaminen](#).)

Tilanne	Suhteellinen määräaika	Ulompi raja tai poikkeus
Tavallinen PatL 71 a §:n palautus	2 kuukautta esteen poistumisesta	Viimeistään 1 vuosi laiminlyödyn määräajan päättymisestä
Vuosimaksun laiminlyönti	2 kuukautta esteen poistumisesta	Vuoden aika lasketaan korotetun maksun kuuden kuukauden lisäajan päättymisestä
Etuoikeuden 12 kuukauden ajan laiminlyönti	PatL 71 a §:n erityinen palautuspyyntö 2 kuukaudessa etuoikeusajan päättymisestä	Tavallista vuoden ulkorajaa ei käytetä uuden vuoden etuoikeusajan luomiseen
PCT-asiakirjan postinkulun viivästyminen PatL 71 b §:n tilanteessa	Pyyntö 2 kuukaudessa siitä, kun hakija tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää viivästyksestä	Lisäksi vuoden ulkoraja ja säännöksen omat lähetykset/-häiriöedellytykset

Molempien tavallisten rajojen on täyttyttävä. Hakijalla ei ole aina vuotta siitä, kun hän viimein huomaa virheen. Esteen poistuminen voi olla päivä, jolloin asiamies havaitsi tai hänen olisi asianmukaisesti pitänyt havaita laiminlyönti; asian pitittäminen omalla sisäisellä päätöksellä ei pidennä aikaa.

Huolellisuutta arvioidaan todellisesta tapahtumakulusta. Määräaikakirjaus, kaksinkertainen tarkistus, vastuunjako, poikkeaman syy ja korjaavat toimet ovat relevanttia näyttöä. Myös hakijan ja käytetyn asiamiehen toiminta voi olla merkityksellinen. Pelkkä ”unohdimme” tai ”asiakas ei reagoinut laskuun” ei osoita vaadittua huolellisuutta. Eristynyt virhe luotettavassa järjestelmässä voi olla eri tilanne kuin pysyvä kontrollien puute, mutta ratkaisua ei pidä luvata ilman näyttöä.

Palautettu oikeus voi kohdata PatL 71 c §:n mukaiset kolmannen osapuolen väliaikana syntyneet oikeudet. Hyvässä uskossa menetetyn oikeuden aikana aloitettua käyttöä tai olennaisia valmisteluja ei poisteta automaattisesti vain siksi, että patentti palautuu. Kokeessa täydellinen vastaus nimeää palautuksen edellytykset ja määräajat sekä relevantin sivullisen käyttöoikeuden.

Vuosimaksujen koko järjestelmä vuonna 2026

Vuosimaksut maksetaan myös vireillä olevasta hakemuksesta. Niitä ei lykätä siihen asti, että PRH myöntää patentin. Maksuvuosi perustuu hakemispäivään, ei etuoikeuspäivään. Ensimmäisen ja toisen maksuvuoden maksut erääntyvät yhdessä kolmannen maksuvuoden maksun kanssa. Tämän vuoksi ensimmäinen käytännön maksu on vuonna 2026 **0 + 80 + 140 = 220 euroa**. (Lähde: PatL 40–42 §; Patenttikäsikirja C.6–C.6.1; [PRH:n vuosimaksut, päivitetty 1.1.2026](#).)

Maksuvuosi	Normaali vuosimaksu 2026, €	20 %:lla korotettu maksu, €
1	0	0

Maksuvuosi	Normaali vuosimaksu 2026, €	20 %:lla korotettu maksu, €
2	80	96
3	140	168
4	170	204
5	220	264
6	250	300
7	280	336
8	340	408
9	390	468
10	450	540
11	500	600
12	560	672
13	620	744
14	670	804
15	740	888
16	790	948
17	840	1 008
18	900	1 080
19	960	1 152
20	1 010	1 212

Eräpäivä on sen kalenterikuukauden viimeinen päivä, jonka aikana maksuvuosi alkaa. Ensimmäiset vuodet 1–3 erääntyvät siis hakemispäivän kahden vuoden vuosipäivän sisältävän kuukauden lopussa. Vuosimaksua ei saa maksaa yli kuusi kuukautta ennen eräpäivää. Myöhästynyt maksu voidaan suorittaa kuuden seuraavan kuukauden aikana 20 prosentilla korotettuna.

Kuuden kuukauden lisäajan viimeinen päivä on kuudennen kuukauden viimeinen päivä.

Kuukauden viimeistä päivää koskeva sääntö ei muutu saman järjestysnumeron päiväksi: 30.9.2026 erääntyneen vuosimaksun korotettu lisäaika päättyy 31.3.2027, ei 30.3.2027. PRH:n esimerkissä helmikuun lopun maksu voidaan maksaa korotettuna elokuun loppuun. KHO:1996-A-41 vahvistaa nimetyn päivän merkityksen tällaisessa laskennassa. Suljettua virastopäivää koskeva mahdollinen siirtyminen tarkastetaan vasta tämän jälkeen. (Lähde: PatL 41 §; [PRH:n vuosimaksuesimerkki](#); [KHO:1996-A-41](#).)

Perusesimerkki. Hakemispäivä on 14.9.2024 ja etuoikeuspäivä 14.9.2023. Ensimmäinen vuosimaksukokonaisuus erääntyy 30.9.2026, jolloin vuoden 2026 hinnaston mukainen määrä on 220 euroa. Korotettu 264 euron maksu voidaan maksaa 31.3.2027 mennessä olettaen harjoituksessa samat maksut; todellisessa vuonna 2027 tehtävässä maksussa tarkistetaan silloin voimassa oleva hinnasto. Etuoikeuspäivä ei tee tästä maksusta vuonna 2025 erääntynyttä.

Erityistilanne	Maksun erääntymistä koskeva poikkeus
Jaettu tai lohkaistu hakemus, PatL 11 §	Ennen myöhemmän hakemuksen saapumista alkaneiden tai kahdessa kuukaudessa alkavien maksuvuosien maksut erääntyvät aikaisintaan saapumiskuukautta seuraavan toisen kuukauden viimeisenä päivänä
PCT:n kansallinen vaihe Suomessa	Kansallista jatkamista tai käsiteltäväksi ottamista ennen alkaneet tai kahdessa kuukaudessa alkavat maksuvuodet saavat PatL 41 §:n 2 momentin mukaisen kuukauden loppuun ulottuvan ajan
Suomessa voimaansaattettu eurooppapatentti	Ensimmäinen kansallinen vuosimaksu koskee myöntämivuoden jälkeistä maksuvuotta ja erääntyy aikaisintaan myöntämiskuukautta seuraavan kolmannen kuukauden lopussa
Keksijän maksuvaikeus	PatL 42 §:n erillinen lykkäys voidaan myöntää, jos ehdot ja ajoissa tehty pyyntö täyttyvät; kyse ei ole pysyvästä maksuvapaudesta

Eurooppapatentin taulukon “myöntämivuosi” tarkoittaa patentin maksuvuotta, ei yksinkertaisesti kalenterivuotta. Eurooppapatentin suomalainen vuosimaksu, EPO:n ennen myöntämistä maksettava hakemuksen vuosimaksu ja yhtenäispatentin vuosimaksu kuuluvat eri maksunsaajille ja eri sääntöihin. Yhtenäispatentin rekisteröinnin hylkäämiseen liittyvässä kansallisen vaikutuksen tilanteessa on lisäksi PatL 70 I §:n erityinen kolmen kuukauden sääntö; katso yhtenäispatenttikokonaisuus. (Lähde: PatL 41 § ja 70 I §; Patenttikäsikirja C.6.)

Jaetun hakemuksen esimerkki. Emohakemuksen hakemispäivä on 10.2.2023 ja jaettu hakemus saapuu 10.6.2026. Jaetun hakemuksen aiemmilta maksuvuosilta kertyneiden maksujen määrääikää ei päätellä emohakemuksen jo maksetusta laskusta. PatL 41 §:n 2 momentin perusteella kyseiset maksut erääntyvät 31.8.2026. Erotta kunkin maksuvuoden maksu ja huomioi, ettei lapsihakemus saa uutta 20 vuoden aikaa. Myöhempi säännöllinen vuosimaksu noudattaa säilytetyn hakemispäivän maksuvuotta.

Jos vuosimaksu jää lopullisesti suorittamatta, patentti raukeaa PatL 51 §:n mukaisesti maksamatta jääneen maksuvuoden alusta, ei vasta siitä päivästä, jolloin PRH:n rekisteriin ilmestyy raukeamismerkintä. Kuuden kuukauden korotettu aika ei siis merkitse, että peruuttamaton raukeaminen alkaisi vasta kuuden kuukauden lopussa. Palauttaminen voi vielä olla mahdollista PatL 71 a §:n tiukoin ehdoin.

Keksijän lykkäyspyyntö tehdään ensimmäisen vuosimaksun erääntymiseen mennessä. PatL 42 § mahdollistaa laissa säädetyn, enintään kolmen vuoden kerrallaan myönnettävän lykkäyksen, kuitenkin enintään kolme vuotta patentin myöntämisestä. Jatkopyyntö tehdään ennen aiemman lykkäyksen päättymistä. Hylättyyn pyyntöön liittyy kahden kuukauden maksuaika hylkäämisestä. Lykkäysajan jälkeen maksaminen voi vielä tapahtua laissa säädettyssä kuuden kuukauden korotetussa ajassa. Kirjoita kokeessa, kuka pyytää, mihin mennessä, mitä vaikeuksia osoitetaan ja mikä on viimeinen takaraja; “keksijä saa maksaa joskus myöhemmin” ei ole riittävä.

Muut Suomen viranomaismaksut 2026 ja laskuesimerkit

Toimi	Maksu, €	Poikkeus tai muistettava ero
Kansallisen patenttihakemuksen hakemusmaksu	580	Hyväksytyssä sähköisessä hakujärjestelmässä 450
Lisävaatimus 15. vaatimuksen jälkeen	60 / vaatimus	Myös myöhemmin yli jo maksetun määrän lisättävät vaatimukset voivat aiheuttaa lisämaksun
Julkaisumaksu myöntämisvaiheessa	580	450, kun julkaisua varten annettavat asiakirjat toimitetaan hyväksytyssä sähköisessä järjestelmässä
PRH:n käännösmaksu	90 / sivu	Käännösvelvollisuus ja palvelun ostaminen ovat eri kysymyksiä
Uudelleen käsittely, ensimmäinen kerta	110	Puuttuva toimi ja sen maksu lisäksi
Uudelleen käsittely, muut kerrat	190	Ei sama kuin oikeuden palauttaminen
PatL 71 a §:n palauttamisen ratkaisumaksu	550	Huolellisuusnäyttö ja puuttuvat toimet lisäksi
Väite	950	Suomen maksupuutteen korjaus eroaa EPO:n väitteen maksusäännöstä
PatL 53 a §:n rajoittamisen käsittelymaksu	950	Vireillä oleva väite tai mitättömyysasia vaikuttaa käsittelyyn
Patenttirekisterin merkintä, esimerkiksi siirto, panttaus tai lisenssi	100 / merkintä	Nimi-, osoite-, kotipaikka- ja asiamiesmuutos sekä hakemuksen tavallinen siirto ovat maksuttomia
Etuoikeustodistus	50	Todistuksiin voi liittyä laskutus- ja toimituslisä
Diaaritodistus / rekisteriote	10 / 15	Hinnaston laskutuslisä 6,50 ja toimituslisä 5,50
Oikeaksi todistaminen	15 + 1 / sivu	Todistuspalvelu, ei hakemuksen tutkimismaksu
PCT-käännöksen PatL 31 §:n 2 momentin lisäaika	150	Kansallinen hakemusmaksu on maksettava 31 kuukaudessa; käännökselle mahdollinen 2 kuukauden lisäaika
PCT:n tutkimatta jääneen keksinnön erityinen lisämaksu	580	Soveltuminen riippuu PatL 31, 36–38 §:n tilanteesta
PatL 36 tai 37 §:n maksu	450	Tarkasta osittainen kansainvälinen tutkimus ja keksintöryhmä
PCT-säännön 49ter.2(d) etuoikeuspalautuksen	550	Erillinen PCT:n palautusmenettely, ei tavallinen pidennys

Toimi	Maksu, €	Poikkeus tai muistettava ero
ratkaisumaksu		
Käännöksen korjauksen julkaisumaksu	580	Ei automaattisesti sama alennus kuin alkuperäisessä sähköisessä julkaisussa

(Lähteet: [PRH:n hakemismaksut](#), [muut maksut](#), molemmat päivitetty 1.1.2026; PatL 18, 31 ja 36–38 §.)

Viranomaismaksuista ei makseta arvonlisäveroa. Asiamiehen palkkio, käännöstoimiston lasku ja tutkimuspalvelu ovat erillisiä kustannuksia. Sähköinen hakemusmaksu ja sähköisen julkaisemisaineiston julkaisumaksu perustuvat kumpikin omaan toimitusedellytykseensä: hakemuksen alkuperäinen paperikanava ei yksin estä myöhemmän sähköisen julkaisemisaineiston alennusta.

Lasku 1. Sähköinen hakemus, enintään 15 vaatimusta, sähköinen julkaisemisaineisto ja ensimmäiset vuosimaksut: $450 + 450 + 220 = 1\,120$ euroa vuoden 2026 hinnoilla. Tämä ei ole patentin 20 vuoden kokonaiskustannus eikä sisällä yksityisiä palveluja.

Lasku 2. Sähköinen hakemus sisältää 18 vaatimusta: $450 + 3 \times 60 = 630$ euroa. Kun vaatimusten määrä myöhemmin nousee 20:een ja 18:sta on jo maksettu, lisämaksua tulee kahdesta uudesta vaatimuksesta eli **120 euroa**. Yksittäisen vaatimuksen tekstin muuttaminen ei yksin merkitse uutta maksullista vaatimusnumeroa.

Lasku 3. Ensimmäinen myöntämisvaiheen uudelleen käsittely, jossa julkaisuaineisto on sähköisesti toimitettu: $450 + 110 = 560$ euroa. Tätä ei korvata maksamalla 550 euron PatL 71 a §:n maksua, jos tavallinen neljän kuukauden uudelleen käsittely on oikea menettely. Jos hakemusmaksu jäi aikaisemmin maksamatta, sekin selvitetään erikseen.

Hakemuksen parempaan oikeuteen perustuva siirto PatL 18 §:ssä on eri asia kuin tavanomainen sopimusperusteinen hakemuksen siirtomerkintä: se, joka saa hakemuksen siirretyksi itselleen tämän pykälän nojalla, suorittaa uuden hakemusmaksun. Älä siis vastaa jokaiseen hakemuksen siirtoa koskevaan kysymykseen ”maksuton”.

Väite: yhdeksän kuukautta ja täsmälliset perusteet

Suomen patentista voi tehdä väitteen yhdeksässä kuukaudessa myöntämisestä. Aika ei ala hakemuksen 18 kuukauden julkaisusta eikä PatL 19 §:n valmisteluilmoituksesta. Väite tehdään PRH:lle kirjallisesti, yksilöidään patentti ja väitteentekijä sekä esitetään lain mukaiset perusteet ja niitä tukevat tosiseikat. Vuoden 2026 maksu on 950 euroa. (Lähde: PatL 24–25 §; PatA 33–35 §; Patenttikäsikirja G.1.1–G.1.4; [PRH:n muut maksut](#).)

PatL 25 §:n peruste	Miten se perustellaan käytännössä
Keksintö ei täytä PatL 1, 1 a, 1 b tai 2 §:n edellytyksiä	Määrittele poissulku, uutuuden puuttuminen, ilmeinen ero tai muu juuri sovellettava edellytys
Selitys ei ole riittävän selvä keksinnön käyttämiseksi	Osoita, mikä vaadittu toteutus jää mahdollistamatta ja miksi ammattimiehen tavallinen tieto ei riitä
Patentti sisältää asiaa, joka ei ilmennyt alkuperäisestä hakemuksesta	Vertaa myönnettyä piirrettä ja yhdistelmää alkuperäiseen aineistoon
Suojaa on laajennettu PatL 19 §:n ilmoituksen jälkeen	Vertaa ilmoitusvaiheen ja myöhemmän vaatimuksen suoja-alaa

Selkeys tai yhtenäisyys ei sellaisenaan ole erillinen PatL 25 §:n väiteperuste. Selkeysongelman takana voi kuitenkin olla riittämättömyys tai muutosten arvioinnissa relevantti puute. Älä naamioi pelkkää epäselvää sanamuotoa riittämättömyydeksi ilman toteuttamisen ongelmaa.

Suomalainen tärkeä poikkeus: väitemaksun puute ei kaikissa tilanteissa tee määrääjassa jätetystä väitteestä automaattisesti lopullisesti tutkimiskelvotonta. PatA 34 §:n 2 momentin korjausmenettely ja KHO:2014:170 osoittavat maksupuutteen korjattavuuden. EPO:n sääntöä, jonka mukaan väite katsotaan tehdyksi vasta maksun suorittamisesta, ei siirretä suoraan Suomen väitteeseen. Turvallinen toimintatapa on silti maksaa ajoissa. Poikkeus ei anna lupaa tehdä yhdeksän kuukauden jälkeen kokonaan uutta väitettä. (Lähde: [KHO:2014:170](#); PatA 34 §.)

Tyhjä ilmoitus "vastustan patenttia, perusteet myöhemmin" ei ole riittävä varaus kaikkiin tuleviin perusteisiin. Määrääjassa esitetään todellinen lain mukainen peruste ja sitä tukeva tapahtumakuvaus tai lähde. Uutuusväitteessä kartoitus tehdään piirre piirteeltä yhdestä lähteestä. Keksinnöllisyysväitteessä kuvataan lähin tekniikka, ero, vaikutus, ongelma ja perusteltu motivaatio. Ennen hakemusta tapahtuneessa julkisessa käytössä tarvitaan vastaukset: mitä käytettiin, milloin, missä, kuka saattoi saada tiedon ja mitä teknistä sisältöä julkistui. Pelkkä lasku voi osoittaa toimituksen mutta ei välttämättä laitteen sisäistä tekniikkaa.

Patentinhaltija vastaa perusteisiin ja voi esittää tuettuja, suojan laajenemista välttäviä rajoituksia. Toissijaiset vaatimussarjat helpottavat vaihtoehtojen arviointia: pääpyyntö, ensimmäinen rajoitus ja toinen rajoitus on perusteltava erikseen. Älä luota siihen, että PRH itse etsii hakijan puolesta kaikki pelastusvaihtoehdot selityksestä.

PRH:n väitemenettely ja mahdollinen kuuleminen eivät ole sellaisenaan EPO:n suullisen käsittelyn järjestelmä. PRH ratkaisee asian kansallisen menettelyn mukaisesti. Kielteisen lopullisen päätöksen muutoksenhaku kuuluu asianosaisten oikeuksien ja päätöksen muutoksenhakuosoituksen mukaan markkinaoikeuteen.

Muistutus, rajoittaminen, mitättömyys ja oikeuden siirto

Ennen myöntämistä kolmas osapuoli voi toimittaa PRH:lle tunnetun tekniikan ja huomautuksia. Tällainen muistutus ei tee hänestä automaattisesti täysivaltaista hakemuskäsittelyn asianosaista eikä anna kaikkia väitteentekijän oikeuksia. Kun patentti on myönnetty, yhdeksän kuukauden väite ja myöhempi mitättömyyskanne ovat eri välineitä.

Patentinhaltija voi pyytää patentin rajoittamista PRH:ssa PatL 53 a–53 f §:n mukaan. Pyynnössä yksilöidään patentti ja esitetään muutettu vaatimussarja sekä tarvittavat selitys- ja piirustusmuutokset ja perustelu. Vuoden 2026 käsittelymaksu on 950 euroa. Muutoksen on todella rajoitettava suojaa eikä se saa lisätä alkuperäisen hakemuksen ulkopuolista asiaa. Rajoittaminen ei ole mahdollisuus vaihtaa patentin keksintöä toiseen, kaupallisesti kiinnostavammaksi muuttuneeseen ratkaisuun. (Lähde: PatL 53 a–53 f §; Patenttikäsikirja G.2.1–G.2.2.)

Menettelyjen päällekkäisyys	Seuraus
Väite tai mitättömyysasia on vireillä rajoittamispyynnön saapuessa	PRH ei käsittele erillistä rajoittamista laissa tarkoitetulla tavalla; käsittelymaksu palautetaan
Väite tai mitättömyysasia alkaa rajoittamispyynnön jälkeen ennen rajoittamispäätöksen lainvoimaisuutta	Erillinen rajoittamismenettely päättyy lain mukaan
Patentti on väitteen kohteena	Rajoitus esitetään kyseisessä väitemenettelyssä
Mitättömyyskanne on markkinaoikeudessa	Rajoittaminen voidaan käsitellä PatL 52 §:n 2

Menettelyjen päällekkäisyys	Seuraus
	momentin, 53 b §:n ja oikeudenkäyntimenettelyn puitteissa ennen pääkäsittelyn aloittamista

Yhdeksän kuukauden väiteajan päätyminen ei tee patentista pysyvästi pätevää. PatL 52 §:n mitättömyyskanne voidaan nostaa markkinaoikeudessa laissa tarkoitettujen edellytysten täyttyessä. Patentin on oltava haitaksi kantajalle laissa tarkoitettulla tavalla; kysymys ei ole rajoituksettomasta kenen tahansa abstraktista kannemahdollisuudesta. Asianomainen viranomainen voi käyttää laissa säädettyä yleiseen etuun liittyvää toimivaltaa.

Parempaan oikeuteen perustuva vaatimus on erityinen. Sitä voi ajaa oikeuden itselleen väittävä henkilö, ja määrääjat lasketaan oikeutta koskevan tiedon ja myöntämisen perusteella. PatL 52–53 §:n järjestelmässä huomioidaan vuoden aika siitä, kun asianomainen sai tiedon patentin myöntämisestä ja muista kanteen perusteena olevista seikoista, sekä hyvässä uskossa olleen haltijan kohdalla kolmen vuoden enimmäisaika myöntämisestä. Patentinhakemusvaiheen PRH-siirto PatL 18 §:ssä ja myönnetyn patentin oikeudenkäyntisiirto PatL 53 §:ssä erotetaan.

Vuoden 2026 erityinen ansa: patentinhaltijan kirjalliseen luopumisilmoitukseen perustuva lakkauttaminen PatL 54 §:n mukaan vaikuttaa **takautuvasti hakemispäivään**. Se ei ole pelkkä tulevan voimassaolon lopettaminen. Vuosimaksun maksamatta jäämisestä johtuva PatL 51 §:n raukeaminen puolestaan alkaa maksamatta jääneen maksuvuoden alusta. Myös lainvoimainen rajoitus vaikuttaa hakemispäivästä PatL 53 e §:n mukaan. Uusi vuonna 2027 voimaan tuleva laki erottaa tulevaan aikaan vaikuttavan luopumisen ja takautuvan kumoamisen uudella tavalla; tätä ei siirretä vuoteen 2026. Vireillä oleva patentin siirtoriita, ulosmittaus ja muut laissa säädetty sivullisen oikeudet voivat estää tai lykätä lakkauttamista. Valitse kokeessa tavoitteen mukainen menettely ja kerro sen ajallinen vaikutus. (Lähde: PatL 51, 53 e ja 54 §; Patenttikäsikirja G.3.)

Suomen patentin määräaikojen hakutaulukko

Asia	Lähtöpiste	Perusaika tai viimeinen toimi	Jos myöhästyy
Etuoikeus	Ensimmäinen asianmukainen hakemus	12 kuukautta	PatL 71 a §:n erityinen 2 kuukauden palautusmahdollisuus edellytyksin; ei automaattista armonaikaa
Hakemispäivän vähimmäispuute	PRH:n kehoitus tai laissa tarkoitettu saapuminen	2 kuukautta menettelyn mukaan	Hakemusta ei välttämättä katsota tehdyksi
Puuttuva selitysosa tai piirustus	Kehotus tai oman toimituksen aika	Tavallisesti 2 kuukautta	Päivä voi siirtyä; etuoikeusaineistoon perustuva poikkeus erikseen
Lisätyn puuttuvan osan peruuttaminen	Lisätyn osan toimittamispäivä	1 kuukausi	Vanhaa päivää ei palauteta ilman menettelyn ehtoja
Tavallinen julkiseksitulo	Aikaisin etuoikeus, muutoin hakemispäivä	18 kuukautta	Hakijan aikaisempi pyyntö tai myöntäminen voi aikaistaa

Asia	Lähtöpiste	Perusaika tai viimeinen toimi	Jos myöhästyy
Välipäätökseen vastaus	PRH:n kirje	Kirjeen mukainen 2 –4 kuukautta	PatL 15 §:n 4 kuukauden uudelleen käsittely
Hyväksyttävä teksti, PatA 29 a §	PRH:n ilmoitus	Tavallisesti 3 kuukautta	Tarkasta kirjeen seuraamus; ei sama kuin myöntämismaksu
Julkaisumaksu, PatL 19 §	19 §:n ilmoitus	2 kuukautta	4 kuukautta laiminlyödyn ajan päättymisestä, puuttuva maksu ja uudelleen käsittelymaksu
Jakaminen tai lohkaiseminen	Hakemuksen vireilläolo	Ennen PatL 19 §:n ilmoitusta	Varsinaisen myöntämisen odottaminen on liian myöhäistä
Vuosimaksu	Maksuvuoden alku	Kyseisen kuukauden viimeinen päivä	Kuuden seuraavan kuukauden loppuun 20 %:lla korotettuna
Menetetyn oikeuden palautus	Esteen poistuminen	2 kuukautta ja enintään 1 vuosi laiminlyödyistä ajasta	Vuosimaksun vuoden ulkoraja alkaa korotetun lisäajan lopusta; erityispoikkeukset erikseen
Väite	Myöntäminen	9 kuukautta	Mitättömyyskanne voi olla mahdollinen; myöhäistä väitettä ei muuteta ajoissa jätetyksi
PRH-päätöksen hallintovalitus	Tiedoksianto	60 päivää	Muutoksenhakuosoitus ja erilliset palauttamisedellytykset tarkastetaan
Parempaa oikeutta koskeva myönnetyn patentin kanne	Tieto myöntämisestä ja kanteen seikoista	1 vuosi; hyvässä uskossa olleen haltijan osalta enintään 3 vuotta myöntämisestä	Ei yleinen, määräajaton omistajuuskorjaus

Kuukausi ei tarkoita 30 päivää. Tavallinen kuukausimääräaika päättyy vastaavana päivänä, ja jos kyseistä päivää ei ole, kyseisen kuukauden viimeisenä päivänä. Vuosimaksussa laissa nimetty **kuukauden viimeinen päivä** määrää myös lisäajan laskentaa edellä selostetusti. Tarkista lauantai, pyhäpäivä ja viraston sulkemispäivä määräaikalain nojalla. Pidä laskelmassa erillään lakisääteinen nimellinen päivä ja mahdollisesti siirtynyt viimeinen toimituspäivä; seuraavaa erillistä lakisääteistä aikaa ei automaattisesti lasketa vahingossa siirtyneestä päivästä. (Lähde: [laki säädettyjen määräaikain laskemisesta 150/1930](#); PatL 41 §; KHO:1996-A-41.)

Nopeutettu käsittely, PPH ja ITS: kolme erillistä välinettä

Nopeutettua kansallista käsittelyä pyydetään perustellusti hakemispäivänä. Se on maksuton, mutta hyväksyminen riippuu PRH:n työtilanteesta ja ohjeen mukaisesta perusteesta, esimerkiksi puhtaasta teknologiasta, aiotusta PPH-jatkamisesta tai merkittävästä taloudellisesta syystä. Menettelyn tavoite on antaa etuoikeusvuoden aikana hyödyllistä tietoa: ensimmäinen tekninen välipäätös tavoitellaan kolmeen kuukauteen tekniseen tutkimukseen siirtymisestä ja toinen kahteen kuukauteen ensimmäiseen

vastineeseen vastaamisesta. Nämä ovat käsittelyn tavoitteita, eivät hakijan omaa lakisääteistä toimittamisaikaa. Nopeutus ei tässä muodossa koske Suomessa kansallisesti jatkettua PCT-hakemusta. (Lähde: Patenttikäsikirja A.10.1.)

Nopeutus päättyy muun muassa vastausajan pidennyspyynnöllä, sillensä jäämisellä tai ohjeessa tarkoitetulla toistuvalla muodollisella puutteella. Teknisen vaiheen jälkeen käsittely jatkuu ohjeen mukaisessa normaalissa aikataulussa. Jos nopean tuloksen saaminen on asiakkaan rahoituksen tai ulkomaanjatkon kannalta tärkeää, vastausaikojen hallinta on osa strategiaa.

PPH-pyyntö tehdään virastolle, jonka omaa käsittelyä halutaan nopeuttaa. Hyväksyttävä toinen tutkimustulos, hakemusten suhde ja vaatimusten vastaavuus tarkastetaan kyseisen viraston voimassa olevista ehdoista. PRH:n PPH-pyyntö on maksuton. PPH ei sido jälkimmäistä virastoa myöntämään patenttia: sillä on oma tutkimusvastuu ja oma lainsäädäntö. Osallistuvat virastot ja yksityiskohtaiset ohjelmaehdot tarkastetaan ajantasaisesta PRH:n palvelusta. (Lähde: Patenttikäsikirja A.10.2; [PRH:n PPH-palvelu](#).)

ITS on PatL 9 §:n mukainen kansainvälisen uutuustutkimuksen kaltainen tutkimus kansalliseen hakemukseen. Se ei ole kansainvälinen PCT-hakemus eikä tuo itsessään PCT:n kansallisen vaiheen 30/31 kuukauden jatkomahdollisuutta. Tutkimustulos voi auttaa kansallista käsittelyä ja ulkomaanjatkon päätöstä. Sen pyyntö-, maksu- ja tutkimusviranomaisen ehdot tarkastetaan PCT-kokonaisuuden yhteydessä. (Lähde: PatL 9 §; Patenttikäsikirja A.10.3 ja K.7.)

Negatiivinen rajoitus eli erottamislause

Erottamislause sulkee vaatimuksesta pois tietyn alueen tai toteutuksen. "Yhdisteet X, lukuun ottamatta yhdistettä Y" on eri rakenne kuin positiivinen vaatimus tietystä uudesta yhdisteestä. Jos poissulku perustuu alkuperäiseen opetukseen, arvioidaan edelleen, mitä jäljelle jäävä kokonaisuus opettaa. Pelkkä negatiivinen kirjoitustapa ei kierrä PatL 13 §:n uuden asian kieltoa.

Alkuperäiseen hakemukseen sisältyvä erottamislauseman lisääminen on poikkeuksellista. Patenttikäsikirja kuvaa tilanteita, joissa voidaan poistaa aikaisemman salaisen hakemuksen ennakoima kohde, satunnainen uutuudeneste tai ei-teknisestä syystä patentointikelvoton kohde. Poikkeus on rajattu: poissulku ei saa tarpeettomasti kaventaa, luoda uutta keksinnöllisyyttä tai korjata riittämättömyyttä poistamalla hakijan vasta myöhemmin löytämä toimimaton alue. Uutuudenesteen satunnaisuutta ei osoita pelkästään se, että lähde on eri nimisellä alalla. (Lähde: PatL 13 §; Patenttikäsikirja H.3.2, Erottamislauseman lisääminen; EPO:n G 1/03, G 2/03, G 2/10 ja G 1/16.)

Esimerkki. Aikaisempi salainen hakemus opettaa täsmälleen yhden vaaditun koostumuksen, mutta ei ole keksinnöllisyyslähde. Tarkasti rajattu poissulku voi olla arvioitavissa. Jos tavallinen ennen omaa päivää julkaistu lähde opettaa olennaisesti saman ratkaisun ja ongelman, sitä ei yleensä muuteta satunnaiseksi esteeksi kutsumalla sitä "epärelevantiksi". Positiivinen, alkuperäisesti tuettu rajoitus on usein selvempi vaihtoehto.

Rajoittamis- ja kielimenettelyn lisäpoikkeukset

PRH:n erillinen rajoittamismenettely ei sisällä uutuuden ja keksinnöllisyyden täyttä uudelleentutkimusta. PatL 53 b §:n mukaan tarkastetaan riittävä opetus, alkuperäinen sisältö ja suojan laajenemisen kieltä. Pelkkä selkeyttäminen ilman suojan todellista kaventumista ei ole rajoittamista. Myös rauennutta patenttia voidaan rajoittaa, mikä voi olla relevanttia menneeseen käyttöön liittyvässä riidassa. (Lähde: PatL 53 a–53 b §; Patenttikäsikirja G.2.1.)

Rajoituksen julkaisemisaineiston toimittamiselle annetaan tarvittaessa kaksi kuukautta. Laiminlyönti voi johtaa pyynnön katsomiseen peruutetuksi. Pynnön muodollisen puutteen tai aineellisen esteen korjaamatta jättäminen voi puolestaan johtaa hylkäämiseen ja patentin pysyttämiseen muuttamattomana. Rajoituspyynnön vapaaehtoinen peruuttaminen on mahdollista ennen lopullista

hyväksymispäätöstä, mutta maksu ei silloin palaudu. Kun menettely lopetetaan myöhemmin alkaneen väitteen tai mitättömyyskanteen vuoksi, alkuperäisen pyynnön maksua ei palauteta samalla tavalla kuin alun perin tutkimatta jätettäessä. (Lähde: PatL 53 a, 53 d ja 53 f §; PatM 57 ja 63 §; Patenttikäsikirja G.2.1.)

Englanninkielisen patentin käännöksen ja alkuperäisen tekstin eroa koskee PatL 65 c §. Suoja käsittää niiden yhteisen sisällön, jos käännös ei vastaa englanninkielistä tekstiä. Mitättömyysoikeudenkäynnissä päätöskielellä olevat englanninkieliset asiakirjat ovat lain tarkoittamalla tavalla yksin todistusvoimaisia. Korjatun käännöksen toimittamiseen ja sen kuuluttamiseen liittyy PatL 27 b §:n järjestelmä ja mahdollinen sivullisen käyttöoikeus. Tämä on erillinen kysymys ennen myöntämistä syntyvän suojan julkaistu/myönnetty-rajuksesta. Jos teet käännöskorjausta koskevan vastauksen, tarkista myös se, aloitiko joku käytön vilpittömässä mielessä ennen korjatun käännöksen julkaisemista. (Lähde: PatL 27 b ja 65 c §.)

Soveltavat patenttiharjoitukset ja ratkaisut

Seuraavat tapaukset on laadittu tätä käsikirjaa varten. Ne eivät ole vanhojen kokeiden tehtävien tai pisteytysten jäljennöksiä. Ratkaisut harjoittavat samaa taitoa: tosiseikat yhdistetään oikeusperusteeseen ja päädytään täsmälliseen toimenpiteeseen, määräaikaan ja tarvittaessa maksuun. Säännön mainitseminen ilman soveltamista ei vielä ole asiakkaalle käyttökelpoinen vastaus.

Kokonainen vaatimus- ja välipäätösharjoitus

Alkuperäinen hakemus. Suomen hakemus tehdään 3.2.2026. Selitys opettaa kiertopumpun A, painetta mittaavan anturin B ja ohjaimen C. Ohjain pysäyttää pumpun ylemmässä paineessa ja käynnistää sen alemmassa paineessa. Parannetussa suoritusmuodossa alempi raja määritetään kymmenen edellisen käyttöjakson aikana mitatusta jäähdytysnopeudesta, ja paineanturi on sijoitettu säiliön ulostuloon. Selityksen mukaan nämä piirteet yhdessä pitävät kierron vakaana vaihtelevassa jäähdytyksessä. Erillisessä suoritusmuodossa optinen anturi D mittaa nestepinnan; hakemus ei opeta D:n yhdistämistä tähän adaptiiviseen ohjaukseen.

Alkuperäinen vaatimus 1 koskee pumppua A ja anturia B. Vaatimus 2 viittaa vaatimukseen 1 ja lisää ohjaimen C sekä ylemmän ja alemman paineen pysäytys-/käynnistyslogiikan. Vaatimus 3 viittaa vaatimukseen 2 ja lisää kymmenen edellisen käyttöjakson jäähdytysnopeuteen perustuvan alemman rajan sekä anturin sijainnin säiliön ulostulossa.

Tunnettu tekniikka. D1 on vuonna 2020 julkaistu pumppu ja paineanturi. D2 on vuonna 2022 julkaistu säiliökierron ohjaus kahdella kiinteällä painekynnyksarvolla. Kumpikin on julkinen ennen hakemispäivää. Ensimmäinen tekninen välipäätös antaa neljä kuukautta vastata: vaatimus 1 ei ole uusi D1:een nähden; vaatimus 2 on ilmeinen D1:n ja D2:n perusteella; vaatimuksen 3 patentoitavuudelle ei ole tässä vaiheessa esitetty estettä, mutta termi ”jäähdytysnopeus” on selvennettävä. Asiakkaan kaupallinen tuote käyttää vaatimuksen 3 ratkaisua ja lisäksi optista anturia D.

Tehtävä. Laadi vastinestrategia, uusi päävaatimus ja perustelut. Arvioi, voidaanko D lisätä tai anturin sijainti jättää pois. Kerro määräaikatoimet.

Ratkaisu: uutuus erotetaan keksinnöllisyydestä. D1 opettaa koko vaatimuksen 1 yhdistelmän, joten uutuuden puolustus tarvitsee todellisen lähteestä puuttuvan piirteen. Vaatimukseen 2 lisätty kahden rajan ohjaus voi olla uusi D1:een nähden, vaikka se olisi D2:n ja tavallisen soveltamisen perusteella ilmeinen. D1:n ja D2:n yhdistäminen ei ole yhden lähteen uutuusargumentti. Keksinnöllisyyden puuttuminen perustellaan yhdistämisen motivaatiolla ja teknisellä vaikutuksella.

Uusi päävaatimus, lähtökohtainen luonnos:

Säiliön nestekierron ohjauslaite, joka käsittää kiertopumpun, säiliön ulostuloon sijoitetun paineanturin ja ohjaimen, joka on järjestetty pysäyttämään kiertopumppu mitatun paineen

saavuttaessa ylemmän painekynnysarvon ja käynnistämään kiertopumppu mitatun paineen alittaessa alemman painekynnysarvon, joka on ylempää painekynnysarvoa pienempi, jolloin ohjain on järjestetty määrittämään alempi painekynnysarvo kymmenen edellisen käyttöjakson aikana mitatun jäähdytysnopeuden perusteella.

Tämä on lähtökohtainen luonnos, jonka ”jäähdytysnopeus” ja sen mittaaminen on täsmennettävä alkuperäisen selityksen termeillä. Jos selitys määrittelee sen esimerkiksi tietyn lämpötilaeron aikaderivaattana määrätyllä jaksolla, määritelmä voidaan käyttää alkuperäisen tuen rajoissa. Uutta fysiologista tai laskennallista mallia ei keksitä vastineeseen vain selkeyspuutteen paikkaamiseksi.

Tuki. Uusi vaatimus sisältää alkuperäisten vaatimusten 1–3 koko riippuvuusketjun. Vastineessa yksilöidään kunkin osan alkuperäinen kohta ja yhdistelmän selitys. Anturin sijaintia ei jätetä pois pelkästään kaupallisen laajuuden vuoksi, koska esitetty vaikutus on tosiseikoissa sidottu tähän sijaintiin ja adaptiiviseen rajanmääritykseen yhdessä. Jos alkuperäinen selitys olisi nimenomaisesti opettanut kalibroinnin riippumattomuuden sijainnista, tuki laajemmalle yhdistelmälle pitäisi analysoida erikseen.

Optinen anturi D. Asiakkaan nykyinen tuote ei ole alkuperäisen hakemuksen sisältöä määräävä lähde. A+B+C+D-yhdistelmää ei saa lisätä vanhalle päivälle, jos alkuperäinen aineisto esittää D:n erillisenä suoritusmuotona ilman yhdistelmän opetusta. D:n oma, alkuperäisesti mahdollistettu keksintö voidaan tarvittaessa hakea jaettuna ennen PatL 19 §:n ilmoitusta. Myöhemmin keksitty yhdistelmä voi vaatia uuden hakemuksen ennen julkistamista. Pelkkä uuden vaatimuksen kapeus ei ratkaise uuden asian ongelmaa.

Keksinnöllisyyden perustelu. D2 on luonteva lähin lähtökohta, koska se koskee samaa säiliökierron tehtävää ja kahden rajan ohjausta. Erottavat piirteet ovat alempaa rajaa koskeva määrittäminen aiempien käyttöjaksojen jäähdytysnopeudesta sekä tarpeellinen anturin sijoitus. Alkuperäisen hakemuksen mukainen vaikutus on kierron vakaus jäähdytysolojen muuttuessa. Objektiivinen ongelma voidaan muotoilla ”miten säiliön kierron vakaus säilytetään vaihtelevissa jäähdytysolosuhteissa”. Ongelmaksi ei kirjoiteta ”miten käytetään kymmentä aiempaa jaksoa alemman rajan määrittämiseen”, koska se sisältää ratkaisun.

Hakija selvittää, antaako D1, D2 tai alan yleinen tieto syyn muuttaa kiinteä raja juuri vaadituksi ohjaukseksi. Ei riitä, että lähteissä ei ole samaa lausetta: jos tavallinen adaptiivinen ohjaus opettaa tämän valinnan ilmeisesti, väite erityisestä ratkaisusta voi epäonnistua. Toisaalta tutkija ei saa pitää kaikkia adaptiivisia algoritmeja itsestään selvinä osoittamatta relevanttia opetusta ja motivaatiota. Mahdolliset vertailukokeet tukevat hakemuksesta ilmenevää vaikutusta ja niiden suhde alkuperäiseen opetukseen selitetään.

Menettely ja asiakkaan arvo. Vastaa neljän kuukauden kirjeessä asetettuun päivään mennessä tai pyydä ajoissa hyväksyttävää pidennystä. Toimita vaatimukset, muutosten tuki, vastaukset kaikkiin esteisiin ja tarvittava johdonmukainen selitys. Älä anna hakemuksen jäädä sillensä, jos korjaus on tehtävissä. Uusi päävaatimus kattaa asiakkaan A+B+C-ratkaisun myös D:n kanssa, jos vaatimus on avoin eikä kiellä lisäosia; D:n puuttuminen vaatimuksesta ei siis välttämättä tarkoita, että oma kaupallinen tuote olisi suojaamatta. Tätä suojalaajuuden kysymystä ei sekoiteta uuden yhdistelmäpatentin mahdollisuuteen. (Lähteet ratkaisun sääntöihin: PatL 2, 8, 10, 13, 15 ja 19 §; Patenttikäsikirja B.4.1–B.4.3, E.3–E.4, F.3, H.2–H.3.)

Kokonainen laiminlyöntiharjoitus: kolme eri palautusreittiä

Tosiseikat. A:n välipäätösvastineen määräpäivä on 2.2.2026; asia huomataan 1.7.2026. B:n patentin kahdeksannen maksuvuoden vuosimaksu eräännyy 30.9.2026; sitä ei makseta, ja laiminlyönti huomataan 15.5.2027. C saa PatL 19 §:n ilmoituksen 2.2.2026, jättää julkaisumaksun suorittamatta ja huomaa asian 15.5.2026. Kaikki ovat ensimmäisiä tavallisia uudelleen käsittelyjä silloin, kun sellainen on käytettävissä. Harjoituksen eurolaskussa käytetään 2026-hinnastoa myös vuoden 2027 toimien havainnollistamiseen.

Asia	Oikea reitti	Määräajan laskenta	Maksut ja edellytykset
A, välipäätös- stine	Tavallinen uudelleen käsittely on umpeutunut; arvioi PatL 71 a §	4 kuukautta päättyi 2.6.2026. Esteen poistumisesta 1.7. laskettu 2 kuukautta päättyy 1.9.2026; vuoden ulkoraja 2.2.2027	Toimita puuttuva vastine, perusteltu palautuspyyntö ja 550 euroa. Huolellisuusnäyttö ratkaisee; palautusta ei luvata
B, vuosimaksu	Kuuden kuukauden korotettu aika on umpeutunut; arvioi PatL 71 a §	Korotettu aika päättyi 31.3.2027 . Kahden kuukauden raja tiedosta 15.5. on 15.7.2027; vuoden ulkoraja 31.3.2028	Vuoden 2026 määrällä 340 euron vuosimaksun korotettu määrä 408 euroa sekä 550 euron palautusmaksu. Todellinen 2027 hinnasto tarkistetaan
C, julkaisumaksu	PatL 19 §:n tavallinen uudelleen käsittely	Maksuaika päättyi 2.4.2026; neljän kuukauden peruspäivä 2.8.2026 on sunnuntai, joten viimeinen suorittamispäivä on maanantai 3.8.2026	Sähköisen julkaisuaineiston maksu 450 + ensimmäinen uudelleen käsittely 110 = 560 euroa; 71 a §:n huolellisuusnäyttöä ei vaadita

A:n kohdalla ei sanota ”kaksi kuukautta havaitsemisesta riittää” mainitsematta vuotta ja huolellisuutta. B:n kohdalla vuoden ulkorajaa ei lasketa tavallisesta 30.9.2026 eräpäivästä, vaan korotetun ajan päättymisestä. C:n kohdalla ei valita maksullisesti kalliimpaa ja näytöltään tiukempaa palautusreittiä vain siksi, että asia on jäänyt sillensä.

Jos B:n kilpailija on väliaikana hyvässä uskossa aloittanut käytön tai tehnyt olennaisia valmisteluja, PatL 71 c §:n sivullisen oikeus pitää arvioida. Jos A:n laiminlyönnin syy on vain huolimaton määräaika kirjaus ilman luotettavaa tarkistusjärjestelmää, palautus voi epäonnistua, vaikka pyyntö olisi ajallisesti ajoissa. Toimet ovat silti tehtävä määräajassa, jotta mahdollinen näyttö voidaan tutkia. (Lähteet: PatL 15, 19, 41 ja 71 a–71 c §; Patenttikäsikirja C.6–C.7 ja F.10; KHO:1996-A-41.)

Uutuuden ja patentoitavuuden ansakysymykset

- 1. ”Tuote on uusi, joten patentti pitää myöntää.”** Ei. Uutuuden lisäksi tutkitaan olennaista eroa, teollista käyttökelpoisuutta, patentointikelpoista teknistä kohdetta, riittävää selitystä ja vaatimusten edellytyksiä. Uusi mutta ilmeinen muunnos voi epäonnistua.
- 2. ”D1 opettaa A+B:n ja D2 C:n, joten vaatimus A+B+C ei ole uusi.”** Uutuus vaatii koko yhdistelmän opetuksen yhdestä relevantista lähteestä. D1+D2 voi olla keksinnöllisyysargumentti, joka tarvitsee yhdistämisen perustelun.
- 3. ”Japaninkielinen julkaisu ei voi estää Suomen patenttia.”** Voi. Julkisuus on maailmanlaajuinen eikä kieli ratkaise relevanssia. Näytä sisältö ja oikea julkistumispäivä.
- 4. ”Aikaisempi salainen hakemus osoittaa, että uusi ratkaisu olisi ollut ilmeinen.”** Sen erityinen estevaikutus koskee uutuutta. Se ei ole myöhemmin hakemuksen jättäneelle tavallista ennen merkityksellistä päivää julkista keksinnöllisyysaineistoa.
- 5. ”Saman hakijan aikaisempi salainen hakemus ei voi haitata omaa jatkohakemusta.”** Voi, jos lain estevaikutuksen ehdot täyttyvät. Hakijan identtisyys ei luo yleistä omaa hakemusperhettä koskevaa uutuusvapautta.
- 6. ”Oma video julkaistiin vasta viisi kuukautta sitten, joten kuuden kuukauden armonaika auttaa.”** Suomessa ei ole tällaista yleistä omaan vapaaehtoiseen julkistukseen soveltuvaa armonaikaa. Selvitä vain lain rajatut väärinkäytös- ja näyttelypoikkeukset, jos tosiseikat tukevat niitä.

- 7. “Messuilla kävi ulkomaalaisia, joten ne olivat laissa tarkoitettu kansainvälinen näyttely.”** Ei automaattisesti. Poikkeus koskee tunnustettua virallista tai virallisesti tunnustettua kansainvälistä näyttelyä lain tarkoittamassa sopimusjärjestelmässä ja vaatii muutkin ehdot.
- 8. “Liiketoimintasääntö muuttuu keksinnölliseksi, kun kirjoitan tietokoneen mukaan.”** Tekninen luonne ja keksinnöllinen tekninen panos ovat eri tarkistuksia. Kaupallinen sääntö ei yksin muutu tekniseksi ratkaisuksi.
- 9. “Hoitojen patentointikielto tarkoittaa, ettei lääkkeitä tai instrumentteja voi patentoida.”** Kielto koskee määriteltyjä menetelmiä. Tuotteet sekä tarkoitussidonnaiset aine- ja seosvaatimukset arvioidaan erikseen.
- 10. “Vaatimuksen kaventaminen ei voi lisätä uutta asiaa.”** Voi. Alkuperäisestä suoritusmuodosta irrotettu piirre voi luoda alun perin opettamattoman yhdistelmän, vaikka suojalaajuus pienenee.
- 11. “Kun jokainen piirre löytyy jostakin selityksestä, voin yhdistää ne.”** Tarvitaan kyseisen yhdistelmän ja yleistyksen tuki. Selitys ei ole vapaasti yhdisteltävä osavarasto.
- 12. “Kun laite on määrätty käytettäväksi uudessa tehtävässä, se on varmasti uusi.”** Jos tunnettu laite jo soveltuu samaan tehtävään, uusi käyttötarkoitukselause ei välttämättä tuo eroa. Aineen lääketieteelliseen käyttöön liittyvä tarkoitussidonnainen poikkeus erotetaan.

(Lähteet kysymyksille 1–12: PatL 1–2, 8 ja 13 §; Patenttikäsikirja B.3–B.4, E.2–E.8 ja H.3.)

Määräaikojen, päivien ja maksujen ansakysymykset

- 13. “Patentti kestää 20 vuotta etuoikeuspäivästä.”** Tavallisen patentin enimmäisaika lasketaan hakemispäivästä. Etuoikeus on patentoitavuuden vertailupäivää koskeva oikeus. Lisäsuojatodistus on oma järjestelmänsä.
- 14. “Ensimmäinen vuosimaksu on vain vuoden 3 maksu 140 euroa.”** Maksuvuodet 1–3 erääntyvät yhdessä. Vuoden 2026 taulukossa määrä on 220 euroa.
- 15. “Vuosimaksuja ei tarvitse maksaa ennen patentin myöntämistä.”** Myös vireillä oleva hakemus pidetään voimassa vuosimaksuin. Hidas tutkimus ei siirrä tavallisia maksuja.
- 16. “Suomen myöntämisilmoituksen julkaisumaksuun on kolme kuukautta kuten EP-validointiin.”** PatL 19 §:n aika on kaksi kuukautta. PatA 29 a §:n tekstin hyväksymisvaihe ja EP-validointi ovat eri kellot.
- 17. “Hyväksyvän tekstin kirje ja PatL 19 §:n ilmoitus ovat sama asiakirja.”** Niillä on eri tarkoitus ja tavallisesti eri toimi sekä aika: kolmen kuukauden tekstivaihe ja kahden kuukauden julkaisumaksu.
- 18. “Hakemuksen voi jakaa Suomessa siihen asti, että patentti myönnetään.”** Kansallinen raja on PatL 19 §:n ilmoitus. Eurooppahakemuksen vireilläolosääntö ei muuta tätä.
- 19. “Jaettu hakemus aloittaa uuden 20 vuoden kauden.”** Se voi säilyttää emohakemuksen alkuperäisen päivän ja etuoikeuden, mutta ei saada sille uudelleen täyttä aikaa. Myös omat kertyneet vuosimaksut tarkastetaan.
- 20. “Lohkaisemalla saan myöhemmin lisätylle asialle emohakemuksen vanhan päivän.”** Lohkaisu käyttää lisätyn aineiston päivää. Vanha emohakemusnumero ei tee myöhemmästä opetuksesta aikaisempaa.
- 21. “Hakemispäivä saadaan vain, jos maksu ja vaatimukset ovat mukana.”** PatL 8 b §:n vähimmäisehdot ovat erilliset täydellisen hakemuksen ehdoista. Maksu- ja vaatimuspuute on silti korjattava.

- 22. “Puuttuva piirustus voidaan aina lisätä alkuperäiselle päivälle.”** Päivä voi siirtyä. Etuoikeusaineistoon perustuva erityispoikkeus tarvitsee aineiston, pyynnön ja määräaikojen ehtojen täyttymisen.
- 23. “Neljän kuukauden uudelleen käsittelyaika alkaa, kun luen sillensäjättämispäätöksen.”** Aika alkaa laiminlyödyn määräajan päättymisestä. Ilmoituksen myöhäinen lukeminen ei aloita uutta neljää kuukautta.
- 24. “Sillensä jäänyt hakemus tarvitsee aina huolellisuusselvityksen ja 550 euroa.”** Tavallinen PatL 15/19 §:n uudelleen käsittely vaatii puuttuvan toimen ja 110/190 euron maksun neljässä kuukaudessa. Huolellisuutta tutkitaan erillisessä 71 a §:n palautuksessa.
- 25. “Kun huomaan virheen, minulla on aina vuosi aikaa palautukseen.”** Tavallinen palautus vaatii kaksi kuukautta esteen poistumisesta ja vuoden ulkorajan. Etuoikeuspalautuksessa on vielä erityinen kaksi kuukautta etuoikeusajan päättymisestä.
- 26. “Suomen myöhäisen vuosimaksun lisä on 50 prosenttia kuten eräissä EPO-maksuissa.”** Suomen 2026 vuosimaksun korotus on 20 prosenttia kuuden kuukauden lisäajalla. Virastot ja maksutyypit erotetaan.
- 27. “Syyskuun 30. päivän vuosimaksun lisäaika päättyy maaliskuun 30. päivänä.”** Se päättyy maaliskuun viimeisenä päivänä eli 31.3., minkä jälkeen tarkistetaan mahdollinen suljetun päivän sääntö. KHO:1996-A-41 ja PRH:n helmikuu–elokuu-esimerkki auttavat muistamaan nimetyn päivän.
- 28. “Oikeuden palautus poistaa kaikki väliaikana syntyneet kilpailijan oikeudet.”** PatL 71 c § voi turvata hyvässä uskossa aloitetun käytön ja olennaiset valmistelut. Palautus ja sivullisen asema ovat eri tarkistuksia.
- (Lähteet kysymyksille 13–28: PatL 8 b–8 c, 11, 15, 19, 40–42 ja 71 a–71 c §; Patenttikäsikirja C.2.1, C.6–C.7, F.4–F.5, F.10 ja H.2; PRH:n hinnastot 2026; KHO:1996-A-41.)

Kielten ja myönnetyn patentin ansakysymykset

- 29. “Suomen patentin koko selitys on aina käännettävä ruotsiksi.”** Tavallisessa suomenkielisessä hakemuksessa toisen kansalliskielen vaatimus koskee vaatimuksia ja tiivistelmää menettelyn mukaan. Englanninkielisten patenttien väite- ja oikeudenkäyntikäännöksiä koskevat erilliset säännöt.
- 30. “Englanninkielisen hakemuksen 18 kuukauden julkisuus antaa ilman käännöksiä väliaikaisen suojan.”** PatL 60 §:n suomen-/ruotsinkieliset vaatimuskäännökset ja toimitusedellytykset on täytettävä. Julkisuus ja korvauskelpoinen suoja eivät ole sama asia.
- 31. “Ennen myöntämistä suoja kattaa kaiken lopulta myönnetyn, vaikka sitä ei ollut julkaistuissa vaatimuksissa.”** Suojan yhteinen alue ratkaisee. Myöhempi myöntäminen ei automaattisesti laajenna aiempaa suojaa.
- 32. “Englanniksi myönnetystä patentista väitellään aina englanniksi.”** Suomen väitemenettely käyttää suomea tai ruotsia. Patentinhaltijan selityskäännös ja asiakirjojen todistusvoima tarkastetaan erikseen.
- 33. “Jos suomalaisen väitteen maksua ei makseta yhdeksässä kuukaudessa, tilannetta ei koskaan voi korjata.”** Suomen PatA 34 §:n korjauskehotus ja KHO:2014:170 ovat tärkeä poikkeus. EPO:n maksuun sidottua väitteen tekemissääntöä ei siirretä suoraan Suomeen.
- 34. “Tyhjä väite säilyttää oikeuden keksiä kaikki perusteet myöhemmin.”** Määräajassa tarvitaan todellinen lain mukainen peruste ja sitä tukevat tosiseikat. Maksupuutteen korjattavuus ei tarkoita sisällöttömän varauksen hyväksyttävyyttä.

35. “Yhdeksän kuukauden päättymisen estää patentin uutuuden riitauttamisen.” Väiteaika päättyy, mutta mitättömyyskanne markkinaoikeudessa voi olla mahdollinen PatL 52 §:n edellytyksin. Valitse oikea viranomainen ja kantajan asiavaltuus.

36. “Oma myönnetty patentti todistaa, että saan valmistaa tuotetta vapaasti.” Patentti antaa kielto-oikeuden, eikä myöntäminen tutki kaikkia muiden patenteihin perustuvia käyttörajoituksia. Oma parannuspatentti voi riippua toisen laajemmasta patentista.

Lisäänsa: “Luovun patentista PRH:lle, joten vain tuleva suoja poistuu.” Vuonna 2026 PatL 54 §:n lakkauttaminen on takautuva hakemispäivään. Älä sekoita siihen 51 §:n vuosimaksuraukeamista tai vuonna 2027 voimaan tulevan lain erillistä tulevaan aikaan vaikuttavaa menettelyä.

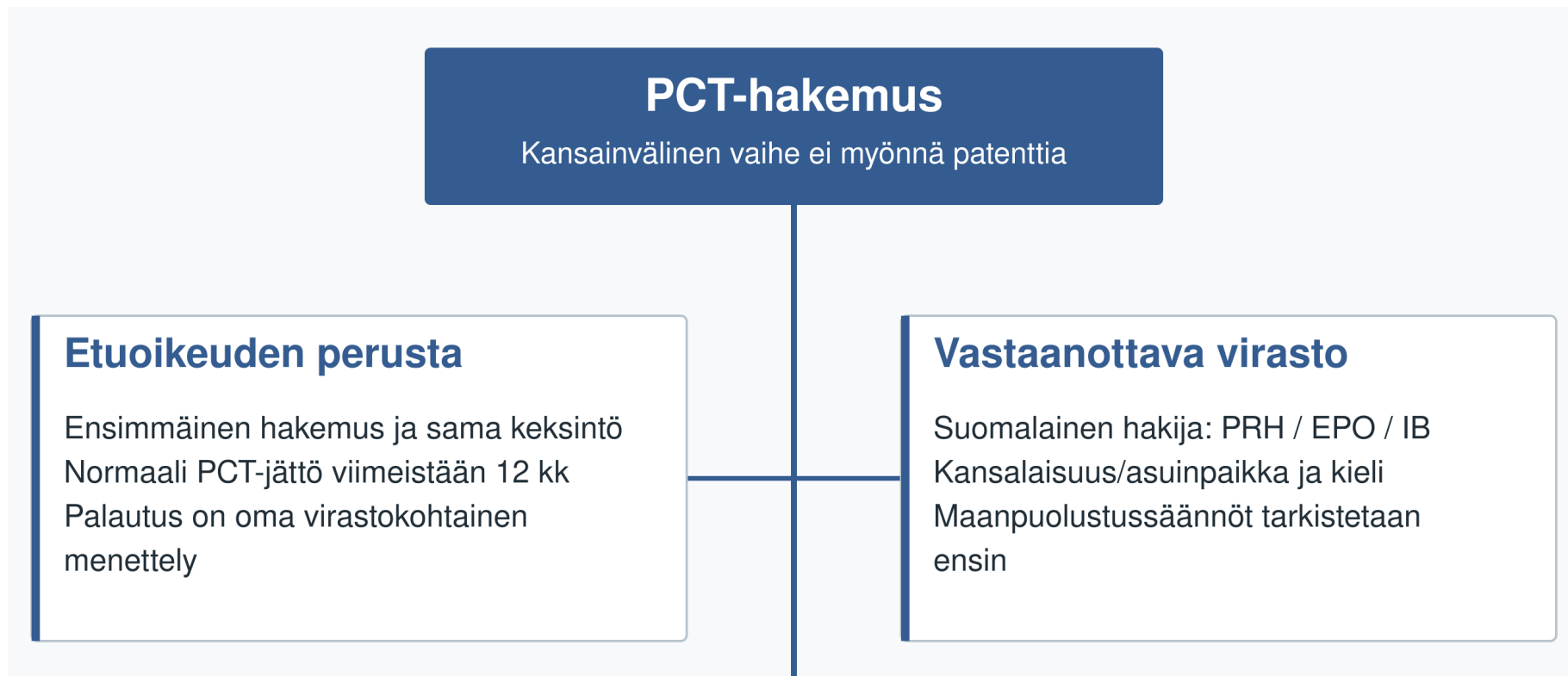
(Lähteet kysymyksille 29–36 ja lisäänsalle: PatL 3, 22, 24–27 b, 51–54, 60 ja 65 b–65 c §; PatA 34 §; Patenttikäsikirja B.1.2, C.5, G.1–G.3; KHO:2014:170.)

Kun koe kysyy neuvoa asiakkaalle

Aloita keksinnöstä, oikeudenhaltijasta ja tapahtumien päivistä. Määrittele, mikä sisältö sai etuoikeuden, mitä julkaistiin ja milloin, minkä reitin hakemus on valinnut ja missä vaiheessa kukin virasto käsittelee sitä. Muodosta sitten toimintavastaus: **kuka tekee, mille viranomaiselle, mitä asiakirjoja ja maksuja, mistä päivästä määräaika alkaa, mikä on viimeinen päivä ja mitä tapahtuu myöhästymisessä.**

Jos tosiseikat eivät riitä huolellisuuden, salassapidon tai teknisen vaikutuksen ratkaisemiseen, nimeä puuttuva tieto ja anna ehdollinen johtopäätös. Älä lupaa palautusta vain siksi, että maksu voidaan vielä suorittaa, äläkä hylkää vaihtoehtoa tarkastamatta sen poikkeusta. Asiakkaan kaupallinen tavoite voi vaatia rajoitettua mutta käyttökelpoista patenttia, jaettua hakemusta, hyödyllisyysmallia, PCT-jatkoa tai lisenssiä. Näiden muiden patenttireittien ja työsuhteomistuksen täydet määräajat ovat saman patenttikokonaisuuden seuraavissa osissa.

PCT ja kansainvälisen patenttisuojan reitit

Hakemuspäivä

Minimiasiakirjat ja vastaanotto
Puuttuvat osat / viittaus aiempaan
Päivän säilyttäminen edellyttää
ehtoja

Hakemuksen maksut

Välitys + kansainvälinen + tutkimus
Normaali maksukello 1 kk
Kehotus ja Rule 16bis lisämaksu
erikseen

ISA ja kirjallinen lausunto

PRH / EPO / mahdollinen muu
toimivaltainen
Tutkimus, yhtenäisyys ja lisämaksut
Lausunto ei sido myöntävää virastoa

Kansainvälinen julkaisu

Normaalisti 18 kk etuoikeudesta
Julkistuminen ja väliaikainen suoja
Peruutuksen ajoitus ennen
valmistumista

19 artiklan muutokset

Vain vaatimukset, IB:lle
2 kk tutkimuslähetyksestä tai 16 kk
Valitaan myöhemmin päättyvä aika

II luvun tutkimus

Demand toimivaltaiselle IPEA:lle
3 kk raporttilähetyksestä tai 22 kk
Valitaan myöhemmin päättyvä aika

Kansallinen/alueellinen vaihe

Pääsääntö 30 kk, FI ja EPO 31 kk
Etuoikeuspäivä määrää kellon
Virasto, kieli, käännös ja maksut

FI-patentti / FI-HM

Patenttijatkaminen ja HM ovat eri
reittejä
HM-käännöslisämaksu perusajassa 31
kk
PatL:n lisääjän maksusääntö eri

Euro-PCT

EPC Rule 159:n toimien kokonaisuus
Hakemus/tutkimus/nimeäminen/vaatimukset
ISA-valinta vaikuttaa
lisätutkimukseen

Määräajan ylitys

Ei yleistä maailmanlaajuista
lisääaikaa
FI: PatL / HmL:n omat keinot
EPO: jatkettu käsittely / palautus
ehdoilla

Vuosi 2026 • Tiivistetty kartta: ehdot ja poikkeukset käsitellään luvun tekstissä.

Kartan lähteet: [PCT-järjestelmä](#) · [Patenttilaki 31 §](#) · [Hyödyllisyysmallilaki 45 d §](#) · [EPC](#)

Tämän kokonaisuuden määräajat, maksut ja viranomaisvalinnat on tarkistettu 5.10.2026. PCT, EPC ja yhtenäispatentti ratkaisevat eri kysymyksiä, vaikka sama hakemus kulkee niiden kautta. Tentissä aloita asiakkaan maista ja tavoitteesta, tunnista hakemuksen nykyinen vaihe ja anna konkreettinen toimi oikealle vastaanottajalle. Pelkkä reitin nimen mainitseminen jättää maksun, kielen ja määräajan helposti vastaamatta.

Paris PCT EPC ja UP samassa hakemusketjussa

Järjestelmä	Mitä se antaa hakijalle	Mitä seuraavaksi tehdään
Pariisin yleissopimus	Mahdollisuus käyttää ensimmäisen asianmukaisen hakemuksen etuoikeutta patenttien 12 kuukauden aikana	Uusi FI-, EP-, PCT- tai muun maan hakemus ajoissa; sisältö ja oikeus etuoikeuteen tutkitaan
PCT	Kansainvälinen hakemus, tutkimus ja lausunto sekä kansallisten tai alueellisten jatkopäätösten lykkäys	Patentti haetaan myöhemmin valituissa kansallisissa/alueellisissa virastoissa
EPC	EPO:n keskitetty eurooppapatentin hakemus-, tutkimus- ja myöntämismenettely	Myöntö johtaa kansallisiin EP-vaikutuksiin ja tarvittaessa UP-pyyntöön
Euro-PCT	PCT:n jatkaminen EPO:ssa alueellisena hakemuksena	PCT:n jälkeen EPC:n alueellisen vaiheen toimet, tavallisesti 31 kuukaudessa
Yhtenäispatentti	Myönnettylle EP:lle rekisteröity yhtenäinen vaikutus siihen osallistuvalla alueella	Pyyntö EPO:lle kuukaudessa myöntömaininnasta, siirtymäkauden käännös ja vuosimaksut
Suora FI-hakemus	Patenttihakemus PRH:ssa Suomessa	Suomen hakemusmenettely; myöhemmin etuoikeusvuoden muut hakemukset tarvittaessa

PCT ei ole maailmanpatentti. EPO ei ole EU:n virasto. EU-jäsenyys ei määrää EPC:n maaluetteloa, eikä EPC-jäsenyys itsessään anna oikeutta yhtenäispatentin vaikutukseen kyseisessä maassa. Myös keksinnön patentointikelpoisuus, patentin pitäminen voimassa ja toisen oikeuksien loukkaaminen ovat eri kysymyksiä. Kansainvälinen hakemus ei takaa myöntöä eikä vapautta käyttää tuotetta.

PCT:n tekeminen nimeää lähtökohtaisesti kaikki tekemispäivänä järjestelmässä olevat sopimusvaltiot kaikkiin käytettävissä oleviin suoja- ja alueellisiin reitteihin säännön 4.9 mukaisesti. Valmistelua ei siis tehdä rastittamalla vain markkinasuunnitelman kahta tulevaa maata. Myöhemmin tarvitaan kuitenkin todelliset kansallisen tai alueellisen vaiheen toimet valituissa virastoissa. Joissakin valtioissa PCT:n kansallinen patenttireitti on suljettu ja jatko kulkee alueellisen viraston kautta; tarkista kohdemaan ajantasainen WIPO-liite.

Oikeusperusta: [PCT 3 artikla](#), [PCT 4.9](#), [PCT 22 artikla](#), EPC 2 ja 64 artikla; [WIPO PCT Applicant's Guide](#); Patenttikäsikirja K ja L. Pariisin etuoikeus ja hakijan oikeusketju käsitellään myös patentin etuoikeutta koskevassa kokonaisuudessa.

Neljä tavallista reittiskenaariota

Skenaario 1 — Suomi on ainoa kaupallisesti perusteltu maa. Asiakas tarvitsee ensimmäiseksi Suomessa suojan ja haluaa kustannustehokkaan alkuarvion. Suora FI-hakemus on luonteva arvioitava vaihtoehto. Jos uusia maita tulee suunnitelmaan, 12 kuukauden etuoikeusvuosi kalenteroidaan jo

hakemuksen tekemisen yhteydessä. PCT:n suurempia alkuvaiheen viranomaismaksuja ei perustella sillä, että kaikkien patenttihakemusten olisi kuljettava PCT:n kautta.

Skenaario 2 — Eurooppa, Britannia mukaan lukien. Suora EP voi olla perusteltu, jos eurooppalainen alue on selvä. FI-ensihakemuksesta voidaan tehdä EP etuoikeusvuoden aikana. Britannia on EPC-valtio, joten sen suojaa voi hakea EP-reitillä; UP ei kuitenkaan kata Britanniaa. EP:n jälkeen maakohtainen voimaansaattaminen ja vuosimaksut suunnitellaan erikseen.

Skenaario 3 — Eurooppa, Yhdysvallat ja Kiina, mutta lopulliset valinnat ovat avoimia. FI-ensihakemus voi antaa aikaisen tekemispäivän ja tutkimustietoa. PCT tehdään 12 kuukaudessa, minkä jälkeen jatketaan EPO:ssa ja valituissa kansallisissa virastoissa niiden omissa ajoissa. FI:n ja EPO:n normaali aika on 31 kuukautta aikaisimmasta etuoikeudesta; monissa muissa virastoissa se on 30 kuukautta. Jatkomaita ei saa kalenteroida yhdellä maailmanlaajuisella 31 kuukauden säännöllä.

Skenaario 4 — EP oli ensimmäinen hakemus. EP voi toimia myöhemmän PCT:n etuoikeushakemuksena. PCT:n 12 kuukauden aika lasketaan EP:n tekemisestä, jos etuoikeus täyttää muut edellytykset. Myöhempi Euro-PCT ja aikaisempi suora EP ovat eri hakemuksia: niillä on omat menettelyt, maksut ja tarkastettava sisällön päällekkäisyys. Etuoikeus ei yhdistä niitä yhdeksi hakemusnumeroksi eikä poista hakijalta jatkopäätöksen tarvetta.

Tenttiansa 5 — Asiakas sanoo ”koko maailma, myös Taiwan”. PCT ei ratkaise kaikkia kohdemaita. Taiwan ei kuulu PCT-järjestelmään, joten sitä varten tarvitaan erikseen soveltuva suora reitti ja paikallisten sääntöjen etuoikeustarkistus. Tämä huomio piti tehdä jo vuoden 2022 patenttikokeen strategiatehtävässä. Myöhemmän 30/31 kuukauden PCT-jatkon odottaminen voi olla liian myöhäistä erilliseen hakemukseen.

Strategiavastauksessa kerrotaan ainakin ensimmäinen reitti, jatkoreitti ja maat, hakemuksen sisältö, tutkimustiedon käyttö, ensimmäiset maksut ja myöhemmät kustannushuiput. Jos kysymys antaa rajallisen budjetin, punnitaan FI-ensihakemus ja tutkimustulos ennen kallista laajentamista. Tekninen sisältö kirjoitetaan heti niin laajaksi kuin perusteltu alkuperäinen keksintö sallii, koska uutta teknistä asiaa ei voi myöhemmin lisätä vanhalle päivälle.

Lähteet: [PRH patentin hakeminen ulkomailla](#), [WIPO maakohtaiset PCT-liitteet](#), Patenttikäsikirja K.1–K.2 ja L. Harjoitusperusta: PRH 2022 patenttiosion strategiatehtävä ja arvosteluperusteet.

Kaksi päivää jotka eivät saa sekoittua

Etuoikeuspäivä on PCT:n aikatauluissa tavallisesti aikaisimman vaaditun etuoikeuden päivä. Kansainvälinen tekemispäivä on PCT-hakemuksen oma päivä. Ilman etuoikeuspyyntöä etuoikeuspäivällä tarkoitetaan PCT:n tekemispäivää. Patenttivuodet ja 20 vuoden perusaika lähtevät PCT:n omasta tekemispäivästä, vaikka aikaisempi etuoikeus vaikuttaa tekniikan tason arviointiin ja jatkoaikoihin.

Kello	Lähtöpäivä	Tavallinen toimi
Etuoikeusvuosi	Ensimmäisen etuoikeutta perustavan hakemuksen päivä	PCT/EP/muut jatkohakemukset 12 kuukaudessa
PCT kansainväliset alkumaksut	RO:n hakemuksen vastaanottopäivä	Hakemus-, edelleenlähettämisen- ja tutkimusmaksut 1 kuukaudessa
PCT julkaisu	Aikaisin etuoikeus, tai PCT:n päivä ilman etuoikeutta	Yleensä 18 kuukautta
Demandin	ISR/WO:n lähettämispäivä	Verrataan 3 kuukauden loppua 22 kuukauden

Kello	Lähtöpäivä	Tavallinen toimi
toinen kello		etuoikeusaikaan
FI- ja EP-jatko	Aikaisin etuoikeus, tai PCT:n päivä	Tavallisesti 31 kuukautta
Patenttivuodet	PCT:n kansainvälinen tekemispäivä	Kansalliset/EPO:n vuosimaksut oman vaiheen sääntöjen mukaan

Laskentaharjoitus: Ensihakemus 10.2.2025, PCT 10.2.2026. Etuoikeuteen perustuva 31 kuukauden nimellispäivä on 10.9.2027. PCT:n oma kolmannen vuoden vuosimaksukello perustuu helmikuuhun 2026. Jos aloitat 31 kuukauden laskennan PCT:n päivästä, lykkäät jatkoa virheellisesti vuoden. Jos aloitat patenttivuodet ensihakemuksen päivästä, vanhennat patenttia vuoden. Nimellispäivän jälkeen tarkistetaan kyseisen viraston sulkupäivät ja määräajan laskentasääntö.

Usean etuoikeuden hakemuksessa aikaisinta päivää käytetään PCT:n yleisen aikataulun lähtönä, vaikka kaikki vaatimukset eivät saa sitä. Kunkin vaatimuksen aineellinen etuoikeus ratkaistaan erikseen. Hakemuksen hallinnollinen jatkoaika ja tietyn teknisen piirteen pätevä etuoikeus eivät siis aina käytä samaa oikeudellista arviointia.

Oikeusperusta: PCT 2(xi) ja 8 artikla, sääntö 2.4; [PCT 80 määräaikojen laskenta](#); EPC 63 artikla; PatL 40–41 §. Patenttikäsikirja K.5 ja K.10.

RO IB ISA IPEA DO ja EO käytännön vastaanottajina

Lyhenne	Viranomaisen tehtävä	Hakijan asiakirja tai toimi
RO	Receiving Office, vastaanottava virasto	PCT-hakemus, alkumaksut, monet muodolliset korjaukset
IB	WIPO:n kansainvälinen toimisto	Julkaisu, Art. 19 -muutokset, 92bis-muutokset ja monet peruuttamiset
ISA	Kansainvälinen tutkimusviranomainen	Tutkimus ja kirjallinen lausunto; epäyhtenäisyyden lisämaksut/protesti
IPEA	Kansainvälisen esitutkimuksen viranomainen	Demand, Art. 34 -muutokset ja Chapter II:n maksut
DO	Nimetty kansallinen tai alueellinen virasto Chapter I -jatkossa	Kansallisen/alueellisen vaiheen toimet
EO	Valittu virasto Chapter II -jatkossa	Vastaavat jatkotoimet esitutkimuksen jälkeen
SISA	Täydentävän kansainvälisen tutkimuksen viranomainen	SIS-tutkimus; pyyntö ja perusmaksut kuitenkin IB:lle

ISA-viranomaisen valinta ei muuta RO:ta. RO/FI:lle tehty hakemus voi mennä ISA/EP:n tutkittavaksi. Demand ei jätetä automaattisesti samaan paikkaan kuin alkuperäinen PCT-hakemus, vaan toimivaltaiselle IPEA:lle. Artiklan 19 muutosta ei lähetetä vain ISA:lle tai kansalliselle PRH-tutkijalle.

Kuka voi jättää PCT:n ja mihin virastoon

Vähintään yhden hakijan pitää olla PCT-sopimusvaltion kansalainen tai siellä asuva. Usean hakijan hakemus voi täyttää edellytyksen yhden hakijan kautta. Kansalaisuus ja asuinpaikka ilmoitetaan todellisten olosuhteiden mukaan. Asiamiehen suomalaisuus tai suomalainen postiosoite ei itsessään tee kaikkien hakijoiden puolesta RO/FI:tä toimivaltaiseksi.

Vastaanottaja	Hakijan yhteys	Jättökielet ja pyyntö	Tavallinen ISA-valinta suomalaiselle hakijalle
RO/FI eli PRH	Vähintään yksi hakija Suomen kansalainen tai Suomessa asuva	Hakemus EN/FI/SV; pyyntö englanniksi	FI, SE tai EP
RO/EP eli EPO	Vähintään yksi hakija EPC-valtion kansalainen tai siellä asuva ja PCT-kelpoisuus täyttyy	EN/FR/DE	EP
RO/IB eli WIPO	Vähintään yksi PCT-sopimusvaltioon liittyvä kelpoinen hakija	Hakemus millä kielellä tahansa; pyyntö PCT:n julkaisukielellä	Hakijan kansallisuus-/asuinpaikakäytösten mukaan toimivaltaiset ISA:t
Väärä RO	Toimivalta puuttuu esimerkiksi hakijan yhteyden tai kielen vuoksi	Säännön 19.4 siirto IB:lle voi pelastaa vastaanottopäivän	Siirto ja toimivaltainen ISA tutkitaan

RO/IB ei anna vapaata valikkoa jokaiseen maailman ISA:an. Valittavissa ovat viranomaiset, jotka olisivat toimivaltaisia hakijan kansalaisuus- tai asuinpaikkavaltion vastaanottavan viraston kautta. Jos yhteisiä hakijoita on eri maista, niiden yhteydet voivat antaa vaihtoehtoja, mutta toimivalta todetaan liitteistä. IPEA-valinnalla voi lisäksi olla rajoitus siihen, kuka teki kansainvälisen tutkimuksen.

RO/FI edellyttää ulkomailla asuvalta hakijalta asiamiehen; asiamiehen kelpoisuus ja ETA-asuinpaikka tarkistetaan FI-liitteestä. RO/IB ei yleisesti vaadi asiamiestä, mutta asiamiehen kelpoisuus tulee hakijan yhteyksistä. EPO:n edustusvelvollisuus ja sallittujen edustajien piiri käsitellään EPC:n oman 133–134 artiklan ja PCT:n EP-liitteen mukaan. Kansalliset turvallisuus- tai salassapitovelvollisuudet voivat rajoittaa ensimmäistä ulkomaille jättämistä; RO/IB ei tarkista niitä hakijan puolesta.

Oikeusperusta: [PCT 9 artikla](#), [sääntö 18](#), [sääntö 19](#), [FI-liite C](#), [EP-liite C](#), [IB-liite C](#). Patenttikäsikirja K.2–K.3.

Tekemispäivä puuttuvat osat ja väärä aineisto

PCT:n tekemispäivän vähimmäisehdot eivät ole samat kuin suoran EP-hakemuksen. PCT:n vastaanottavan viraston on voitava todeta hakijan kelpoisuus, kielen hyväksyttävyys, aikomus tehdä kansainvälinen hakemus, nimetyn valtion maininta, hakijan nimi sekä osa, joka vaikuttaa selitykseltä, ja osa, joka vaikuttaa vaatimukselta. Maksujen puuttuminen tai tiivistelmän puute ei samalla tavoin yksin estä tekemispäivää, vaikka myöhempi korjaus ja maksu tarvitaan.

Ongelma	Mahdollinen vaikutus	Hakijan tarkistettava menettely
Ei yhtään osaa joka vaikuttaa vaatimukselta	PCT:n tekemispäivä ei yleensä synny alkuperäisenä päivänä	Art. 11 / sääntö 20, korjauskutsu tai hyväksyttävä incorporation by

Ongelma	Mahdollinen vaikutus	Hakijan tarkistettava menettely
		reference
Puuttuva selityksen osa tai piirustus	Myöhemmin toimitettu osa voi siirtää tekemispäivää	Säännöt 20.5–20.7; etuoikeusasiakirjaan perustuva liittäminen edellytysten täytyessä
Väärä selitys tai vaatimusbosa toimitettiin vahingossa	Oikean aineiston jälkitoimitus voi muuttaa päivää	Sääntö 20.5bis ja hyväksyttävä viittauksella liittäminen
Puuttuva tiivistelmä	Muodollinen korjaus	Ei sama asia kuin selityksen/vaatimuksen puuttuminen
RO ei ole toimivaltainen	Siirto RO/IB:lle voi säilyttää vastaanottopäivän	Sääntö 19.4, siirron ehdot ja hakijan PCT-kelpoisuus

Viittauksella liittäminen ei tarkoita, että mikä tahansa etuoikeushakemuksen sisältö olisi vapaasti myöhemmin lisättävissä. Puuttuvan tai oikean aineiston on sisällyttävä kokonaan etuoikeusasiakirjaan, viittauksella liittämisen ilmoituksen ja etuoikeuspyynnön ehtojen on täyttyvä ja vahvistus, aineisto sekä tarvittavat jäljennökset/käännökset toimitetaan säännön 20.7 ajassa. Aika on tavallisesti kaksi kuukautta kutsusta tai ilman kutsua ensimmäisestä vastaanotosta. Säännön erityinen ennen lopullista toteamusta saatu aineisto ja mahdollisuus peruuttaa myöhemmin toimitettu osa tutkitaan erikseen.

Skenaario 6: PCT:n jättöhetkellä lähetettiin vahingossa väärät vaatimukset. Etuoikeushakemuksessa olivat oikeat vaatimukset ja ne sisältyvät siihen kokonaan. Selvitä 20.5bis/20.6:n mahdollisuus säilyttää päivä, määräaika ja liittämisen alkuperäiset edellytykset. Jos niitä ei ole, oikea aineisto voi muuttaa PCT-päivää tai vaatia uuden hakemuksen. Vuonna 2026 EPO:n vanhaa 20.5bis-yhteensopimattomuusvaraumaa ei sovelleta automaattisesti: se poistui 1.11.2022 alkaen.

Oikeusperusta: [PCT 11 artikla](#), [sääntö 20](#), [EPO PCT incorporation by reference](#); Patenttikäsikirja K.4.2–K.4.3 ja K.5.1. Vertaile myöhemmänä EPC:n 80 artiklan ja säännön 40 erilaista vähimmäissisältöä.

Jättö tutkimus ja julkaisu voivat tarvita eri kielet

Tilanne	Hakijan toimi	Tavallinen määräaika ja seuraus
RO hyväksyy kielen ja ISA hyväksyy saman, mutta se ei ole julkaisukieli	Julkaisukäännös hyväksyttävälle julkaisukielelle	14 kk etuoikeudesta, sääntö 12.4
ISA ei hyväksy jättökieltä	Käännös ISA:n hyväksymälle kielelle, joka täyttää myös 12.3:n muut ehdot	1 kk RO:n vastaanotosta; kutsussa myöhempi 1 kk kutsusta / 2 kk vastaanotosta
12.4-käännös myöhässä	Kutsussa käännös ja mahdollinen myöhästymismaksu	12.4-kutsu: 16 kk etuoikeudesta; lopullisen toteamuksen laiminlyönti johtaa katsomiseen peruutetuksi
RO/EP:lle suomenkielinen	RO/EP ei hyväksy suomea PCT:n jättökieleksi	19.4-siirto RO/IB:lle voi tulla arvioitavaksi

Tilanne	Hakijan toimi	Tavallinen määräaika ja seuraus
aineisto		
Kansallinen FI-jatko englanniksi	Soveltuva alkuperäinen englannin teksti ja kansalliset käännösvelvollisuudet	31 kk jatkoon; vaatimukset ja tiivistelmä kansallisen julkaisu-/käsittelysäännön mukaan

Suomi ja ruotsi eivät ole PCT:n julkaisukieliä. RO/FI:lle suomeksi tehty hakemus voidaan tutkia ISA/FI:ssä suomeksi, mutta kansainvälinen julkaisu vaatii julkaisukäännöksen; RO/FI:n julkaisuvalinta on käytännössä englanti FI-liitteen mukaan. Jos jättökieli on englanti, erillistä käännöstä englanniksi ei tietenkään tehdä. Käännöksen vaatiminen tutkimukseen, kansainväliseen julkaisuun ja kansalliseen jatkoon ratkaistaan kukin oman säännön perusteella.

Sääntöjen 12.3(d) ja 12.4(d) viimeiset suojat erotetaan: vaadittu käännös ja lisämaksu ennen RO:n peruuntumistoteamusta ja ennen 15 kk etuoikeudesta voidaan vielä ottaa ajoissa huomioon tutkimuskäännöksessä; julkaisukäännöksessä vastaava raja on 17 kk. Pelkkä 15/17 kuukauden päivä ei takaa pelastusta, jos virasto teki lopullisen toteamuksen jo aikaisemmin. Nämä eivät ole ennakolta suositeltavia jättöpäiviä.

Skenaario 7: Hakemus tehtiin suomeksi RO/FI:lle ja ISA/FI tutkii sen. ”Tutkija ymmärtää suomea” ei poista 14 kuukauden julkaisukäännöstä. Jos sama PCT olisi jätetty englanniksi, tätä erillistä julkaisukäännöstä ei olisi. Jatkomaiden omat käännösvaatimukset säilyvät silti.

Oikeusperusta: [PCT-sääntö 12](#), sääntö 55; [PRH:n PCT-ohje](#); [FI-liite C ja D](#). Patenttikäsikirja K.3.6.

Lähetyskanava ja saapumisen näyttö

Virasto ja asiakirja	Hyväksytty tavallinen tapa vuonna 2026	Määräpäivän toimintatapa
RO/FI:n PCT ja muut PCT-asiakirjat	Patenttiasiointi, ePCT, posti, tuonti, suojattu sähköposti PRH:n kirjaamoon tai faksi	Saapuminen PRH:een ajoissa ja kuittaus talteen; sähköisen hinnan/alennuksen ehdot eivät seuraa mistä tahansa sähköpostista
RO/EP:n PCT	EPO:n hyväksytty sähköinen palvelu tai muu hyväksytty toimitus	EPO ei hyväksy faksia vuonna 2026; vanhaa tentin faksivaraohjetta ei kopioida
RO/IB:n PCT	ePCT-Filing; virallinen ePCT Business Continuity Service häiriössä	Hyväksytty varapalvelu ja WIPO:n aika/kuittaus; sähköposti ei automaattisesti korvaa hakemuksen jättämistä
Demand	Toimivaltaisen IPEA:n hyväksytty kanava	Vastaanottaja IPEA, ei automaattisesti IB tai alkuperäinen RO
Art. 19 -muutokset	IB:n hyväksytty toimittaminen, esimerkiksi ePCT	Vastaanottaja IB ja täydellinen vaatimusjoukko

RO/FI:n faksille alkuperäinen tarvitaan WIPO-liitteen mukaan vain kutsusta. RO/IB:n faksipalvelut ovat poikkeuksellisia ja rajoitettuja, ja kansainvälisen hakemuksen tai korvaavan sivun alkuperäiseen liittyä sen omassa liitteessä 14 päivän ehto. Virastojen käytäntöjä ei siis yhdistetä yleiseksi ”kaikki faksit aina alkuperäisinä 14 päivässä” -säännöksi.

Lähteet: [PRH hakemuksen tekeminen 29.5.2026](#), [WIPO FI-liite B](#), [WIPO IB-liite B/C](#), PCT 92.4 ja 82quater. Patenttikäsikirja K.3:n toimittamisohjeiden rinnalla käytetään nykyisiä kanavia.

PCT:n maksut vuonna 2026: hakemus tarvitsee kolme perusmaksua

Alla ovat tavallisen suomalaisen hakijan viranomaismaksut ilman asiamiehen työtä ja käännöstyötä. WIPO:n valuuttavasta-arvot voivat vaihtua; käytössä ovat tarkistushetken määrät. Paperimäärä, XML/PDF-muoto ja valittu viranomainen tarkistetaan ennen loppusumman laskemista.

Toimi / maksu	Saaja ja määrä 2026	Alkuperäinen määräaika	Jos myöhästyt
Edelleenlähettäminen RO/FI	PRH 140 €	1 kk hakemuksen vastaanotosta	Sääntö 16bis: puuttuvat maksut ja lisämaksu 1 kk RO:n kutsusta
Edelleenlähettäminen RO/EP	EPO 160 €	Sama	Sama PCT-maksukutsu
Edelleenlähettäminen RO/IB	100 CHF / 107 € / 125 USD	1 kk vastaanotosta	16bis-kutsu; IB:n hyväksymä maksuvaluutta
Kansainvälinen hakemusmaksu RO/IB	1 330 CHF / 1 428 € / 1 667 USD	Sama	Hakemus- ja tutkimusmaksut erillisinä
RO/IB etuoikeuden palauttaminen	0 € viranomaismaksua	2 kk etuoikeusajan päättymisestä	Perusteltu pyyntö ja muut ehdot silti tarvitaan
FI-etuoikeusasiakirja ja lähettäminen	50 €/asiakirja + 15 € lähettämisestä	Etuoikeusasiakirjan 16 kk sääntö	DAS-vaihtoehto ja toimitustapa tarkistetaan
Kansainvälinen hakemusmaksu RO/FI/RO/EP	1 428 €	1 kk vastaanotosta	Maksukutsu; lopullinen laiminlyönti voi johtaa hakemuksen katsomiseen peruutetuksi
Jokainen 30 ylittävä sivu	16 €/sivu	Hakemusmaksun kanssa	Puuttuva lisä ei katoa perusosan maksulla
Sähköinen RO/FI, ePCT/Patenttiasiointi, PDF-teksti	-215 €	Oikea jättömuoto	XML-pyyntö/PDF-teksti; tarkista palvelun toteutus
Sähköinen RO/FI, XML-teksti	-322 €	Sama	Kuvaus, vaatimukset ja tiivistelmä oikeassa muodossa
RO/EP:n sähköiset muodot	PDF-pyyntö/PDF-teksti -107 €; XML-pyyntö/PDF-teksti -215 €; XML/XML -322 €	Sama	Alennus määräytyy varsinaisen jättömuodon mukaan
ISA/FI, ISA/SE tai ISA/EP tutkimus RO/FI-reitissä	1 885 €	1 kk vastaanotosta; maksetaan RO:lle	16bis-kutsu
ISA/FI hyötyy aiemmasta	Mahdollinen	Tosiasiallinen	Ei automaattinen

Toimi / maksu	Saaja ja määrä 2026	Alkuperäinen määräaika	Jos myöhästyt
sallitusta tutkimuksesta	palautus 300 €	hyödyntäminen ratkaisee	hakemusmaksualennus
Lisätutkimus epäyhtenäisyydessä ISA/FI	PRH 1 885 €/lisäkeksintö	1 kk kutsusta	Maksamatta jäänyt lisäkeksintö jää yleensä tutkimatta
RO/FI etuoikeuden palauttaminen	PRH 550 €	2 kk etuoikeusajan päättymisestä	Pyyntö, perusteet ja tarvittava hakemus ajoissa
RO/EP etuoikeuden palauttaminen	EPO 790 €	Sama PCT-erityisaika	Sama
RO/FI 16bis-myöhästymismaksu	50 % kutsun puuttuvista maksuista, vähintään 140 €, enintään 714 €	1 kk kutsusta	Maksu ja puuttuvat maksut yhdessä
RO/FI myöhäinen tutkimus-/julkaisukäännös	357 €	Asianomaisen 12.3/12.4-kutsun aika	Itse käännöskin tarvitaan
IPEA/FI: käsittely + esitutkimus	215 € + 690 € = 905 €	Myöhempi: 1 kk demandista / 22 kk etuoikeudesta	58bis-kutsu: 1 kk kutsusta ja lisämaksu
IPEA/EP: käsittely + esitutkimus	215 € + 2 010 € = 2 225 €	Sama	Sama
IPEA/SE	2 360 SEK + 5 000 SEK = 7 360 SEK	Sama	SE-liitteen maksut ja valuutta
IPEA/FI lisäkeksinnön esitutkimus	690 €	Säännön 68 kutsussa yleensä 1 kk	Tutkimatta jäävä aineisto ja protesti erikseen
IPEA/EP lisäkeksinnön esitutkimus	2 010 €; protestimaksu tarvittaessa 1 070 €	Sama	Protesti ei korvaa tutkimusmaksua
SIS, esimerkiksi SISA/FI	1 734 CHF + IB:n 200 CHF = 1 934 CHF	Pyyntö 22 kk etuoikeudesta; maksut 1 kk pyynnöstä	IB:n 1 kk maksukutsu; myöhästymismaksu 100 CHF

IPEA/FI:n säännön 58bis myöhästymismaksu on 50 % kutsussa puuttuvista maksuista, vähintään 215 € ja enintään 430 €. Myös sekvenssiluettelon myöhäiseen toimittamiseen ISA/IPEA/SISA/FI:ssä liittyy 210 € maksu asianomaisen 13ter-kutsun ajassa. ISA/FI:n ja IPEA/FI:n protestimaksu on 0 €, mutta varsinaisen lisätutkimusmaksun maksaminen säilyy edellytyksenä. PCT:n 90 prosentin

hakemusmaksualennus perustuu eri maiden ja hakijoiden erityisehtoihin; suomalaisen pienyrityksen EPO-mikroasema ei itsessään tuota tätä PCT-alennusta.

ISA/EPO:n epäyhtenäisyyden lisätutkimusmaksu on samoin 1 885 €/lisäkeksintö ja protestimaksu 1 070 €; yhden kuukauden kutsuaika koskee molempia. SIS on vapaaehtoinen tutkimus toisessa SISA-viranomaisessa, ei samaan hakemukseen alkuperäisen ISA:n toinen tavallinen tutkimus. Pyyntö tehdään IB:lle 22 kuukaudessa ja maksut kuukaudessa pyynnöstä. Jos ISA löysi epäyhtenäisyyden, SIS-pyyntöä voidaan osoittaa sen tunnistama muu keksintö kuin pääkeksintö. Tämä poikkeaa alkuperäisen ISA:n ilman lisämaksua tutkimasta ensimmäisestä keksinnöstä.

Peruslaskelma: RO/FI:n ePCT-XML, enintään 30 sivua ja yksi keksintö: $140 + 1\,428 - 322 + 1\,885 = 3\,131$ €. PDF-tekstiin soveltuvalla 215 euron alennuksella **3 238 €**. Lisää tarvittavat asiakirjat, sivulisät, käännökset ja asiamieskulut. Tästä näkyy, miksi PCT-ensihakemus ei ole automaattisesti paras kustannusvalinta.

Skenaario 8: Asiakas maksoi vain 140 euron edelleenlähettämismaksun. Kansainvälinen hakemusmaksu ja tutkimusmaksu ovat erilliset. Maksukutsussa hoidetaan kaikki puuttuvat erät ja myöhästymismaksu. Pelkkä yhden maksun suoritus ei säilytä hakemusta muiden lopullisen laiminlyönnin jälkeen.

Maksulähteet: [PRH PCT 1.4.2026](#), [EPO PCT 1.4.2026](#), [WIPO maksutaulukot 2026](#), [SE-liitteet](#), [IB-liite C](#). PCT-säännöt 14–16bis, 45bis, 57–58bis. Patenttikäsikirja K.3.7, K.6.2 ja K.9.2; käsikirjan 2025 rahamäärät korvataan nykyhinnastolla.

PCT-etuoikeus: pyynnön korjaus, asiakirja ja ajan palauttaminen

Puute	Menettely	Määräaika
Etuoikeuspyyntö puuttuu tai tiedot väärin	Ilmoitus RO:lle tai IB:lle, 26bis.1	Tavallisesti 16 kk etuoikeudesta; päivämäärän muuttuessa aikaisemmin päättyvä 16 kk, kuitenkin vähintään 4 kk PCT:n tekemisestä
Etuoikeusasiakirja puuttuu	Vahvistettu jäljennös, RO:n toimituspyyntö tai DAS	16 kk; IB:n ennen kansainvälisen julkaisun päivää saama jäljennös voi vielä tulla ajoissa huomioon
PCT jätettiin 12 kk jälkeen	Etuoikeuden palauttaminen RO:ssa, 26bis.3	PCT:n tekeminen ja pyyntö viimeistään 2 kk etuoikeusajan päättymisestä
RO ei palauttanut tai käytti väärää kansallista kriteeriä	Nimetyn viraston oma pyyntö, 49ter.2	Yleensä 1 kk kansalliseen vaiheeseen soveltuvan ajan päättymisestä; varhainen käsittely voi muuttaa lähtöä

Pyyntöä ei tee myöhäisestä hakemuksesta ajoissa tehtyä. Etuoikeusasiakirja osoittaa alkuperäisen sisällön, mutta ei yksin korjaa hakijan oikeusketjua. Palauttamisen hyväksyntä ei anna uusille piirteille vanhan hakemuksen päivää.

Skenaario 9: FI sisältää A+B, PCT sisältää A+B+C. Jos C ei ilmene FI:stä, yhdistelmä A+B+C saa aikaisintaan PCT-päivän. A+B voi saada FI-etuoikeuden muiden ehtojen täytyessä. Tutki vaatimukset ja niiden vaihtoehdot erikseen.

Skenaario 10: FI 6.10.2025, PCT 20.10.2026. PCT on myöhässä mutta kahden kuukauden palauttamisikkunassa. RO/FI ja RO/EP käyttävät huolellisuuskriteeriä; RO/IB sekä huolellisuus- että tahattomuuskriteeriä. Hakemus ja perusteltu pyyntö eivät saa jäädä pelkän ”pyydämme lisää aikaa” -viestin varaan. Hankitaan laiminlyönnin syyt ja näyttö.

RO:n huolellisuuteen perustuva palauttaminen vaikuttaa lähtökohtaisesti nimetyissä virastoissa säännön 49ter.1 mukaan, varaukset ja sallitut uudelleenarvioinnit huomioiden. Tahattomuuteen perustuva päätös ei sido huolellisuutta edellyttävää virastoa samalla tavalla. Suomi ja EPO vaativat huolellisuutta. DO:n oma 49ter.2-menettely voi olla käytettävissä RO-hylkäyksestä huolimatta, mutta PCT on pitänyt tehdä kahden kuukauden alkuperäisessä ikkunassa.

Oikeusperusta: [26bis](#), [17](#), [49ter](#), WIPO FI/EP/IB-liitteet; Patenttikäsikirja K.3.8 ja K.5.2–K.5.3.

ISR ja kirjallinen lausunto: kirjaimet eivät ole myöntöpäätös

ISA:n raporttiaika on myöhempi: 3 kk tutkimuskopion vastaanotosta / 9 kk etuoikeudesta. Myöhäinen raportti ei automaattisesti pidennä kaikkia hakijan myöhempiä aikoja.

Merkintä	Mitä arvioidaan?	Tavallinen ansa
X	Yksin erityisen relevantti uutuudelle tai keksinnöllisyydelle	X ei tarkoita aina vain uutuuden puutetta
Y	Yhdistelmänä relevantti keksinnöllisyydelle	Kahden viitteen olemassaolo ei yksin osoita yhdistämisen ilmeisyyttä
A	Taustatekniikka	Ei automaattinen uutuudeneste
E	Aikaisempi, myöhemmin julkaistu hakemus	Erityinen aikaisemman oikeuden testi
P	Etuoikeuden ja tekemispäivän välissä julkaistu	Tarkista kyseisen vaatimuksen etuoikeuden pätevyys
O	Ei-kirjallinen julkistus	Julkistuksen sisältö, aika ja näyttö
D	Hakemuksessa mainittu lähde	Hakijan viittaus ei yksin määrää merkitystä

Skenaario 11: P-viite julkaistiin ennen PCT:tä mutta FI-etuoikeuden jälkeen. Se voi vaikuttaa PCT:hen lisättyyn yhdistelmään, joka ei saa FI-päivää. Sama julkaisu ei välttämättä vaikuta alkuperäiseen pätevän FI-etuoikeuden saavaan kohteeseen.

Myönteinen WO/ISA ei anna FTO-takuuta eikä sido kansallista virastoa. Kielteinen lausunto ei automaattisesti estä kansallista jatkoa. Hakija voi rajata vaatimuksia, perustella niiden patentointikelpoisuutta tai valita Chapter II:n.

Oikeusperusta: PCT 17 artikla, säännöt 42–43bis; [PCT ISPE Guidelines](#), luku 16; Patenttikäsikirja K.6.4–K.6.6.

Epäyhtenäisyys: lisämaksu ja protesti ovat yhteinen toimi

Jos ISA toteaa useita erillisiä keksintöjä, ilman lisämaksua tutkitaan yleensä ensimmäisenä vaatimuksissa esitetty keksintö. Hakija ei saa maksutta vapaasti valita jälkimmäistä.

Toimi	Aika / maksu	Vaikutus
Lisätutkimus maksu	1 kk kutsusta; ISA/FI 1 885 €/lisäkeksintö	Maksettu lisäkeksintö tutkitaan
Protesti	Lisämaksun yhteydessä perusteltu protesti ja mahdollinen protestimaksu samassa ajassa	Tarkistuselin voi palauttaa perusteettoman lisämaksun

Toimi	Aika / maksu	Vaikutus
Ei maksua	Tutkimus rajoittuu ensimmäiseen tai maksettuun aineistoon	Tutkimaton asia voi tulla kansalliseen jatkoon erityissäännöin
Euro-PCT:n sääntö 164	Lisätutkimusmaksu 2 kk EPO:n kutsusta	Tutkimatta jäänyttä aineistoa voidaan tutkia; further processing näille 164-ajoille poissuljettu

Tenttiansa 12: Pelkkä protesti ei korvaa maksua eikä tuota kaikkien keksintöjen tutkimusta.

Tenttiansa 13: Kaikkien keksintöjen kansainvälinen tutkimus ei estä PRH:ta vaatimasta kansallisessa vaiheessa jakamista.

Oikeusperusta: [PCT 40](#), säännöt 13 ja 68; [EPC 164](#), sääntö 135(2); Patenttikäsikirja K.6.3, K.9.3, K.10.3. Harjoitusperusta: PRH 2022 patenttiosio, kyllä/ei-tehtävä 6; sovelta 2026 maksuja.

Art. 19 ja Art. 34 rinnakkain

Asia	PCT 19	PCT 34
Vaihe	Chapter I, ISR:n jälkeen	Chapter II
Vastaanottaja	Suoraan IB	Toimivaltainen IPEA
Muutettava aineisto	Vain vaatimukset	Vaatimukset, selitys, piirustukset
Aika	Myöhempi 2 kk ISR:n lähettämisestä / 16 kk etuoikeudesta	Demand ajoissa; muutokset IPEA:n ajassa ennen raportin viimeistelyä
Asiakirjat	Täydellinen korvaava vaatimusjoukko ja muutosten/perustan kirje	Korvaavat sivut ja muutosten/perustan kirje
Lisätty asia	Kielletty	Kielletty
Myöntövaikutus	Ei myönnä patenttia	Ei myönnä patenttia

Artiklan 19 yhteydessä voidaan antaa selityslausuma kansainvälisen julkaisun kielellä. Enintään 500 sanan raja arvioidaan englanninkielisen tekstin tai englanniksi käännetyn tekstin perusteella; englanti ei ole kaikkien hakemusten pakollinen lausumakieli. Tämä ei ole selitysosien muutos. IB:n ennen teknisten julkaisuvalmistelujen päättymistä saamat myöhäiset muutokset voivat vielä tulla ajoissa huomioon säännön 46.1 nojalla; tästä ei tehdä ennakolta varmaa lisäaikaa.

Skenaario 14: Uusi tekninen toteutus keksitään ISR:n jälkeen. Sitä ei saa lisätä artiklan 34 muutoksena vanhalle päivälle, jos alkuperäistä perustaa ei ole. Uusi hakemus tehdään ennen uuden asian julkistamista. Kansallisessa vaiheessa muutokset ovat edelleen sidottuja alkuperäiseen sisältöön.

Oikeusperusta: [PCT 19](#), [46](#), [PCT 34](#), 28/41 artikla ja 66.8; Patenttikäsikirja K.6.7, K.9.3.

Demand: myöhempi kahdesta kellosta

Demand tehdään toimivaltaiselle IPEA:lle ennen myöhempää seuraavista: **22 kk etuoikeudesta tai 3 kk ISR/WO:n lähettämistä**. Jos ISR korvataan artiklan 17(2)(a) ilmoituksella, käytetään ilmoituksen ja lausunnon lähettämistä. Myöhäinen demand katsotaan tekemättömäksi.

Skenaario 15: Etuoikeus 6.10.2025; ISR/WO lähetetään 6.3.2027. Kolmen kuukauden päivä 6.6.2027, 22 kuukauden päivä 6.8.2027. Käytä jälkimmäistä, sulkupäiväsäännön mukaan. **Skenaario 16:** Raportit lähetetään vasta 20.7.2027. Oikea myöhempi päivä on 20.10.2027. "Demand aina 22 kk" olisi väärin.

IPEA RO/FI-perustilanteessa	Toimivalta ja kieli	Erityishuomio
FI	FI toimivaltainen; EN/FI/SV	FI-liite E ei aseta erillistä ISA-valintaan liittyvää rajoitusta
SE	RO/FI kuuluu toimivaltaan; EN/FI/SV sekä muut liitteen E hyväksymät kielet	Ranska ei kelpaa RO/FI-, SE-, DK-, IS- tai NO-taustan hakemukseen, vaikka sitä hyväksytään tietyissä muissa tilanteissa
EP	ISR:n teki EPO tai hyväksytty EPC-alueen ISA; EN/FR/DE	Esimerkiksi FI/SE kelpaavat, mutta kaikki ISA:t eivät
RO/IB-tausta	Toimivalta määräytyy hakijan kansalaisuus-/asuinpaikkayhteyksien ja liitteiden mukaan	Ei vapaa oikeus kaikkiin maailman IPEA:ihin

IPER:n laatimisaika on säännön 69.2 mukaan viimeiseksi päättyvä seuraavista: 28 kk etuoikeudesta, 6 kk säännön 69.1 mukaisesta esitutkimuksen aloitusajankohdasta tai 6 kk IPEA:n saamasta 55.2-käännöksestä. Myöhään saatu IPER ei siksi automaattisesti pidennä FI:n tai EPO:n sisääntuloa. Hakija voi nimenomaisesti pyytää esitutkimuksen aloituksen lykkäämistä demandin 54bis-ajan loppuun; muutoksen ja maksujen saatavuus huomioidaan 69.1:n mukaan.

EPO ei pidä muun ISA:n kirjallista lausuntoa omana ensimmäisenä IPEA-lausuntonaan 66.1bis(b)-ilmoituksensa vuoksi. EPO:n IPER voi antaa myöhemmin Euro-PCT:n tutkintamaksuallennuksen, mutta IPEA-maksu ja arvioinnin lisäarvo huomioidaan. Suomen ja EPO:n 31 kk aikaa ei tarvitse ostaa demandilla. **Kaksi edelleen voimassa olevaa 19 kk:n poikkeusta ovat suorat Luxemburgin ja Tansanian kansalliset reitit.** Niissä Chapter II:n myöhempi jatkamisaika edellyttää demandia ennen 19 kk:n päättymistä. Tavallisesti ajoissa tehty 22 kk:n demand ei korjaa tätä reittivalintaa.

Valittu jatkamisreitti	Chapter I, ei ennen 19 kk tehtyä demandia	Chapter II, demand ennen 19 kk	Käytännön vaihtoehto
Luxemburgin suora kansallinen PCT-vaihe	20 kk	30 kk	Euro PCT: EPO:lle 31 kk, eikä demandia tarvita ajan saamiseksi
Tansanian suora kansallinen PCT-vaihe	21 kk	31 kk	ARIPO-vaihe 31 kk molemmissa menettelyissä

Muallakaan Suomen 31 kk ei ole yleismaailmallinen PCT-aika: Yhdysvaltojen, Japanin ja Kiinan tavallinen aika on 30 kk. Kiinassa maksullinen myöhäinen jatkaminen on mahdollista 32 kk:een saakka; tämä ei muuta tavallista 30 kk:n aikaa. Maan ja alueellisen reitin määräaika erotetaan ennen kustannussuositusta.

Lisäesimerkki: Asiakas haluaa vain Luxemburgin suoran kansallisen patentin. Demand jätetään 21 kk:ssa ja täyttää 54bis-säännön tavallisen 22 kk:n ajan. Se ei silti siirrä Luxemburgin 20 kk:n jatkamisaikaa. Euro PCT:n 31 kk:n mahdollisuus arvioidaan erikseen; jo menetetyn kansallisen reitin elvyttämisestä ei päätellä automaattisesti mitään.

Lähteet: [WIPO:n ajantasainen maakohtainen PCT-aikataulukko](#), erityisesti LU, TZ, EP, AP ja huomautus 11; [Luxemburgin kansallinen luku](#), [Tansanian kansallinen luku](#); PCT 39(1)(a) ja 54bis.1.

Oikeusperusta: [54bis](#), [57](#), [58](#), [sääntö 69](#), sääntö 66; FI/EP/SE-liitteet E; Patenttikäsikirja K.9.1–K.9.3.

Julkaisu, peruuttaminen, ilmeisen virheen oikaisu ja poikkeuksellinen häiriö

Toimi	Aika / raja	Muistettava ero
Kansainvälinen julkaisu	Yleensä 18 kk etuoikeudesta	Aikainen julkaisu mahdollinen
Koko PCT:n peruuttaminen	Sääntö 90bis.1: ennen 30 kk:n päättymistä	Julkaisun estämiseen IB:n on saatava ilmoitus ennen teknisten julkaisuvalmistelujen loppua
Etuoikeuspyynnön peruuttaminen	90bis.3	Voi muuttaa avoimia aikoja; jo päättyneet eivät avaudu
Demandin peruuttaminen	90bis.4	Ei itsessään aina lopeta koko PCT:tä
Ilmeisen virheen oikaisu	Sääntö 91: 26 kk etuoikeudesta	Virheen ja tarkoitetun korjauksen pitää olla ilmeisiä; ei yleinen uuden asian lisäys
Hakija/keksijä/asiamiestietojen muutos	Sääntö 92bis: IB:lle ennen 30 kk:n loppua	Hallinnollinen muutos ei korjaa teknisen aineiston puutetta
82quater.1:n poikkeuksellinen tapahtuma	Toimi mahdollisimman pian, selvitys/näyttö viimeistään 6 kk alkuperäisestä ajasta	Syy-yhteys ja soveltamisala; ei automaattinen etuoikeusvuoden tai kansallisen sisääntulon jatko
82quater.2:n sähköisen palvelun häiriö	Viranomaisen hyväksymät häiriöehdot	Oma ohjelmistovika ei automaattisesti riitä
82quater.3:n yleinen häiriöpidennys	Viranomaisen julkaisema menettely	Tarkista päätöksen alue, asiakirjat ja aika

Peruuttamisessa tarvitaan kaikki hakijat tai asianmukaisesti valtuutettu edustaja. Viraston tavallinen valtakirjasta luopuminen ei automaattisesti koske peruuttamisilmoitusta. PCT:n peruuttaminen ei poista jo julkaistua FI/EP-etuoikeushakemusta.

Tentiansa 17: Hakijan oma jälkikäteinen selitys siitä, mitä hän tarkoitti, ei yksin täytä säännön 91 ilmeisyydestä. **Skenaario 18:** ePCT ei toimi määräpäivän lopulla. Tallenna virhe ja aikaleima, tarkista

virallinen tiedote, käytä hyväksyttyä varakanavaa ja tee puuttuva toimi heti. Neuvossa yksilöidään sääntö; automaattista palautumista ei luvata.

Oikeusperusta: [90bis](#), [91](#), [92bis](#), [82quater](#); Patenttikäsikirja K.4.1, K.6.8.

Suomen PCT-vaihe: 31 kk ja ehdollinen kahden kuukauden käännösaika

Toimi	Aika	Maksu 2026	Laiminlyönti / jatko
Jatkamispyyntö ja hakemuksen yksilöinti	31 kk aikaisimmasta etuoikeudesta, ilman sitä tekemispäivästä	Ei erillistä pyyntömaksua	Suomen osalta peruutettu, jos sisääntulon ehdot puuttuvat
Kansallinen perusmaksu	Samat 31 kk	Sähköinen 450 €, muu 580 €	Ei tavallista 2 kk lisäaikaa tähän maksuun
Käännös tai tarvittava jäljennös	31 kk	Käännöstyö erikseen	Jos perusmaksu oli ajoissa, aineisto ja 150 € lisämaksu vielä 2 kk lisäajassa
Vaatimukset yli 15	FI-liitteen mukaan tarvittaessa PRH:n kutsun ajassa	60 €/lisävaatimuks	Ei sama vähimmäisehto kaikille muodollisille toimille
Epäyhtenäisyyden vuoksi tutkimatta jäänyt keksintö, PatL 36/37	PRH:n ratkaisun lähettämisestä 2 kk maksukutsussa	450 €	Maksamaton osa katsotaan peruutetuksi, jos epäyhtenäisyys todetaan oikeaksi
Muulla perusteella tutkimaton keksintö, johon 36/37 ei sovellu	PRH:n asianomaisen kutsun aika	Eritysislisämaksu 580 €	Eri maksu kuin epäyhtenäisyyden 450 €
Vuosimaksut	PatL 41 §:n PCT-erityiskello	Suomen vuosimaksut aulukko	Korotettu maksu ja palauttaminen omien ehtojensa mukaan
Palauttaminen, jos 31 kk menetetty	Yleensä 2 kk esteen poistumisesta, enintään 1 vuosi laiminlyödyistä ajasta	550 €	Huolellisuusnäyttö; puuttuvat toimet samassa ajassa

Englanniksi julkaistua PCT:tä ei tarvitse kääntää uudelleen englanniksi Suomen jatkoa varten. Ilmoita, mihin alkuperäiseen tai muutettuun tekstiin jatko perustuu. Kansalliset vaatimusten ja tiivistelmän käännökset sekä englanninkielisen päätöskielen pyyntö hoidetaan erikseen. Suomen tai ruotsin tekstillä jatkaminen edellyttää kyseistä aineistoa.

Skenaario 19: Perusmaksu maksettiin 31 kk:ssa mutta käännös jäi. Kahden kuukauden lisäajassa toimitetaan käännös/jäljennös ja maksetaan 150 €. Jos perusmaksukin puuttui, 150 € ei itsessään tuo lisäaikaa. Kansallinen palauttaminen on eri menettely.

Vapaaehtoisten puutteenkorjausten ja muutosten kansallinen alkuikkuna on Patenttiasetuksen 52b §:n mukaan 35 kuukautta etuoikeudesta tai ilman etuoikeutta kansainvälisestä tekemispäivästä. Muutosten on edelleen perustuttava alkuperäiseen sisältöön. PRH:n määräämän kansallisen ajan laiminlyönnin

uudelleen käsittely voi olla mahdollinen neljässä kuukaudessa asianomaisella 110/190 € maksulla; tätä ei käytetä PCT:n itsensä 31 kuukauden ajan yleisenä lisäaikana.

PCT:n tekemispäivä säilyy patenttivuosien lähtönä. Ennen jatkamista alkaneiden tai kahden kuukauden kuluessa siitä alkavien maksuvuosien maksut eivät eräänny ennen jatkamispäivää seuraavan toisen kuukauden viimeistä päivää. Suomen ensimmäiset vuosimaksut käsitellään kansallisen järjestelmän mukaan.

Skenaario 20: PCT tehtiin 6.10.2026 ja FI-jatko 2.5.2028. Patenttiaika ei ala toukokuusta 2028 uutena 20-vuotiskautena. Myöskään etuoikeuspäivä 6.10.2025 ei ole patenttivuosien lähtö.

Oikeusperusta: PatL 31–38, 41, 71a §; [WIPO FI, erityisesti FI.01–FI.03](#); Patenttikäsikirja K.10.1–K.10.3 ja C.6; [PRH 2026 maksut](#).

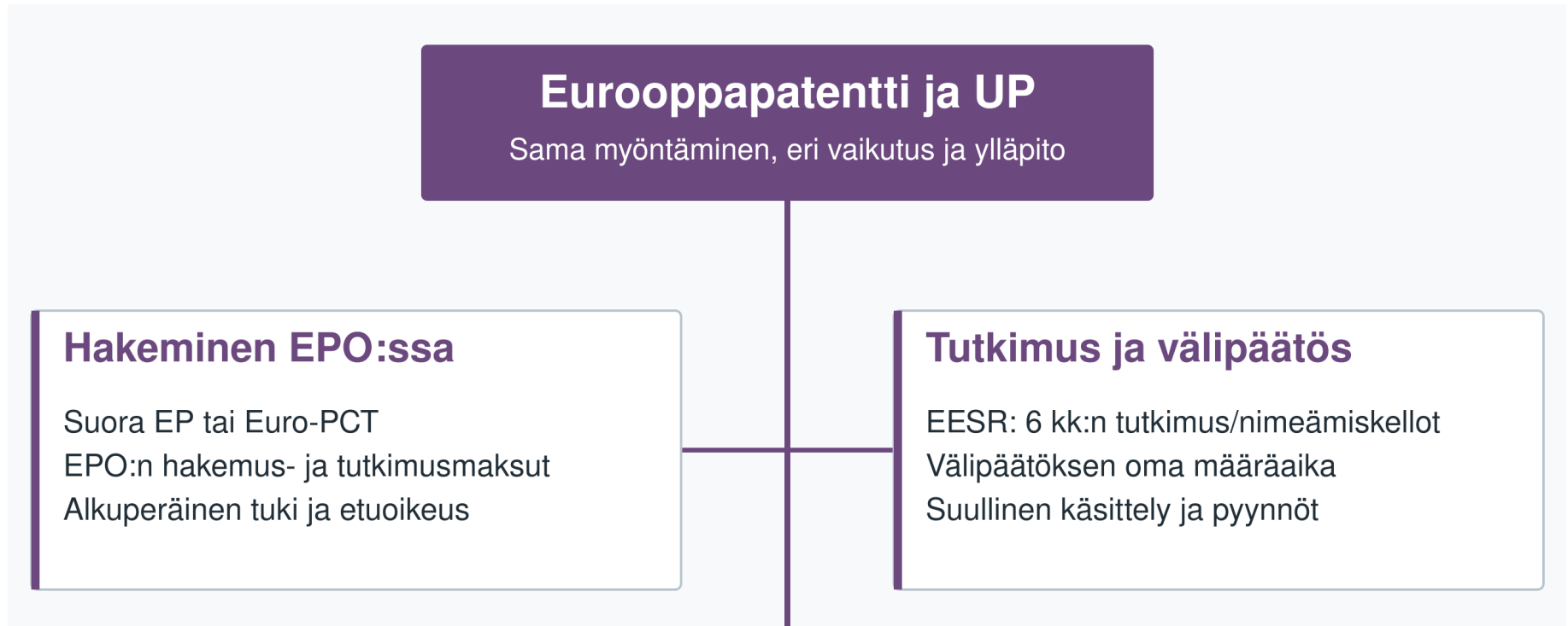
Strategiatehtävän vastaus on toimintasuunnitelma

Vuoden 2022 patenttiosion arvosteluperusteissa vaadittiin oikea 31 kk:n päivä, nimetyt FI-jatkotoimet, asianmukainen kieliaineisto ja maksut. Automaattinen PCT-ensihakemussuositus ei saanut samoja pisteitä kuin asiakkaan kulujen ja alkuvaiheen tarpeiden arviointi. Taiwanin erillinen reitti piti huomata. Samaa päättelytapaa harjoitellaan vuoden 2026 luvuilla.

Mallivastaus: Jatkamme PCT:tä Suomessa PRH:ssa viimeistään [laskettu määräpäivä]. Yksilöimme kansainvälisen hakemuksen ja ilmoitamme hakijan, keksijöiden ja asiamiehen tiedot. Maksamme sähköisen perusmaksun 450 €, toimitamme vaaditun aineiston englanniksi tai tarvittavan käännöksen ja ilmoitamme käsittelyn vaatimusperustan. Hoidamme vaatimusten/tiivistelmän kansalliset käännökset, lisävaatimusmaksut, valtakirjan ja vuosimaksut soveltuvien säännöin. Euroopan muita maita varten päätetään erikseen Euro-PCT-jatko 31 kk:ssa. Taiwan ja muut ei-PCT-kohteet hoidetaan erillisellä reitillä, jonka etuoikeusvuosi on kalenteroitava jo aiemmin.

Harjoitusperusta: PRH 2022 patenttiosio, strategiatehtävän arvosteluperusteet. [PRH asiamiestutkinto ja vanhat tehtävät](#). Sovella nykyistä lakia ja vuoden 2026 maksuja.

Eurooppapatentti ja Euro PCT

Myönnettävä teksti

Rule 71(3): 4 kk tiedoksiannosta
Hyväksyntä, maksut ja
vaatimuskäännökset
Virhe korjattava ennen myöntämistä

Kansalliset EP-osat

Valtio- ja kielikohtainen validointi
Suomessa 3 kk myöntämiskukulutuksesta
Maksu + tarvittava käännös

UP-pyyntö

1 kk myöntämiskukulutuksesta
Ei erillistä
pyyntö-/rekisteröintimaksua
Siirtymäkauden kokonaiskäännös

25 ja 18 tarkoittavat eri asioita

Samansisältöiset vaatimukset 25
valtiossa
2026 UP-vaikutusalue: 18 valtiota
Myöhempi liittyminen ei laajenna
vanhaa UP:tä

EP-väite

9 kk EPO:n myöntämiskuulutuksesta
Väitekirjelmä ja maksu määräajassa
FI:n maksun korjaussääntö ei siirry
EPO:on

EP-hakemuksen vuosimaksut

EPO:lle ennen myöntämistä
Erääntymiskuukauden viimeinen päivä
6 kk:n lisäaika ja korotus

UP:n vuosimaksut

Yksi vuosimaksu EPO:lle
Kansallisia osia ylläpidetään
erikseen
UP:llä oma maksun lisäaika ja
palautus

Korjauskeinot

EPC: jatkettu käsittely ja palautus
eri
UP-pyynnön palautus: oma 2 kk:n
kello
UP Rule 7(3) korjaus ei ole
palautettavissa

UPC ja kansalliset tuomioistuimet

UP kuuluu UPC-järjestelmään
Perinteisen EP:n siirtymäkausi ja
opt-out
PRH:n päätösvalitus on eri menettely

Strateginen päätös

Markkinat + käännökset + vuosimaksut
Keskitetty täytäntöönpano ja
mitätöintiriski
Valitse alue asiakkaan tilanteen
perusteella

Vuosi 2026 • Tiivistetty kartta: ehdot ja poikkeukset käsitellään luvun tekstissä.

Kartan lähteet: [EPC](#) · [EPO: yhtenäispatentti](#) · [Patenttilaki](#)

EPO on Euroopan patenttijärjestön virasto. EPC-jäsenvaltiot eivät ole sama joukko kuin EU, ETA tai UP-järjestelmään osallistuvat valtiot. Lokakuussa 2026 EPC-valtioita on 40; Moldova liittyi 1.6.2026. Hakemuksen tekemispäivä ratkaisee, voidaanko uusi jäsenvaltio nimetä tavallisena EPC-valtiona. Aiemman hakemuksen maantieteellinen ulottuvuus ei kasva automaattisesti myöhemmän liittymisen vuoksi.

Esimerkkivaltio	EPC-reitti	UP-alue tarkistushetkellä	Tentissä tarvittava johtopäätös
Suomi, Saksa, Ruotsi, Liettua	Kyllä	Kyllä	EP-myöntö voi johtaa kansalliseen EP-vaikutukseen tai UP-vaikutukseen
Britannia, Sveitsi, Norja	Kyllä	Ei	EU:n ulkopuolisuus ei estä EP-reittiä
Espanja	Kyllä	Ei	UP:n lisäksi erillinen kansallinen EP-vaikutus voi olla tarpeen
Puola	Kyllä	Ei nykyisessä UP-vaikutusalueessa	Tiiviimpi yhteistyö ja UPC-sopimuksen voimassaolo erotettava
Moldova	Uusi EPC-jäsen 1.6.2026 alkaen	Ei	Uuden ja vanhan EP-hakemuksen maareitti voi erota
Taiwan	Ei EPC- eikä PCT-reittiä	Ei	Tarvitaan erillinen paikallinen hakureitti ja etuoikeusajan hallinta

EPC:n ulkopuoliset laajennus- ja validointisopimukset ovat lisäksi oma järjestelmänsä. Niitä ei pidä sekoittaa Suomen myönnön jälkeiseen EP-validointiin. Hakijan EPO:lle maksama tietyn sopimusvaltion validointimaksu liittyy eri vaiheeseen ja eri oikeusperustaan kuin PRH:lle maksettava suomalainen julkaisumaksu.

Oikeusperusta ja vuoden 2026 tarkistus: EPC 79 ja 169 artikla; [EPO:n oikeusperusta ja jäsenvaltiot](#), [EPO:n UP-alue](#), [EPO:n laajennus- ja validointijärjestelmä](#).

Suora EP: ensimmäisten kuukausien määräajat

Eurooppapatenttihakemuksen voi jättää suoraan EPO:lle tai EPC:n ja kansallisen lain sallimassa tilanteessa kansallisen viraston kautta. Kansallinen turvallisuusrajoitus tarkistetaan ennen ulkomaille jättämistä. Jakohakemus jätetään EPO:lle. Hakemuksen voi tehdä millä tahansa kielellä, mutta menettelykieleksi tarvitaan englanti, ranska tai saksa. EPO:n RO/EP:nä vastaanottama PCT puolestaan noudattaa eri vastaanottokielisääntöä.

Toimi	Laukaiseva tapahtuma ja määräaika	Summa 2026	Myöhästymisen seuraus ja oikea jatko
Tekemispäivän vähimmäisehdot	EPO:n saama patenttipyyntö, hakijan yksilöinti/yhteystiedot ja selitys tai hyväksyttävä	Maksu ei ole tekemispäivän vähimmäisehto	Puuttuvan vähimmäisaineiston korjaus voi siirtää tekemispäivää

Toimi	Laukaiseva tapahtuma ja määräaika	Summa 2026	Myöhästymisen seuraus ja oikea jatko
	viittaus		
Ei-EPO-kielisen suoran EP-hakemuksen käännös	2 kk hakemuksen jättämisestä, sääntö 6(1)	Käännöstyö erikseen	Sääntö 58:n 2 kk korjauskutsu; laiminlyönnistä hakemus katsotaan peruutetuksi. Further processing poissuljettu; r58-ajan palauttamisedellytykset tutkitaan
Hakemusmaksu	1 kk jättämisestä	Sähköinen 135 €; muu 285 €	Hakemus katsotaan peruutetuksi; yleensä further processing
Uutuustutkimusmaksu	1 kk jättämisestä	1 595 €	Sama, oma maksulaiminlyönti korjattava
Sivumaksu	1 kk jättämisestä, ensimmäisten vaatimusten tai viittausjäljennöksen toimittamisesta; viimeiseksi päättyvä aika	17 € jokaisesta 35 ylittävästä sivusta	Osa hakemusmaksua; pelkkä 135 € ei riitä, jos sivulisä puuttuu
Patenttivaatimusten toimittaminen	Jos puuttuvat: muodollisen tarkastuksen korjauskutsu yleensä 2 kk	Vaatimusmaksut erikseen	Tekemispäivä voi silti olla saatu; korjauskutsun laiminlyönnillä omat seuraukset
Vaatimusmaksut	1 kk ensimmäisen vaatimusjoukon toimittamisesta	Vaatimukset 16–50: 290 €/kpl; 51 alkaen 720 €/kpl	Vielä 1 kk maksukutsusta; senkin laiminlyöntiin further processing 2 kk oikeudenmenetysilmoituksesta, puuttuva maksu ja 50 % siitä
Keksijän nimeäminen	Tavallisesti 16 kk tekemispäivästä tai etuoikeudesta	Ei erillistä perusmaksua	Rule 60:n mukaan ennen teknisten julkaisuvalmistelujen päättymistä tullut nimeäminen voidaan vielä hyväksyä
Etuoikeuspyynnön lisääminen/korjaus	Sääntö 52: 16 kk:n erityislaskenta ja vähintään 4 kk jättämisestä	Ei tavallista pyyntömaksua	Ei further processingia tämän nimenomaisen määräajan osalta
Etuoikeusasiakirja	Tavallisesti 16 kk etuoikeudesta; EPO:n/DAS:n tiedostossa oleva asiakirja voi täyttää vaatimuksen	Asiakirjan hankinta mahdollisesti maksullinen	Sääntö 59:n kutsu ja sen erityissäännöt; etuoikeus voi menettää vaikutuksensa
Hakemuksen julkaiseminen	Yleensä 18 kk aikaisimmasta etuoikeudesta	Ei erillistä tavanomaista julkaisuvalintamaksua	Julkaisun estäminen edellyttää peruuttamista ajoissa ennen valmistelujen rajaa

Kansallisen viraston kautta jätetyllä EP:llä on lisäksi edelleenlähettämisen kello. Sääntö 37 tavoittelee ilmeisesti ei-salaisen hakemuksen lähettämistä 6 viikossa; salassapidon tarkastusta vaativassa tapauksessa 4 kuukaudessa tekemisestä tai etuoikeustilanteessa 14 kuukaudessa etuoikeudesta. Jos hakemus ei ole EPO:ssa 14 kuukaudessa tekemisestä tai etuoikeudesta, se katsotaan peruutetuksi ja siihen maksetut maksut palautetaan. Kansallisen viraston myöhästymistä ei korjata tavallisena hakijan further processing -tapauksena; selvitä EPC 135:n ja kansallisen lain mahdollinen muuntaminen.

Vaatimuksia ei tarvita EPC:n tekemispäivän vähimmäisehtoihin samalla tavalla kuin PCT 11 artiklan vähimmäisaineistossa. Tämä ei tee vaatimuksia valinnaisiksi varsinaisessa patenttihakemuksessa. Hakemus voidaan vastaanottaa tekemispäivällä ja silti menettää myöhemmin muodollisen puutteen vuoksi.

Skenaario 21: Hakija jättää suoran EP:n suomeksi etuoikeusvuoden viimeisenä päivänä. Se voi saada tekemispäivän; englanninkielinen käännös voidaan antaa sääntöjen ajassa. Sama neuvo ei tarkoita, että suomenkielinen PCT olisi suoraan RO/EP:lle kelpaava normaali jättö. Reitti ja vastaanottajan rooli yksilöidään ensin.

Skenaario 22: Suorassa EP:ssä on 20 vaatimusta. Vaatimusmaksu on $5 \times 290 = 1\,450 \text{ €}$, jos kaikki pidetään. Jos 16. vaatimus jätetään maksamatta lopullisen kutsuajan jälkeen, siitä ei tule maksutonta vaatimusta: kyseisestä vaatimuksesta katsotaan luovutun. Arvioi myös, voiko sen yksinomaan sisältämä aineisto jäädä myöhempien muutosten ulkopuolelle. Jos piirre oli vain luovutuksi katsotussa vaatimuksessa eikä selityksessä tai piirustuksissa, sitä ei myöhemmin palauteta kantahakemuksen vaatimuksiin tavallisella muutoksella. Further processing arvioidaan määrääjassään. Suorassa EP-menettelyssä jakohakemus voi kuitenkin tarjota reitin tällaisen alkuperäisen piirteen käsittelyyn, jos kantahakemus on edelleen vireillä ja 76 artiklan edellytykset täyttyvät.

Lisälähde: [EPO Guidelines 2026 A-III 9](#), [Euro PCT:n vaatimusmaksut A-XIV 2.2](#), [further processing E-VIII 2](#); EPC 45, 135 ja 162 säännöt.

Oikeusperusta: EPC 14, 75–81, 90 ja 93 artikla; [sääntö 6](#), [sääntö 38](#), [sääntö 40](#), [sääntö 45](#), [sääntö 58](#), säännöt 19, [37](#), 52–53 ja 60; EPC 135 artikla. Maksut: [OJ EPO 2026 A2](#). EPO Guidelines 2026 A-II ja A-III.

Edustaminen EPO:ssa: EPC-alue ratkaisee

Luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jonka kotipaikka tai päätoimipaikka on EPC-sopimusvaltiossa, voi toimia EPO:ssa itse asianomaisten sääntöjen mukaan. Hakija, jolla ei ole tätä yhteyttä EPC-alueeseen, tarvitsee yleensä hyväksytyn edustajan. Hakemuksen jättämiseen on poikkeus; se ei vapauta myöhemmästä edustamisvelvollisuudesta. Pelkän maksun voi suorittaa muukin henkilö.

Eurooppapatenttiasiamieskelpoisuus, suomalainen auktorisoitu patenttiasiamiesnimike ja UPC-edustamiskelpoisuus ovat eri asioita. Suomen ETA-asiamiesvaatimusta ei siirretä sellaisenaan EPO:hon. Myös työntekijän kautta toimiminen ja EPC 134(8) artiklan lakimiesedustaminen ovat omia vaihtoehtojaan edellytyksineen.

Tenttiansa 23: ”Sveitsiläinen hakija tarvitsee EPO:ssa aina eurooppapatenttiasiamiehen, koska Sveitsi ei kuulu EU:hun.” Väärin. EPC-yhteys ratkaisee, ja Sveitsi on EPC-valtio.

Oikeusperusta: [EPC 133](#), [EPC 134](#); UP/UPC-edustamisesta tämän patenttikokonaisuuden riitakohta.

EP:n tutkimusraportti, tutkimuspyyntö ja vastinevelvollisuus

Suorassa EP:ssä uutuustutkimus ja patentoitavuustutkinta ovat eri vaiheita. Hakemuksen tutkimusmaksu ei korvaa tutkintamaksua. Myönteinen tutkimuslausunto ei vapauta tutkimuspyynnön ja maksun tekemisestä.

Velvollisuus	Kello	Määrä / seuraus
Tutkimuspyyntö eli request for examination	6 kk siitä, kun European Patent Bulletin mainitsee eurooppalaisen tutkimusraportin julkaisemisen	Pyyntö tulee tehokkaaksi, kun tutkintamaksu maksetaan
Tutkintamaksu suorassa EP:ssä	Sama aika	2 010 €
Nimeämismaksu	Tavallisesti sama 6 kk raportin julkaisemista koskevasta maininnasta	720 €: yksi maksu yhdestä tai useammasta EPC-valtiosta
Jatkohalukkuus, jos tutkintapyyntö oli tehty ennen raportin lähettämistä	Sääntö 70(2): EPO:n kutsussa asetettu aika	Vastaa, haluaako hakija jatkaa; aikaisempi maksu ei korvaa vastausta
Kielteisen extended search opinionin puutteisiin vastaaminen	Sääntö 70a:n soveltuva aika	Muutokset ja/tai perusteltu kannanotto; hiljaisuus voi johtaa hakemuksen katsomiseen peruutetuksi
Patentoitavuustutkinnan välipäätös, Art. 94(3)	Kirjeessä asetettu aika	Vastineen laiminlyönnin jälkeen yleensä further processing; yksilöi puuttuva toimi
Suullisen käsittelyn aineisto	Kutsun ja sääntö 116:n ilmoittama viimeinen päivä	Myöhäinen aineisto voi jäädä hyväksymättä; koko menettelyä ei aloiteta rajattomasti uudelleen

Nimeämismaksu ei ole "720 euroa jokaiseen valtioon". Se ei myöskään kata kaikkiin valtioihin tarvittavia myönnön jälkeisiä käännöksiä ja kansallisia maksuja. EPC:n ulkopuolisten laajennus-/validointivaltioiden maksut voivat tulla tämän rinnalle erikseen.

Skenaario 24: Asiakas maksaa tutkintamaksun mutta ei vastaa kielteiseen tutkimuslausuntoon. Menettely voi päättyä vastausvelvollisuuden laiminlyöntiin, vaikka maksu olisi oikein. Vastauksen pitää käsitellä esitetyt puutteet; pelkkä "jatkamme" ei aina täytä 70a:n aineellista vastinevelvollisuutta.

Oikeusperusta: EPC 79 ja 94 artikla; [sääntö 39](#), [sääntö 70](#), [sääntö 70a](#), säännöt 71(1), 116 ja 132; EPO Guidelines 2026 A-VI ja C-II.

Euro-PCT: EPO:n 31 kuukauden sisääntulon tarkistus

PCT:n Euroopan vaihe aloitetaan EPO:ssa. Suomen kansallinen PCT-vaihe PRH:ssa ei automaattisesti aloita Euro-PCT:tä. Euro-PCT:n aloittaminen ei vielä tee patentista Suomessa myönnettyä tai voimaansaatettua. Se aloittaa EPO:n myöntämismenettelyn, josta voidaan myöhemmin päätyä kansalliseen EP-vaikutukseen tai UP:hen.

Toimi	Säännön 159 kello	Maksu 2026	Laiminlyönnin ensisijainen jatko
Käännös	31 kk, jos kansainvälinen	Käännöstyö	Further processing + käännös,

Toimi	Säännön 159 kello	Maksu 2026	Laiminlyönnin ensisijainen jatko
EN/FR/DE	julkaisu ei ollut EPO-kielellä		yleensä 315 €
Käsittelyn perustana olevan tekstin yksilöinti	31 kk; ilmoita alkuperäinen tai muutettu aineisto	Ei erillistä maksua	Vältä epäselvää tai ristiriitaista tekstiä; muodollisten puutteiden käsittely tilanteen mukaan
Hakemusmaksu ja sivulisä	31 kk	135/285 € + 17 €/35 ylittävä sivu	Further processing; 50 % myöhässä maksetusta maksusta
Nimeämismaksu	31 kk tai myöhemmin päättyvä sääntö 39:n 6 kk	720 €	Further processing, yleensä 360 € lisämaksu
Täydentävä eurooppalainen tutkimus	31 kk, kun tutkimus tarvitaan	1 595 €, mahdollinen vähennys	Further processing, 50 % myöhässä maksetusta tutkimusmaksusta
Tutkimuspyyntö ja tutkintamaksu	31 kk tai myöhemmin päättyvä 6 kk ISR:n julkaisemisesta	2 010 € tai 2 240 €, alennukset tarkistettava	Pyyntö ja maksu voivat vaatia sekä 315 € toimenpidemaksun että 50 % maksun
Kolmannen vuoden vuosimaksu	Jos jo erääntynyt, 31 kk:een siirretty eräpäivä; muuten tavallinen sääntö 51	725 €	6 kk korotettu maksuaika, 50 % lisä; ei ordinary further processingia
Vaatusmaksut yli 15	Lähtökohtaisesti 31 kk; vielä sääntö 161/162:n kuuden kuukauden aika	290 €/16–50, 720 €/51+	Maksamattomasta vaatimuksesta katsotaan luovutun; further processing 2 kk oikeudenmenetysilmoituksesta, puuttuva maksu ja 50 % siitä
Puuttuva asiamies, keksijätiedot tai etuoikeusasiakirja	Sääntö 163:n asianomainen yleensä 2 kk kutsu	Tarvittaessa hankinta-/asiamie skulut	Ei oleteta jokaisen asiakirjan olevan sama 31 kk:n vähimmäisehto

Täydentävän tutkimuksen poikkeus riippuu **tutkimuksen tehneestä ISA/SISA:sta**, ei siitä, minkä RO:n kautta hakemus jätettiin. ISA/EPO:n tutkimus yleensä poistaa täydentävän eurooppalaisen tutkimuksen tarpeen ja maksun. ISA/FI:n tai ISA/SE:n tutkimuksen jälkeen täydentävä tutkimus tehdään, mutta maksu voi alentua olennaisesti.

Skenaario 25: PCT jätettiin PRH:lle, mutta ISA oli EPO. RO/FI ei tarkoita, että EPO vaatisi PRH-tutkimuksen mukaisen täydentävän tutkimuksen. Ratkaiseva tutkimusviranomainen oli EPO. **Skenaario 26:** PCT jätettiin RO/IB:lle ja ISA oli PRH. RO/IB ei poista täydentävää eurooppalaista tutkimusta; PRH:n tutkimuksesta saadaan soveltuva vähennys.

Oikeusperusta: EPC 153 artikla; [sääntö 159](#), säännöt 160 ja 163; [EPO:n Euro-PCT-sisääntulo](#); EPO Guidelines 2026 A-XII ja A-XIII; [WIPO EP-kansallinen luku](#).

Euro-PCT:n tutkimusmaksut, palautukset ja alennukset

Kansainvälinen tutkimushistoria	Euroopan vaiheen uutuustutkimus	Euroopan tutkintamaksun perusmäärä	Ehto / huomio
ISR tai SISR EPO:lta	Tavallisesti ei täydentävää eurooppalaista tutkimusta; 0 €	2 240 €	RO-valinta ei ratkaise; todellinen tutkimus tarkistetaan
ISR PRH:lta tai PRV:ltä	1 595 – 1 365 = 230 €	2 010 €	Vuoden 2026 päätöksen soveltamis- ja maksuajankohtaehdot
ISR muulta vähennykseen oikeuttavalta ISA:lta	Sama 1 365 € vähennys soveltuvien ehtojen	2 010 €	Esimerkiksi AT, ES, TR, NPI ja VPI; vain yksi vähennys, ei kertymää useista raporteista
ISR muulta ISA:lta, joka ei oikeuta vähennykseen	1 595 €	2 010 €	Tarkista EPO:n voimassa oleva päätös
EPO on laatinut Chapter II -IPER:n	Uutuustutkimus riippuu myös aiemmasta tutkimuksesta	Tutkintamaksusta 75 % alennus	Ei kantahakemuksen IPER:n perusteella jakohakemukselle; ei alennusta, jos 34(3)(c):n osittaiseen IPER:ään kuulumaton aineisto tutkitaan
Hakija täyttää lisäksi kielialennuksen	Erilliset kielijärjestelyn ehdot	Mahdollinen 30 % lisäalennus jäljellä olevasta tutkintamaksusta	Euro-PCT:n kansallisen hakemusmaksun kielialennus ei sovellu kuten suoraan EP:hen
Hakija täyttää mikrotoimijan ehdot	Mahdollinen 30 % alennus erikseen määritellyistä päämaksuista	Mahdollinen 30 % alennus	Hakijaryhmä, alle viisi aiempaa hakemusta ja kaikkien hakijoiden ehdot

EPO:n 1 365 euron tutkimusvähennys koskee päätöksen mukaan kansainvälisiä hakemuksia, jotka on tehty viimeistään 31.3.2028, kun tutkimus on hyväksytyn viranomaisen tekemä ja täydentävän tutkimuksen maksu maksetaan 1.4.2026 alkaen. Tämä on vuoden 2026 voimassa olevan päätöksen soveltamisraja; siihen ei pidä liittää arvattua tulevaa päätöstä. Kaksi hyväksyttyä raporttia ei anna kaksinkertaista vähennystä.

EPO:n IPER-alennus on nimenomaan Chapter II:n raportista: ISA/EPO:n WO tai Chapter I:n IPRP ei yksin anna 75 prosentin tutkintamaksualennusta. Jos normaalimaksu on 2 240 €, 75 prosentin vähennyksen jälkeen maksettavaa on **560 €**. Lisäksi soveltuva 30 prosentin kielialennus tuottaa 392 €. Mikroalennus sovelletaan erikseen, ja jos EPO oli myös ISA, tutkintamaksusta vähennetään mikroalennuksen nojalla lisäksi 30 % aiemmin maksetusta kansainvälisestä tutkimusmaksusta sen

aiemmat alennukset/palautukset huomioiden. Esimerkiksi $560 \times 0,70 - 1\,885 \times 0,30 = -173,50 \text{ €}$, jolloin maksettavaa tutkintamaksua ei jää; negatiivista summaa ei saa muiden maksujen hyvitykseksi. Tämä esimerkki edellyttää täyttää 1 885 €:n aiempaa ISA/EPO-maksua eikä sisällä kielialennusta. Alennuksia ei lasketa yhteen 75 + 30 + 30 prosentin summaksi. Jokaisen alennuksen edellytykset tarkistetaan erikseen.

Skenaario 27: ISA/EPO tutki hakemuksen, mutta demandia ei tehty. Asiakas ei saa 75 prosentin alennusta vain siksi, että kansainvälinen tutkimus oli EPO:ssa. **Skenaario 28:** ISA/FI tutki, IPEA/FI teki IPER:n. PRH:n IPER ei anna EPO:n omaan IPER:ään sidottua 75 prosentin alennusta.

Lähteet ja tarkat ehdot: [EPO OJ 2026 A2, 3–4 artikla](#); [Guidelines 2026 A-X 9.5.2](#); [A-XIII 7](#), [mikroalennuksen lisävähennys A-X 9.4.2](#); maksusäännöt 14(2) ja 14(1), EPC-säännöt 7a–7b.

Maksun palautus peruuttamisessa ja aiempaa tutkimusta käytettäessä

Tilanne	Palautettava osa	Ratkaiseva vaihe
EP tai täydentävä EP-tutkimus peruutetaan, hylätään tai katsotaan peruutetuksi ennen tutkimusraportin laatimisen alkua	100 % maksetusta tutkimusmaksusta	Tutkimuksen todellinen aloittaminen, ei vain raportin myöhempi lähetyspäivä
Aiempi EPO:n eurooppalainen tutkimus kirjallisine lausuntoineen on asianmukainen perusta uudelle EP-tutkimukselle	Täysi hyöty 100 %, osittainen hyöty 25 % nykyisen tutkimuksen maksusta	Etuoikeus-, jakohakemus- tai Rule 17 -yhteys ja EPO:n todellinen hyöty
Aiempi EPO:n kansainvälinen tutkimus/SIS kirjallisine lausuntoineen on asianmukainen perusta uudelle EP-tutkimukselle	Täysi hyöty 84 %, osittainen 21 %	OJ 2025 A25:n tutkimustyyppit ja ehdot
Aiempi tutkimus ilman kirjallista lausuntoa kuuluu päätöksen hyväksytyyn ryhmään	Täysi hyöty 70 %, osittainen 17,5 %	Vanha tutkimustyyppi ja tosiasiallinen hyöty
ISA/EPO:n uusi ISR hyödyntää etuoikeushakemuksen aiempaa EPO-tutkimusta kirjallisine lausuntoineen	Täysi hyöty 100 %, osittainen 25 % maksetusta kansainvälisestä tutkimusmaksusta	OJ 2025 A26; ei sama 84/21 % asteikko kuin uudessa EP-tutkimuksessa
EP:n varsinainen tutkinta ei ole vielä alkanut ja hakemus poistuu menettelystä	100 % tutkintamaksusta	Myös hylkäys tai katsominen peruutetuksi voi täyttää ehdon
Hakija aktiivisesti peruuttaa tutkinnan alettua	50 % tutkintamaksusta	Ennen ensimmäisen varsinaisen 94(3)-välipäätöksen vastineajan päättymistä; jos sellaista ei ole, ennen 71(3)-kirjeen päiväystä

Hakemuksen katsominen peruutetuksi tutkinnan alettua ei vastaa aktiivista peruuttamista 50 prosentin palautussäännössä. Selvitä tutkinnan alkaminen rekisterin asiakirjoista. Jos hakija haluaa peruuttaa vain täyden palautuksen toteutuessa, EPO:n hyväksymä ehdollinen peruuttaminen voi tulla kyseeseen. Aiemman PRH-tutkimuksen olemassaolo ei automaattisesti anna EPO:n omaan aiempaan

tutkimukseen perustuvaa prosenttipalautusta; PRH/PRV:n Euro-PCT-vähennys 1 365 € on oma järjestelmänsä.

Maksulähteet: [RFees 9](#), [RFees 11](#), [OJ 2025 A25](#), [OJ 2025 A26](#), [Guidelines 2026 A-VI 2.5](#).

Vuoden 2026 korotetut EPO-maksut koskevat lähtökohtaisesti 1.4.2026 alkaen tehtyjä suorituksia. Alkumaksun päivää ei siis aina ratkaise hakemuksen vanha tekemisvuosi. OJ 2026 A2:n kuuden kuukauden siirtymäsäännön aikana ajoissa mutta vanhalla määrällä maksetulle maksulle on erityinen puuttuvan erotuksen korjaus **2 kk EPO:n kutsusta**. Tämä ei anna lokakuussa 2026 yleistä oikeutta maksaa nykyistä maksua vanhalla hinnalla.

Pienet toimijat: mikroalennus ja kielialennus eivät ole sama etu

Mikroalennuksen piiriin kuuluvat mikroyritykset, luonnolliset henkilöt sekä voittoa tavoittelemattomat organisaatiot, yliopistot ja julkiset tutkimusorganisaatiot. Mikroyrityksellä on alle 10 työntekijää ja enintään 2 miljoonan euron liikevaihto ja/tai tase EU:n määritelmän laskentasääntöineen. Lisäksi hakijan on pitänyt jättää **alle viisi** asianomaisen raja-ajankohdan edeltävän viiden vuoden EP/Euro-PCT-hakemusta. Relevantti ajankohta on suorassa EP:ssä tekemispäivä, Euro-PCT:ssä Euroopan vaiheeseen tulon päivä ja jakohakemuksessa sen jättöpäivä. Jokaisen yhteishakijan on täytettävä ehdot.

Mikroalennus ei riipu kansallisuudesta tai kotipaikasta samalla tavalla kuin kielijärjestelyn alennus. Kielialennukseen soveltuvat hakijaryhmät ovat osin laajemmat: siihen voivat kelvata myös pk-yritykset, jotka eivät ole mikroyrityksiä. Tarvitaan lisäksi EPC 14(4) artiklan yhteys hyväksytyyn ei-EPO-kieleen ja asianmukainen kyseisellä kielellä tehty hakemus tai tutkimuspyyntö. Suomalaisen yhtiön nimi tai asiamiehen suomenkielinen saate ei yksin täytä ehtoja.

Mikroalennuksen päämaksuja ovat hakemus-, uutuustutkimus-, tutkinta-, nimeämis- ja myöntömaksut sekä EP-hakemuksen vuosimaksut. Vaatimusmaksuista, väitemaksusta tai kaikista UP-vuosimaksuista ei synny yleistä 30 prosentin mikroalennusta. Hakijalle annettu asemaa koskeva ilmoitus on tarkistettava, ja muutokset ilmoitettava sääntöjen mukaan.

Skenaario 29: Yhtiössä on 30 työntekijää. Se saattaa täyttää kielialennuksen pk-yritysehdon, mutta ei mikroyrityksen alle 10 työntekijän ehtoa. **Skenaario 30:** Kaksi yhteishakijaa; toinen on yksityishenkilö, toinen suuri konserni. Yksityishenkilön asema ei yksin oikeuta koko hakemusta mikroalennukseen.

Lähde: [EPO Guidelines 2026 A-X 9.3–9.4](#); [EPO:n mikroalennuksen ehdot](#); [OJ EPO 2024 A8](#), EPC-säännöt 7a ja 7b. Vuonna 2026 rahamäärät saadaan erikseen nykyhinnastosta.

Sääntö 161/162: Euro-PCT:n kuuden kuukauden ikkuna

Tilanne	Mitä kuuden kuukauden kirjeellä tehdään?	Jos hakija on hiljaa
EPO oli ISA ja soveltuvasti IPEA tai EPO teki SISR:n	Vastataan EPO:n kirjallisen lausunnon/IPER:n puutteisiin ja voidaan muuttaa aineistoa	Jos pakollinen korjaus-/kommentointikutsu jää täyttymättä, hakemus voidaan katsoa peruutetuksi
EPO tekee täydentävän eurooppalaisen tutkimuksen	Hakija voi muuttaa aineistoa ennen tutkimusta; muutettu aineisto on tutkimuksen perusta	Pelkkä vapaaehtoisen muutosmahdollisuuden käyttämättä jättäminen ei ole sama kuin kielteisen lausunnon pakollisen vastineen puute
Vaatimusmaksuja ei	Maksut voidaan hoitaa kuuden	Maksamattomasta vaatimuksesta

Tilanne	Mitä kuuden kuukauden kirjeellä tehdään?	Jos hakija on hiljaa
maksettu 31 kk:ssa	kuukauden ajassa; muutetuista vaatimuksista lasketaan lopullinen määrä	katsotaan luovutun
Vaatimuksia vähennetään kuuden kuukauden aikana	Alkuperäisessä 31 kk:n ajassa maksettuja ylimääräisiä vaatimusmaksuja voidaan palauttaa	Sivumaksut eivät seuraa samaa palautussääntöä

Kuuden kuukauden kirje ei yleisesti lykkää hakemus-, nimeämis-, tutkimus- tai tutkintamaksua 31 kuukauden kohdan yli. Näiden maksujen korjaamiseen sovelletaan tarvittaessa further processingia. Säännön 161/162 kirjeestä voi tietyin edellytyksin luopua nopeutuksen vuoksi, mutta pakollinen vastine ja vaatimusmaksut täytetään jo luopumispyynnön yhteydessä.

Tenttiansa 31: "Kaikki Euro-PCT:n maksut voi maksaa säännön 161 kirjeen kuuden kuukauden aikana." Väärin. Erityinen vaatimusmaksusääntö ei ole yleinen 31 kuukauden maksujen jatkoaika.

Oikeusperusta: [EPC-sääntö 161](#), [sääntö 162](#); EPO Guidelines 2026 A-XIV.

EP:n vuosimaksut: vireillä olevasta hakemuksesta kolmannesta vuodesta alkaen

Patenttivuosi	EPO:n EP-hakemuksen vuosimaksu 2026
1–2	Ei erillistä EP-hakemuksen vuosimaksua
3	725 €
4	885 €
5	1 050 €
6	1 215 €
7	1 375 €
8	1 540 €
9	1 700 €
10 ja jokainen myöhempi vuosi	1 865 €

Vuosimaksu koskee tulevaa patenttivuotta. Se erääntyy tekemispäivän vuosipäivän sisältävän kuukauden viimeisenä päivänä. Kolmannen vuoden maksun saa suorittaa enintään kuusi kuukautta ennen eräpäivää, muiden enintään kolme kuukautta ennen. Myöhässä maksaminen on mahdollista kuuden kuukauden kuluessa eräpäivästä 50 prosentin lisämaksulla. Myöhästymisjakson viimeisen päivän jälkeen hakemus katsotaan peruutetuksi; further processing ei ole tämän maksujakson tavallinen korjauskeino.

Skenaario 32: Suora EP tehty 6.10.2024 on yhä tutkinnassa. Kolmannen vuoden maksu erääntyy 31.10.2026. Maksua ei lykätä siksi, ettei patenttia ole vielä myönnetty. EPO:ssa ei myöskään makseta samalla jälkikäteen erillisiä 1. ja 2. vuoden vuosimaksuja: ensimmäinen EP-hakemuksen vuosimaksu on kolmannen vuoden maksu.

Euro-PCT:n ajatusansa: Kun PCT tehdään täyden 12 kuukauden etuoikeusajan lopussa, 31 kuukauden sisääntulo osuu usein ennen PCT:n toista vuosipäivää. Kolmannen vuoden maksu voi siis erääntyä vasta sisääntulon jälkeen. Jos PCT taas tehtiin ensihakemuksena ilman etuoikeutta, kolmannen vuoden tavallinen eräpäivä voi osua ennen 31 kuukautta ja siirtyä sisääntulokellon loppuun. Tarkista tekemispäivä erikseen.

Skenaario 33: Etuoikeus 6.10.2025, PCT 6.10.2026, Euro-PCT 31 kk:n kohdalla keväällä 2028. Kolmas patenttivuosi alkaa lokakuussa 2028, eikä 31 kuukauden keväinen sisääntulo itsessään eräännytä vuosimaksua. Jos maksua yritetään suorittaa liian aikaisin EPO:n sallitun ennakkoajan ulkopuolella, maksu ei ole automaattisesti pätevä.

Myöntövuoden vuosimaksu kuuluu EPO:lle EPC:n mukaan. Kansalliset tai UP-maksut koskevat myöntövuotta seuraavia patenttivuosia. Ratkaiseva vuosi on **patenttivuosi**, ei vain kalenterivuosi. Jos myöntömaininta osuu tekemispäivän vuosipäivälle, tämän päivän myöntöä ja uuden patenttivuoden alkua koskeva erityistulkinta tarkistetaan; Suomen käytäntö on kuvattu Patenttikäsikirjassa L.1.5.

Oikeusperusta: EPC 86 ja 141 artikla; [sääntö 51](#); [Guidelines 2026 A-XIII 8](#), A-X 5.2.4; Patenttikäsikirja L.1.5. Maksut: OJ EPO 2026 A2.

Jakohakemus: vireilläolo ja oman hakemuksen maksut

Jakohakemus voi säilyttää kantahakemuksen tekemispäivän ja etuoikeuden sen alkuperäisestä aineistosta ilmenevälle keksinnölle. Se ei salli uuden asian lisäämistä vanhalle päivälle. Hakemus on tehtävä, kun kantahakemus on vielä vireillä. Myönnön osalta viimeinen käytännön päivä on myöntömainintaa edeltävä päivä; myöntömaininnan päivänä myönnetty hakemus ei enää ole vireillä jakamista varten.

Jakohakemuksen kustannus / toimi	Sääntö
Hakemus ja uutuustutkimus	Omat 135/285 € ja 1 595 € perusmaksut, yleensä 1 kk:ssa
Sivut ja vaatimukset	Omat soveltuvat lisämaksut
Jo erääntyneet vuosimaksut	Erääntyvät jakohakemuksen jättämisessä; 4 kk aikaa maksaa ilman lisämaksua
Jättämistä seuraavan 4 kk:n sisällä erääntyvä vuosimaksu	Sama neljän kuukauden maksusuoja säännön 51(3) mukaan
Toisen polven jakohakemus	Lisäksi 235 €
Kolmannen polven jakohakemus	Lisäksi 480 €
Neljännän polven jakohakemus	Lisäksi 715 €
Viidennen tai myöhemmän polven jakohakemus	Lisäksi 955 €

”Polvi” tarkoittaa jakohakemusketjun syvyyttä, ei yksinkertaisesti sitä, montako rinnakkaista jakohakemusta samasta ensihakemuksesta tehdään. Useat suorat ensimmäisen polven jakohakemukset eivät tämän vuoksi muutu automaattisesti toisen tai kolmannen polven hakemuksiksi.

Skenaario 34: Asiakas pyytää myöntömaininnan julkaisemispäivänä jakamaan hakemuksen toisen tuotteen suojaamiseksi. Ajoitus on liian myöhäinen, jos kantahakemus on myönnön vuoksi lakannut olemasta vireillä. Jakopäätös ja tekstin valmius kalenteroidaan ennen myöntöä, mielellään jo 71(3)-vaiheessa.

Oikeusperusta: EPC 76 artikla; [sääntö 36](#), säännöt 38(4) ja 51(3); EPO Guidelines 2026 A-IV 1; OJ EPO 2026 A2.

Myöntövaihe: sääntö 71(3) ei vielä ole myöntömaininta

Ennen myöntämistä EPO antaa hakijalle tekstin, jossa se aikoo myöntää patentin. Neljässä kuukaudessa tehdään myöntö-/julkaisumaksu ja patenttivaatimusten käännökset kahdelle muulle EPO:n viralliselle kielelle. Vuoden 2026 maksu on **1 135 €**. Mahdolliset myöntötekstin yli 15 vaatimuksen maksut hoidetaan samassa vaiheessa siltä osin kuin niitä ei ole jo maksettu.

Menettelykieli	EPO:lle toimitettavat vaatimuskäännökset	Mitä tämä ei vielä hoida?
Englanti	Saksa ja ranska	Suomen validointivaatimuksia eikä UP:n koko tekstin käännöstä
Saksa	Englanti ja ranska	Suomen validointipakettia
Ranska	Englanti ja saksa	UP:n englanninkielistä koko patenttijulkaisun käännöstä

Maksujen suorittaminen ja käännösten toimittaminen merkitsevät normaalisti myöntötekstin ja bibliografisten tietojen hyväksymistä. Tarkista tutkijan muutokset, vaatimusnumerot, riippuvuudet, selityksen yhdenmukaisuus ja hakija/keksijätiedot ennen hyväksymistä. Jos haluat perustellun muutoksen tai korjauksen, pyydä sitä neljän kuukauden aikana. EPO joko hyväksyy ja antaa uuden 71(3)-kirjeen tai jatkaa tutkintaa.

Skenaario 35: Myöntötekstistä on poistettu asiakkaan tärkeä vaihtoehto. Pelkkä maksaminen "ettei hakemus kuole" voi johtaa väärän tekstin hyväksymiseen. Esitä ajoissa perusteltu muutospyyntö ja osoita alkuperäinen tuki. Myönnön jälkeinen keskitetty rajoitus ei ole keino laajentaa suojaa takaisin.

Kun myöntömaininta julkaistaan, kalenteroidaan samasta tapahtumasta kolme erillistä pääkelloa: UP **1 kk**, Suomen EP-validointi **3 kk** ja EP-väite **9 kk**. 71(3)-kirjeen päivä ei käynnistä näitä kolmea kelloa.

Oikeusperusta: EPC 97 artikla; [sääntö 71\(3\)–\(6\)](#), sääntö 71a; EPO Guidelines 2026 C-V; myöntömaksu OJ EPO 2026 A2.

EPO:n määrääjän menetys: neljä eri tilannetta

Tilanne	Oikea keino	Aika	Maksu 2026 / näyttö
EPO:n kirjeessä asetettu pidennettävissä oleva vastineaika on vielä avoin	Perusteltu pidennyspyyntö säännön 132 mukaan	Ennen alkuperäisen ajan päättymistä	Ei yleistä automaattista pidennystä lakisääteiseen aikaan
Hakijan määräaika meni	Further	2 kk	315 € toimenpidelajin mukaan

Tilanne	Oikea keino	Aika	Maksu 2026 / näyttö
ja further processing on sallittu	processing	laiminlyöntiä/oikeudenmenetystä koskevasta tiedoksiannosta; puuttuva toimi samassa ajassa	tai 50 % myöhässä maksetusta maksusta; 71(3)-toimille erityinen 315 €
Further processing ei ole sallittu, mutta re-establishment voi olla	Re-establishment	Yleensä 2 kk esteen poistumisesta, viimeistään 1 vuosi alkuperäisen ajan päättymisestä	790 €; kaikki olosuhteiden edellyttämä huolellisuus, perusteltu pyyntö ja puuttuva toimi
Oikeudenmenetysilmoitus on virheellinen	Päätöspyyntö Rule 112(2)	2 kk tiedoksiannosta	Kyse on ilmoituksen oikeellisuuden kiistämisestä; mahdollinen valitus myöhemmästä päätöksestä

Further processingin käyttäminen ei yleensä vaadi huolellisuusnäyttöä. Re-establishment ei ole vapaasti valittava rinnakkainen keino silloin, kun kyseisen ajan further processing on käytettävissä. Jos further processingin oma aika menetetään, voidaan arvioida palauttamista **tämän korjausajan** laiminlyönnille, mutta huolellisuutta on osoitettava oikeaan tapahtumaketjuun.

Aika, johon further processing ei tavallisesti sovellu	Muistettava poikkeus
12 kk etuoikeusaika	Palauttamispyyntö enintään 2 kk etuoikeusajan päättymisestä; ei normaalia yhden vuoden enimmäisaikaa
EP-väiteajan 9 kk	Kolmas ei saa yleistä lisäväiteaikaa further processingilla
EP-valituksen määrääjat	Hakijan/haltijan palauttamisedellytykset ja väitteentekijän asema erikseen
Vuosimaksun korotettu 6 kk aika	Palauttaminen yleensä 2 kk esteen poistumisesta, enintään 1 vuosi laiminlyödyn 6 kk:n ajan päättymisestä; further processing poissuljettu
Säännön 52(2)/(3) etuoikeuspyynnön aika	Ei ordinary further processingia
Säännön 164 lisätutkimuksen 2 kk	Ei ordinary further processingia
Säännön 112(2) päätöspyyntö	Oma erityisaika; ei yleinen automaattinen jatko

Taulukko ei korvaa säännön 135(2) täydellistä poissulkuluetteloa. Siinä mainitaan myös muun muassa tietyt kieli-, biologista talletusta, viittausta, tekemispäivää, muodollista korjausta ja tutkimuksen laajuutta koskevat ajat. Tentissä poissulku tarkistetaan **oikeasta säännöstä**, eikä kirjoiteta ”EPO:ssa kaikki myöhästymiset voi korjata kahdessa kuukaudessa”.

Euro-PCT:n erityinen vaihtoehto: PCT 49.6 voi EPO:ssa palauttaa 31 kuukauden käännöksen ja kansallisen hakemusmaksun laiminlyöntiin liittyvät oikeudet huolellisuuskriteerillä. Pyyntö tehdään aikaisemmin päättyvässä ajassa: 2 kk esteen poistumisesta tai 12 kk 31 kuukauden ajan päättymisestä; puuttuva käännös/perusmaksu ja 790 € maksu sekä perustelut hoidetaan samalla. Se ei pelasta kaikkia Euro-PCT-maksuja: täydentävä tutkimusmaksu, nimeämismaksu, tutkintamaksu ja

tutkimuspyyntö eivät ole tässä tarkoitettu kansallinen perusmaksu. Siksi samaan hakemukseen voi tarvita eri oikeusperusteita eri puutteisiin.

Skenaario 36: Hakija jätti Euro-PCT:n käännöksen ja tutkintamaksun myöhään. Pelkkä PCT 49.6 -pyyntö ei ratkaise tutkintamaksun laiminlyöntiä. Yksilöi molemmat laiminlyönnit ja käytettävissä oleva korjaus. Jos ordinary further processing on avoinna, se on usein suoraviivaisempi kuin huolellisuuteen perustuva vaihtoehto.

Oikeusperusta: EPC 121–122 artikla; [sääntö 112](#), [sääntö 135](#), [sääntö 136](#); [EPO Guidelines 2026 A-XIII 3.3](#), [A-XIII 9.2](#), E-VIII 2–3; PCT-sääntö 49.6.

Tiedoksianto vuonna 2026: vanha kymmenen päivän lisä on poistunut

EPO:n tiedoksiantofiktio muuttui 1.11.2023. Asiakirjan katsotaan normaalisti tulleen tiedoksi **siihen merkittynä päivänä**. Määräaikaan ei lisätä automaattisesti kymmentä päivää. Jos EPO osoittaa, että asiakirja saapui yli seitsemän päivää päiväyksensä jälkeen, määräajan päättymistä siirretään niiden päivien määrällä, joilla seitsemän päivää ylitettiin. Jos vastaanotto kiistetään tai asiakirja ei saapunut, näytön ja tiedoksiannon vaikutus arvioidaan erikseen.

Skenaario 37: EPO:n kirje on päivätty 10.6.2026 ja tavallinen vastausaika on neljä kuukautta. Lähtökohtainen päivä on 10.10.2026, sulkupäiväsäännön mukaan siirrettynä. Jos asiakirja saapui vasta 20.6.2026 ja myöhäinen saapuminen osoitetaan, 10 päivän viive ylittää seitsemän päivää kolmella päivällä. Kyse ei ole uudesta neljästä kuukaudesta 20.6. alkaen eikä vanhasta 10 päivän yleisistä.

Kuukausimääräinen aika päättyy yleensä vastaavan järjestysnumeron päivänä. Jos vastaavaa päivää ei ole, käytetään kuukauden viimeistä päivää. Viraston sulkupäivä tai yleinen jakeluhäiriö voi siirtää viimeistä suorituspäivää. Vuosimaksun **eräpäivä** ja sallitun suorituksen **viimeinen päivä** eivät aina muutu samalla tavalla; tästä on erillinen sääntö myös UP:ssa. Hakijan paikallinen pyhäpäivä ei automaattisesti tee EPO:n määräpäivästä sulkupäivää.

EPO:n faksi ei ole vuonna 2026 hyväksytty jättökanava. EPO:n vanha Online Filing -ohjelma ja uudempi Online Filing 2.0 eivät myöskään ole sama järjestelmä. Käytä kulloinkin hyväksyttyä kanavaa ja tallenna jättökuitti sekä maksun kohdistus. Vanhan kokeen faksineuvoa ei kopioida nykyiseen asiakastilanteeseen.

Oikeusperusta: [EPC-sääntö 126](#), säännöt 127, 131 ja 134; [OJ EPO 2023 A29](#); [EPO:n jättöpalvelut](#).

Väite, rajoitus, kumoaminen ja valitus EPO:ssa

Menettely	Kuka / tarkoitus	Määräaika	Maksu 2026	Olennainen poikkeus
EP-väite	Kolmas riitauttaa myönnetyn patentin EPO:ssa	9 kk myöntömaininnan julkaisemisesta	880 €	Maksu sekä riittävät perusteet, tosiseikat ja näyttö ajoissa; omistaja ei väitä omaa patenttiaan vastaan
Keskitetty rajoitus	Haltija kaventaa vaatimuksia	Ei yleistä myöntöön sidottua rajoitusikkunaa	1 425 €	Ei vireillä olevan väitemenettelyn rinnalla käytettävä vapaa reitti
Keskitetty kumoamispyyntö	Haltija pyytää oman EP:nsä kumoamista	Ei samaa 9 kk aikaa kuin kolmannen väitteessä	645 €	Takautuva vaikutus EPC 68:n mukaan

Menettely	Kuka / tarkoitus	Määräaika	Maksu 2026	Olennainen poikkeus
Valitusilmoitus ja maksu	Päätöksestä kärsinyt menettelyn osapuoli	2 kk päätöksen tiedoksiannosta	2 015 € määrätuille pienille toimijoille; muille 2 925 €	Pieni maksu ei perustu samoihin kaikkiin mikroalennuksen hakemusmääräehtoihin
Valituksen perustelut	Valittaja yksilöi virheen ja pyynnöt	4 kk samasta tiedoksiannosta	Ei uutta yleistä perusmaksua	2 kk:n ilmoitus ei korvaa 4 kk:n perusteluja
Enlarged Boardin review-petition	Poikkeuksellinen menettelyvirheen tms. tarkistus	EPC 112a(4): yleensä 2 kk päätöksen tiedoksiannosta; rikosperusteessa oma kello	3 570 €	Ei uusi tavallinen patentoitavuusvalitus

Väiteperusteet ovat EPC 100(a): patentointikelpoisuuden puute; 100(b): riittämätön selitys; 100(c): lisätty asia. Selkeys 84 artiklan mukaan **ei ole itsenäinen väiteperuste**. Väitteessä tehty muutos voi synnyttää tutkittavan selkeysongelman G 3/14:n rajoissa. Uutuuden tai keksinnöllisyyden puute ja liian epäselvä vaatimus eivät ole yksi ja sama oikeudellinen peruste.

Kolmannen huomautukset EPC 115 artiklan nojalla voivat vaikuttaa vireillä olevan hakemuksen tutkintaan. Huomautusten jättäjä ei tämän vuoksi tule osapuoleksi eikä saa automaattista valitusoikeutta. Ajoissa tehty väite on eri asia: se antaa väitteentekijän prosessiaseman.

Skenaario 38: Kilpailija huomaa patentin myöntömaininnan jälkeen epäselvän sanan ja haluaa väitteen vain selkeyden perusteella. Selkeys ei yksin riitä EPC 100:n perusteeksi. Tutki, onko epäselvyys tosiasiaa riittämätöntä selitystä, lisättyä asiaa tai muuta sallittua väiteperustetta. Älä nimeä väärää artiklaa vain siksi, että patentin teksti tuntuu huonolta.

Skenaario 39: EP-patenttia rajoitetaan EPO:ssa. Se ei jää Suomessa alkuperäisillä laajemmilla vaatimuksilla voimaan. Tarkista rajoitettujen vaatimusten käännös, julkaisumaksu ja uusi kolmen kuukauden kansallinen kello. Jos ne laiminlyödään, alkuperäiseen suojaan palaaminen ei ole sääntö.

Oikeusperusta: [EPC 99](#), [EPC 100](#), [EPC 105a](#), [EPC 108](#), EPC 68, 107, 112a ja 115; säännöt 76, 90–95, 99–103; [G 3/14](#). Suomen käännöstoimista Patenttikäsikirja L.1.1.

Eurooppapatentin Suomen vaikutus: ennen myöntöä ja sen jälkeen

Vaihe / EPO:n kieli	Mitä PRH:lle tarvitaan?	Määräaika ja maksu 2026	Oikeusvaikutus
Julkaistu EP-hakemus	Hakemusvaatimusten käännös suomeksi; ruotsiksi lain sallimassa tilanteessa; hakemuksen yksilöinti	Ei yleistä kolmen kuukauden grant-kelloa; PRH:n julkaiseminen maksuton	Väliaikaisen suojan kansallinen edellytys; ei vielä myönnetyn patentin validointi
EN-kielinen myönnetty EP	Vaatimusten ja keksinnön nimityksen FI-käännös; sallitussa haltijatilanteessa SV	3 kk myöntömaininnan julkaisemisesta; 450 € sähköinen / 580 € muu	Suomen kansallinen EP-vaikutus

Vaihe / EPO:n kieli	Mitä PRH:lle tarvitaan?	Määräaika ja maksu 2026	Oikeusvaikutus
DE- tai FR-kielinen myönnetty EP	Vaatimukset FI, sallitusti SV; selitys ja piirustusten teksti EN tai FI, sallitusti SV	Sama 3 kk ja julkaisumaksu	Lontoon sopimuksen kevennetty käännöspaketti
EP pysytetty muutettuna väitteessä tai rajoitettu	Muutetun tekstin vaatima uusi käännös ja julkaisu	3 kk asianomaisesta EPO-maininnasta; soveltuva julkaisumaksu	Muutettu patentti kansallisine vaikutuksineen
Käännöksen korjaus	Korjattu käännös ja kansalliset julkaisutiedot	PRH:n soveltuva menettely; korjausjulkaisumaksu 580 €	Vilpittömän kolmannen käyttäjän suoja voi rajoittaa korjauksen vaikutusta

Ruotsi ei ole jokaisen haltijan vapaa vaihtoehto Suomen EP-validoinnissa. Sitä voidaan käyttää suomen sijasta, jos patentinhaltijan oma kieli on ruotsi. Oikeushenkilön oma kieli määräytyy PRH:n ohjeessa pöytäkirjakielen perusteella. Tämä ei ole sama sääntö kuin kansallisen FI-hakemuksen alkuperäinen kielivalinta.

Skenaario 40: Englanninkielinen EP on myönnetty. Asiakas lähettää EPO:ssa jo tehdyt saksan- ja ranskankieliset vaatimuskäännökset PRH:lle. Ne eivät täytä Suomen käännösvaatimusta. Tarvitaan Suomen lain mukainen vaatimus- ja nimityskäännös sekä julkaisumaksu. Koko englanninkielistä selitystä ei tässä tilanteessa tarvitse kääntää suomeksi vain validoinnin vuoksi.

Skenaario 41: EP-hakemus on julkinen ja asiakkaalle ilmoitetaan ”voit nyt validoida kaikki maat”. Suomessa voidaan huolehtia väliaikaisen suojan käännöksestä, mutta myönnetyn EP:n voimaansaattaminen tehdään vasta grantin jälkeen myönnetyllä tekstillä. Hakemusvaiheen A+B ei takaa, että lopullinen myönnetty suoja on täsmälleen A+B.

Väliaikaiseen korvaukseen liittyvä suojapiiri määräytyy julkaistun hakemuksen ja myöhemmin myönnetyn patentin ehtojen mukaan. Jos lopullinen patentti on suppeampi, aikaisempi laajempi hakemusvaatimus ei anna lopullisesti laajempaa korvaussuojaa. Menetetty tai peruuntunut hakemus ei tuota samanlaista lopullista oikeutta kuin myönnetty patentti.

Suomen vuosimaksuja maksetaan myöntövuotta seuraavista patenttivuosista. Ensimmäinen myönnön jälkeinen maksu erääntyy aikaisintaan myöntämiskuukautta seuraavan kolmannen kuukauden viimeisenä päivänä. Tämä on oma sääntö: kolmen kuukauden validointiaika ei ole kaikkien vuosimaksujen yleinen eräpäivä.

Laiminlyönti: Jos käännös tai julkaisumaksu puuttuu määräajassa, EP:llä ei katsota olleen Suomessa vaadittuja oikeusvaikutuksia. PatL 71a:n palauttaminen arvioidaan viipymättä huolellisuuskriteerillä, puuttuvat toimet tehdään ja 550 euron ratkaisumaksu maksetaan kahdessa kuukaudessa esteen poistumisesta ja viimeistään vuoden kuluessa laiminlyödyn ajan päättymisestä. EPO:n further processing ei itsessään korjaa PRH:n kansallista validointia.

Oikeusperusta ja lähteet: PatL 70h–70p, 70t ja 71a §; [PRH:n EP-validointiohje](#), [EPO National Law Finland IV](#); Patenttikäsikirja L.1.1–L.1.6. EPO:n National Law -taulukon vanhempia rahamääriä ei käytetä: [PRH:n 2026 maksupäivitys](#).

EPC alueen ulkopuoliset laajennukset ja validoinnit

Valtio	EPO:lle maksettava hakuvaiheen maksu 2026	Mihin hakemuksiin soveltuu
Bosnia ja Hertsegovina	Laajennus 102 €	Soveltuvan laajennussopimuksen piirissä olevat hakemukset
Montenegro	Vanhan laajennusreitin maksu 102 €	Ennen 1.10.2022 tehtyjen hakemusten järjestelmä; uusia hakemuksia varten EPC-valtio
Marokko	Validointi 240 €	1.3.2015 alkaen tehty hakemus
Moldova	Vanhan validointireitin maksu 200 €	1.11.2015–31.5.2026 tehdyt hakemukset ja näistä johdetut jakohakemukset
Tunisia	Validointi 180 €	1.12.2017 alkaen
Kambodža	Validointi 180 €	1.3.2018 alkaen; kansalliset patentointipoikkeukset tarkistetaan
Georgia	Validointi 200 €	15.1.2024 alkaen
Laos	Validointi 180 €	1.4.2025 alkaen

Suoran EP:n maksu erääntyy kuudessa kuukaudessa tutkimusraportin julkaisemista koskevasta Bulletin-maininnasta. Euro-PCT:ssä aika on myöhempi 31 kk etuoikeudesta / 6 kk ISR:n julkaisemisesta. Maksun laiminlyönnistä kyseisen maan pyyntö katsotaan peruutetuksi. Maksu voidaan vielä maksaa **2 kk perusajan päättymisestä 50 % lisällä**. Lisäksi nimeämismaksun laiminlyönnin further processing -menettelyyn kytkeytyvä erityinen mahdollisuus voi soveltua; asianmukainen nimeämismaksun korjaus tehdään samalla. Pelkästä laajennus-/validointimaksun puutteesta ei tule tavallista Rule 112 -kirjettä eikä EPO:n 122 artiklan palauttaminen sovellu. Suomen myönnön jälkeinen EP-validointi on eri menettely.

Oikeusperusta: kansalliset sopimusperustaiset säännöt; [EPO nykyjärjestelmä](#), [Euro-PCT-maksuaika ja lisämaksu](#), [maksutaulukko 1.4.2026](#), [Moldova OJ 2026 A25](#), [Laos OJ 2025 A22–A24](#).

Sekvenssiluettelo on tekninen aineisto ja oma määräaikansa

Soveltuvia nukleotidi- ja aminohapposekvenssejä sisältävä hakemus tarvitsee oikean WIPO-standardin mukaisen luettelon. Uusissa 1.7.2022 alkaen tehdyissä hakemuksissa lähtökohta on ST.26 XML; vanhojen hakemusten ja uusien jakohakemusten standardi tarkistetaan erikseen. Myöhässä toimitettu luettelo ei muodosta osaa alkuperäisestä selityksestä eikä saa lisätä uutta asiaa.

EPO:n Rule 30(3) -kutsun aika on **2 kk**, ja luettelon lisäksi maksetaan vuonna 2026 **280 €** myöhäisen toimittamisen maksu. Myös Euro-PCT:ssä ilman asianmukaista sähköistä luetteloa 31 kuukauden jälkeen annetaan soveltuva kutsu. Laiminlyönnistä hakemus hylätään; sallittu further processing edellyttää sekä luetteloa että maksua, minkä vuoksi erilliset korjausmaksut voivat olla 315 € ja 50 % myöhässä maksetusta 280 eurosta. PCT:n ISA/FI:n 210 € luettelomaksu ei ole sama maksu kuin EPO:n kansallinen 280 € maksu.

Oikeusperusta: [EPC Rule 30](#), Rule 163(3); [Guidelines 2026 A-XIII 11.3](#); OJ EPO 2026 A2, kohta 14a; vuoden 2025 EPO-päätökset A64 ja A66.

Yhtenäispatentti ja UPC

Yhtenäispatentti eli UP on EPO:n myöntämä eurooppapatentti, jolle on rekisteröity yhtenäinen vaikutus. Hakijan ei tarvitse aloittaa myöntämismenettelyä uudelleen, mutta hänen pitää tehdä erillinen yhtenäisen vaikutuksen pyyntö. Päätös kannattaa valmistella ennen myöntöä, koska yhden kuukauden aika on lyhyt suhteessa koko patenttijulkaisun kääntämiseen ja omistusketjun tarkistamiseen.

Kysymys	Vuoden 2026 vastaus	Käytännön merkitys
Voiko UP:ta hakea ensihakemuksena ilman EP:tä?	Ei	Ensin EP-hakemus ja EPC:n mukainen myöntö
Kenelle pyyntö tehdään?	EPO:lle	PRH ei rekisteröi UP-vaikutusta
Milloin?	1 kk myöntömaininnan julkaisemisesta	71(3)-kirje tai grant-päätöksen päivä ei ole sama laukaisin
Millä kielellä?	EP:n menettelykielellä	Pyyntö EN/FR/DE menettelyn mukaan
Pyyntö-, tutkinta- tai rekisteröintimaksu?	Ei erillistä maksua	Myöntöä edeltävät EP-maksut, käännöstyö ja vuosimaksut jäävät
Voiko pyynnön tehdä etukäteen?	Grant-päätöksen antamisen jälkeen sallittu varhainen pyyntö	Rekisteröinti käsitellään aikaisintaan myöntömaininnan päivästä
Voiko rajata UP:n kolmeen valittuun maahan?	Ei	Yhtenäinen vaikutus kattaa koko rekisteröinnin mukaisen alueen
Voiko valita UP:n ja lisäksi EP-validointeja?	Kyllä eri alueille	Esimerkiksi UP + Britannia + Espanja + Norja
Saako tehdä UP:lle opt-outin UPC:stä?	Ei	UP-riidat kuuluvat UPC-järjestelmään
Voiko siirtää UP:n vain Suomen osan?	Ei	Oikeuden siirto koskee koko UP:ta; lisenssi voidaan rajata alueellisesti

Same claims -ehto on laajempi kuin nykyinen vaikutusalue: UP:n edellytys on, että eurooppapatentti on myönnetty **samoilla vaatimuksilla kaikkien 25 tiiviimpään yhteistyöhön osallistuvan jäsenvaltion osalta**. Tämä ei tarkoita vain niitä 18 valtiota, joissa UP juuri nyt vaikuttaa. Esimerkiksi eri vaatimukset yhden tiiviimpään yhteistyöhön kuuluvan mutta UPC:n ulkopuolella olevan valtion osalta voivat estää yhtenäisen vaikutuksen. Tarkista myös näiden valtioiden nimeäminen ja muut UPR 5(2):n edellytykset. Yhdenkin osallistuvan valtion nimeämisen peruuttaminen estää UP-kelpoisuuden.

Kaksi erityisrajaa: jos hakemuksen tai jakohakemusketjun kantahakemuksen tekemispäivä on ennen 1.3.2007, Maltan myöhempi EPC-liittyminen estää kaikkia 25 osallistujavaltiota koskevan saman vaatimussarjan ja siten UP:n. Jakohakemuksen myöhempi jättäminen ei poista kantahakemuksen päivää. Lisäksi UPR 5(2)(b), voimassa 15.11.2024 alkaen, edellyttää, ettei haltijaan pyynnön

tekohetkellä kohdistu asetuksen (EU) 833/2014 5s(2) artiklan rajoitusta, kun saman artiklan 5 kohdan poikkeus otetaan huomioon. Pakotteen soveltuvuus ratkaistaan sen ajantasaisesta tekstistä.

Tentiansa 42: "Kun UP kattaa 18 maata, samoja vaatimuksia tarvitaan vain näille 18 maalle." Väärin. Same claims -kelpoisuusehto ja UP:n rekisteröity vaikutusalue ovat eri testejä.

Oikeusperusta: Asetus (EU) 1257/2012, 3 ja 9 artikla; UPR 5–7; [UP Guidelines 2026 2.1, 2.2.1](#); Patenttikäsikirja L.2.

UP:n alue: rekisteröintihetken valtiojoukko jää patenttikohtaiseksi

Lokakuussa 2026 yhtenäispatenttijärjestelmään kuuluu 18 vaikutusvaltiota: **Alankomaat, Belgia, Bulgaria, Italia, Itävalta, Latvia, Liettua, Luxemburg, Malta, Portugali, Ranska, Romania, Ruotsi, Saksa, Slovenia, Suomi, Tanska ja Viro**. Romania tuli mukaan 1.9.2024. Näissäkin on tarkistettava kyseisen patentin rekisteröintipäivän mukainen alue.

UP:n rekisteröinnin vaihe	Alueen periaate	Myöhemmin mukaan tullut maa
Ensimmäisen sukupolven 17 maan UP	Rekisteröinnin yhteydessä määräytynyt 17 maan alue	Romania ei tullut vanhaan oikeuteen automaattisesti
1.9.2024 alkaen rekisteröity nykyinen 18 maan UP	Mukana Romania nykyisten edellytysten mukaan	Mahdollinen myöhempi valtio ei laajenna tätä patenttia automaattisesti
Uusi UPC-ratifiointi tulevaisuudessa	Voi vaikuttaa myöhemmin rekisteröitäviin UP:ihin	Aiemman UP:n alue tarkistetaan rekisteristä

EPC:llä on 40 jäsenvaltiota, EU:ssa on 27 jäsenvaltiota, UP:n tiiviimmässä yhteistyössä on 25 ja tämänhetkisessä UP-vaikutusalueessa 18. Nämä luvut kuvaavat eri asioita. Espanja ja Kroatia eivät kuulu nykyiseen 25 valtion tiiviimmän yhteistyön joukkoon. Kaikki 25 eivät ole saattaneet UPC-sopimusta voimaan. EU:n ulkopuolisiin EPC-valtioihin UP ei voi ulottua.

Skenaario 43: Asiakas omistaa vuonna 2023 rekisteröidyn UP:n ja myy tuotetta Romaniassa vuonna 2026. Vuoden 2026 yleinen 18 maan luettelo ei todista hänen vuoden 2023 UP:n suojaa Romaniassa. Tarkista patentin rekisteröity alue ja mahdollinen erillinen romanialainen EP-vaikutus.

Oikeusperusta ja ajantasainen aluetieto: Asetus 1257/2012, 18(2) artikla; [EPO:n UP-alue ja nykyiset osallistujat](#); UP Guidelines 2026 1.5. Patenttia koskeva alue tarkistetaan [UP-rekisteristä](#).

UP:n käännökset vuonna 2026: koko teksti, eri velvollisuus kuin EP-myönnössä

Vuonna 2026 on voimassa käännojen siirtymäjärjestely. Jos EP-menettelykieli on englanti, pyynnön mukana annetaan **koko eurooppapatenttijulkaisun käänнос jollekin muulle EU:n viralliselle kielelle**. Jos menettelykieli on saksa tai ranska, annetaan koko julkaisun englanninkielinen käänнос. Siirtymäaika alkoi 1.6.2023, kestää vähintään kuusi vuotta ja päättyy asetuksen menettelyn mukaan viimeistään 12 vuoden jälkeen. Vuonna 2026 sitä ei saa kohdella päättyneenä.

EP:n menettelykieli	UP:n siirtymäkäänнос	Käytännön esimerkki
Englanti	Koko julkaisu mille tahansa muulle EU:n viralliselle kielelle	Suomi tai ruotsi voi kelvata; myös esimerkiksi espanja
Saksa	Koko julkaisu englanniksi	Myöntövaiheen englanninkieliset vaatimukset

EP:n menettelykieli	UP:n siirtymäkäännös	Käytännön esimerkki
		eivät yksin riitä
Ranska	Koko julkaisu englanniksi	Selitys ja tarvittava piirustusteksti mukaan
Vain vaatimukset jo käännetty myöntövaiheessa	Ei välttämättä koko UP-käännöstä	EPO:n 71(3)-velvollisuus ja UP-käännös erotetaan

Käännös on tiedoksi tarkoitettu eikä ole itsenäinen autenttinen oikeusteksti. Se ei saa korvata menettelykielistä patenttia riidan suojapiirin määrittelyssä. Käännös on silti laadittava asianmukaisesti; tarkistamaton konekäännös ei ole turvallinen tapa hoitaa velvollisuutta. Riidassa voi lisäksi syntyä erillisiä käännösvelvollisuuksia väitetyn loukkaajan ja tuomioistuimen tarpeisiin asetuksen 1260/2012 4 artiklan mukaan.

Skenaario 44: Englanninkielinen EP on myönnetty ja UP aiotaan pyytää. Hakija lähettää saksankieliset vaatimukset, jotka oli jo tehty myöntövaiheessa. Se ei ole koko patenttijulkaisun käännös. Valitse sallittu muu EU-kieli, viimeistele koko teksti ja jätä UP-pyyntö ajallaan.

Käännöskorvaus: Kelpoiselle luonnolliselle henkilölle, pk-yritykselle, voittoa tavoittelemattomalle organisaatiolle, yliopistolle tai julkiselle tutkimusorganisaatiolle voidaan maksaa **500 €** kertakorvaus, kun kotipaikka tai päätoimipaikka on EU-jäsenvaltiossa ja alkuperäinen EP- tai Euro-PCT-hakemus tehtiin EU:n virallisella kielellä, joka ei ole EPO:n virallinen kieli. Pyyntö tehdään yhtenäisen vaikutuksen pyynnön yhteydessä. Kaikkien yhteishaltijoiden edellytykset tarkistetaan. Suomen kieli voi täyttää kieliehdon; Suomessa sijaitseva yritys ei saa korvausta automaattisesti englanniksi alun perin tehdystä hakemuksesta.

Oikeusperusta: Asetus (EU) 1260/2012, 4–6 artikla; UPR 6 ja 8–11; [UP Guidelines 2026](#), osat 2 ja 4; [korvauspyyntö 4.2](#).

UP:n puutteet ja myöhästyminen: yksi kuukausi ei aina tarkoita samaa aikaa

Puute	Viranomaisen menettely	Korjausaika	Palauttaminen?
Yhtenäisen vaikutuksen pyyntö jätettiin alkuperäisen 1 kk:n jälkeen	Pyyntö ei tavallisesti kelpaa	UPR 22 -pyyntö ja puuttuva UP-pyyntö viimeistään 2 kk alkuperäisen 1 kk:n päättymisestä	Mahdollinen huolellisuusnäytöllä; maksu 790 €
UP-pyyntö ajoissa, mutta UPR 6(2):n tietoja/käännös puuttuu	EPO antaa korjausmahdollisuuden	UPR 7(3): ei-pidennettävä 1 kk kutsusta	Re-establishment poissuljettu tämän korjausajan osalta
UPR 5(2):n aineellinen kelpoisuus puuttuu, esimerkiksi eri vaatimukset	EPO kuulee ennen hylkäämistä	Oikeus tulla kuulluksi; ei yleistä oikeutta muuttaa jo myönnettyä EP:tä UP-kelpoiseksi	Kelloa ei pelasteta maksamalla tavallista further processingia
UP-vuosimaksu puuttuu eräpäivänä	6 kk lisämaksuaika	Vuosimaksu + 50 % lisä	Lisääajan jälkeen UPR 22: pyyntö yleensä 2 kk esteen

Puute	Viranomaisen menettely	Korjausaika	Palauttaminen?
			poistumisesta, enintään 1 vuosi laiminlyödyistä 6 kk:n ajasta; 790 €, huolellisuus ja puuttuvat toimet
UP-pyyntö lopullisesti hylätty	Suomen kansallinen safety net voi tulla käyttöön	Suomen 3 kk alkaa hylkäyspäätöksen lainvoimaisuudesta	Suomen lain mukainen palauttaminen arvioitavissa myös uudelle ajalle

UP:n alkuperäisen pyyntöajan palauttamisessa ei käytetä tavallista ”kaksi kuukautta esteen poistumisesta, enintään vuosi” -pääsääntöä. Erityinen kahden kuukauden aika alkaa **alkuperäisen yhden kuukauden pyyntöajan päättymisestä riippumatta esteen poistumispäivästä**. Puuttuva UP-pyyntö, palauttamispyyntö, perusteet ja maksu tehdään kaikki asianmukaisessa erityisajassa.

Skenaario 45: Myöntömaininta 7.10.2026. UP-pyyntö kuukauden päivä on 7.11.2026, joka on lauantai; soveltuva sulkupäiväsääntö tarkistetaan. Jos pyyntöaika menetetään, palauttamisen erityisaika lasketaan asianmukaisesti määräytyneen ajan päättymisestä. Oikeudenmenetyksen huomaaminen kuukausia myöhemmin ei avaa uutta kahden kuukauden jaksoa.

Skenaario 46: UP-pyyntö jätetään ajoissa mutta koko tekstin käännös unohtuu. EPO antaa UPR 7(3):n yhden kuukauden korjausajan. Sen menettäminen on eri ja ankarampi tilanne kuin alkuperäisen pyyntöajan menettäminen: palauttaminen tähän korjausaikaan on nimenomaisesti poissuljettu.

Oikeusperusta: UPR 7(3), 22(2) ja 22(6); [UP Guidelines 2026 2.4, 5.2.2](#); [EPO:n UP-maksut](#). Suomen turvaverkko: PatL 70h § ja Patenttikäsikirja L.2.2; [EPO National measures Finland II](#).

UP-vuosimaksut: yksi maksu koko rekisteröidylle alueelle

Patenttivuosi	UP-vuosimaksu €	Patenttivuosi	UP-vuosimaksu €
1	Ei erillistä UP-vuosimaksua	11	1 460
2	35	12	1 775
3	105	13	2 105
4	145	14	2 455
5	315	15	2 830
6	475	16	3 240
7	630	17	3 640
8	815	18	4 055
9	990	19	4 455
10	1 175	20	4 855

Taulukko kertoo kunkin patenttivuoden tariffin. Se ei tarkoita, että grantin jälkeen maksetaan takautuvasti kaikki aiemmat UP-vuosimaksut. EPO:lle maksettiin ennen myöntöä EP-hakemuksen soveltuvat vuosimaksut. UP:n maksut koskevat myöntövuotta seuraavia patenttivuosia. Hakemuksen tekemispäivä säilyy myös UP-vuosien lähtönä.

Maksukysymys	UPR 13:n sääntö
Maksun saaja	EPO, euroina
Eräpäivä	Tulevan patenttivuoden vuosipäivän sisältävän kuukauden viimeinen päivä
Ennakkomaksu	Enintään 3 kk ennen eräpäivää
Tavallinen myöhästymisjakso	6 kk eräpäivästä, vuosimaksu + 50 % lisä
Erä osuu myöntömaininnan ja UP:n rekisteröinti-ilmoituksen välille	Eräpäivä siirtyy rekisteröinti-ilmoituksen tiedoksiantopäivään; 3 kk ilman lisämaksua
Eräpäivä on 3 kk sisällä rekisteröinti-ilmoituksen tiedoksiannosta	Maksun saa suorittaa tämän 3 kk:n suoja-ajan aikana ilman lisämaksua
Suoja-aika ja 6 kk jakso	UPR 13(4): 3 kk:n suoja ei muuta 6 kk:n jakson alkua normaalista eräpäivästä. UPR 13(5): eräpäivä siirtyy ilmoituksen päivään, josta 6 kk:n jakso lasketaan.
Yksittäisestä maasta luopuminen kulujen vähentämiseksi	Ei mahdollista UP:n sisällä
Licences of right -ilmoitus	Soveltuvien ehtojen 15 % vuosimaksualennus
UP:n maksaminen päättyy	Koko yhtenäinen vaikutus voi lakata; ei vain yksi valittu maa

Skenaario 47: EP myönnetään neljännen patenttivuoden aikana. Ensimmäinen UP:n tavallinen vuosimaksuvuosi on viides, eli tariffin 315 €. Hakija ei maksa vuosien 2–4 UP-maksuja vain siksi, että ne näkyvät taulukossa. Selvitä silti rekisteröintiin osuva todellinen eräpäivä ja UPR 13:n turvasäännöt.

Skenaario 48: Vuonna 12 asiakas haluaa säästää jättämällä Maltan ja Bulgarian pois mutta pitää Suomen ja Saksan. UP:ta ei voi tällä tavalla karsia. Vaihtoehto on pitää koko UP voimassa tai luopua siitä yhtenäisenä oikeutena; kansallisten EP-osien maakohtainen karsinta on eri strategia.

Maksun suorittamisessa kannattaa tarkistaa EPO:n veloitusvaltuudet erikseen. EP-hakemukseen annettu automaattinen veloitus tai palautusohje ei automaattisesti ulotu UP-menettelyyn. UPC-riitojen kulut eivät sisälly vuosimaksuun.

Maksulähde ja ajoitus: [EPO:n UP-vuosimaksutaulukko](#); [UPR 13](#); [UP Guidelines 2026 3.7](#), [3.8](#), [3.14.1](#). Licences of right: asetus 1257/2012, 8 artikla; RFeesUPP.

UP:n omistusoikeus ja Suomen turvaverkko

UP toimii kokonaisuutena: siirto, kumoaminen tai rajoitus koskee koko yhtenäistä oikeutta. Lisenssi voi koskea vain osaa alueesta. Asetuksen 1257/2012 7 artikla määrää, minkä osallistuvan valtion kansallista lakia sovelletaan UP:hen esineoikeudellisena kohteena. Hakijan kotipaikka, päätoimipaikka tai toimipaikka rekisteritietojen mukaisessa relevantissa ajankohdassa vaikuttaa. Usean hakijan

järjestys voi ratkaista, minkä lain yhteys saadaan. Jos asianmukaista yhteyttä osallistuvaan valtioon ei löydy, säännön mukainen viimekätinen laki on Saksa.

Tämä lainvalintasääntö ei tarkoita, että loukkausriidat viedään automaattisesti saman valtion kansalliseen tuomioistuimeen. Omistusoikeuteen sovellettava laki ja UPC:n kansainvälinen/toimipaikkakohtainen toimivalta ovat eri asioita.

Suomessa sama EP ei saa rinnakkaista kansallista vaikutusta sillä alueella ja ajalla, jolla UP kattaa Suomen. Jos UP-pyyntö lopullisesti hylätään, PatL:n safety net voi antaa uuden kansallisen validointiajan. Uusi kolmen kuukauden aika alkaa EPO:n tai UPC:n hylkäyspäätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Käännös ja julkaisumaksu tehdään Suomen sääntöjen mukaan. Ensimmäisen vuosimaksun erityisaika tarkistetaan myös erikseen.

Skenaario 49: EPO lähettää alustavan aikomuksen hylätä UP-pyyntö. Tämä ei ole sama kuin lainvoimainen hylkäys, josta Suomen turvaverkon kello alkaa. Selvitä korjaus-/kuulemismahdollisuus ja muutoksenhaku. Älä jätä mahdollista kansallista varmistusta tekemättä olettamalla, että alustava kirje ratkaisee kaiken.

Oikeusperusta: [Asetus \(EU\) 1257/2012](#), 3, 4, 7 ja 8 artikla; PatL 70h ja 70y §; Patenttikäsikirja L.2.1–L.2.2; [EPO:n Suomen safety net -taulukko](#).

UPC, tavanomainen EP ja opt-out: riitamenettelyn valinta

UP kuuluu UPC:n toimivaltaan eikä siitä voi tehdä opt-outia. Tavanomaisen EP:n suhteen UPC-sopimuksen siirtymäsäännöt mahdollistavat tietyissä tilanteissa sekä kansallisen että UPC-menettelyn. Kansallinen FI-patentti ja hyödyllisyysmalli eivät muutu UPC-patenteiksi sen vuoksi, että haltijalla on myös EP-portfolio.

Oikeus / toimi	UPC-yhteys	Määräaika / esto
Yhtenäispatentti	UPC:n toimivalta	Opt-out ei mahdollinen
Tavallinen EP ilman opt-outia	UPC voi olla toimivaltainen; siirtymäajan kansallinen vaihtoehto arvioitava	Asia, alue ja sopimuksen 83 artikla
Tavallisen EP:n opt-out	UPC:n toimivallasta pois siirtymäsäännön mukaan	Tehtävä asianmukaisesti kaikkien todellisten oikeudenhaltijoiden puolesta; aiempi UPC-kanne voi estää
Opt-outin peruuttaminen	Paluu UPC-järjestelmään	Aiempi kansallinen oikeudenkäynti voi estää; ei rajatonta edestakaista valintaa
EPO:n 9 kk:n väite	EPO:n keskitetty patentoitavuusmenettely	Ei esty siksi, että UP/UPC-riita on mahdollinen
UPC:n ratkaisu UP:stä	Vaikutus koko UP:n rekisteröidylle alueelle toimivallan mukaan	Laaja kielto ja laaja kumoamisriski arvioidaan yhdessä

Seitsemän vuoden siirtymäkausi alkoi 1.6.2023 ja päättyy lähtökohtaisesti 31.5.2030. Sopimus sallii pidennyksen, mutta vuoden 2026 vastauksessa ei oleteta sen jo tapahtuneen. Opt-out voidaan tehdä viimeistään kuukautta ennen siirtymäajan päättymistä asianomaisten sääntöjen mukaan. Opt-out-rekisterimerkinnän pätevyys ei määräydy vain rekisterin nimilistasta: kaikkien todellisten hakijoiden/haltijoiden ja kaikkien relevanttien EP-osien tilanne on tarkistettava.

Skenaario 50: Asiakas haluaa UP:n laajan hallinnollisen edun mutta myöhemmin opt-outin, jos kilpailija uhkaa kumoamiskanteella. Tätä yhdistelmää ei ole: UP:sta ei voi opt-outata. Keskitetty kumoamisriski kuuluu valintaa edeltävään arvioon.

UPC:n ensimmäisessä asteessa on paikallis-, alue- ja keskusjaostoja. Suomessa toimii Helsingin paikallisjaosto. Keskusjaoston toimipaikkoja ovat Pariisi, München ja Milano; muutoksenhakutuomioistuimien on Luxemburgissa. Kanteen paikka ei määräydy yksin haltijan kansallisuuden mukaan. Ratkaisevia voivat olla loukkauksen paikka, vastaajan koti/toimipaikka, patentin kieli ja kannetyyppi. Riitojen tarkempi näyttö-, edustamis- ja oikeussuojakeinokokonaisuus on tämän materiaalin patenttiriitoja käsittelevässä kohdassa.

Oikeusperusta: [UPC-sopimus](#), erityisesti 7, 32–34, 48 ja 83 artikla; [UPC:n Rules of Procedure](#), sääntö 5; [UPC:n tuomioistuimet](#).

Koko kansainvälisen patenttitoimeksiannon viimeinen tarkistus

Tämä tarkistus tehdään saman patenttikokonaisuuden sisällä, koska hakureitin, etuoikeuden, kielten, määräaikaisten ja omistuksen virheet vaikuttavat toisiinsa.

Tarkistus	Asiakkaalta tai asiakirjoista selvitettävä tieto	Tenttivastauksen konkreettinen lopputulos
Julkisuus	Milloin, missä, kenelle ja millä salassapidolla aineisto näytettiin?	Julkistuksen vaikutus ja mahdolliset rajatut poikkeukset
Ensimmäinen hakemus	Päivä, teksti, hakija, keksijät, aiemmat samaa asiaa koskevat hakemukset	Oikea etuoikeuslähtökohta ja sisältövaikutus
Oikeusketju	Keksijä → työnantaja/yhtiö → myöhempi hakija	Tarvittavat siirrot ennen jatkohakemuksen jättämistä
Maavalinta	Myynti, tuotanto, kilpailijat ja ei-PCT-kohteet	FI, suora EP, PCT tai suorat maahakemukset perustellusti
Viranomaisrooli	RO, ISA, IPEA, DO/EO	Oikea vastaanottaja jokaiselle asiakirjalle
Kieli	Hakemus, tutkimus, julkaisu, kansallinen vaihe, myöntö, validointi, UP	Ei yhtä ”käännös tarvitaan” -lausetta vaan asiakirjakohtainen paketti
Maksut	Sivut, vaatimukset, keksintöjen määrä, alennukset, aiempi tutkimus	Perusmaksut ja soveltuvat lisät; ei vanhan tentin rahamääriä
Määräajat	Etuoikeus, tekeminen, lähettäminen, tiedoksianto, myöntömaininta	Laskettu määräpäivä ja viraston sulkupäiväsääntö
Laiminlyönti	Mikä toimi puuttui, milloin havaittu, kenen vastuulla, mitä näyttöä?	Oikea korjauskeino, määräaika, maksu ja puuttuva toimi
Myönnön jälkeinen alue	EP:n voimaansaattamiset tai UP:n rekisteröity alue	Vuosimaksu- ja riitareitti patenttikohtaisesti

Harjoitus 51: Asiakas kysyy vain ”kannattaako PCT vai UP?”. Hyvä vastaus selvittää, onko asiakas ensihakemusta tekemässä vai jo EP-myönnön vaiheessa. PCT on hakureitti, UP myönnetyt EP:n

vaikutusvalinta. Samassa suunnitelmassa voidaan käyttää molempia. Vastaa ensin vaiheeseen ja sen määräaikaan, sitten asiakkaan maantieteelliseen ja taloudelliseen tavoitteeseen.

Keksijä, hakija ja oikeuden haltija

Teknisen suojan omistus ja jatkot

Kellot alkavat eri tapahtumista

Työntekijän keksintöilmoitus

Riittävä kirjallinen ilmoitus
Työnantajan oikeudenotto: 4 kk
Kohtuullinen korvaus on oma kysymys

Työntekijän oma FI-hakemus

Erillinen hakemisaikomusilmoitus
Odotus 1 kk ennen Suomen hakemusta
Ei yleinen lupa julkistaa tai hakea
ulkomaille

Korkeakoulun ensivastaus

Riittävä ilmoitus → vastaus 2 kk
Puuteilmoitus tehtävä viipymättä
2 kk laiminlyönti vie
ottamisoikeuden

Sopimustutkimus

Korkeakoulun kirjallinen
oikeudenotto 6 kk
Luokitus ja ensivastaus erikseen
Oikeudenotto ei poista
korvausvelvollisuutta

Avoin tutkimus

Keksijän julkaisu /
hyödyntämisilmoitus 6 kk
Toissijainen ottamisoikeus eri
peruste
Julkaisu voi samalla estää
patentoinnin

Maanpuolustus

Keksinnön luonne ja
ilmoitusvelvollisuus
Ulkomaanhaku / EP / PCT:n omat ehdot
Ei yleistä samanlaista odotuskelloa

Hyödyllisyysmallin kesto

Ensimmäinen kausi 4 vuotta

Jatkot 4 vuotta ja 2 vuotta

Enimmäiskesto 10 vuotta

HM:n uudelleenkäsittely

2 kk alkuperäisen vastausajan
lopusta

Puuttuva toimi ja 110 €

Mahdollinen vain kerran

PCT-HM: 31 kk ja 33 kk

Kansallinen vaihe normaalisti 31 kk

130 € käännöslisämaksu jo 31 kk:ssa

Käännös lisäajalla: 33 kk

HM:n mitättömyys

Vaatimus PRH:lle rekisteröinnin
jälkeen

Haltijan ensivastaus 3 kk, sitten 2
kk

Täysi hiljaisuus → koko oikeus
mitätön

SPC-hakemus

Yleensä 6 kk myöhemmästä
tapahtumasta
Relevantti lupa / patentin
myöntäminen
Artiklan 3 edellytykset kaikki
tarkistettava

SPC:n kesto ja jatko

Kestolaskenta –5 vuotta, enintään 5
vuotta
Pediatriinen jatko +6 kk
Myönnetyn SPC:n jatkohaku: 2 v ennen
loppua

Vuosi 2026 • Tiivistetty kartta: ehdot ja poikkeukset käsitellään luvun tekstissä.

Kartan lähteet: [Työsuhtekeksintölaki](#) · [Korkeakoulukeksintölaki](#) · [Hyödyllisyysmallilaki](#) · [SPC 469/2009](#)

Tämän kokonaisuuden lähteet ovat vuoden 2026 loppuun sovellettavan [patenttilain 550/1967](#) 1, 8, 17–18, 43–44 ja 52–54 §, [hyödyllisysmallilain 800/1991](#) vastaavat säännökset, EPC 60 ja 72 artikla sekä [Patenttikäsikirjan C.3–C.4](#). Uusi patenttilaki 653/2026 tulee voimaan 1.6.2027. Sen tulevia säännöksiä ei käytetä vuoden 2026 tehtävän ratkaisemiseen.

Selvitä ensin kuka teki keksinnön ja miten oikeus siirtyi

Keksijä on luonnollinen henkilö, jonka luova työ osallistui patenttivaatimuksissa suojattavan ratkaisun syntymiseen. Hakija voi olla keksijä tai häneltä oikeuden saanut henkilö tai yritys. Työnantajan nimi hakemuksessa ei itsessään osoita työnantajan omistusta. Patenttihakemus ei myöskään muuta rahoittajaa, toimeksiantajaa tai yrityksen toimitusjohtajaa keksijäksi. Pelkkä ongelman asettaminen, rahoittaminen, tavanomaisten kokeiden tekeminen tai toisen ohjeiden toteuttaminen ei välttämättä muodosta keksijyyttä. Rajatapauksessa arvioi henkilön osuutta juuri siihen tekniseen ratkaisuun, joka aiotaan suojata. [PatL 1 ja 8 §; EPC 60 artikla.]

Henkilö tai teko	Keksijyys ja omistus kokeen tehtävässä
Tutkija kehittää uuden toimivan aineyhdistelmän	Hän on keksijä; oikeuden siirtyminen työnantajalle arvioidaan erikseen.
Alihankkija pesee laitteet tilaajan tavanomaisilla ohjeilla	Pelkkä rutiinisuoitus ei tee hänestä keksijää.
Työntekijä löytää itsenäisesti ratkaisevan uuden pitoisuusalueen	Hän voi olla yhteiskeksijä, jos tämä ratkaisu kuuluu suojattavaan keksintöön.
Rahoittaja maksaa tutkimuksen	Omistus vaatii sopimuksen tai muun oikeusperusteen. Rahoitus ei yksin tuota keksijyyttä.
Yritys ostaa kaikki patenttiin liittyvät oikeudet	Yritys voi olla hakija ja haltija; keksijän henkilöllisyys säilyy.
Konsultti toimii tilaajan tiloissa	Hän ei tämän vuoksi ole tilaajan työntekijä. Selvitä työsuhte ja konsulttisopimus.
Kaksi henkilöä kehittää eri osat samasta ratkaisusta	Molemmat voivat olla keksijöitä. Selvitä kummankin osuus ja oikeusketju.

Vuoden 2025 patenttiosan neuvontatehtävä havainnollisti tätä eroa: ulkopuolisen rutiinityö ja oman työntekijän keksinnöllinen optimointi eivät olleet sama asia. Hyvä vastaus nimeää oikeat keksijät, selvittää heidän sopimuksensa ja varmistaa hakijan oikeuden ennen kansainvälisiä hakemuksia.

Oikeusketjun tarkastus tarkoittaa käytännössä jokaisen siirron yhdistämistä samaan keksintöön, hakemukseen ja asianomaiseen oikeuteen. Hakemusoikeus, valmis patentti, etuoikeusoikeus, oikeus hakea ulkomailla, liikesalaisuus ja kehitystyön tulokset voivat olla sopimuksessa eri laajuisia. Pelkkä lause ”kaikki immateriaalioikeudet kuuluvat yhtiölle” voi jättää tulkintakysymyksiä. Tarkista myös allekirjoittajan toimivalta ja se, omistiko luovuttaja luovuttamansa oikeuden.

Ketjun vaihe	Tarkistettava asia
Keksijä → työnantaja	Soveltuva työntekijä- tai korkeakoulukeksintölaki, riittävä ilmoitus, määräajassa tehty oikeuksien ottaminen, sopimukset ja korvaus.
Konsultti → tilaaja	Nimenomainen siirtosopimus; toimeksianto ei yksin vastaa

Ketjun vaihe	Tarkistettava asia
	työsuhdekeksintölain mukaista oikeuksien ottamista.
Keksijä → perustettava yhtiö	Yhtiön olemassaolo, sopimuksen osapuolet ja mahdollinen myöhempi siirto perustetulle yhtiölle.
Yritys A → yritys B	Yksilöidyt oikeudet, hakemukset, alueet ja etuoikeus; tarvittaessa yritysjärjestelyn yleisseuraantoasiakirjat.
Hakija → myöhempi EP- tai PCT-hakija	Hakemusoikeus ja etuoikeusoikeus sekä niiden oikea ajallinen järjestys.
Nimenmuutos	Sama oikeushenkilö: rekisteritietojen korjaus, ei automaattisesti oikeuden luovutus.
Konsernin sisäinen siirto	Eri konserniyhtiöt ovat eri oikeushenkilöitä. Emoyhtiön omistus ei itsessään siirrä tytäryhtiön patenttia.

PRH:lle annettava selvitys ja aineellinen omistus ovat eri kysymyksiä. Työsuhdekeksinnössä asianmukainen ilmoitus oikeuksien siirtymisestä voi riittää hakemuksen muodolliseen käsittelyyn ilman, että jokaiseen hakemukseen liitetään erillinen allekirjoitettu siirtokirja. Tästä ei seuraa, että työnantaja voisi sivuuttaa työntekijäkeksintölain määräajat tai keksiä siirtooperusteen. Vuoden 2023 yhteisen osan kysymys 2 testasi juuri väitettä, jonka mukaan jokaisessa tapauksessa tarvittaisiin sama erillinen siirtoasiakirja. [PatL 8 §; Patenttikäsikirja C.3.]

Eurooppapatenttihakemuksen luovutus edellyttää kirjallista sopimusta ja sopimuspuolten allekirjoituksia. EPO:n rekisterimerkinnän vaatimukset ovat oma menettelynsä. Työsuhteessa syntyneen keksinnön aineellinen oikeus ratkaistaan EPC 60(1) artiklan mukaan yleensä sen valtion lain perusteella, jossa työntekijä pääasiallisesti työskentelee, ja toissijaisesti työnantajan asianomaisen toimipaikan valtion lain perusteella. EPO käsittelee hakijaa menettelyssä lähtökohtaisesti oikeutettuna, mutta tämä oletus ei ratkaise osapuolten välistä omistussuhteita. [EPC 60 ja 72 artikla; EPC sääntö 22.]

Etuoikeuden hakijanimien ero ei myöskään yksin merkitse etuoikeuden menettämistä. EPO:n laajennettu valituslautakunta vahvisti ratkaisuihinsa G 1/22 ja G 2/22 kumottavissa olevan oletettaman etuoikeuden vaatimiseen oikeuttavasta siirrosta. Olettama auttaa menettelyssä, mutta huolellinen asiamies säilyttää siirtokehtun dokumentit ja ratkaisee todellisen oikeusriidan tosiseikkojen perusteella. [EPO, G 1/22 ja G 2/22, erityisesti päätöslauselmat ja yhteishakijatilanteet; <https://www.epo.org/en/boards-of-appeal/decisions/g220001ex1>.]

Lisenssi, panttaus ja rekisterimerkinnän merkitys

Lisenssi antaa sovitun käyttöoikeuden. Omistus ei siirry vain siksi, että lisenssi on yksinomainen. Sopimuksessa rajataan alue, tuotteet, käyttötarkoitukset, voimassaoloaika, alilisenssit, jatkokehitys, salassapito, korvaukset ja oikeuden valvonta. Lisenssinsaajan oikeus siirtää lisenssi edelleen ei ole kansallisessa patenttioikeudessa automaattinen: lähtökohtana on, että edelleen siirtäminen edellyttää sopimusta. [PatL 43 §; HmL 27 §.]

Luovutus, lisenssi ja panttaus voidaan merkitä rekisteriin. Merkintä tekee oikeusketjun ulospäin todennettavaksi ja vaikuttaa muun muassa vilpittömässä mielessä toimivien myöhempien oikeudensaajien suojaan. Tarkista, että merkintä koskee oikeaa patenttia tai hakemusta. Suomessa voimassa oleva eurooppapatentti, yhtenäisvaikutteinen eurooppapatentti ja vireillä oleva EP-hakemus eivät ole yksi ja sama rekisterikohde. [PatL 44 §; HmL 28–29 §; Patenttikäsikirja C.4.]

Kaksoisluovutusskenaario. A myy patentin B:lle. B ei pyydä rekisterimerkintää. A luovuttaa saman patentin C:lle, joka on vilpittömässä mielessä ja pyytää rekisterimerkinnän ensin. Älä ratkaise tapausta pelkällä ”ensimmäinen sopimus voittaa” -säännöllä: patenttilain rekisterisuoja voi antaa myöhemmälle vilpittömässä mielessä toimineelle oikeudensaajalle etusijan. Ratkaise sopimuksen, vilpittömän mielen ja merkintäpyynnön ajankohdat. Rekisteri ei silti yleisesti paranna sellaisen luovuttajan oikeutta, jolla ei alun alkaen ollut mitään luovutettavaa. [PatL 44 §.]

Panttaus turvaa velkaa eikä tee pantinsaajasta keksijää tai automaattisesti patentin haltijaa. Panttausmerkintä, lisenssimerkintä, ulosmittaus tai vireillä oleva oikeuden siirtämistä koskeva riita voi estää haltijan yksipuolisen luopumisen oikeudesta. Patentista luopuminen ja vuosimaksun laiminlyöminen on siksi erotettava toisistaan myös sopimuksessa. [PatL 54 §; HmL 33 §.]

Parempi oikeus vireillä olevaan tai jo myönnettyyn oikeuteen

Tilanne	Menettely, määräaika ja vaikutus
Kolmas osoittaa vireillä olevan patenttihakemuksen kuuluvan hänelle	PRH siirtää hakemuksen hänelle pyynnöstä, kun parempi oikeus on osoitettu. Uusi hakemusmaksu tulee maksettavaksi.
Parempi oikeus on epäselvä ja riitainen	PRH voi kehottaa väitteen esittäjää nostamaan kanteen määräajassa. Laiminlyönti voi johtaa siihen, ettei väitettä oteta käsittelyssä huomioon.
Siirtovaatimus on ratkaisematta	Hakemusta ei saa lopullisesti ratkaista siirtovaatimuksen sivuuttaen.
Patentti on jo myönnetty väärälle haltijalle	Oikeutettu nostaa siirtokanteen; lähtökohtainen määräaika on yksi vuosi tiedosta, joka koskee myöntämistä ja kanteen perusteena olevia seikkoja.
Patentinhaltija oli vilpittömässä mielessä	Siirtokanteen lisäksi on huomioitava kolmen vuoden ulkoraja myöntämisestä.
Hyödyllisyysmalli on rekisteröity väärälle haltijalle	HmL 31 §:n siirtokanne; vastaavasti tietoihin perustuva yksi vuosi ja vilpittömän mielen tapauksessa kolme vuotta rekisteröinnistä.
Väärä haltija on käyttänyt keksintöä vilpittömässä mielessä	Laissa säädetty jatkokäyttöoikeus voi säilyä kohtuullista vastiketta vastaan ja liiketoimintaan sidottuna.

Vireillä olevan hakemuksen parempaan oikeuteen sovelletaan PatL 17–18 §:ää tai HmL 15–16 §:ää. Myönnettyä patenttia koskevat PatL 52 §:n 5 momentti ja 53 §, rekisteröityä hyödyllisyysmallia HmL 31–32 §. Omistusriita ei ole sama asia kuin keksinnön uutuuden puuttuminen. Molempiin voi olla peruste, mutta vaatimukset, kanneoikeus ja määräajat on selvitettävä erikseen.

Työntekijäkeksinnöt

Paikalliset lähteet ovat [laki oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin 656/1967](#), jäljempänä TykL, sekä [asetus oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin 527/1988](#), jäljempänä TykA. Lue erityisesti TykL 1–9 ja 11–12 § sekä TykA 1–8 §. Patenttikäsikirjan C.3 täydentää hakijan oikeutta koskevaa PRH-menettelyä.

Soveltamisala ja työnantajan oikeuksien tasot

Laki koskee Suomessa patentilla suojattavissa olevia työntekijän keksintöjä. Myös virkasuhde kuuluu lähtökohtaisesti piiriin; korkeakoulut ovat jäljempänä käsitellyn erityislain piirissä. Keksinnön ei tarvitse päätyä patentiksi. Jos patentointikelpoinen keksintö suojataan hyödyllisyysmallilla tai pidetään liikesalaisuutena, työntekijän oikeutta kohtuulliseen korvaukseen ei tällä valinnalla poisteta. Kaikki työn tulokset eivät kuitenkaan ole patentointikelpoisia keksintöjä: ohjelman tekijänoikeus, mallioikeus ja tavaramerkki eivät tule tämän lain piiriin vain siksi, että ne syntyivät työsuhteessa. [TykL 1 ja 3 §.]

Jos työnantaja ottaa oikeuden, joka rajoittaa työntekijän mahdollisuutta hakea tai saada patentti, keksintöä pidetään tältä osin Suomessa patentoitavissa olevana, ellei työnantaja esitä todennäköisiä syitä patentoinnin esteestä. Tämä todistustaakkaa koskeva sääntö estää pelkän suojamuodon valinnan käyttämisen korvausvelvollisuuden kiertämiseen. [TykL 1 § 2 mom.]

Keksijä on alkuperäinen oikeudenhaltija. Työnantajan oikeus riippuu keksinnön yhteydestä työntekijän tehtäviin sekä työnantajan tai samaan konserniin kuuluvan yrityksen toimialaan ja kokemukseen. Laki on osittain tahdonvaltainen, joten tarkista työsopimus ja keksintöohjesääntö. Pakottavia oikeuksia, erityisesti kohtuullista korvausta, ei voi poistaa ennakolta työntekijän vahingoksi. [TykL 2–3 ja 7 §.]

Keksinnön syntytilanne	Työnantajan lain mukainen oikeus
Keksintö syntyy työntekijälle kuuluvien työtehtävien täyttämiseksi tai olennaisesti työnantajan tai konsernin kokemuksia käyttäen, ja hyödyntäminen kuuluu sen toimialaan	Työnantaja voi ottaa oikeuden kokonaan tai osittain.
Keksintö syntyy työntekijälle annetun tarkemmin määrätyn tehtävän tuloksena	Työnantaja voi ottaa oikeuden myös silloin, kun hyödyntäminen jää sen tavanomaisen toimialan ulkopuolelle.
Keksintö syntyy muussa yhteydessä työsuhteeseen ja kuuluu työnantajan tai konsernin toimialaan	Työnantaja voi saada käyttöoikeuden. Laajempi oikeus edellyttää sopimusta; työnantajalla on lain mukainen etuoikeus sopimiseen.
Keksintö kuuluu toimialaan mutta syntyy ilman yhteyttä työsuhteeseen	Työnantajalla on etuoikeus sopia oikeuden saamisesta, ei automaattista yksipuolista oikeutta omistukseen.
Keksinnöllä ei ole yhteyttä työsuhteeseen, toimialaan eikä annettuun erityistehtävään	TykL 4 § ei anna työnantajalle oikeutta. Mahdolliset sopimusehdot arvioidaan erikseen.

Tämä on TykL 4 §:n porrastus. Älä korvaa sitä oletuksella ”työntekijä keksi, joten työnantaja omistaa”. Kotona, vapaa-ajalla ja omilla välineillä syntynyt keksintö voi kuulua ensimmäiseen ryhmään, jos työnantajan kokemuksia käytettiin olennaisesti ja toimialaehto täyttyy. Toisaalta työajalla syntynyt, täysin erillinen harrastusratkaisu ei yksin ajankohdan vuoksi kuulu työnantajalle.

Koeskenario. IT-alan työntekijä kehittää itsenäisesti frisbeegolfiin liittyvän laitteen kotona. Hän ei käytä työnantajan kokemuksia, laite ei kuulu työnantajan toimialaan eikä työnantaja ole antanut kyseistä tehtävää. Näillä tiedoilla työnantajalla ei ole TykL 4 §:n mukaista oikeutta laitteeseen. Vuoden 2025 yhteisen osan laaja tehtävä sisälsi tämän tyyppisen tilanteen. Jos sama henkilö olisi saanut työnantajalta nimenomaisen tehtävän kehittää laitteen, johtopäätös voisi muuttua.

Ilmoitus ja kaikki ratkaisevat kellot

Keksintöilmoitus annetaan ilman aiheetonta viivytystä kirjallisesti ja niin täydellisenä, että työnantaja voi ymmärtää keksinnön. Työnantajan pyynnöstä työntekijän tulee lisäksi selvittää käsityksensä keksinnön yhteydestä työsuhteeseen. Pelkkä ”minulla on uusi idea” ei välttämättä käynnistä työnantajan neljän kuukauden aikaa. Säilytä ilmoitus, liitteet ja vastaanottopäivä. [TykL 5 §.]

Kello tai velvoite	Alkamishetki	Määräaika, poikkeus ja seuraus
Työntekijän keksintöilmoitus	Työntekijä on tehnyt lain piiriin mahdollisesti kuuluvan keksinnön	Ilman aiheetonta viivytystä; kirjallisesti ja riittävin tiedoin.
Työnantajan oikeuksien ottaminen	TykL 5 §:n mukaisen riittävän ilmoituksen vastaanottaminen	Neljä kuukautta. Kirjallinen ilmoitus yksilöi, mitä oikeuksia otetaan.
Työnantajan etuoikeus sopimiseen	Sama asianmukainen ilmoitus	Käytettävä neljän kuukauden aikana; etuoikeus ei itsessään ole omistuksen siirto.
Työntekijän luovutus- ja julkistamisrajoitus	Asianmukainen keksintöilmoitus	Neljä kuukautta; työnantajan kirjallinen suostumus voi sallia aikaisemman toiminnan.
Työntekijän oma patenttihakemus Suomessa	Työnantajalle annettu kirjallinen ilmoitus aikomuksesta hakea patenttia Suomessa; keksintöilmoitus on myös tehtävä	Hakemuksen voi tehdä kuukauden kuluttua tästä aikomusilmoituksesta. Tämä ei lyhennä työnantajan neljän kuukauden oikeuksienottoaikaa.
Työsuhteen jälkeinen syntymisolettama	Työsuhteen päättyminen	Kuuden kuukauden sisällä tehty patenttihakemus voi synnyttää kumottavan oletaman työsuhteen aikana syntyneestä keksinnöstä, kun TykL 8 §:n muut edellytykset täyttyvät.
Sopimus tulevista keksinnöistä	Työsuhteen päättyminen	Sopimus ei sido työntekijää siltä osin kuin se rajoittaa määräämistä yli vuoden kuluttua työsuhteen päättymisestä syntyneestä keksinnöstä.
Korvauskanne	Työnantajan ilmoitus oikeuksien ottamisesta	Kymmenen vuotta; kanne voidaan kuitenkin aina nostaa vuoden kuluessa patentin myöntämisestä.
Lautakunnan lausunnon noudattamista koskeva tieto	Lausunnon vastaanottamiskuukauden loppu	Kahden kuukauden kuluessa ilmoitettava lautakunnalle, noudatetaanko lausuntoa.

[TykL 5–8 ja 11 a §.] Konserniyrityksen sellaisesta toimialasta, joka poikkeaa työnantajan toimialasta, ei tehdä työntekijälle rajatonta tiedonhankintavelvollisuutta. TykL 5 §:n konserniin liittyvän ilmoitusvelvollisuuden edellytyksenä on, että työntekijälle on etukäteen ilmoitettu kyseinen toimiala ja siihen liittyvä ilmoitusvelvollisuus.

Yksi kuukausi ja neljä kuukautta rinnakkain. Työnantaja saa riittävän keksintöilmoituksen 15.1.2026. Työntekijä ilmoittaa kirjallisesti 20.1.2026 aikovansa hakea patenttia Suomessa. Hän voi lähtökohtaisesti jättää oman suomalaisen patenttihakemuksen 20.2.2026 jälkeen säännöksen mukaisesti. Työnantajan oikeuksien ottamisen määräaika on silti 15.5.2026. Ilmoitukset voidaan toimittaa samassa asiakirjassa, jos molemmat sisällöt ovat selvät. Pelkkä keksintöilmoitus ei aina ole erillinen ilmoitus omasta hakemisaikomuksesta. Poikkeus ei oikeuta julkaisemaan keksintöä, luovuttamaan sitä tai jättämään ulkomaista hakemusta samalla perusteella. [TykL 6 §.]

Jos työnantaja haluaa ottaa oikeudet, päätös pitää tehdä kirjallisesti määräajassa. ”Tutkimme vielä asiaa” ei välttämättä ole oikeuksien ottaminen. Myöskään myöhemmin toimitettu siirtokirja ei automaattisesti korjaa menetettyä lakisääteistä määräaika. Osapuolet voivat tämän jälkeen sopia oikeuksista, mutta erottele sopimus ja lain perusteella määräajassa käytetty yksipuolinen oikeus.

Kohtuullinen korvaus ja sen arviointi

Kun työnantaja saa oikeuden työntekijän keksintöön, työntekijällä on oikeus kohtuulliseen korvaukseen, vaikka ennen keksinnön syntymistä olisi sovittu toisin. Korvausta ei sidota pelkästään patentin myöntämiseen: työnantaja voi saada taloudellista hyötyä myös salaisena pidetystä patentointikelpoisesta ratkaisusta. Korvaus ei ole kaikille keksinnöille sama prosenttiosuus liikevaihdosta eikä aina sama kuin yrityksen ilmoituspalkkio. [TykL 7 §.]

Arviointitekijä	Käytännön kysymys
Keksinnön taloudellinen arvo	Mitä lisätuottoa, kustannussäästöä tai muuta etua hyödyntäminen tuottaa?
Saadun oikeuden laajuus	Ottaako työnantaja koko omistuksen vai rajatun käyttöoikeuden?
Työsuhteen ehdot	Kuuluiko keksiminen nimenomaisesti tehtävään ja millaisia resursseja työnantaja tarjosi?
Työntekijän oma panos	Kuinka paljon ratkaisu vaati itsenäistä luovaa työtä suhteessa annettuun tehtävään?
Taloudellisen arvon laskentatapa	Voidaanko hyöty mitata; soveltuuko lisenssivertailu; tarvitaanko kokonaisarvio?
Konsernin ja kolmansien hyödyntäminen	Onko arvoa omassa käytössä, lisensoinnissa vai molemmissa?

TyKA 3–6 § ohjaa arvon selvittämistä. Mitattavissa olevista hyödyistä vähennetään asetuksessa tarkoitetut kustannukset; lisenssianalogiassa erotetaan keksinnön arvo esimerkiksi mukana siirtyvän taitotiedon arvosta. Työnantajan ja konsernin oma käyttö sekä ulkopuolinen lisensointi voivat tuottaa erillistä arvoa. Siirtokirjan allekirjoittaminen ei itsessään määritä korvauksen määrää. [TyKA 1 ja 3–6 §.]

Asetuksen lähtökohta on kertakorvauksen ja hyödyntämiseen perustuvan rojaltilin yhdistelmä. Pelkkä kertakorvaus voi olla perusteltu esimerkiksi, jos arvo on vähäinen, keksintöä ei hyödynnetä tai muu erityinen syy sitä puoltaa. Työtehtävään kuuluneen vähäarvoisen keksinnön hinnoittelun erottamattomuus voi myös vaikuttaa. Hyödyntämiseen sidottu korvaus koskee tosiasiallista hyödyntämistä, enintään 20 vuotta. Älä esitä ”aina rojaltilia” tai ”aina yksi kertapalkkio” yleissääntönä. [TyKA 7–8 §.]

Työnantajalla ja työntekijällä on tiedonantovelvollisuuksia, jotta korvaus voidaan selvittää. Työnantajan on annettava tarvittavia tietoja muun muassa hyödyntämisestä ja patenteista; työntekijän tulee antaa tarvittavat keksintöä ja omaa hyödyntämistään koskevat tiedot. Liikesalaisuudet suojataan, mutta

salassapito ei oikeuta piilottamaan korvausarvion edellyttämiä tietoja. Olosuhteiden olennainen muuttuminen voi oikeuttaa tarkistamaan sovittua korvausta. Jo maksettua korvausta ei tämän tarkistussäännön perusteella vaadita takaisin. [TykL 7 a ja 9 §.]

Vanhenemisskenaario. Työnantaja otti oikeudet 1.3.2015. Patentti myönnetään vasta 1.12.2026. Vaikka oikeuksien ottamisesta on kulunut yli kymmenen vuotta, TykL 7 §:n mukaan korvauskanne voidaan aina nostaa vuoden kuluessa patentin myöntämisestä. Tavallinen vaatimuskirje ei ole sama asia kuin kanteen nostaminen. Selvitä siis viimeinen kannepäivä eikä pelkästään sitä, milloin neuvottelut aloitettiin.

Työsuhteen päättymisen ja riidan oikea foorumi

Työsuhteen päätyttyä kuuden kuukauden sisällä haettu patentti voi kuulua TykL 8 §:n oletettaman piiriin. Työntekijä voi kumota oletettaman saattamalla todennäköiseksi keksinnön syntymisen vasta työsuhteen päättymisen jälkeen. Säilytä päivätyt kehitysmuistiot, kokeet, toimeksiannot ja tekniset versiot. Kuusi kuukautta ei ole yleinen vapautusraja: jos keksintö todella syntyi työsuhteessa ja työnantajan oikeudet syntyivät lain mukaisesti, myöhempi hakemus ei yksin poista niitä.

Keksintölautakunta antaa lain soveltamista koskevia lausuntoja. Tavallinen lausunto ei ole tuomio eikä suoraan täytäntöönpanokelpoinen maksumääräys. Laissa on erillinen mahdollisuus lautakunnan toimimiseen välimiesoikeutena asianmukaisella perusteella. Varsinaiset työntekijäkeksintölain mukaiset riita-asiat käsittelee markkinaoikeus. Eurooppapatenttiin liittyvässä tapauksessa tarkista myös työntekijän pääasiallinen työskentelyvaltio, työnantajan toimipaikka ja mahdollisen sallitun oikeuspaikkasopimuksen vaikutus. [TykL 11–12 §.]

Korkeakoulukeksinnöt

Lähteenä on [laki oikeudesta korkeakouluissa tehtäviin keksintöihin 369/2006](#), jäljempänä KkL. Keskeisiä ovat tutkimuksen määritelmät 3 §:ssä, ilmoitus 5 §:ssä, avoin tutkimus 6 §:ssä, sopimustutkimus 7 §:ssä, muu toiminta 8 §:ssä, korvaus 9–10 §:ssä ja julkaiseminen sekä todistustaakka 11–12 §:ssä. Älä käytä alkuperäisen vuoden 2006 lain vanhaa tuomioistuinnimeä: ajantasaisen 13 §:n riitafoorumi on markkinaoikeus.

Tutkimusluokka ratkaisee oikeuden ja määräajan

Laki koskee siinä tarkoitettuun suomalaiseen korkeakouluun palvelussuhteessa olevan henkilön Suomessa patentoitavissa olevaa keksintöä. Pelkkä opiskelijan asema ei ole palvelussuhde. Apurahalla työskentelevän asema on selvítettävä tosiasioista eikä rinnastettava automaattisesti työntekijään. Laissa huomioidaan myös siinä tarkoitettu Suomen Akatemian tutkimusvirassa korkeakoulussa tehtävä tutkimus. [KkL 1 §.] Jos korkeakoulu ottaa patentin hakemista rajoittavan oikeuden, lain patentoitavuusolettama soveltuu, ellei korkeakoulu esitä todennäköisiä patentoinnin esteitä. [KkL 1 § 3 mom.]

Luokka	Tunnusmerkit	Korkeakoulun lähtöoikeus
Avoin tutkimus ilman ulkopuolista rahoitusta	Korkeakoulun tutkimustehtävän täyttämiseksi tehtävä tutkimus ilman ulkopuolisia yhteistyökumppaneita	Oikeudet lähtökohtaisesti keksijällä; korkeakoulun toissijainen oikeus 6 §:n edellytyksin.
Avoin tutkimus ulkopuolisella rahoituksella	Rahoittaja ei saa tutkimustuloksiin liittyviä oikeuksia eikä velvoitteita, vaan vain julkaisemiseen liittyviä ehtoja	Ulkopuolinen raha ei yksin tee tutkimuksesta sopimustutkimusta.

Luokka	Tunnusmerkit	Korkeakoulun lähtöoikeus
Avoimeksi nimenomaisesti sovittu tutkimus	Lain sallima nimenomainen sopimus tutkimuksen avoimesta luonteesta	Tutki sopimuksen sisältö ja ajoitus.
Sopimustutkimus	Maksullinen palvelutoiminta tai tutkimus, jossa ulkopuolinen taho osallistuu ja tutkimuksen toteuttamiseen tai tuloksiin liittyy velvoitteita	Korkeakoulu voi ottaa oikeudet 7 §:n määräajassa.
Muu toiminta	Palvelussuhteessa syntyvä keksintö, joka ei kuulu avoimeen tutkimukseen eikä sopimustutkimukseen	Korkeakoulun etuoikeus neuvotella; tehtävien hoitamiseen tarpeelliseen keksintöön voi syntyä käyttöoikeus.

[KKL 3 ja 6–8 §.] Projektin nimi tai rahoittajan julkinen luonne ei yksin ratkaise luokkaa. Lue tutkimussopimus: saako kumppani tuloksia, oikeuksia, hyväksymisoikeuksia tai muuta määräysvaltaa? Julkaisua koskeva yksittäinen ehto ei välttämättä muuta tutkimusta sopimustutkimukseksi, jos lain avoimen tutkimuksen määritelmä muuten täyttyy.

Kahden ja kuuden kuukauden kellot

Keksijä ilmoittaa keksinnön viipymättä kirjallisesti. Ilmoituksen on oltava riittävä arviointiin ja sisällettävä muun muassa keksijöitä sekä tutkimusluokkaa koskevat tiedot. Yhteiskeksijöiden ilmoitukset ja oikeusosuudet on sovittava yhteen. Puutteellisesta ilmoituksesta korkeakoulun on pyydettävä täydennystä viipymättä kirjallisesti. Täydentämispyyntö ei ole vapaasti käytettävä tapa lykätä jo riittävästä ilmoituksesta alkanutta aikaa. [KKL 5 §.]

Tapahtuma	Määräaika ja käytännön merkitys
Riittävä ilmoitus saapuu korkeakoululle	Korkeakoulun on annettava kirjallinen vastaus kahdessa kuukaudessa: tutkimusluokka ja lain edellyttämät toimenpiteet.
Avoimen tutkimuksen keksijä julkaisee tai ilmoittaa haluavansa hyödyntää itse	Kuuden kuukauden sisällä ilmoituksesta tehty jompikumpi estää 6 §:n mukaisen toissijaisen oikeuksien ottamisen.
Avoimen tutkimuksen keksijä ei julkaise eikä ilmoita hyödyntämisestä kuudessa kuukaudessa	Korkeakoulu voi ottaa oikeudet lain edellytyksin kirjallisesti, mutta sen on ensin tiedusteltava keksijän hyödyntämisaikomusta.
Sopimustutkimuksen oikeuksien ottaminen	Korkeakoulu ilmoittaa kirjallisesti ottavansa oikeudet kuuden kuukauden kuluessa riittävästä ilmoituksesta.
Korkeakoulu laiminlyö kahden kuukauden vastauksen	Se menettää kyseisen lain mukaisen oikeuden ottaa avoimen tai sopimustutkimuksen keksinnön oikeudet. Myöhempi kuuden kuukauden päätös ei korjaa laiminlyöntiä.
Sopimustutkimuksen keksijän oma hakemus tai oikeuksista määrääminen	Ei ennen kuuden kuukauden määräajan päättymistä, ellei korkeakoulu luovu oikeuksista kirjallisesti tai anna lupaa.

[KkL 5–7 ja 11 §.] Älä siirrä työntekijäeksintölain kuukauden suomalaista patenttihakemuspoikkeusta korkeakoululakiin. Sopimustutkimuksessa oma hakemus ennen kuutta kuukautta tarvitsee tässä laissa tarkoitetun luvan tai oikeuksista luopumisen.

Päivämääräskenaario. Riittävä ilmoitus saapuu 16.1.2026. Vastaus on annettava 16.3.2026 mennessä. Sopimustutkimuksen oikeuksien ottamisen määräaika on 16.7.2026. Jos korkeakoulu vastaa vasta huhtikuussa, älä perustele heinäkuista oikeuksien ottamista vain sillä, että kuusi kuukautta ei vielä kulunut. Avoimessa tutkimuksessa keksijän toukokuussa antama selvä ilmoitus omasta hyödyntämisestä voi jo estää toissijaisen oikeuksien ottamisen, vaikka keksintöä ei olisi julkaistu.

Kun korkeakoulu ottaa sopimustutkimuksen oikeudet, keksijän on viipymättä tehtävä laissa tarkoitetut oikeuksien siirtämiseksi tarpeelliset toimet. Patentointiin liittyvien allekirjoitusten ja teknisten tietojen toimittamista ei pidä viivyttää korvausneuvottelun vuoksi siten, että oikeus menetetään. Korvausvaatimus ratkaistaan erikseen. [KkL 7 ja 9 §.]

Julkaiseminen, korvaus ja todistustaakka

Sopimustutkimuksen keksijä ei saa ilman laissa tarkoitettua perustetta julkaista tuloksia tavalla, joka vaarantaa suojaamisen tai muun hyödyntämisen. Korkeakoulun salassapitovelvollisuus ja mahdollisuus luovuttaa tarpeellisia tietoja yhteistyökumppaneille on säädetty erikseen. Tieteellisen julkaisemisen ensisijaisuus pitää ottaa huomioon, mutta se ei anna oikeutta tuhota suojausta ennen oikeuksien selvittämistä. Julkaisua koskeva hyväksyntä kannattaa dokumentoida erikseen patenttihakemuksen jättämisestä. [KkL 11 §.]

Keksijällä on oikeus kohtuulliseen korvaukseen korkeakoulun saamista oikeuksista. Ennen keksinnön syntymistä tehty ennakkoluopuminen tästä oikeudesta ei sido keksijää. Korvauksessa huomioidaan muun muassa syntyolosuhteet ja korkeakoulun saamat tulot. Tarvittavat hyödyntämistiedot on annettava korvausarviota varten. Olennaisesti muuttuneet olosuhteet voivat johtaa tarkistukseen, mutta jo maksettua korvausta ei tämän perusteella peritä takaisin. Korvauskanteen kello on kymmenen vuotta oikeuksien ottamisesta, kuitenkin aina vähintään laissa tarkoitettu mahdollisuus nostaa kanne vuoden kuluessa patentin myöntämisestä. [KkL 9–10 §.]

Näyttökysymys	Sääntö ja koevihje
Korkeakoulu väittää olevansa oikeutettu ottamaan keksinnön	Korkeakoulun on lähtökohtaisesti osoitettava oikeutensa peruste.
Keksintö liittyy läheisesti sopimustutkimusprojektiin	Keksijältä voidaan edellyttää selvitystä syntyolosuhteista. Pelkkä nimike ei ratkaise tutkimusluokkaa.
Keksintö syntyy vähintään kuusi kuukautta projektin päättymisen jälkeen	Lähtökohtaisesti avoimen tutkimuksen oletama; syrjäyttäminen edellyttää laissa tarkoitettuja erittäin painavia syitä ja olennaista projektikytkentää.
Patenttia haetaan tai keksintöä muuten hyödynnetään kuuden kuukauden sisällä palvelussuhteen päättymisestä	Keksinnön voidaan olettaa syntyneen palvelussuhteessa, ellei muuta saateta todennäköiseksi. Tämä on laajempi sanamuoto kuin TykL:n patenttihakemukseen sidottu oletama.

[KkL 12 §.] Projektin päättymisen ja palvelussuhteen päättymisen ovat eri tapahtumia. Molemmissa taulukon viimeisissä riveissä esiintyy kuusi kuukautta, mutta ne koskevat eri oletamia.

Keksintölautakunnalta voidaan saada lausunto, ja lain mukainen riita kuuluu markkinaoikeudelle. [KkL 13 §.]

Maanpuolustukselle merkitykselliset keksinnöt

Lähde on [laki maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä 551/1967](#). Laki koskee myös hyödyllisyysmallia siinä säädetyin soveltamisviittauksin. Tämä erityissääntely tarkastetaan ennen ulkomaista hakemusta, EP-hakemusta, PCT-hakemusta ja julkistamista.

Kun keksintö on kokonaan tai pääasiallisesti maanpuolustukselle merkityksellinen ja sen salassa pitäminen on tärkeää, valtio voi laissa tarkoitetussa tilanteessa pakkolunastaa oikeuden kohtuullista korvausta vastaan. Tämä ei tarkoita, että kaikki puolustusteollisuuden keksinnöt kuuluisivat automaattisesti valtiolle. Tarkista keksinnön käyttötarkoitus, salassapidon tarve ja laissa tarkoitettu viranomaispäätös. [Lain 1 §.]

Tilanne tai kello	Sääntö
Suomessa asuva keksijä tai hänen oikeudenomistajansa, ilmeisen pääasiallisesti maanpuolustuksellinen keksintö	Ei patenttihakemusta ulkomaille eikä valtuutusta toisen ulkomaiseen hakemiseen ennen Suomen hakemusta ja kuuden kuukauden odotusaikaa.
Samaa keksintöä koskeva EP-hakemus	Hakemus annetaan Suomen patenttiviranomaiselle, ei suoraan EPO:lle erityissäännöksen sivuuttaen.
Samaa keksintöä koskeva PCT-hakemus	Hakemus annetaan Suomen patenttiviranomaiselle, ei suoraan kansainväliselle toimistolle.
Kansallinen hakemus ja valtion päätös	Lähtökohtainen päätösaika kuusi kuukautta hakemuksen tekemisestä; ellei päätöstä tehdä, tavallinen käsittely jatkuu lain mukaisesti.
EP-hakemuksen erityinen päätösaika	Kolme kuukautta hakemuksen antamisesta Suomen viranomaiselle tai etuoikeustapauksessa 13 kuukautta etuoikeuspäivästä.
PCT-hakemuksen erityinen päätösaika	Kolme kuukautta hakemuksen tekemisestä tai etuoikeustapauksessa 12 kuukautta ja 10 päivää etuoikeuspäivästä.
Salainen patentti	Patentti voidaan lain edellytyksin myöntää ilman tavallista julkistamista. Salassapitovelvollisuus koskee myös tietoon päässeitä muita henkilöitä.

[Lain 2–3, 5 ja 7 §.] Erottele siis ulkomaiseen hakemiseen liittyvä kuuden kuukauden rajoitus ja viranomaisen EP- tai PCT-hakemukseen liittyvät erityiset päätösajat. Älä tasoita niitä yhdeksi kuuden kuukauden määräajaksi. Salassapitovelvollisuus voi kieltää myös keksinnön käyttämisen, ei vain hakemusasiakirjan julkaisemisen.

Koeskenaarior. Suomessa asuva keksijä tekee ilmeisen pääasiallisesti maanpuolustukseen tarkoitetun uuden ohjaustratkaisun ja haluaa suojan Euroopassa. Tavallinen ohje ”jätä EP suoraan EPO:n sähköisessä palvelussa” on tässä puutteellinen. Tarkista erityislaki, toimita asianmukainen hakemus Suomen viranomaiselle ja selvitä erityiset salassapito- ja välittämisrajoitukset ennen hakureitin toteuttamista. Ellei pakkolunastuskorvauksesta sovita, haltija voi nostaa korvauskanteen markkinaoikeudessa. Alkuperäisen lain historialliset tuomioistuinimet eivät ole vuoden 2026 vastaus. [Lain 1 § 2 mom.; <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/saaduskokoelma/2013/104.>]

NATO-sopimuksen salaiset hakemukset ja vuoden 2026 uudistushanke

Suomea sitoo 27.4.2024 alkaen puolustukseen liittyvien patentoitaviksi haettujen keksintöjen salassapidon vastavuoroista turvaamista koskeva NATO-sopimus. Kansalliset täytäntöönpanosäännöt ovat [laissa 121/2024](#), erityisesti 2–4 §:ssä, ja voimaantulo [asetuksessa 176/2024](#). Sopimuksen erityismenettelyä ei saa sekoittaa tavalliseen EP- tai PCT-hakureittiin.

Sopimuksen perusteella Suomessa käsiteltävä hakemus	Erityissääntö
Puolustusviranomainen	Pääesikunta; PRH käsittelee patenttihakemusta säädetyn menettelyn mukaan.
Päiväkirja ja julkaisu	Erillinen salassa pidettävä päiväkirja; julkiseen päiväkirjaan vain säädetyt perustiedot. PatL 22 §:n tavallinen julkistuminen ei sovellu suojattavaan aineistoon.
Salassapito päättyy ennen 20 vuoden täyttymistä	Patentoitavuus arvioidaan ja käsittely jatkuu patenttilain mukaan.
Salassapito kestää 20 vuoden rajan yli	Patenttia ei enää voida myöntää Suomessa. PRH ilmoittaa alkuperähallitukselle ja asiakirjat tuhotaan, jollei niitä pyydetä palautettaviksi.
Maksut	Hakemusmaksu suoritetaan. Vuosimaksut alkavat vasta salassapitovelvollisuuden päättymisen jälkeen alkavalta maksuvuodelta ja seuraavilta vuosilta.
Asiamies	PatL 12 §:n tavanomaista asiamiesedellytystä ei sovelleta sopimuksen perusteella Suomessa tehtävään hakemukseen. Salaisiin tietoihin pääsevään asiamieheen ja henkilöstöön sovelletaan tietoturvallisuusvelvoitteita.

Tämä on olennainen vuosimaksu- ja julkisuuspoikkeus. Sopimuksen voimaantulo ei silti yksin poista suomalaisen yrityksen kotimaiseen puolustuskeksintöön kohdistuvaa lain 551/1967 pakkolunastus- ja ulkomaista hakemista koskevaa järjestelmää. Vuoden 2026 hanke laiksi puolustuskeksintöjen salassapidon turvaamisesta pyrkii muuttamaan tätä rakennetta, mutta valmistelua tai ehdotettua kolmen kuukauden aikataulua ei sovelleta voimassa olevana kuuden kuukauden säännön korvikkeena. Tarkistuspäivän 5.10.2026 vastaus erottaa voimassa olevan lain, NATO-sopimuksen soveltamisalan ja uudistushankkeen. [HE 98/2023, kansallisen lainsäädännön vaikutukset:

<https://www.finlex.fi/fi/hallituksen-esitykset/2023/98>; PRH:n virallinen lausunto 25.6.2026 puolustuskeksintölakiluonnoksesta:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/ParticipationNonJsShowReport?proposalId=75bdc21-c0bf-409f-ae48-6a2353695a19>; uudistushankkeen vaihe:

<https://valtioneuvosto.fi/paatokset/lainsaadantoohjelma>.]

Hyödyllisyysmalli

Tämän kokonaisuuden lähteet ovat [hyödyllisyysmallilaki 800/1991](#), jäljempänä HmL, [hyödyllisyysmalliasetus 1419/1991](#), PRH:n hyödyllisyysmallimääräykset sekä [Patenttikäsikirjan J.1–J.4](#). Euromäärät ovat [PRH:n 1.1.2026 hinnastosta](#). PCT-jatkamisen määräaikaa täydentää [WIPO:n Suomen](#)

[kansallisen vaiheen opas](#). Hyödyllisyysmalli on kansallinen, Suomessa voimassa oleva oikeus. EPC:n tai PCT:n hakemusreitti ei tee siitä kaikkialla voimassa olevaa suojaa.

Millainen ratkaisu voidaan suojata

Hyödyllisyysmalli suojaa teollisesti käyttökelpoisen teknisen keksinnön, joka on uusi ja eroaa selvästi tunnetusta. Suoja ei rajoitu näkyvään mekaaniseen muotoon tai esineen rakenteeseen. Vanhassa alkuperäisessä vuoden 1991 säädöstekstissä esiintyvä rajausta ei vastaa nykyistä laajempaa sääntelyä. Menetelmää eikä käyttöä suojata hyödyllisyysmallina. [HmL 1–2 §; Patenttikäsikirja J.1 ja J.2.1.]

Ratkaisu	HM-soveltuvuus ja tyypillinen ansa
Uusi mekaaninen laite	Voi soveltua, jos uutuus ja selvä ero täyttyvät.
Kemiallinen koostumus tai seos	Voi soveltua tuotteena; suojaa ei rajoitu mekaanisiin esineisiin.
Materiaali tai tekninen rakennelma	Voi soveltua; selitä mitattavat ominaisuudet ja toteutus riittävästi.
Valmistusmenetelmä	Menetelmävaatimus ei ole rekisteröitävä HM-vaatimus.
Tunnetun aineen uusi käyttö	Käyttöä koskeva vaatimus ei ole HM-suojan kohde.
Ohjelma sellaisenaan	Ei sovellu; tekninen toteutus arvioidaan erikseen.
Teknisesti toimiva ohjelmatuote	Voi soveltua asianmukaisesti määriteltynä, jos todellinen tekninen keksintö täyttää ehdot.
Pelkkä ulkonäkö, pelisääntö tai liiketoimintasuunnitelma	Valitse tarvittaessa muu IPR; teknisen ratkaisun edellytys ei täyty pelkällä nimeämisellä.

Tuote voidaan joskus määritellä valmistustavan avulla, jos tuote ei ole asianmukaisesti määriteltävissä muuten. Tällainen tuotevaatimus ei muuta valmistusmenetelmää itsenäisesti suojatuksi menetelmäksi. Arvioi suojan todellinen kohde, älä vain vaatimuksen otsikkoa. [Patenttikäsikirja J.2.1.]

Selvä ero on patentin keksinnöllisyysvaatimusta lievempi kynnys, mutta rekisteröinti ei ole vapaasti saatavissa mille tahansa vähäiselle tai tavanomaiselle muutokselle. KHO 2017:26 osoittaa, että uutuus ja selvä ero ovat oikeudellisesti arvioitavia aineellisia edellytyksiä. Laissa tarkoitetut aikaisemmat mutta myöhemmin julkisiksi tulevat hakemukset voivat vaikuttaa uutuuteen; niiden perusteella tehtävä arvio on erotettava yleisesti tunnettuun tekniikkaan perustuvasta selvästä erosta. [HmL 2 §; KHO 2017:26.]

Ennen hakemusta oma esittely, verkkosivu, myynti tai julkinen demonstraatio voi tuhota uutuuden. Suomessa ei ole yleistä ”keksijä saa julkaista ja hakea kuudessa kuukaudessa” -armoaikaa. HmL 2 §:n kuuden kuukauden poikkeukset liittyvät laissa tarkoitettuun ilmeiseen väärinkäyttöön tai kansainväliseen näyttelyyn. Tavallinen messu, somejulkaisu tai asiakkaalle avoimesti tehty esittely ei automaattisesti kuulu poikkeukseen. Salassapitosopimuksella aidosti rajattu luovutus arvioidaan eri tavalla.

Menetelmän kuvaaminen on silti hyödyllistä. HM-hakemuksen selityksessä saa kuvata, miten tuote valmistetaan ja miten se toimii. Tämä voi olla tarpeen riittävän selityksen vuoksi. Jos myöhemmin halutaan patentti myös menetelmälle, ensimmäisen HM-hakemuksen riittävä menetelmäkuvaus voi tukea myöhemmän patenttihakemuksen etuoikeutta. HM:n tuotetta koskeva suojavaatimus ei yksin takaa etuoikeutta selityksestä puuttuvaan menetelmään. [HmL 7 §; Patenttikäsikirja J.2.1; patenttien etuoikeutta koskevat säännökset.]

Hakeminen, kieli ja tekemispäivä

Hakemukseen kuuluvat hakemustiedot, keksijätiedot ja tarvittaessa selvitys hakijan oikeudesta, selitys, suojavaatimukset sekä tarpeelliset kuvat. Käytä nimeä suojavaatimus, vaikka patenttivaatimusten laatimisperiaatteet auttavat. Vaatimusten on kohdistuttava samaan keksinnölliseen kokonaisuuteen. PRH:n on voitava ymmärtää, mitä suojataan ja miten ratkaisu toteutetaan. [HmL 7 §; HmA; Patenttikäsikirja J.2.]

Kysymys	Vuoden 2026 sääntö
Hakemuksen lopullinen kieli	Selitys ja suojavaatimukset suomeksi tai ruotsiksi kielisäännösten mukaisesti. Englanti ei ole HM-rekisteröinnin kieli.
Suojavaatimusten molemmat kielet	Ennen rekisteröintiä suojavaatimukset tarvitaan suomeksi ja ruotsiksi. PRH:n käännöspalveluun liittyy maksu.
Ulkomainen hakija	Noudatetaan HmL 7 §:n ulkomaista hakijaa koskevaa kielisääntöä: selitys suomeksi ja suojavaatimukset suomeksi ja ruotsiksi.
Hakijan kotipaikka ei ole Suomessa	Hakijalla ja haltijalla on oltava ETA-alueella asuva asiamies lain mukaiseen edustamiseen.
Tavallinen ulkomainen etuoikeus	Ensimmäisestä hakemuksesta 12 kuukautta; HM:n etuoikeuspyyntö tehdään hakemusta jätettäessä.

[HmL 7 ja 10 §; HmA 9 §.] Englanninkielinen aineisto voi tietyn edellytyksen riittää tekemispäivän saamiseen, vaikka lopulliset rekisteröintiasiakirjat vaativat käännökset. Tämä ei tarkoita, että englanninkielinen HM voitaisiin suoraan rekisteröidä.

Tekemispäivän vähimmäisaineistoon kuuluvat ilmoitus hyödyllisyyksensä hakemisesta, hakijan tunnistamisen tai yhteydenoton mahdollistavat tiedot sekä selitykseksi käsitettävä aineisto tai kuva. Laissa säädetty viittaus aikaisempaan patentti- tai HM-hakemukseen voi korvata selitysaineiston: viittauksessa yksilöidään muun muassa hakemus, päivä ja viranomainen. Vähimmäisvaatimukset eivät tarkoita, että myöhemmin saisi vapaasti täydentää keksinnön uutta sisältöä. Puuttuvan selityksen osan tai kuvan myöhempi toimittaminen voi siirtää tekemispäivää, ellei esimerkiksi laissa tarkoitettu etuoikeusasiakirjaan perustuva poikkeus täyty. [HmL 7 a–7 b §.]

HM:n etuoikeuspyynnön ajoitus eroaa kansallisen patenttihakemuksen tavanomaisesta myöhemmän pyynnön mahdollisuudesta. Vuoden 2019 patenttiosan kysymys 3 testasi juuri tätä. Patenttihakemuksen muuntamisessa alkuperäisen hakemuksen asianmukainen etuoikeus voi jatkua muuntamisen yhteydessä; kyse ei ole vapaasta uudesta myöhäisestä etuoikeuspyynnöstä.

Rekisteröinti, julkisuus ja salassapidon lykkääminen

PRH tekee muodollisen tarkastuksen ja rekisteröitävyydestä tarkastuksen. Tavanomaisessa HM-käsittelyssä ei tutkita uutuutta ja selvää eroa samalla tavoin kuin patenttihakemuksessa. Silti PRH tarkastaa muun muassa suojan kohteen, asiakirjat, selkeyden, riittävän selityksen, yhtenäisyyden, käännökset ja muuntamisen ehdot. Rekisteröinti voi tapahtua nopeasti. [HmL 12–14 ja 17 §; Patenttikäsikirja J.2–J.3.]

Julkisuustilanne	Ajankohta ja vaikutus
Tavallinen nopea rekisteröinti	Asiakirjat tulevat julkisiksi rekisteröinnissä. Tämä voi tapahtua paljon ennen 15 kuukauden täyttymistä.
Hakemusta ei ole vielä	Tavallinen julkisuusraja on 15 kuukautta hakemus- tai

Julkisuustilanne	Ajankohta ja vaikutus
rekisteröity	etuoikeuspäivästä.
PCT-taustainen erityistilanne	HmL 18 §:n mukaan huomioidaan 18 kuukauden julkisuusraja. PCT:n kansainvälinen julkaisu on lisäksi oma tapahtumansa.
Hakija pyytää aikaisempaa julkisuutta	Asiakirjat voidaan antaa julkisiksi pyynnön perusteella.
Rekisteröinnin ja julkiseksitulon lykkäys	Pyyntö kahden kuukauden kuluessa tekemispäivästä, lykkäysmaksu 100 €, enintään 15 kuukauteen hakemus- tai etuoikeuspäivästä.
Salainen hakemus päättyy ennen julkisuusrajaa	Ei automaattista myöhempää julkistamista; tarkista uudelleen käsittelyä ja muutoksenhakua koskevat poikkeukset.

[HmL 17–18 §; Patenttikäsikirja J.3.] Pyydä lykkäystä käytännössä jo hakemuksessa, jos asiakkaan suunnitelma vaatii salassapitoa. Kahden kuukauden pyytämisaika ei velvoita PRH:ta odottamaan kahta kuukautta ennen rekisteröintiä. Jos hakemus rekisteröitiin viikon kuluttua, puolentoista kuukauden kohdalla tehty pyyntö ei palauta jo menetettyä salaisuutta.

HM-yksinoikeus syntyy rekisteröinnistä, vaikka suoja-aika lasketaan tekemispäivästä. Älä siirrä patentin julkaistuun hakemukseen liittyvää väliaikaista suojaa sellaisenaan HM:iin. Ennen rekisteröintiä tapahtuneeseen kopiointiin voi olla muu peruste, esimerkiksi sopimusrikkomus tai liikesalaisuuden oikeudeton käyttö, mutta pelkkä HM-hakemus ei vielä ole valmis yksinoikeus. [HmL 3–4, 17 ja 25 §.]

Hakija tai haltija voi pyytää maksullista tutkimusta ja erillistä lausuntoa. Tutkimusmaksu on 370 € ja lausuntomaksu 160 €. Tutkimusaineisto auttaa arvioimaan tunnetun tekniikan riskiä, mutta sitä ei pidä esitellä sitovana takuutodistuksena pätevyydestä. Selvitä lausunnon sisältö Patenttikäsikirjan J.4:n perusteella. Muutkin voivat käyttää julkista asiakirja-aineistoa omaan arvioonsa.

Patenttihakemuksen muuntaminen ja muut reitit

Reitti tai lähtötilanne	Voiko käyttää ja mitä säilyy
Vireillä oleva suomalainen patenttihakemus	Voidaan muuntaa HM-hakemukseksi HmL 8 §:n edellytyksin; alkuperäinen tekemispäivä säilyy.
Vireillä oleva EP-hakemus	Voi olla muuntamisen pohjana; hakemuksen vireilläolo, alkuperäinen sisältö ja kymmenen vuoden enimmäisaika tarkistetaan.
Hakemuksesta on kulunut yli 12 kuukautta	Etuoikeusvuoden ylitys ei yksin estä muuntamista. Tämä ei ole uusi etuoikeuteen perustuva hakemus.
Patentti on jo myönnetty tai hakemus lopullisesti päättynyt	Ei tavallista vireillä olevan hakemuksen muuntamista. Selvitä mahdollinen uudelleen käsittely ennen muuntamista.
PCT-hakemus halutaan Suomessa HM:ksi	Kansallinen jatkaminen HM:nä HmL 45 d §:n mukaan; alkuperäinen kansainvälinen tekemispäivä säilyy.
HM halutaan myöhemmin patentiksi	Ei vastaavaa automaattista muuntamista. Tee uusi patenttihakemus; asianmukainen HM-etuoikeus 12

Reitti tai lähtötilanne	Voiko käyttää ja mitä säilyy
	kuukaudessa voi auttaa.
EPO ei vastaanota kansallisen viranomaisen välittämää EP-hakemusta ajoissa	HmL 8 a §:n erityinen muuntamisreitti voi soveltua, mutta sen määräajat ja perusteet ovat erilliset.

Patenttihakemuksen muuntamisessa on oltava kyse samasta, alkuperäisessä aineistossa esitetystä keksinnöstä. Suojavaatimusten ei tarvitse olla sanasta sanaan samoja, mutta olennaisen piirteen poistaminen voi tuottaa kielletyn uuden kokonaisuuden. KHO 2020:18 käsittelee tämän aineellisen rajan merkitystä. Uusi tekemispäivä tai uusi sisältö ei synny vain otsikon vaihtamisesta. [HmL 8 §; KHO 2020:18; Patenttikäsikirja J.2.2.]

Yhdestä patenttihakemuksesta voidaan tehdä yksi suora muuntamishakemus. HM-hakemuksen jakaminen on oma menettelynsä eikä sama kuin useiden erillisten suorien muuntamisten tekeminen samasta patentista. Kun HM:n yhtenäisyysongelma ratkaistaan rajaamalla hakemusta, jakamiseen liittyvä määräaika on tarkistettava; asianomaisessa tilanteessa se on kaksi kuukautta alkuperäisen hakemuksen rajaamisesta. [HmA 16 §; hyödyllisyysmallimääräykset 38–40; Patenttikäsikirja J.2.]

Muuntaminen ei itsessään lopeta patenttihakemusta. Patenttia voidaan jatkaa rinnalla, ellei hakija erikseen peruuta sitä tai se muuten pääty. Muunnetun HM:n kymmenen vuotta lasketaan alkuperäisestä tekemispäivästä. Jos muunnat esimerkiksi seitsemän vuotta vanhan hakemuksen, et saa uutta kymmenvuotista aikaa ja jo kertyneet uudistamisvelvoitteet on huomioitava PRH:n asettamassa määräajassa. [HmL 8 ja 25–26 §.]

HmL 8 a §:n EP-erityisreitissä pyyntö tehdään laissa tarkoitettulle vastaanottaneelle kansalliselle viranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa EPO:n oikeudenmenetysilmoituksesta. Asiakirjojen on saavuttava PRH:een 20 kuukauden kuluessa hakemus- tai etuoikeuspäivästä. Lisäksi tarvitaan maksu ja vaaditut käännökset. Tämä on välittämisiongelman erityinen ratkaisu eikä yleinen pelastus kaikkiin EPO:ssa hylättyihin hakemuksiin. [HmL 8 a §.]

Vuoden 2024 tehtävän opetus. Patenttihakemus tehtiin 9.6.2023 ja muuntamista mietittiin 12.6.2024. Kolmen päivän ylitys etuoikeusvuodesta ei estänyt muuntamista. Sen sijaan sillensä jätetyn hakemuksen vireilläolo piti ratkaista. Myös 15 kuukauden lykkäysraja lasketaan alkuperäisestä päivästä, ei muuntamispäivästä. Tämä on hyvä esimerkki tehtävästä, jossa oikean numeron muistaminen ei riitä: ensin täytyy valita oikea kello.

PCT-hakemuksen jatkaminen HM:nä ja vuoden 2026 lähderistiriita

PCT-hakemus jatketaan Suomessa HM-hakemuksena viimeistään 31 kuukauden kuluessa etuoikeuspäivästä tai, ilman etuoikeutta, kansainvälisestä tekemispäivästä. Toimita vaadittu hakemuskopio ja käännös ja maksa rekisteröintimaksu. [HmL 45 d §.]

Erityisen tärkeä maksupoikkeus. Ajantasaisen HmL 45 d §:n 2 momentin mukaan hakija voi saada kopion ja käännöksen toimittamiseen kaksi lisäkuukautta, jos rekisteröintimaksu ja pidennykseen liittyvä lisämaksu on maksettu ensimmäisen momentin 31 kuukauden määräajassa. Lisämaksu on 130 €. Patenttikäsikirjan 2025 J.2.3 antaa lisämaksun ajoituksesta tästä poikkeavan, myöhempään lisäaikaan viittaavan kuvauksen. Vuoden 2026 vastaus perustetaan voimassa olevaan lakiin ja WIPO:n vuoden 2026 FI-oppaaseen: HM:n lisämaksu 31 kuukaudessa. Patenttilain PCT-jatkamisen oma säännös ei oikeuta siirtämään HM:n maksua sen perusteella. [HmL 45 d § 1–2 mom.; <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2008/20080700>; WIPO FI-opas, kansallinen vaihe.]

[HE 128/2026](#) ehdottaa muutosta lisämaksun ajoitukseen. Hallituksen esitys ei ole voimassa oleva laki. Tarkista mahdollinen myöhempi voimaantulo, jos tehtävän tapahtumapäivä on tämän materiaalin tarkistuspäivän jälkeen.

Laskentaesimerkki. Etuoikeuspäivä on 10.3.2024. Tavallinen kansallinen HM-jatkamisraja on 10.10.2026. Kun rekisteröintimaksu ja 130 € lisämaksu on asianmukaisesti maksettu 31 kuukauden ajassa, puuttuva kopio ja käännös voidaan toimittaa 10.12.2026 mennessä. Viikonloppu- ja viraston kiinnioloapäivän vaikutus tarkistetaan erikseen; esimerkin nimellistä kalenteripäivää ei saa käyttää ilman määräaika säännön tarkistusta.

Kaikki HM-maksut ja uudistaminen vuonna 2026

Toimenpide	Viranomaismaksu
Rekisteröinti Patenttiasiointi-palvelussa	250 €
Rekisteröinti muulla tavalla	310 €
Jokainen suojavaatimus viidennen jälkeen	30 €
PRH:n käännös, sivulta	90 €
Rekisteröinnin ja julkiseksitulon lykkääminen	100 €
Tutkimus	370 €
Erillinen lausunto	160 €
Uudistus vuosille 5–8	330 €
Uudistus vuosille 9–10	280 €
Myöhäisen uudistamisen korotus, kummassakin jaksossa	70 €
Sillensä jätetyn hakemuksen uudelleenkäsittely	110 €
Menetetyn oikeuden palauttaminen, HmL 26 a §	550 €
Mitättömäksi julistamista koskeva vaatimus	100 €
Rekisteröidyn oikeuden siirto, lisenssi tai panttaus, merkinnältä	100 €
Hakemuksen siirto sekä nimen, osoitteen, kotipaikan tai asiamiehen muutos	Maksuton
Etuoikeustodistus	50 €
PCT-kopion/käännöksen lisäaika, HmL 45 d §	130 €

Hinnasto erottaa sähköisessä Patenttiasiointi-palvelussa tehdyn hakemuksen muulla tavalla tehdystä. Pelkkä sähköpostitse lähettäminen ei automaattisesti ole hinnaston tarkoittama alennettuun hintaan oikeuttava asiointipalvelu. Asiamiespalkkiot ja yksityisen käännöksen kustannukset ovat erillisiä.

Budjetit. Kahdeksan suojavaatimuksen sähköinen hakemus maksaa $250 \text{ €} + 3 \times 30 \text{ €} = 340 \text{ €}$. Lykkäyksen kanssa sama on 440 €. Viiden tai harvemman vaatimuksen sähköinen HM ja molemmat normaalit uudistukset maksavat yhteensä $250 \text{ €} + 330 \text{ €} + 280 \text{ €} = 860 \text{ €}$. Kahdeksan vaatimuksen

vastaava kokonaisuus on 950 €. Lisää tarvittavat käännökset, tutkimus, lausunto ja mahdolliset myöhästymismaksut asiakkaan todellisen tilanteen perusteella.

Suoja-aika on ensin neljä vuotta, sitten uudistuksella neljä vuotta ja lopuksi kaksi vuotta, yhteensä enintään kymmenen vuotta alkuperäisestä tekemispäivästä. Rekisteröintipäivä ei aloita uutta neljän vuoden jaksoa. Uudistamismaksu erääntyy sen kuukauden viimeisenä päivänä, jolloin voimassa oleva rekisteröintikausi päättyy. Sen saa maksaa aikaisintaan vuotta ennen eräpäivää. Tavallinen myöhäinen maksu on mahdollinen kuusi kuukautta eräpäivästä 70 € korotuksella. [HmL 25–26 §; PRH:n 2026 hinnaston uudistamisohje.]

Uudistusesimerkki. Hakemus tehdään 12.10.2022 ja rekisteröidään helmikuussa 2023. Ensimmäisen uudistamismaksun nimellinen eräpäivä on 31.10.2026, ei helmikuu 2027. Päivä on lauantai, joten määräaikalain 150/1930 5 §:n mahdollinen suorittamispäivän siirtyminen 2.11.2026:een tarkistetaan. Maksu 330 € voidaan maksaa tavallisesti myöhässä 70 € korotuksella nimellisesti 30.4.2027 asti. Kuuden kuukauden lisäaika lasketaan nimellisestä kuukauden viimeiseen päivään sidotusta erästä, ei viikonlopun vuoksi myöhemmäksi siirtyneestä maksupäivästä. Toinen uudistus perustuu edelleen alkuperäiseen lokakuun tekemispäivään. Maksamattomuus johtaa oikeuden päättymiseen, ellei käytettävissä oleva oikeussuojakeino onnistu.

Välipäätös, sillensä jääminen, valitus ja palauttaminen

Ongelma	Oikea keino ja aika
PRH:n välipäätös	Vastaa päätöksessä annettuun määräaikaan. HM:n tavanomainen välipäätösaika on kaksi kuukautta.
Hakemus jäi sillensä, koska vastausta ei annettu	Pyydä uudelleenkäsittelyä, tee puuttuva toimi ja maksa 110 € kahden kuukauden kuluessa alkuperäisen vastausajan päättymisestä.
Hakemus jää uudelleen sillensä	HmL 13 § sallii tämän uudelleenkäsittelyn vain kerran. Patenttihakemuksen toistettava käytäntö ei siirry HM:iin.
Hakemus hylättiin aineellisen esteen vuoksi	Muutoksenhaku markkinaoikeuteen; tavallinen valitusaika 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Uudelleenkäsittely ei ole sama kuin valitus.
Uudistamismaksu myöhästyi	Ensisijaisesti kuuden kuukauden tavallinen myöhäinen maksu + 70 €, jos aika on vielä avoinna.
Oikeus menetettiin määräajan vuoksi huolellisuudesta huolimatta	HmL 26 a §:n palauttaminen: kaksi kuukautta esteen lakkaamisesta ja enintään yksi vuosi laiminlyödyn määräajan päättymisestä; pyyntö, puuttuva toimi ja 550 € ajoissa.
Etuoikeusvuosi menetettiin	Erityinen etuoikeuden palauttamissääntö: hakemus ja palauttamispyyntö sekä maksu laissa säädetyssä kahdessa kuukaudessa etuoikeusajan päättymisestä. Yleinen vuoden ulkoraja ei korvaa tätä erityistä määräaika.

[HmL 13–14, 26 a ja muutoksenhakua koskevat säännökset; Patenttikäsikirja J.3; PRH:n 2026 hinnasto.]

PRH:n päätöksestä tehtyä valitusta koskeva MAO:n päätös voidaan viedä KHO:een 30 päivän kuluessa MAO:n päätöksen tiedoksisaannista, ja valituslupa tarvitaan. Tämä ei ole uusi 60 päivän PRH-valitusaika. MAO:n riita-asiassa antamasta ratkaisusta haetaan sen sijaan muutosta KKO:lta

valitusluvalla 60 päivän kuluessa ratkaisun antamisesta. [Laki oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa 100/2013, 7 luvun 2 ja 4 §: <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2013/100>; OK 30 luvun 5 §.]

Vuoden 2026 tuomioistuinmaksu tavallisessa MAO:n riita- tai muutoksenhakuasiassa on yritykselle 2 440 € ja yksityishenkilölle 610 €. MAO:n ratkaisemassa asiassa muutoksenhaku KHO:een tai KKO:een maksaa saman suuruisen, samoilla perusteilla määräytyvän maksun. Älä budjetoi yrityksen patentti- tai HM-valitusta KHO:n muun asian yleisen 610 € maksun perusteella. Mahdolliset maksuttomuus- ja siirtymäsäännöt tarkistetaan tapauksesta. [Tuomioistuinmaksulaki 1455/2015, 2 §: <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2015/1455>; MAO:n vuoden 2026 kuluohje: <https://www.markkinaoikeus.fi/asiointi-markkinaoikeudessa/oikeudenkaynnin-kulut/>.]

Palauttaminen edellyttää lain mukaista huolellisuutta. Tavallinen kiire, asiakkaan unohtaminen tai maksun tietoinen säästäminen ei automaattisesti täytä vaatimusta. Tavallisessa kuuden kuukauden myöhäisessä uudistuksessa tällaista huolellisuusnäyttöä ei tarvita.

Uudelleen käsittelyesimerkki. Välipäätöksen vastausraja päättyy 10.4.2026. Hakemus jää silleen ja päätös saapuu 20.4.2026. Uudelleen käsittelyraja on 10.6.2026, ei 20.6.2026. Toimita vastaus ja maksu määräajassa. Neljän kuukauden käyttäminen patenttihakemuksen muistista johtaisi väärään lopputulokseen.

Mitättömyys on HM:n keskeinen aineellinen tarkastus

Kuka tahansa voi vaatia rekisteröityä HM:ää mitättömäksi, myös haltija itse. Pyyntö voidaan tehdä rekisteröinnin jälkeen eikä sitä ole rajattu patentin yhdeksän kuukauden väiteaikaan. Myös jo päättyneen oikeuden pätevyyden selvittämisellä voi olla merkitystä aikaisemman loukkauksen tai korvausvaatimuksen vuoksi. Alkuperäinen mitättömyysvaatimus tehdään PRH:lle, ei markkinaoikeudelle patentin mitättömyyskanteen tapaan. [HmL 19 §; Patenttikäsikirja J.4.]

Mitättömyysperuste	Esimerkki
Ei lain mukainen tekninen suojakohde	Rekisteröity vaatimus koskee tosiasiasa menettelyä.
Uutuus tai selvä ero puuttuu	Aikaisempi julkaisu näyttää saman ratkaisun tai ero ei täytä HmL 2 §:ää.
Selitys ei riitä toteuttamiseen	Ammattimies ei pysty toteuttamaan väitettyä keksintöä asiakirjojen avulla.
Hakemukseen lisätty uusi sisältö	Rekisteröity ratkaisu ei ilmennyt alkuperäisestä hakemuksesta.
Muuntaminen rikkoi HmL 8 tai 8 a §:ää	Suojattu kokonaisuus ei vastaa alkuperäisen patenttihakemuksen keksintöä.
Suojan laajuutta laajennettiin rekisteröinnin jälkeen	Muutos tuo yksinoikeuden alle uusia toteutuksia.
Pelkkä väärä omistaja	Ei sellaisenaan yleinen tekninen mitättömyysperuste; selvitä parempaa oikeutta koskeva siirtomenettely.

Vaatimus on kirjallinen, perusteltu ja yksilöity. Toimita väitejulkaisut ja muu näyttö sekä maksa 100 €. PRH ei tee osapuolten puolesta täydellistä uutuutta koskevaa tutkimusta, vaan arvio perustuu esitettyihin vaatimuksiin ja aineistoon. Oikeuden siirtämistä koskevan oikeudenkäynnin ollessa vireillä mitättömyyskäsittelyyn sovelletaan lain mukaista estettä. [HmL 19–20 §.]

Kirjeenvaihdon vaihe	Aika ja riski
Haltijan ensimmäinen vastaus mitättömyysvaatimukseen	Kolme kuukautta. Vastaamatta jättäminen johtaa koko oikeuden mitättömäksi julistamiseen.
Vaatimuksen esittäjän vastaus haltijan lausumaan	Tavanomaisesti kaksi kuukautta PRH:n määräyksen mukaan.
Haltijan seuraava vastaus	Tavanomaisesti kaksi kuukautta PRH:n määräyksen mukaan.
Päätöksestä valittaminen	60 päivää tiedoksisaannista markkinaoikeuteen asianomaisen muutoksenhakusäännön mukaisesti.

[HmL 20 §; hyödyllisyysmallimääräys 43; Patenttikäsikirja J.4; PRH:n ohje rekisteröinnin mitätöimisestä: <https://www.prh.fi/fi/aineettomatoikeudet/hyodyllisyysmallit/hakeminen/voimassaoloaika/reskisteroinninmitatoiminen.html.>]

Haltijan on esitettävä selvästi se rajattu vaatimusversio, jonka perusteella hän haluaa rekisteröinnin säilyvän. PRH ei välttämättä pelasta liian laajaa itsenäistä vaatimusta rakentamalla oma-aloitteisesti uuden yhdistelmän epäitsenäisistä vaatimuksista. Päätös voi säilyttää oikeuden, mitätöidä sen osittain tai kokonaan. Osittainen ratkaisu voi antaa muutoksenhakuoikeuden kummallekin osapuolelle.

Loukkauksen ja vahingonkorvauksen käsittely kuuluu markkinaoikeudelle lain mukaisessa riita-asiassa. Tämä ei tee tuomioistuimesta alkuperäisen HM-mitättömyysvaatimuksen viranomaista. MAO 698/2025 korostaa muodollisen mitättömyysmenettelyn merkitystä myös silloin, kun vastaaja vetoaa pätemättömyyteen loukkauseuissa. Lopullinen mitättömyys vaikuttaa loukkauseuraamuksiin. Korvausta voidaan lähtökohtaisesti vaatia viimeisten viiden vuoden loukkaustoimista HmL 37 §:n mukaisesti; tarkista kanneaika ja mahdolliset vireillä olevan pätevyysasian vaikutukset. [HmL 37 ja 41 §; [https://www.markkinaoikeus.fi/ratkaisut/ratkaisujen-arkisto/mao698-2025/.](https://www.markkinaoikeus.fi/ratkaisut/ratkaisujen-arkisto/mao698-2025/)]

HM asiakkaan suojasuunnitelmassa

Asiakkaan tilanne	Perusteltu johtopäätös
Tuotteen kaupallinen elinkaari on lyhyt ja Suomi päämarkkina	HM voi antaa nopeasti suhteellisen edullisen rekisteröidyn oikeuden. Arvioi pätevyysriski.
Keksinnön olennainen suoja on menetelmä	HM yksin on puutteellinen; patentin tarve pitää selvittää.
Suomi ja useita Euroopan maita ovat markkinat	Ensihakemus voi olla HM, mutta ulkomainen patenttireitti ja 12 kuukauden etuoikeus on suunniteltava alusta.
Tulevat markkinat ovat myös Euroopan ulkopuolella	PCT voi säilyttää vaihtoehtoja; selvitä kustannukset ja valtiot, joissa HM on ylipäättään saatavissa.
Patenttihakemus on vireillä mutta nopeaa kansallista oikeutta tarvitaan	Muuntaminen voi antaa HM:n alkuperäisestä päivästä patenttihakemuksen jatkamisen rinnalle.
Vastapuoli on saanut nopeasti rekisteröidyn HM:n	Rekisterimerkintä ei osoita tutkittua uutuutta. Selvitä PRH:n mitättömyysmenettely ja loukkauseu riskit rinnakkain.

Vuoden 2025 patenttiosan tehtävässä halpa suomalainen ensihakemus ja Euroopan myöhempi suoja piti sovittaa asiakkaan markkinoihin. HM oli mahdollinen ensihakemus, kun tuotteen ja valmistuksen riittävä kuvaus säilytti myöhemmän patentin etuoikeusmahdollisuuden. Jos tarvittavat ulkomaat olivat vain Euroopassa, PCT ei ollut automaattisesti paras vastaus. Hyvä neuvonta yhdistää teknisen kohteen, markkinat, määrääjat, julkistamisen ja budjetin.

Lisäsuojatodistus lääkkeelle ja kasvinsuojeluaineelle

Paikalliset lähteet ovat [lääkkeiden SPC-asetus 469/2009](#), [kasvinsuojeluaineiden SPC-asetus 1610/96](#), [lastenlääkeasetus 1901/2006](#), [valmistuspoikkeusta koskeva asetus 2019/933](#), PatL 70 a–70 e § ja [patenttiasetuksen 669/1980 52 d–52 p §](#). [Patenttikäsikirjan I.1–I.8](#) antaa PRH-menettelyn. Vuoden 2026 hinnat tarkistetaan [PRH:n SPC-hinnastosta](#). EU-tuomioistuimen jäljempänä yksilöidyt ratkaisut ovat välttämättömiä erityisesti yhdistelmätuotteissa ja uuden käyttötarkoituksen tilanteissa.

Tuote, peruspatentti ja neljä myöntämisedellytystä

SPC eli supplementary protection certificate korvaa osan myyntiluvan hankkimiseen kuluneesta suoja-ajasta. Se tulee voimaan peruspatentin tavanomaisen laillisen suoja-ajan päättyessä. Se ei ole yleinen lisäaika kaikille patenteille. Tuotteena tarkastellaan lääkkeen vaikuttavaa ainetta tai vaikuttavien aineiden yhdistelmää, ei kauppanimeä, pakkausta, annostelulaitetta tai kaikkia valmisteen ainesosia. Peruspatentti voi lain edellytyksin suojata tuotetta, sen valmistusmenetelmää tai käyttötarkoitusta. [469/2009, 1–2 ja 13 artikla.]

Hakija on peruspatentin haltija tai hänen oikeudenomistajansa. Suomessa haetaan PRH:lta Suomessa vaikuttavan peruspatentin ja relevantin myyntiluvan perusteella. Peruspatentin valinta tehdään hakemuksessa; hakemusta ei myöhemmin muuteta koskemaan toista peruspatenttia tai toista tuotetta. Sama aktiivinen aine uudessa kauppanimessä ei tällä perusteella ole uusi tuote. [469/2009, 6 ja 9 artikla; PatL 70 b §; PatA 52 i §.]

Edellytys hakemuspäivänä	Tarkistettava seikka
3(a): tuotetta suojaa voimassa oleva peruspatentti	Patentti vaikuttaa kyseisessä valtiossa ja tuote on oikeuskäytännössä tarkoitettulla tavalla patentin suojaama. Pelkkä loukkausalan sisään mahtuminen ei aina riitä.
3(b): voimassa oleva myyntilupa	Tuote on hyväksytty markkinoitavaksi kyseisessä valtiossa asetuksen tarkoittamana lääkkeenä.
3(c): tuotteelle ei ole jo myönnetty SPC:tä	Selvitä aikaisemman todistuksen tuote, hakija ja patentti sekä yhdistelmätuotteiden ajantasainen oikeuskäytäntö.
3(d): lupa on tuotteen ensimmäinen myyntilupa	Uusi käyttötarkoitus tai vanhan luvan peruuttaminen ei automaattisesti tee myöhemmästä luvasta ensimmäistä.

Kaikki neljä ehtoa on tutkittava. Patenttiasetuksen 52 j §:n mukaan PRH ei hakemuskäsittelyssä tutki 3(d)-edellytyksen täyttymistä. Tämä menettelysääntö ei poista aineellista ensimmäisen luvan vaatimusta eikä estä myöhempää mitättömyyttä. Hakijan ja asiamiehen on siis itse selvitettävä aikaisemmat luvat.

Todistuksen suoja rajoittuu peruspatentin suoja-alan puitteissa myyntiluvan kattamaan tuotteeseen ja asetuksen tarkoittamiin hyväksytyihin käyttötarkoituksiin. Se ei jatka peruspatentin koko suoja-alaa kaikkien muiden aineiden tai laitteiden osalta. SPC ei myöskään anna myyntilupaa eikä vapauta toisten patenteista. [469/2009, 4–5 artikla.]

Hakemuksen kuuden kuukauden aika ja pediatriinen kahden vuoden raja

Tapahtumajärjestys	SPC-hakemuksen määräaika
Peruspatentti on jo myönnetty, kun relevantti myyntilupa saadaan	Kuusi kuukautta luvan myöntämisestä asetuksen 7(1) artiklan mukaan.
Relevantti myyntilupa on jo saatu, kun peruspatentti myönnetään	Kuusi kuukautta patentin myöntämisestä, 7(2) artikla.
Ensimmäinen EU/ETA-lupa on saatu eri maassa	Selvitä sen vaikutus keston. Suomen hakemuksen lupaedellytys ja hakukello eivät yleisesti ole sama kuin ensimmäisen ulkomaisen luvan päivä.
Pediatriinen jatko haetaan SPC-hakemuksen mukana	Jatkoaineisto voidaan toimittaa yhteydessä asetuksen 7(3) artiklan mukaan.
SPC-hakemus on edelleen vireillä	Jatkoa voidaan hakea vireillä olevaan hakemukseen sovellettavin edellytyksin.
SPC on jo myönnetty	Jatkohakemus viimeistään kaksi vuotta ennen todistuksen voimassaoloajan päättymistä, 7(4) artikla.

Vanha siirtymäkauden kuuden kuukauden raja ennen SPC:n päättymistä ei ole vuoden 2026 tavallinen pediatriinen hakuaika. Laskelmassa on erotettava lupahetki, patentin myöntämispäivä, hakemuspäivä ja todistuksen päättymispäivä.

Myöhempi tapahtuma määrää hakurajan. Relevantti Suomen myyntilupa myönnetään 1.10.2025, peruspatentti 15.1.2026. SPC-hakemuksen nimellinen viimeinen päivä on 15.7.2026. Päivä 1.4.2026 olisi väärä, koska patentti myönnettiin vasta luvan jälkeen. Vuoden 2019 patenttiosan kysymys 6 käytti vastaavaa tapahtumajärjestystä.

Hakemus tehdään vuonna 2026 kirjallisesti suomeksi tai ruotsiksi. Hakemukseen liitetään asetuksen vaatimat hakija-, patentti-, tuote- ja lupatiedot sekä muu todistusaineisto. Hakemusmaksu on 600 €. Ulkomaisella, Suomessa kotipaikkaa vailla olevalla hakijalla ja haltijalla on oltava ETA-alueella asuva asiamies PatA 52 p §:n mukaisesti. Hakemus ja sen asiakirjat ovat julkisia PatA 52 g §:n mukaisesti. Muunkielinen liite voi olla mukana, mutta PRH voi vaatia käännöksen suomeksi tai ruotsiksi; englanninkielinen liite ja englanninkielinen varsinainen hakemus ovat eri asiat. Pelkkä ilmoitus aikomuksesta hakea SPC:tä ei vastaa vaadittua hakemusta. [469/2009, 8 artikla; PatA 52 e–52 h ja 52 p §; Patenttikäsikirja I.5.]

Suoja-ajan laskeminen

Tavallinen laskenta on: peruspatentin tekemispäivän ja tuotteen ensimmäisen relevantin EU/ETA-myyntiluvan välisestä ajasta vähennetään viisi vuotta. Enimmäisaika on viisi vuotta. Käytetään tekemispäivää, ei etuoikeuspäivää. Ensimmäiseen lupaan liittyvät ETA-erityistilanteet ja luvan oikeusvaikutus tarkistetaan tapauskohtaisesti. [469/2009, 13 artikla; Patenttikäsikirja I.4.]

Aika tekemispäivästä ensimmäiseen relevanttiin lupaan	Tavallinen SPC-aika
8 vuotta	3 vuotta

Aika tekemispäivästä ensimmäiseen relevanttiin lupaan	Tavallinen SPC-aika
10 vuotta	5 vuotta
11 vuotta	5 vuotta enimmäisrajan vuoksi
5 vuotta	Nolla-aika; mahdollinen pediatriinen merkitys arvioidaan erikseen.
4 vuotta ja 9 kuukautta	Negatiivinen laskennallinen aika –3 kuukautta; pediatriasta laskelmaa varten sitä ei pyöristetä nollaan.

Täysi päivämääräesimerkki. Peruspatentin tekemispäivä on 10.10.2006 ja ensimmäinen relevantti lupa 10.10.2014. Erotus on kahdeksan vuotta, josta vähennetään viisi: SPC kestää kolme vuotta. Patentin laillisen 20 vuoden suoja-ajan viimeinen päivä on 10.10.2026. SPC alkaa 11.10.2026 ja päättyy 10.10.2029. Jos kaikki pediatrian jatkoon ehdot täyttyvät ja jatko haetaan ajoissa, päättymispäivä siirtyy kuudella kuukaudella. [PRH:n lisäsuojatodistusohje; 469/2009, 13 artikla.]

Keskitetyn EU-myyntiluvan päivää koskevassa laskennassa ratkaisu C-471/14 Seattle Genetics käyttää päätöksen tiedoksiantopäivää. Päätöksen allekirjoituspäivää ei siksi pidä automaattisesti käyttää kesto-laskelmassa. C-492/16 Incyte käsittelee virheellisesti lasketun keston korjaamista todistuksen ollessa edelleen voimassa. [<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:62014CJ0471>; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:62016CJ0492>.]

C-125/10 Merck Sharp & Dohme sallii pediatriseen kannustimeen liittyvän nolla- tai negatiivisen SPC-ajan huomioon ottamisen. Esimerkiksi –3 kuukauden laskennallinen SPC ja kuuden kuukauden jatko tuottavat kolme kuukautta todellista lisäsuojaa. Väärä laskenta olisi ensin vaihtaa –3 kuukautta nollassa ja antaa tämän päälle täydet kuusi kuukautta. [<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:62010CJ0125>.]

Pediatriinen kuuden kuukauden jatko ei tule vain sillä perusteella, että lääkettä tutkittiin lapsilla. Tarkista hyväksytyn PIP-ohjelman täyttäminen, vaadittu vaatimustenmukaisuuslausuma, lupa-aineisto ja jäsenvaltioita koskevat edellytykset sekä lastenlääkeasetuksen 36 artiklan poikkeukset. Jatkoa saa vain kerran. Tavallinen SPC:n enimmäisaika viisi vuotta voi siten kasvaa viiteen vuoteen ja kuuteen kuukauteen, mutta tämä ei tarkoita kaikille peruspatenteille automaattista 25,5 vuoden suojaa. Harvinaislääkkeitä ja muiden kannustimien yhteensovittamista koskevat rajoitukset tarkistetaan erityisesti 36(4)–(5) artiklasta. Kasvinsuojeluaineeseen tätä lastenlääkejatkoa ei sovelleta. [1901/2006, 36–37 artikla; 469/2009, 7–8 ja 13(3) artikla.]

Vuoden 2026 maksut, eräpäivät ja laiminlyönti

SPC-toimi	Vuoden 2026 maksu
SPC-hakemus	600 €
Pediatrian jatkoon hakemus	600 €
Ensimmäinen alkava SPC-maksuvuosi	1 060 €
Toinen alkava maksuvuosi	1 160 €

SPC-toimi	Vuoden 2026 maksu
Kolmas alkava maksuvuosi	1 260 €
Neljäs alkava maksuvuosi	1 360 €
Viides alkava maksuvuosi	1 460 €
Kuudes alkava maksuvuosi	1 560 €
Valmistuspoikkeusilmoituksen julkaiseminen	100 €
Sillensä jääneen hakemuksen uudelleenkäsittely, ensimmäinen kerta	110 €
Uudelleenkäsittely, myöhemmät kerrat	190 €
PatL 71 a §:n ratkaisumaksu	550 €
Rekisterimerkintä, esimerkiksi luovutus	100 €

Vuosimaksu maksetaan jokaiselta peruspatentin voimassaoloajan jälkeen alkavalta maksuvuodelta; myös osittainen viimeinen vuosi on alkava maksuvuosi. Pediatrinen kuuden kuukauden jatko voi siksi aiheuttaa seuraavan vuosimaksun. SPC:n maksuvuodet seuraavat peruspatentin tekemispäivään perustuvaa vuosijärjestystä. Vuosimaksu eräännyy asianomaisen tekemispäivän vuosipäivän sisältävän kuukauden viimeisenä päivänä. Sen voi maksaa aikaisintaan kuusi kuukautta ennen eräpäivää. Myöhäinen maksu on mahdollista kuuden kuukauden kuluessa eräpäivästä 20 % korotuksella. [PatA 52 o §; PatL 41 § 1 ja 3 mom.; PRH:n 2026 maksusäännöt.]

Ensimmäinen vuosimaksu käytännössä. Edellisen esimerkin patentti päättyy 10.10.2026 ja SPC alkaa 11.10.2026. Ensimmäisen SPC-vuosimaksun nimellinen eräpäivä on 31.10.2026, joka on lauantai. Maksuaika voi määräaikalain 150/1930 5 §:n päättymispäiväsäännön nojalla ulottua maanantaihin 2.11.2026; eräpäivän lakisääteinen kuukausiperuste säilyy silti 31.10.2026:ssa. Maksu on 1 060 €. Myöhässä maksettaessa määrä on 1 272 € ja nimellinen kuuden kuukauden takaraja 30.4.2027. Kuuden kuukauden aikaa ei lasketa uudelleen siirtyneestä 2.11.2026 maksupäivästä. Seuraavan maksuvuoden nimellinen eräpäivä on seuraavan lokakuun viimeinen päivä. [<https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/1930/150>; KHO 1996-A-41, kuukausiperusteisen eräpäivän ja lisääjän erottaminen.] SPC-hakemuksen keskeneräisyys ei anna yleistä lupaa unohtaa jo alkaneen maksuvuoden maksuvelvollisuutta.

Käsikirjan vanha maksutieto korjataan. Patenttikäsikirjan I.4:n kuvaus, jossa SPC-vuosimaksu rinnastetaan peruspatentin 20. vuoden maksuun, ei anna vuoden 2026 oikeita euromääriä. Käytä yllä olevaa ajantasaista porrastettua SPC-hinnastoa. Älä myöskään käytä vuoden 2025 1 020 € tasaista vuosimaksua vuoden 2026 maksuna.

Jos SPC-hakemus jää sillensä puutepäätökseen vastaamatta jättämisen vuoksi, PatA 52 k § soveltaa PatL 15–16 §:ää. Uudelleenkäsittelyyn tarvitaan puuttuva vastaus tai toimi ja maksu neljän kuukauden kuluessa vastausajan päättymisestä. Ensimmäinen maksu on 110 €, myöhemmät 190 €. Tämä eroaa HM:n kahdesta kuukaudesta ja vain yhdestä uudelleenkäsittelystä. Varsinaisen kuuden kuukauden SPC-hakemusajan menettämistä ei korjata pelkällä puutepäätöksen uudelleenkäsittelyllä.

Menetetyn oikeuden palauttamisen mahdollisuus tarkistetaan EU-asetuksen 19 artiklan menettelyviittauksista ja PatL 71 a §:stä asianomaisen toimen osalta. Kun tämä palauttamismenettely

soveltuu, tarvitaan lain edellyttämä huolellisuus, pyyntö ja puuttuva toimi kahden kuukauden kuluessa esteen lakkaamisesta sekä yhden vuoden ulkorajan sisällä; maksu on 550 €. Älä esitä palauttamista automaattisena lisäaikana kaikkiin SPC:n aineellisiin edellytyksiin.

SPC päättyy muun muassa ajan päättyessä, haltijan luopuessa siitä, vuosimaksun jäädessä maksamatta tai luvan lakatessa asetuksen edellytyksin. Mitättömyys on eri asia: todistus on voitu myöntää vastoin edellytyksiä tai peruspatentti ei enää tue sitä. SPC ei herätä maksujen vuoksi ennenaikaisesti päättynyttä peruspatenttia uudelleen. [469/2009, 14–15 artikla.]

SPC:tä vastaan ei ole kansallisen patentin kaltaista yhdeksän kuukauden väitemenettelyä. Vireillä olevaan hakemukseen voi toimittaa huomautuksia. Kansalliseen peruspatenttiin liittyvän SPC:n aineellinen mitättömyys ratkaistaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa, Suomessa markkinaoikeudessa, eikä HM:n alkuperäisellä PRH-mitättömyysvaatimuksella. Eurooppapatenttiin liittyvässä SPC-riidassa tarkista myös UPC:n toimivalta ja mahdollinen opt-out. PRH:n hakemuspäätöksen muutoksenhaku on erillinen menettely. PRH → MAO -valituksen 60 päivää tiedoksisaannista ja MAO:n valitusasian ratkaisu → KHO erotetaan: jälkimmäisen aika on 30 päivää tiedoksisaannista ja valituslupa tarvitaan. MAO:n SPC-riidan ratkaisu → KKO käyttää sen sijaan 60 päivän aikaa antamisesta ja valituslupaa. [Laki 100/2013, 7 luvun 2 ja 4 §; OK 30 luvun 5 §.] Tavallisen MAO-asian vuoden 2026 maksu on yritykselle 2 440 € ja yksityishenkilölle 610 €, ja sama maksuperuste seuraa MAO-asiasta KKO:een tai KHO:een. Tämä on viranomaismaksu; asianajokulut ja vastapuolen kuluriski ovat erillisiä. [Tuomioistuinmaksulaki 1455/2015, 2 §; MAO:n kuluohje: <https://www.markkinaoikeus.fi/asiointi-markkinaoikeudessa/oikeudenkaynnin-kulut/>.] [469/2009, 15 ja 18 artikla; PatL 70 d §; UPC-sopimus 3(c), 32 ja 83 artikla.]

SPC-oikeuskäytännön ratkaisutaulukko

Ratkaisu	Käytännön sääntö ja koetilanne
C-121/17 Teva, 25.7.2018	Tuotteen on kuuluttava välttämättä patentin keksintöön ja oltava ammattimiehelle erityisesti tunnistettavissa patentin aineistosta sen tekemis- tai etuoikeuspäivänä.
C-650/17 Royalty Pharma, 30.4.2020	Myöhempi itsenäinen kehitystyö ei tule SPC-kelpoiseksi vain vanhan laajan toiminnallisen vaatimuksen perusteella.
C-673/18 Santen, 9.7.2020	Tunnetun vaikuttavan aineen uusi terapeuttinen käyttö ei muuta myöhempää lupaa tuotteen ensimmäiseksi luvaksi.
C-181/24 Genmab, määräys 16.7.2024	Samantyyppisen tuotteen aikaisemman myyntiluvan peruuttaminen ei nollaa ensimmäisen luvan historiaa.
Yhdistetyt C-119/22 ja C-149/22 Teva, 19.12.2024	A:n aikaisempi SPC ei yksin estä A+B-yhdistelmän SPC:tä 3(c):n nojalla. Silti 3(a):n aineellinen keksintövaatimus on täytyttävä; pelkkä yhdistelmän nimeäminen vaatimuksessa ei riitä.
C-482/07 AHP, 3.9.2009	Useiden eri patentinhaltijoiden patentit ja todistukset arvioidaan erikseen; yhden tuotteen sääntöä ei pidä muuttaa kaikille haltijoille yhteiseksi automaattiseksi kielloksi.
C-527/17 Boston Scientific, 25.10.2018	Lääkinnällisen laitteen hyväksyntä ei sellaisenaan ole lääkkeen SPC-asetuksen edellyttämä myyntilupa.
C-471/14 Seattle Genetics, 6.10.2015	Keskitetyn luvan tiedoksiantopäivä määrää relevantin lupapäivän kestelaskelmassa.

Ratkaisu	Käytännön sääntö ja koetilanne
C-125/10 Merck Sharp & Dohme, 8.12.2011	Negatiivista laskennallista aikaa ei pyöristetä ennen pediatriksen jatkon lisäämistä.
C-210/13 GlaxoSmithKline, 14.11.2013	Apuaine ilman omaa terapeutista vaikutusta ei automaattisesti ole uusi vaikuttava aine tai yhdistelmätuote.

Taulukon suorat ratkaisulähteet ovat [C-121/17](#), [C-650/17](#), [C-673/18](#), [C-181/24](#), [C-119/22](#) ja [C-149/22](#), [C-482/07](#), [C-527/17](#) ja [C-210/13](#). Käytä jokaisessa tapauksessa sen oman tosiseikaston kannalta relevanttia sääntöä; nimeltä muistettu tapaus ei korvaa 3 artiklan kaikkien edellytysten arviointia.

Yhdistelmäskenaario. Patentti kuvaa aktiivisen aineen A ja sen yhdistelmän ennestään tunnetun B:n kanssa. A:lle on jo SPC. Vanha kaavamainen päätelmä "A:n SPC estää aina A+B:n SPC:n" ei vastaa vuoden 2024 Teva-ratkaisua. Vastakkainenaan päätelmä "A+B mainitaan vaatimuksessa, joten SPC myönnetään varmasti" ei ole oikea. Selvitä, kuuluuko yhdistelmä patentin keksintöön vaaditulla tavalla, ovatko aineet tunnistettavissa ja täyttyvätkö lupa-, aikaisempi todistus- ja ensimmäinen lupa -ehdot.

Vireillä olevat vuoden 2026 asiat. C-456/24 Halozyme koskee muun muassa myyntiluvassa apuaineeksi nimetyn aineen mahdollista vaikuttavan aineen luonnetta. Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus annettiin 23.4.2026; se ei ole tuomio. C-371/26 Janssen Biotech koskee valmistuspoikkeuksen tulkintaa ja on vuoden 2026 ennakkoratkaisupyyntö. Näiden vireilläolo ei muuta yllä olevaa oikeuskäytäntöä lopulliseksi uudeksi säännöksi. Tarkistustilanne 5.10.2026. [InfoCuria, C-456/24: <https://infocuria.curia.europa.eu/tabs/affair?lang=en&searchTerm=C-456%2F24>; C-371/26: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:62026CN0371>.]

Kasvinsuojeluaineen SPC:n erityispiirteet

Kasvinsuojeluaineen todistus perustuu asetukseen 1610/96. Hakijan, voimassa olevan peruspatentin, hyväksynnän, ensimmäisen luvan ja aikaisempien todistusten kysymykset selvitetään tämän asetuksen omista säännöksistä. Hakemusajan kuusi kuukautta ja tavallisen keston viiden vuoden vähennys sekä viiden vuoden katto vastaavat perusrakenteeltaan lääke-SPC:tä. Lastenlääkejatkoa ei ole.

Kasvinsuojeluaineen suoja-aineen eli safenerin asema voi poiketa lääkevalmisteen pelkistä apuaineesta. C-11/13 Bayer CropScience käsittelee aineen omaa kasveihin kohdistuvaa toimintaa ja aktiivisen aineen käsitettä. C-229/09 Hogan Lovells käsittelee väliaikaisen luvan merkitystä. Luvan laji ja asetuksen 13(3) artiklan edellytykset on tarkistettava; kaikki väliaikaiset tai poikkeukselliset luvat eivät ole keskenään samanarvoisia. [1610/96, 1, 3, 7 ja 13 artikla; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:62013CJ0011>; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:62009CJ0229>.]

Lääke-SPC:n valmistuspoikkeus eli manufacturing waiver

Poikkeus sallii asetuksen tarkoin edellytyksin valmistamista SPC:n aikana vientiin EU:n ulkopuolelle sekä EU-markkinoille tarkoitettua valmistamista ja varastointia viimeisen kuuden kuukauden aikana. Poikkeus ei salli EU-myyntiä ennen SPC:n päättymistä. Se ei poista peruspatenttia, muita patentteja, myyntilupavaatimuksia eikä vientimaan oikeuksia. [469/2009, 5 artikla, sellaisena kuin sitä muutettiin asetuksella 2019/933.]

Toiminta	Poikkeuksen käytännön ehto
Valmistus EU:n ulkopuolelle vientiä varten	Sallittavissa SPC:n aikana asetuksen ehtojen täyttyessä; ei sama kuuden kuukauden aloitusraja kuin EU-varastoinnissa.

Toiminta	Poikkeuksen käytännön ehto
Varastointi myöhempää EU-lanseerausta varten	Aikaisintaan viimeiset kuusi kuukautta ennen SPC:n päättymistä.
EU-myynti ennen SPC:n päättymistä	Poikkeus ei salli tätä.
Ilmoitus viranomaiselle ja SPC-haltijalle	Vähintään kolme kuukautta ennen valmistusta tai sitä aikaisempaa ensimmäistä poikkeuksen piiriin kuuluvaa siihen liittyvää tekoa, sen mukaan kumpi tapahtuu ensin.
Suomen viranomaisen ilmoituksen julkaisu	PRH:lle asianmukainen lomake ja 100 € julkaisumaksu.

Ilmoitus ei ole pelkkä yleinen aikomuskirje. Asetus yksilöi valmistajan, tarkoituksen, jäsenvaltion, SPC:n ja vientiin liittyviä tietoja. Tarvittavat muutokset ilmoitetaan. Vientiä varten vaaditaan asetuksen mukainen merkintä, ja valmistajan on tiedotettava sopimusketjulle poikkeuksen rajoista. PRH:lle lähettäminen ei korvaa haltijalle lähettämistä. Kolmen kuukauden kello voi alkaa ennen varsinaista valmistuksen aloituspäivää, jos asiaan liittyvä aikaisempi toimi tehdään ensin. Vuoden 2026 tilanteessa poikkeuksen alkuperäiset siirtymäaika-ajat ovat jo kuluneet, mutta yksittäisen todistuksen ja toiminnan ehdot tarkistetaan edelleen. [2019/933; 469/2009, 5(2)–(11) artikla ja liite I a; PRH:n lisäsuojatodistusohje.]

Koeskenaariorio. Geneerinen valmistaja haluaa myydä lääkettä Suomessa kuusi kuukautta ennen SPC:n loppua. Valmistuspoikkeus voi sallia valmistamisen ja varastoinnin säädettynä viimeisenä kuutena kuukautena, mutta myyntiä sillä ei aikaisteta. Jos valmistus alkaa 1.7.2026 ja aikaisempi siihen liittyvä teko 1.6.2026, ilmoitusaika arvioidaan lähtökohtaisesti jälkimmäisen aikaisemman tapahtuman perusteella. Tarkista ilmoitusten sisältö, vastaanottajat, julkaisu ja muut oikeudet.

Omistuksen, keksintölakien, hyödyllisyysmallin ja SPC:n ansakysymykset

Alla olevat väitteet on muotoiltu vanhojen kokeiden toistuvan logiikan mukaan. Ne ovat harjoituksia, eivät sanatarkkoja kopioita tehtävistä. Vastauksen avain on oikean oikeusjärjestelmän, tapahtuman ja määräajan valinta. Täsmälliset lähteet ja poikkeukset ovat saman aihekokonaisuuden kohdalla edellä.

Omistus ja työntekijäkeksinnöt

Väite tai tilanne	Ratkaisu ja perustelu
1. Yritys on merkitty hakijaksi, joten se varmasti omistaa keksinnön.	Väärin. Hakijamerkintä ei korvaa aineellista oikeusketjua. PatL 1 ja 8 §.
2. Tutkimuksen rahoittaja on aina yhteiskeksijä.	Väärin. Arvioi luova osuus tekniseen ratkaisuun; rahoitus ja omistussopimus ovat eri asioita.
3. PRH vaatii jokaiseen työsuuhdekeksintöön saman erillisen siirtokirjan.	Väärin. Muodollinen oikeusselvitys voi täytyä asianmukaisella ilmoituksella. Aineellinen siirto peruste silti tarvitaan. Patenttikäsikirja C.3.
4. Kotona tehty keksintö kuuluu aina työntekijälle.	Väärin. Olennainen työnantajan kokemusten käyttö, toimiala tai erityistehtävä voi antaa työnantajalle oikeuksia. TykL 4 §.

Väite tai tilanne	Ratkaisu ja perustelu
5. IT-työnantaja saa itsenäisen, sen toimialaan liittymättömän golfkeksinnön.	Ei annetuilla tiedoilla. Tarkista tehtävä, kokemusten käyttö, toimiala ja sopimus. TykL 4 §.
6. Työntekijä voi hakea omaa FI-patenttia vasta neljän kuukauden kuluttua.	Ei aina. Erillinen kirjallinen hakemisaikomusiilmoitus voi avata kuukauden poikkeuksen; neljän kuukauden oikeudenottoaika säilyy. TykL 6 §.
7. Liikesalaisuutena pidetystä patentointikelpoisesta keksinnöstä ei makseta korvausta.	Väärin. Suojamuodon valinta ei poista TykL 7 §:n kohtuullista korvausta.
8. Työntekijä luopui työsopimuksessa ennakolta kaikesta keksintökorvauksesta.	Ehto ei poista pakottavaa oikeutta kohtuulliseen korvaukseen. TykL 2 ja 7 §.
9. Kolme kuukautta työsuhteen päättymisestä haettu patentti varmasti syntyi työsuhteessa.	Kumottava oletama, ei varmuus. Keksijä voi esittää todennäköisiä syitä myöhemmästä syntymisestä. TykL 8 §.
10. Oikeudenotosta on yli kymmenen vuotta, mutta patentti myönnettiin kolme kuukautta sitten.	Korvauskanne voi edelleen olla mahdollinen vuoden myöntämisperusteisessa ajassa. TykL 7 § 3 mom.

Korkeakoulu ja salainen keksintö

Väite tai tilanne	Ratkaisu ja perustelu
11. Kaikki ulkopuolisesti rahoitettu korkeakoulututkimus on sopimustutkimusta.	Väärin. Pelkät julkaisemiseen liittyvät rahoitusehdot voivat täyttää avoimen tutkimuksen määritelmän. KkL 3 §.
12. Korkeakoulu ohitti kahden kuukauden vastauksen mutta ottaa oikeudet viidennessä kuukaudessa.	Lain mukainen ottamisoikeus menetettiin vastauksen laiminlyönnillä. Kuuden kuukauden ulkoraja ei korjaa tätä. KkL 5–7 §.
13. Avoimen tutkimuksen keksijä ilmoittaa viidessä kuukaudessa itsehyödyntämisestä mutta ei julkaise.	Ilmoitus voi riittää estämään toissijaisen oikeudenoton. Julkaiseminen TAI ilmoitus on ratkaiseva. KkL 6 §.
14. Sopimustutkimuksen keksijä käyttää työntekijälain kuukauden FI-hakupoikkeusta.	Väärä laki. Ennen kuutta kuukautta tarvitaan korkeakoulun lupa tai kirjallinen oikeuksista luopuminen. KkL 11 §.
15. Ilmeinen puolustuskeksintö kannattaa lähettää suoraan PCT-hakemuksena IB:lle.	Ei erityislain tarkoittamassa tapauksessa. Hakemus Suomen patenttiviranomaiselle ja salassapitorajat tarkastettaviksi. Laki 551/1967, 2–3 §.

Hyödyllisyysmalli

Väite tai tilanne	Ratkaisu ja perustelu
16. Kemiallista seosta ei voi suojata HM:llä, koska sillä ei ole mekaanista rakennetta.	Väärin. Tekninen tuote voi soveltua. HmL 1 §; Patenttikäsikirja J.2.1.
17. Valmistusmenetelmän kuvaaminen HM-selityksessä on kielletty.	Väärin. Kuvaaminen voi olla tarpeen ja tukea myöhemmän patentin etuoikeutta; menetelmävaatimus on eri asia.
18. Yli vuoden vanhaa vireillä olevaa patenttihakemusta ei voi muuntaa.	Väärin. Tarkista vireilläolo, alkuperäinen keksintö ja alle kymmenen vuotta; etuoikeusvuosi ei ratkaise muuntamista. HmL 8 §.
19. Muuntaminen lopettaa alkuperäisen patenttihakemuksen.	Väärin. Patenttia voidaan jatkaa rinnalla. HmL 8 §.
20. Lykkäyspyyntö puolentoista kuukauden kohdalla palauttaa viikon kohdalla julkistuneen hakemuksen salaiseksi.	Ei. Pyyntö kannattaa tehdä jo hakemuksessa; jo tapahtunutta julkistamista ei peruuteta. HmL 18 §.
21. HM:n tutkimusraportti takaa pätevyyden.	Väärin. Rekisteröinti ja tutkimus eivät poista myöhemmän mitättömyyden riskiä. Patenttikäsikirja J.4.
22. HM:n sillensä jäämisen voi korjata neljässä kuukaudessa kuten patentin.	Väärin. HM:ssä kaksi kuukautta alkuperäisestä vastausrajasta, 110 €, vain kerran. HmL 13 §.
23. HM:n mitättömyysvaatimuksen takaraja on yhdeksän kuukautta.	Väärin. PRH-vaatimus voidaan tehdä myöhemminkin rekisteröinnin jälkeen. HmL 19 §.
24. Haltija voi turvallisesti jättää ensimmäisen mitättömyysvastauksen antamatta.	Ei. Kolmen kuukauden vastaamatta jättäminen johtaa kokonaan mitättömyyteen. HmL 20 §.
25. PCT-HM:n käännöslisämaksun voi vuonna 2026 aina maksaa 33 kuukaudessa.	Väärin. Voimassa oleva HmL 45 d § edellyttää lisämaksua 31 kuukaudessa; kopio/käännös saa ehdollisen lisääjän.

Lisäsuojatodistus

Väite tai tilanne	Ratkaisu ja perustelu
26. SPC haetaan aina kuudessa kuukaudessa myyntiluvasta.	Ei, jos patentti myönnetään myöhemmin: kuusi kuukautta myöntämisestä. 469/2009, 7 artikla.
27. SPC-aika lasketaan peruspatentin etuoikeuspäivästä.	Väärin. Käytä tekemispäivää. 469/2009, 13 artikla.
28. Vanhan vaikuttavan aineen uusi syöpäkäyttö antaa varmasti uuden ensimmäisen luvan.	Väärin. Tuotteen aikaisempi lupa ei katoa käyttöaiheen vaihtuessa. C-673/18 Santen.
29. Vanhan myyntiluvan peruuttaminen tekee	Väärin. Historiallinen ensimmäinen lupa säilyy

Väite tai tilanne	Ratkaisu ja perustelu
uudesta luvasta ensimmäisen.	relevanttina. C-181/24 Genmab.
30. A:n SPC estää aina A+B:n SPC:n, vaikka yhdistelmä olisi patentin keksintö.	Väärin yleisväitteenä. Arvioi erikseen 3(a) ja 3(c) sekä kaikki muut ehdot. C-119/22 ja C-149/22.
31. SPC jatkaa koko patentin kaikkia oikeuksia viidellä vuodella.	Väärin. Tuote, hyväksytyt käyttötarkoitukset ja laskettu kesto rajaavat suojan. 4 ja 13 artikla.
32. Negatiivinen SPC-aika nollataan ja pediatriinen jatko antaa sitten täydet kuusi kuukautta.	Väärin. Esimerkiksi $-3 + 6 = 3$ kuukautta. C-125/10.
33. Myönnetyn SPC:n pediatriinen jatko haetaan vuonna 2026 kuusi kuukautta ennen loppua.	Väärin. Tavallinen raja on kaksi vuotta ennen loppua. 7(4) artikla.
34. Valmistuspoikkeus sallii myynnin EU:ssa viimeiset kuusi kuukautta.	Väärin. EU-varastointi ja valmistus voivat olla sallittuja, myynti alkaa vasta suojan päätyttyä. 5 artikla.
35. Valmistuspoikkeuksesta riittää ilmoitus PRH:lle ennen valmistuspäivää.	Väärin. Myös haltijalle; vähintään kolme kuukautta ennen ensimmäistä relevanttia tointa. 5 artikla.
36. Vuoden 2026 SPC-vuosimaksu on joka vuonna sama kuin patentin 20. vuoden maksu.	Väärin. SPC:llä on oma porrastettu 1 060–1 560 € hinnasto. PatA 52 o §; PRH 2026.

Miten näistä rakennetaan pisteitä tuottava vastaus

Aloita lopputuloksesta ja yhdistä siihen oikea sääntö. Nimeä sitten määräajan käynnistävä tapahtuma, laske nimellinen päivä, tarkista päättymispäivän mahdollinen siirtyminen ja kerro tarvittava toimi sekä maksu. Jos määräaika on jo menetetty, erottele tavallinen myöhäinen maksu, uudelleen käsittely, valitus ja huolellisuuden perustuva palauttaminen. Omistus, pätevyys ja loukkaus ratkaistaan erikseen oikealla viranomaisella.

Esimerkiksi "HM voidaan vielä pelastaa" ei ole riittävä neuvonta. Parempi vastaus on: "Hakemus jäi sillensä 10.4.2026 päättyneen vastausajan vuoksi. HmL 13 §:n mukainen uudelleen käsittely on mahdollinen 10.6.2026 mennessä, jos tämä on ensimmäinen kerta. Toimitetaan puuttuva vastaus ja maksetaan 110 €. Patenttihakemuksen neljän kuukauden sääntö ei sovellu." Tällainen vastaus näyttää sekä aineellisen ymmärryksen että asiakkaan seuraavan käytännön toimen.

Patentin loukkaus ja riidan määräajat

Tämä alaluku kokoaa patentin riitoihin liittyvät kellot, poikkeukset, tuomioistuimet ja maksut samaan Patentit-kokonaisuuteen. Vuonna 2026 sovelletaan edelleen patenttilakia 550/1967. Uusi 653/2026 tulee voimaan vasta 1.6.2027. Yleisessä Riidat ja oikeudenkäynti -luvussa selitetään kirjelmät, edustaminen, salassapito ja prosessi laajemmin. [PatL](#); [uuden lain voimaantulo](#).

Mitä loukkausasiassa vaaditaan

Vertaa voimassa olevan patentin vaatimuksia kilpailijan tuotteeseen tai menetelmään piirre kerrallaan. Tarkista Suomessa tehtävä hyödyntäminen, oikeus vaatia seuraamuksia ja patentin pätevyys. Pelkkä samannäköinen tuote tai rekisteriote ei vielä osoita loukkausta. Kielto, kohtuullinen korvaus hyödyntämisestä, muu vahinko ja rangaistus arvioidaan eri perusteilla.

Tahallisuus tai tuottamus perustaa 58 §:n 1 momentin korvausvastuun. Tuottamuksetonkin hyödyntäminen voi johtaa 2 momentin mukaiseen kohtuulliseksi katsottuun käyttökorvaukseen. Kielto ei yleisesti edellytä tahallisuutta. Rikostunnusmerkistöä ei tuoda kaikkien siviilivaatimusten lisäedellytykseksi. [PatL 57–59 §](#).

Korvaus, omistus ja turvaamisen kellot

Toimi	Aika ja alkukohta	Poikkeus tai myöhästymisen seuraus
Tavallinen loukkaukorvaus	Vain 5 viimeistä vuotta ennen kanteen vireillepanoa	Aikaisempi korvausoikeus menetetty; jatkuva loukkaus ei silti muutu sallituksi
Hakemusajan väliaikaisen suojan korvaus	Kanne 1 vuodessa väiteajan päättymisestä	Tällöin 5 vuoden raja ei sovellu PatL 60 §:n erityiseen korvaukseen
Väliaikainen suoja, väite tehty	Kanne 1 vuodessa patentin voimassa pitävästä lainvoimaisesta väiteratkaisusta	Poikkeus voi säilyttää hyvin vanhaa hakemusajan korvausta
Parempaan oikeuteen perustuva mitättömyys-/siirtokanne	1 vuosi tiedosta patentin myöntämisestä ja muista perusteista	Hyväuskoisen haltijan tapauksessa lisäksi enintään 3 vuotta myöntämisestä; ei yleinen teknisen mitättömyyden määräaika
OK 7 luvun turvaamistoimi ennen pääasiala	Pääasia vireille 1 kuukaudessa hyväksyvän päätöksen antamisesta	Sovintokeskustelu ei yksin pysäytä aikaa; laiminlyönti johtaa peruuttamiseen
PatL 57 b §:n väliaikainen keskeyttämismääräys välittäjälle	Kieltokanne 1 kuukaudessa määräyksen antamisesta	Määräys raukeaa, jollei kannetta nosteta ajassa
Todistelun turvaaminen, 344/2000	Pääasia 1 kuukaudessa lopullisesta hyväksyvästä turvaamispäätöksestä	Lain 7 § soveltaa OK 7:6:ta; väliaikainen ex parte -määräys erotetaan lopullisesta
Tarpeettoman turvaamistoimen korvauskanne	1 vuosi peruuttamisesta; valituksen ollessa kesken asian lopullinen ratkaisu huomioidaan	KKO:2025:88: peruuttamismääräys lainvoimainen ja täytäntöönpano peruutettu; pääasian vireilläolo ei lykkää

[PatL 52–53, 57 b, 58 ja 60 §](#); [OK 7:6 ja 7:12](#); [344/2000, 4 ja 7 §](#); [MAO:574/16, todistelun lopullinen päätös](#); [KKO:2025:88](#).

Väliaikainen suoja vaatii myöhemmän patentin myöntämisen. Ratkaisevaa on julkaistujen ja myönnettyjen vaatimusten yhteinen ala. Englanninkielisen hakemuksen vaatimusten FI/SV-käännös toimitetaan lain edellyttämällä tavalla. Hakemusajan teosta ei tuomita rangaistusta, ja korvaus määräytyy kohtuullisuussäännön mukaan. **Vuoden kanneaika on poikkeus vanhan korvauksen säilymiseen, ei kaikkien loukkauksanteiden yleinen takaraja.** [PatL 60 §](#).

Kiireellinen kieltö, näyttö ja vakuus

Turvaamistoimessa saata todennäköiseksi oikeus ja vaara sen heikentymisestä, yksilöi kiellettävä toiminta ja arvioi vastaajan haitta suhteessa suojan tarpeeseen. Vastapuolta yleensä kuullaan; tarkoituksen vaarantuessa väliaikainen määräys voidaan antaa kuulematta lain ehdoin.

Täytäntöönpano edellyttää yleensä hakijan vakuutta ulosottomiehelle. Vakuudesta vapauttaminen on poikkeus, ja tarpeeton turvaaminen voi synnyttää vahinkovastuun vilpittömästä mielestä huolimatta. [OK 7:3, 7:5, 7:7 ja 7:11](#); [ulosottokaari 8:2](#).

Todistelun turvaamisessa yksilöidään merkityksellinen aineisto ja hävittämisvaara. Takavarikko tai enintään sitä vastaava toimi ei ole yleinen oikeus tutkia kilpailijan kaikkea tuotekehitystä. Tee testiosto, säilytä näyte ja tallenna verkkolähteen aika, URL sekä Suomen kohdistuminen. Yleisöltä salattu aineisto ei automaattisesti jää vastapuolen ulottumattomiin. Todistelun turvaamisen oma yhden kuukauden pääasiavelvoite muistetaan silloinkin, kun näyte jo saatiin haltuun. [344/2000, 1–7 b §](#).

Foorumi ja muutoksenhaku

Päätös tai vaatimus	Reitti	Muutoksenhaun kello
PRH:n patentihakemus-/väitepäätös	PRH → MAO → KHO	PRH → MAO 60 päivää tiedoksisaannista; MAO → KHO 30 päivää tiedoksisaannista, valituslupa
FI-patentin loukkaus, mitättömyys tai parempi oikeus	MAO → KKO	60 päivää ratkaisun antamisesta/julistamisesta; valituslupahakemus ja valitus
PatL 66 §:n patenttirikokset	Helsingin käräjäoikeus → hovioikeus → KKO	Käräjäoikeusvaiheessa tyytymättömyys 7 päivää ja valitus 30 päivää antamisesta/julistamisesta; HO → KKO 60 päivää antamisesta, valituslupa
UPC:n lopullinen ratkaisu, myös Helsingin paikallisjaostossa	UPC → Luxemburgin UPC-muutoksenhakutuomioistuin	2 kuukautta tiedoksiannosta, ei kansallinen 60 päivän aika
UPCA 73:n erikseen luettelemat määräykset	UPC:n oma muutoksenhaku	15 kalenteripäivää tiedoksiannosta; muiden määräysten luvan saamiseen oma sääntö

KHO:n aika ei ole 60 päivää: PRH-päätöksen 60 päivän aika ja MAO:n hallinnollisen ratkaisun 30 päivän aika ovat eri kellot. MAO:n riita-asiassa ei tehdä käräjäoikeuden seitsemän päivän tyytymättömyysilmoitusta. UPC:n kahden kuukauden aika ei ole sama kuin 60 päivää. UPCA 73:n muista määräyksistä valitetaan pääasian mukana tai luvan jälkeen 15 päivässä lupapäätöksen tiedoksiannosta. [578/2013, 6 §](#); [100/2013, 7:2 ja 7:4](#); [OK 25:5, 25:12 ja 30:5](#); [PatL 65–66 §](#); [UPCA 73](#); [Patenttikäsikirja A.14](#).

Patentin rikosasiassa voidaan käsitellä laissa tarkoitettuja korvaus- ja korjaamisvaatimuksia, mutta UPC:n yksinomaaisesti käsiteltävää yksityisoikeudellista vaatimusta ei yhdistetä rikosasiaan. Tavallisen EP:n kansallinen/UPC-toimivalta ja opt-out tarkistetaan; UP:hen ei voi tehdä opt-outia. [PatL 66 §](#); [UPCA 83](#).

Viimeinen päivä ja myöhästymisen korjaus

Saapuminen ratkaisee, ei postileima tai lähetyispainike. Tapahtumapäivää ei lasketa päivissä määrättyyn aikaan; kuukaudessa käytetään vastaavaa kalenteripäivää ja tarvittaessa kuukauden viimeistä päivää. Pyhäpäivä- ja lauantaisiirrot tarkistetaan. [150/1930, 2–6 §](#).

Vuoden 2026 tärkeä sähköinen poikkeuspari: 14.4.2026 alkaen asiointilain 11 § sallii sähköisen asiakirjan saapumisen viimeisen määräpäivän aikana. **Haastehakemus** taas katsotaan OK 5:1.2:n 10.7.2026 voimaan tulleen erityissäännön mukaan seuraavana arkipäivänä saapuneeksi, jos se saapuu virka-ajan jälkeen. Tämä voi kaataa yhden kuukauden pääasiakanteen, vaikka sähköinen valitus olisi samalla kellonlyömällä ajoissa. [13/2003, 10–11 §](#); [687/2026](#).

Ennen MAO → KHO-ajan päättymistä uutta aikaa voidaan pyytää laillisen esteen tai hyväksyttävän syyn perusteella; pyyntö ei yksin jatka aikaa. Menetetyn hallintoajan palautusta haetaan KHO:lta: laillisen esteen jälkeen 30 päivässä, muun erittäin painavan syyn tapauksessa vuoden kuluessa alkuperäisen ajan lopusta; erityisen painava poikkeus mahdollistaa myöhemmän hakemuksen. MAO-riidan KKO-ajan palautuksessa OK 31:18 edellyttää 30 päivää esteen lakkaamisesta ja enintään vuotta. Patenttihakemuksen PatL 15/71 a §:n korjauskeinoja ei kopioida tuomioistuINVALITUKSEEN. [100/2013, 7:2](#); [808/2019, 114–116 §](#); [OK 31:17–18](#).

Ulkomaiset EP-osat ja vuoden 2025 BSH-ratkaisu

C-339/22 BSH Hausgeräte erottaa loukkauksen ja pätevyuden: vastaajan kotipaikan EU-jäsenvaltion tuomioistuin säilyttää 4(1) artiklaan perustuvan ulkomaisen patentin loukkauskanteen, vaikka pätevyys riitautetaan. Toisen jäsenvaltion patentin pätevyys kuuluu yksinomaisesti sen toimivaltaisille tuomioistuimille. Kolmannen valtion pätevyysväitteen voi tutkia liitännäisesti osapuolten välillä ilman ulkomaisen patentin mitätöintiä tai rekisterimuutosta. Tarkista Lugano, soveltuva kahdenvälinen sopimus ja aiemman vireilläolon vaikutus. Ratkaisu ei ole yleinen maailmanlaajuinen mitätöintivaltuus. [C-339/22, 25.2.2025, 35, 51 ja 61–76 kohta sekä tuomiolauselman](#).

Kansallisen patenttiriidan maksut vuonna 2026

Menettely	Maksu	Poikkeus
Yrityksen patenttivalitus tai -riita MAO:ssa	2 440 €	Maksuttomuus ja menettelylaji tarkistetaan
Yksityishenkilön oma MAO-asia	610 €	Osakeyhtiö ei ole yksityishenkilö
MAO-asian KKO/KHO-muutoksenhaku	Sama suuruus ja peruste kuin MAO:ssa	Yrityksen jatkovalitus ei automaattisesti maksa yleistä 610 euroa
Erillinen hakemuksesta vireille tuleva muu kuin markkinaoikeudellinen asia	310 €	Hakemusmaksuasetuksen menettely; yhteys pääasiaan tarkistetaan

400/2026 tuli voimaan 1.9.2026; aiemmin kyseisessä tuomioistuimessa vireillä olevaan asiaan sovelletaan siirtymäsääntöä. Maksun lisäksi tulevat oma asiamies, asiantuntijat, käännökset, mahdollinen vakuus ja vastapuolen korvattavat kulut. UPC:n vuonna 2026 muuttuneet kiinteät/arvoperusteiset maksut, alennukset ja poikkeukset löytyvät tämän saman Patentti-kokonaisuuden **yhtenäispatentti ja UPC** -maksutaulukosta; kansallista 2 440 euroa ei käytetä UPC-maksuna. [1455/2015, 2 ja 5–7 §](#); [400/2026](#); [1021/2024](#); [UPC:n nykyiset maksusäännöt](#).

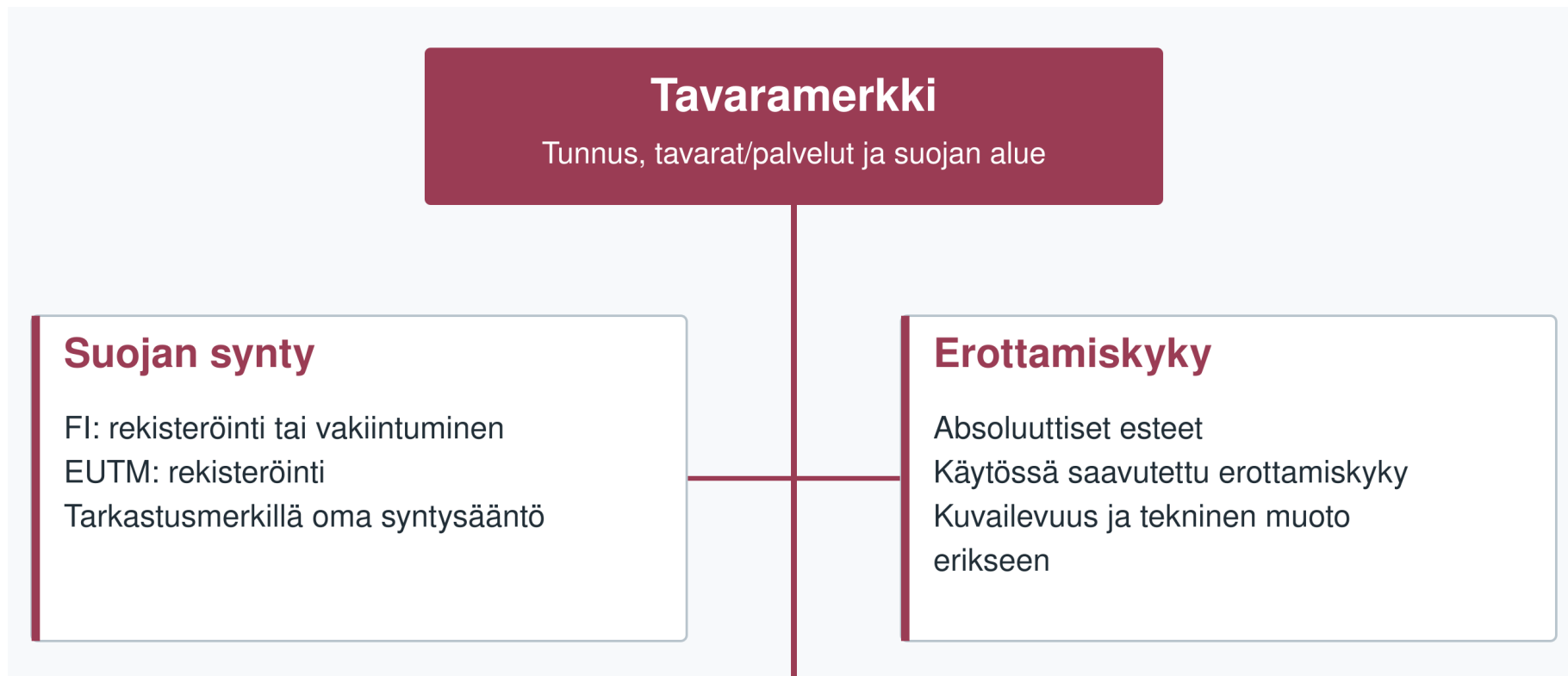
Kolme ratkaistua patenttiriidan ansaa

Vanha väliaikaisen suojan korvaus. Hakemus oli julkinen seitsemän vuotta sitten; patentin voimassa pitävä väiteratkaisu sai lainvoiman kahdeksan kuukautta sitten. Älä hylkää kaikkea korvausta viiden vuoden säännöllä: PatL 60 §:n vuoden sisällä nostettava kanne voi säilyttää hakemusajan korvauksen poikkeuksena. Tarkista yhteinen suoja-ala ja käännös. [PatL 60 §](#).

Oikea päivä, väärä kellonaika. Lopullinen turvaamispäätös annetaan 6.10.2026. Pääasian haastehakemus saapuu 6.11.2026 virka-ajan jälkeen. Kuukauden laskennallinen loppu oli 6.11., mutta OK 5:1.2:n vuoksi saapumispäiväksi tulee seuraava arkipäivä. Asiointilain yleinen sähköisen asiakirjan vuorokausisääntö ei poista tätä haastehakemuksen poikkeusta. [OK 5:1.2 ja 7:6](#).

Sama rakennus, eri jatkoaste. Asiakas häviää MAO:ssa kaksi patenttiasiaa: PRH-hylkäyksen valituksen ja kilpailijan loukkausriidan. Ensimmäisestä KHO:een 30 päivässä tiedoksiannosta valitusluvalla; toisesta KKO:een 60 päivässä antamisesta/julistamisesta valitusluvalla. Kumpaankin yrityksen jatkomaksu määräytyy MAO-perusteen mukaan. [100/2013, 7:2 ja 7:4](#); [1455/2015, 2 §](#).

Tavaramerkit

Aiemmat oikeudet

Merkit, nimet ja muut oikeudet
Sekaannusvaara kokonaisuutena
Laajalti tunnetun merkin laajempi
suoja

Tavara- ja palveluluettelo

Nice-luokka ei yksin määrää suojaa
Selkeät ja täsmälliset nimet
Luettelon laajennus ei onnistu
myöhemmin

Etuoikeus

Merkistä merkkiin: 6 kk
FI:n ja EU:n ilmoitusmuodollisuudet
eri
EU: vaatimus hakemuksen yhteydessä

FI-väite

2 kk rekisteröinnin julkaisemisesta
Peruste, maksu ja väitteentekijän
oikeus
PRH:n päätös ja oma valituskello

EUTM-väite

3 kk hakemuksen julkaisemisesta
EUIPO tutkii suhteellisia esteitä
väitteestä
Cooling-off ja käyttövaatimus

Madridin reitti

Perushakemus/rekisteröinti ja
kotivirasto
Nimettyjen virastojen suojatutkimus
Sveitsin rekisteröinti ei takaa
kaikkia alueita

Madridin riippuvuus

Perusmerkin riippuvuus 5 vuotta
Myös ajallaan alkanut menettely
merkitsee
Transformation: 3 kk poistamisesta

Madrid EU: erityinen väitekello

EU:n kansainvälisen nimeämisen
julkaisu
Väiteaika alkaa 1 kk myöhemmin
Sen jälkeen oma 3 kk väiteaika

Käyttö ja passiivisuus

5 vuoden käyttämättömyys ja poikkeukset
Käytönäytön relevantti jakso
FI: 5 vuoden tietoinen sietäminen

Uudistaminen ja menetetty aika

10 vuoden rekisteröintikaudet
FI/EU:n eri alkupäivä- ja lisäaikasäännöt
Maksu, palautus ja conversion erikseen

Vuosi 2026 • Tiivistetty kartta: ehdot ja poikkeukset käsitellään luvun tekstissä.

Kartan lähteet: [Tavaramerkkilaki](#) · [EUTM 2017/1001](#) · [WIPO: Madrid](#)

Tavaramerkkiasia ratkaistaan järjestyksessä tunnus – tavarat ja palvelut – alue – aikaisemmat oikeudet – menettely – käyttö. Sama sana voi olla yhdelle tuotteelle kuvaileva ja toiselle erottamiskykyinen; sama käyttö voi olla Suomessa kielletty mutta toisella alueella sallittu. Rekisteriin merkitystä oikeudesta pitää erikseen kysyä, onko se voimassa, onko sitä käytetty ja voidaanko siihen juuri tässä menettelyssä vedota.

Tämän kokonaisuuden lähteet. Suomen säännöt: [tavaramerkkilaki 544/2019](#), erityisesti 2–17, 21–42, 46–51, 54–70 ja yhteisö- ja tarkastusmerkkien erityissäännökset. EU-reitti: [EU-tavaramerkkiasetus 2017/1001](#), [ajantasainen konsolidointi](#), erityisesti 4, 7–9, 14–18, 32–35, 46–47, 52–64, 68, 104–105 ja kansainvälisiä rekisteröintejä koskevat säännökset. Kansainvälinen reitti: [Madridin pöytäkirja](#) ja [WIPOn Madrid-opas](#). Maksut ovat vuoden 2026 [PRH-hinnastosta](#) ja [EUIPO:n tavaramerkkimaksuista](#). Pienetkin määräaikaerot ratkaistaan kyseisen reitin säännöksestä.

Mitä merkillä suojataan ja miten oikeus syntyy?

Tavaramerkki erottaa tietyn elinkeinonharjoittajan tavarat tai palvelut muiden tavaroista ja palveluista. Se suojaa alkuperää osoittavaa tunnusta, eikä rekisteröinti anna yleistä kielivaltaa kaikkiin sanan tai kuvan käyttötapoihin. Patentti suojaa teknistä keksintöä ja mallioikeus tuotteen ulkomuotoa. Yksi tuote voi kantaa kaikkia näitä oikeuksia, mutta jokaisessa arvioidaan oma suojan kohde ja omat edellytykset.

Suojan reitti	Oikeuden synty ja alue	Ratkaiseva rajaus
Kansallinen rekisteröinti	PRH; Suomi	Tavaraluettelo, merkin esitys ja rekisteröinnin voimassaolo
Vakiintunut tavaramerkki	Käytön seurauksena Suomessa	Tunnus on kohderyhmässä yleisesti tunnettu tietyn haltijan tunnuksena; näyttö tarvitaan
EU-tavaramerkki	EUIPO; EU yhtenä kokonaisuutena	Yhtenäisyys: jo yhdessä EU:n osassa oleva este voi haitata hakemusta
Madridin kansainvälinen rekisteröinti	WIPO ja nimetyt jäsenet	Jokaisessa nimetyssä jäsenessä tutkitaan oman järjestelmän aineelliset edellytykset
Laajalti tunnettu merkki	Edellytykset täyttävä kansallinen tai EU-oikeus	Laajempi suoja ei seuraa automaattisesti rekisteröinnistä tai PRH:n erillisestä luettelosta

Suomessa rekisteröimätön merkki voi saada oikeuden vakiintumalla. Kysymys ei ole kaikkien suomalaisten tuntemuksesta vaan asianomaisten kuluttaja- tai elinkeinopiirien tuntemuksesta. Myyntiaika, markkinaosuus, mainonta, tunnettuustutkimukset ja maantieteellinen kattavuus voivat muodostaa näyttökokonaisuuden. Pelkkä verkkotunnus, yrityksen sisäinen käyttö tai muutama lasku ei sellaisenaan osoita vakiintumista. Myös rekisteröidyn merkin suojan alue ja vakiintumisen alue voivat olla erilaiset. (TML 4–5 §.)

Erottamiskyky tarkoittaa, että kohderyhmä pystyy tunnuksen perusteella tunnistamaan kaupallisen alkuperän. Kuvailevat sanat ja tavanomaiset tuotetunnukset eivät lähtökohtaisesti täytä tätä tehtävää. Sana voi kuitenkin käytön seurauksena saavuttaa erottamiskyvyn. Tämä pitää erottaa vakiintumisesta: käytöllä saavutettu erottamiskyky korjaa rekisteröinnin ehdotonta estettä, kun taas vakiintuminen on oikeuden itsenäinen syntyperuste. Näyttövaatimukset liittyvät siihen tunnukseen, tavaroihin, alueeseen ja ajankohtaan, joista asiassa on kysymys. (TML 11–12 §; EU-asetus 7(3) artikla.)

Rekisteröitävä merkki voi olla sana, kuvio, kirjain, numero, väri, tavarain tai pakkauksen muoto, ääni tai muu tunnus. Graafista esittämistä ei vaadita vanhan lain tavoin, mutta rekisteriesityksen pitää määrittää suojan kohde selvästi ja täsmällisesti. Tavanomainen kuva ei välttämättä kuvaa riittävästi esimerkiksi liike- tai multimediamerkkiä. Hajumerkin oikeudellinen mahdollisuus ja käytännössä hyväksyttävä rekisteriesitys ovat eri kysymyksiä. (TML 11 §; EU-asetus 4 artikla.)

Rekisteröinnin esteet ja aikaisemmat oikeudet

Ehdoton este liittyy itse merkkiin ja yleiseen etuun. Suhteellinen este liittyy toisen oikeuteen. PRH tutkii kansallisessa hakemusmenettelyssä molempia; EUIPO ei tee samanlaista aikaisempien oikeuksien aineellista tutkintaa viran puolesta. EU-tavaramerkin haltijan on siksi seurattava julkaistuja hakemuksia ja käytettävä väitettä. EU:n harmonisointi ei tarkoita, että rekisteröintimenettelyt olisivat kaikilta osin samat. PRH:n oma sekoitettavuustutkimus rajoittuu rekisteristä ilmeneviin merkkeihin; aiempi vakiintunut merkki voi tulla esiin vasta väitteessä. [PRH sekaannusvaara](#). (TML 11–13, 26–27 §; EU-asetus 7–8, 42 ja 46 artikla.)

Tilanne	Kysymys ja tavallinen seuraus	Tentissä huomattava poikkeus
Sana kuvaa laatua, käyttötarkoitusta tai alkuperää	Ehdoton este	Käytöllä saavutettu erottamiskyky voi auttaa
Tunnus on tavarain yleisnimi	Ehdoton este	Pelkkä fontin vaihto ei yleensä anna vahvaa sanasuoja
Tunnus johtaa harhaan	Ehdoton este	Luettelon rajaaminen voi joissakin tilanteissa poistaa ristiriidan
Tunnus on yleisen järjestyksen tai hyvän tavan vastainen	Ehdoton este	Arvio liittyy kohderyhmään ja asiayhteyteen
Muoto seuraa tavarain luonteesta, on välttämätön tekniselle tulokselle tai antaa olennaista arvoa	Erityinen ehdoton este	Käyttö ei korjaa tätä estettä kuten tavallista erottamiskyvyn puutetta
Aiempi identtinen merkki samoille tavaroille	Suhteellinen este	Vertaa myös aiemman oikeuden pätevyyttä ja käyttöä
Samankaltainen merkki samankaltaisille tavaroille	Sekaannusvaara	Kokonaisarvio: visuaalinen, lausunnallinen ja käsitteellinen samankaltaisuus
Laajalti tunnettu aiempi merkki	Laajennettu suoja	Myös erilaiset tavarain voivat kuulua suojan piiriin
Toisen toiminimi, henkilön nimi, tekijänoikeus tai mallioikeus	Muu suhteellinen este	Oikeuden sisältö ja etuoikeus pitää näyttää
Vilpillinen hakemus	Rekisteröinnin pätevyyttä koskeva peruste	Pelkkä tieto kilpailijasta ei yksin todista vilpillistä mieltä

Teknisen tuloksen saavuttamiseen välttämättömän muodon tavaramerkkikielto estää teknisen yksinoikeuden jatkamisen tavaramerkillä rajattomasti. Mallioikeuden ja patentin arvio on tehtävä

erikseen. Jos muoto sisältää itsenäisiä koristeellisia piirteitä, koko muodon toiminnallisuutta ei ratkaista vain nimeämällä tuotetta tekniseksi. Muodon olennaiset ominaisuudet ja niitä koskeva näyttö ratkaisevat. (TML 11 §; EU-asetus 7(1)(e) artikla.)

Tapaus TM1 – kilpailijalla ei ole rekisteröintiä. Hakija haluaa rekisteröidä Suomessa tunnuksen, jota kilpailija on käyttänyt laajasti vuosia. Vastaus ”rekisteröinti puuttuu, joten esteitä ei ole” on väärä. Selvitä vakiintuminen ja mahdolliset muut aiemmat oikeudet. Hakijan tietoisuus ja menettelyn tarkoitus voivat myös nostaa esiin vilpillisen mielen.

Tapaus TM2 – MAITO hienossa kirjasimessa. Tavallisen maidon tunnukseen on lisätty näyttävä piirros ja kirjasin. Kuvallinen kokonaisuus saattaa olla erottamiskykyinen. Rekisteröinti ei silti anna yksinoikeutta sanaan ”maito” sellaisenaan, eikä kilpailijan kuvailevaa käyttöä kielletä pelkän rekisteröinnin vuoksi. Erotta kokonaisuuden rekisteröitävyys ja sen suojan vahvuus.

Tapaus TM3 – tekninen pullonkorkki. Hakija osoittaa, että kuluttajat tuntevat korkin muodon hänen tuotteekseen. Jos olennaiset muotopiirteet ovat välttämättömiä tekniselle tulokselle, tunnettuus ei poista teknisen muodon erityistä estettä. Tavaramerkkiä, patenttia ja mallia ei ratkaista samalla testillä.

Tavaraluettelo ja luokittelu

Nizzan luokitus jakaa tavarat luokkiin 1–34 ja palvelut luokkiin 35–45. Vuonna 2026 voimassa on NCL(13-2026), joka tuli voimaan 1.1.2026. [WIPO:n luokitus](#). Luokka on hallinnollinen apuväline. Oikeuden sisältö tulee luettelon täsmällisistä tavaroista ja palveluista, eikä luokan numeron valitseminen kata kaikkia luokkaan kuuluvia tuotteita. Tavarat eivät myöskään ole automaattisesti samankaltaisia, koska ne kuuluvat samaan luokkaan, tai erilaisia, koska niiden luokat eroavat. (TML 17 ja 20 §; EU-asetus 33 artikla.)

Hakemuksen luettelo voidaan yleensä rajata. Sitä ei voi laajentaa hakemuspäivän jälkeen uusille tavaroille säilyttäen alkuperäisen päivän. Uusi tavara voi vaatia uuden hakemuksen. Jakaminen voi erottaa ongelmalliset tavarat muiden käsittelystä, mutta ei kierrä alkuperäisen luettelon rajoja. Rekisteröidyn merkin käyttö vain osalle luetteloa voi myöhemmin johtaa suojan kaventumiseen käyttämättömyyden perusteella.

Vähittäismyyntipalvelu on palvelu. Myytävät tavarat eivät muutu rekisteröidyiksi tavaroiksi vain rekisteröimällä vähittäismyyntipalvelut. Ohjelmistot voivat kuulua tavaroina luokkaan 9, kun taas esimerkiksi ohjelmistojen tarjoaminen palveluna voi kuulua luokkaan 42. Tentissä näitä ei pidä rinnastaa luettelon lukematta.

Tapaus TM4 – eri luokat. Tunnettua moottoripyörämerkkiä muistuttava tunnus haetaan vaatteille. Pelkkä luokkaero ei ratkaise asiaa. Tarkastele tavaroiden samankaltaisuutta ja laajalti tunnetun merkin laajempaa suojaa, esimerkiksi perusteetonta tunnettuuden hyödyntämistä. Luokitus ei ole loukkauksen rajalinja.

Kielto-oikeus, sallittu käyttö ja sammuminen

Kielto-oikeus koskee tavaramerkin käyttöä elinkeinotoiminnassa. Kaksoisidenttisyyden tapauksessa merkit ja tavarat tai palvelut ovat samat. Muissa tavallisissa tilanteissa arvioidaan sekaannusvaaraa, johon kuuluu mielikuva taloudellisesta yhteydestä. Laajalti tunnetun merkin kohdalla arvioidaan lisäksi muun muassa tunnettuuden tai erottamiskyvyn vahingoittamista ja perusteetonta hyväksikäyttöä. (TML 6 §; EU-asetus 9 artikla.)

Haltija ei voi kieltää kaikkea toisen käyttöä. Hyvän liiketavan mukainen kuvaileva käyttö ja tarpeellinen viittaus toisen tavaroiden tai palvelujen käyttötarkoitukseen, kuten varaosiin tai yhteensopivuuteen, voivat olla sallittuja. Oman nimen poikkeus koskee luonnollisen henkilön nimeä; yrityksen nimen käyttäminen ei saa automaattista vapautusta tällä perusteella. Sallittu viittaus ei saa antaa virheellistä kuvaa kaupallisesta yhteydestä. (TML 8 §; EU-asetus 14 artikla.)

Oikeus sammuu tavaroihin, jotka haltija tai hänen suostumuksellaan toimiva on saattanut markkinoille Euroopan talousalueella. ETA sisältää myös Norjan, Islannin ja Liechtensteinin. EU ja ETA eivät siis tarkoita samaa aluetta. ETA:n ulkopuolinen ensimmäinen markkinoille saattaminen ei lähtökohtaisesti sammuta oikeutta ETA:ssa. Haltija voi erityisestä perustellusta syystä vastustaa myös myöhempää kauppaa, esimerkiksi jos tavaroita on muutettu tai huononnettu. (TML 9 §; EU-asetus 15 artikla.)

Tapaus TM5 – ”sopii X-laitteeseen”. Varaosan myyjä kertoo tuotteensa sopivan X-merkkiseen laitteeseen. Tarpeellinen ja totuudenmukainen viittaus voi olla sallittu. X:n logon käyttäminen niin, että ilmoitus näyttää viralliselta jälleenmyyjän ilmoitukselta, voi ylittää sallitun käytön.

Tapaus TM6 – aito tuote Turkista. Tuote on aito ja haltija on myynyt sen Turkissa. Tämä ei yksin osoita ETA:ssa tapahtunutta sammumista. Selvitä haltijan suostumus ETA-markkinoille saattamiseen. Vertaa Norjaan: Norja kuuluu ETA:an, vaikka se ei kuulu EU:hun.

Hakureitit ja kielet

Reitti	Minne ja millä kielellä?	Etu ja erityinen riski
Suomen kansallinen	PRH sähköisesti; lomake vain erityisen painavasta syystä. Hakemuksen voi tehdä suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi; englanninkieliseen hakemukseen valitaan käsittelykieleksi suomi tai ruotsi	Suoja Suomeen; PRH tutkii myös suhteellisia esteitä
EU-tavaramerkki	EUIPO; hakemus millä tahansa EU:n virallisella kielellä, toiseksi kieleksi englanti, ranska, saksa, italia tai espanja	Yksi oikeus EU:ssa; eri maiden esteet ja väitteet voivat vaikuttaa koko oikeuteen
Madrid PRH:n kautta	PRH alkuperävirastona; kansainvälinen hakemus englanniksi PRH:n käytännön mukaan	Useita nimettyjä alueita; perushakemukseen tai -rekisteröintiin sidottu ensimmäiset viisi vuotta
Madrid EUIPO:n kautta	EUIPO alkuperävirastona; EUIPO:n kansainvälisen hakemuksen kieli- ja lomakevaatimukset	EU-perusoikeuden ongelma voi levitä riippuvuuden aikana nimettyihin alueisiin
Suora ulkomainen hakemus	Kohdemaan virasto ja paikallinen menettely	Mahdollinen silloinkin, kun Madrid ei sovellu; paikallinen asiamies ja käännökset voivat olla tarpeen

Suomen menettelyssä hakijan, jolla ei ole kotipaikkaa Euroopan talousalueella, on lähtökohtaisesti käytettävä ETA:ssa asuvaa asiamiestä. EUIPO:ssa EU:n ulkopuolinen ja ETA:n ulkopuolinen eivät ole sama kysymys: asetuksen asiamiesvaatimus koskee henkilöä, jolla ei ole kotipaikkaa, päätoimipaikkaa tai todellista ja toimivaa teollista tai kaupallista liikettä ETA:ssa. Hakemuksen jättämistä koskeva poikkeus luetaan erikseen. (TML asiamiesäännökset; EU-asetus 119 artikla.)

Tapaus TM7 – ”samat EU-säännöt, sama tutkimus”. Hakija olettaa, että EUIPO torjuu aikaisemman sekoitettavan merkin kuten PRH. Oletus on väärä. EUIPO:n järjestelmässä suhteelliset esteet nousevat tavallisesti esiin väitteessä. Aiemman haltijan seuranta on siksi olennainen osa oikeuden hoitoa.

Määräajat, myöhästymisen ja pelastuskeinot

Määräajan muistiin merkitseminen alkaa oikeasta tapahtumasta: hakemuspäivä, etuoikeuspäivä, rekisteröinnin julkaisu, tiedoksianto tai alkuperäisen määräajan päätyminen eivät ole keskenään

vaihdettavia. Kuukausissa laskettava määräaika ei ole automaattisesti 30 tai 60 päivää. PRH:n väitteen viimeinen päivä siirtyy seuraavaan arkipäivään, jos se osuu viikonloppuun tai arkipyhään; jos vastaavaa päivää ei ole, käytetään kuukauden viimeistä päivää. Tarkista EUIPO:ssa sen oma laskentasäännös ja viraston ilmoittama määräaika. [PRH:n väiteohje](#).

Toimenpide	Määräaika ja lähtöhetki	Jos myöhästyt / poikkeus
Tavallinen ulkomainen etuoikeus	6 kk ensimmäisestä asianmukaisesta tavaramerkkihakemuksesta	Uusi hakemus ei yleensä käynnistä samaa etuoikeutta uudelleen
EU-merkin etuoikeusvaatimus	Hakemuksen yhteydessä; todistusasiakirjat 3 kk hakemispäivästä	EU-mallin 2 kk jälkikäteistä vaatimusaikaa ei saa siirtää tähän; EU-asetus 35 artikla
Suomen hakemusmaksu	Hakemuksen yhteydessä	Maksu on vireilletulon edellytys; EU:n yhden kuukauden maksusääntö ei ole Suomen sääntö
Suomen välipäätös	2 kk puutteen korjaamiseen / lausuntoon / selvitykseen	Pyydä pidennys ajoissa; muuten sillensä kehoitetuilta osin; TML 21 §
Suomen hakemuksen jatkaminen	2 kk alkuperäisen vastausajan päättymisestä	Pyyntö + puuttuva toimi + 100 € samalla; TML 22 §
Suomen väite	2 kk rekisteröinnin julkaisemisesta	Ei pidennystä; myöhempi mitätöinti voi olla erillinen vaihtoehto
Suomen sovintokeskeytys	Yhteisestä pyynnöstä 2 kk	Pidennys kahdesti 5 kk, ennen käynnissä olevan jakson loppua; kumpikin voi lopettaa
Käytönäytön vaatiminen Suomen väitteessä	Haltijan ensimmäisessä lausumassa	Tarkista aiemman oikeuden käyttösuojajan päättymisen; TML 31 §
Suomen rekisteröintikausi	10 vuotta hakemispäivästä	Uudistettavissa toistuvasti; älä sekoita vanhan rekisteröinnin siirtymäsääntöjä
Suomen uudistaminen	Aikaisintaan 1 vuosi ennen erääntymistä, viimeistään 6 kk sen jälkeen	Myöhäinen perusmaksu 320 / 370 €; myöhäisen jakson jälkeen ei tavallista uudistamista
Suomen PRH-päätöksen valitus	60 päivää tiedoksisaannista	Valitus markkinaoikeuteen; muutoksenhakuohje ratkaisee toimittamisen
EU-hakemusmaksu	1 kk hakemuksen asiakirjojen jättämisestä	Alkuperäinen hakemispäivä riippuu ajoissa maksetusta maksusta; 32 ja 41 artikla
EU-hakemusta koskeva väite	3 kk hakemuksen julkaisemisesta	Maksu samassa väiteajassa; ei 105 artiklan jatkamista eikä 104 artiklan palauttamista
Madrid-rekisteröinnin EU-väite	3 kk jakso alkaa 1 kk EUIPO:n uudelleenjulkaisusta	Tavallisen EU-hakemuksen välittömästi alkavaan jaksoon ei saa rinnastaa; 196 artikla

Toimenpide	Määräaika ja lähtöhetki	Jos myöhästyt / poikkeus
EU-rekisteröintikausi	10 vuotta hakemispäivästä	Rekisteröinti ei poista käyttämättömyyden riskiä
EU-uudistaminen	6 kk ennen päättymistä tai 6 kk sen jälkeen	Jälkimmäiseen jaksoon lisämaksu; viraston muistutuksen puute ei pidennä aikaa
EUIPO-valitus	Valituskirjelmä ja maksu 2 kk tiedoksiannosta	Perustelut 4 kk tiedoksiannosta; neljä kuukautta ei ole valituskirjelmän määräaika
EUIPO:n käsittelyn jatkaminen	2 kk laiminlyödyn ajan päättymisestä	Laiminlyöty toimi tehtävä pyyntöön mennessä; 400 €; useita nimenomaisia poissulkuja
EUIPO:n oikeuksien palauttaminen	2 kk esteen poistumisesta, enintään 1 vuosi laiminlyödyistä ajasta	Kaikki olosuhteiden vaatima huolellisuus, puuttuva toimi ja 200 €; väite ja palautuksen omat ajat poissuljettu
Madridin riippuvuus	5 vuotta kansainvälisen rekisteröinnin päivästä	Aikana alkanut perusmerkkiä koskeva menettely voi vaikuttaa, vaikka ratkaisu tulee myöhemmin
Madridin transformation	3 kk riippuvuuteen perustuvasta kansainvälisen rekisteröinnin peruuttamisesta	Kansalliset / alueelliset hakemukset ja maksut; alkuperäinen päivä ja mahdollinen etuoikeus säilyvät ehdoin
Madridin uudistaminen	10 vuoden jaksot; aikaisintaan 6 kk ennen loppua tai 6 kk myöhässä	Lisämaksu 50 % perusuudistamismaksusta, eli 326,50 CHF; nimeämismaksut lisäksi
EU-merkin muuttaminen kansallisiksi hakemuksiksi	Tavallisesti 3 kk asetuksen 139 artiklan asianomaisesta tapahtumasta	EUIPO-maksu 200 € ja kansalliset vaatimukset; jäsenkohtainen este voi estää muuttamisen

EUIPO:n pankkimaksussa on erityinen ajoissa annetun maksutoimeksiannon sääntö. Jos maksu kirjautuu myöhässä mutta toimeksianto on annettu määräajassa jäsenvaltiossa, sääntö voi edellyttää näyttöä ja 10 % lisämaksua, enintään 200 €. Lisämaksua ei vaadita, jos toimeksianto annettiin viimeistään 10 päivää ennen maksuaikaa. Tämä ei pidennä itse väitekirjelmän määräaikaa. (EU-asetus 179(3) artikla.)

Suomen vanhan rekisteröinnin poikkeus: ennen 1.5.2019 vireille tulleen hakemuksen rekisterikausi lasketaan 10 vuodeksi rekisteröintipäivästä, ei hakemispäivästä. TML 107 § jättää näiden sekä ennen voimaantuloa rekisteröityjen merkkien voimassaolon ja väitemenettelyn eräät kysymykset vanhojen sääntöjen varaan. Älä laske vuoden 2026 uudistamispäivää nykyisen hakemispäiväsäännön mukaan lukematta rekisterin päivämäärää. [PRH voimassaolo](#).

Suomen välipäätöksen ensimmäinen pidennys ei tarvitse perusteluja, mutta myöhemmät edellyttävät erityistä syytä. Kesäpidennys myönnetään ilman perusteluja, jos määräaika päättyy 1.6.–31.8. Pidennystä ei myönnetä vastauksen jo saavuttua. Pyyntö tehdään ajoissa ja maksetaan 70 €. [PRH välipäätös](#).

Jatkaminen ja palauttaminen ovat eri keinoja. EU-asetuksen 105 artiklan jatkaminen ei edellytä samanlaista huolellisuusnäyttöä kuin 104 artiklan palauttaminen. Jatkaminen on kuitenkin rajattu pois muun muassa hakemispäivän maksuajasta, etuoikeusajasta, näyttelyetuoikeudesta, väiteajasta, uudistamisesta, valituksesta, kansalliseksi muuttamisen ajoista sekä jatkamisen ja palauttamisen omista ajoista. Myös hakemuksen jälkeisen aiemmuusvaatimuksen aika on poissuljettu. Viraston antamaa määräaikaa ei siksi pidä nimetä automaattisesti jatkettavaksi: tarkista ensin 105(2) artikla.

Palauttamisen yhteydessä selvitetään valvontajärjestelmä, vastuut, sijaisuudet ja tapahtunut poikkeama. Pelkkä ”unohdin” ei osoita kaikkea vaadittavaa huolellisuutta. Palauttamisen 104(5) artiklan poissulut koskevat muun muassa väiteaikaa sekä palauttamisen ja jatkamisen omia määräaikoja. EU-tavaramerkin uudistamisen palautuksessa kuuden kuukauden lisää aika vähennetään vuoden enimmäisajasta. EU-mallin vuoden 2026 säännös on tältä osin erilainen; älä yhdistä näitä muistissa.

Tapaus TM8 – Suomen vastaus unohtui. Välipäätöksen määräaika päättyi 10.3. Hakija huomaa asian 20.3. Hakemuksen jatkamista voi pyytää 10.5. mennessä määräajan laskentasäännöt huomioiden. Samalla toimitetaan varsinainen vastaus ja maksetaan 100 €. Kahden kuukauden aika ei ala sillensäjäyttämispäätöksen tiedoksiannosta.

Tapaus TM9 – väite väärän reitin ajassa. Suomen rekisteröinti julkaistaan 15.1. ja tavallinen EU-hakemus samana päivänä. Suomen kahden kuukauden ja EU:n kolmen kuukauden väiteajat ovat eri. Lisäksi Madridin EU-nimeämisen uudelleenjulkaisu 15.1. avaa väitejakson vasta 15.2.; sen kolmen kuukauden jakso päättyy lähtökohtaisesti 15.5. Tapahtuma pitää nimetä ennen laskemista.

Tapaus TM10 – valituksen perusteluilla pelastaminen. EUIPO-päätös annetaan tiedoksi 5.2. Valitus toimitetaan ensimmäisen kerran 4.6. Se ei muutu ajoissa tehdyksi, vaikka perustelujen neljän kuukauden jakso olisi päättymässä. Valituskirjelmän ja maksun kahden kuukauden aika pitää täyttää ensin.

Tapaus TM11 – uudistaminen korvaa käytön. Haltija on maksanut uudistamisen ajallaan mutta ei ole käyttänyt merkkiä seitsemään vuoteen. Rekisterikausi jatkuu, mutta käyttämättömyyteen perustuva menettämiskäytäntö säilyy. Kaksi ylläpitovelvoitetta ovat itsenäiset.

Tapaus TM12 – etuoikeus ilmoitetaan myöhemmin. Asiakas haluaa lisätä EU-tavaramerkkihakemukseen etuoikeusvaatimuksen kuukauden päästä hakemisesta vedoten EU-mallin kahden kuukauden sääntöön. Vaatimus on EU-tavaramerkissä tehtävä hakemuksen yhteydessä; myöhempi kolmen kuukauden asiakirja-aika ei ole vaatimuksen tekemisaika. Tarkista 35 artikla.

Käyttövelvollisuus, käytönäyttö ja passiivisuus

Rekisteröinnin käyttövelvollisuudessa avainsana on tosiasiallinen käyttö. Näennäinen käyttö yksinoikeuden säilyttämiseksi ei riitä. Laajuutta arvioidaan tavaroiden, markkinoiden ja liiketoiminnan luonteen mukaan; pienen markkinan tuotteelta ei vaadita samaa kappalemäärää kuin massatuotteelta. Laskut, pakkaukset, mainokset, jakelutiedot ja verkkokauppatiedot on sidottava ajan, paikan, luonteen ja laajuuden sekä tavaroiden tai palvelujen kokonaisuuteen. (TML 46 §; EU-asetus 18 ja 58 artikla; [PRH:n käytönäyttöohje](#).)

Suomessa ensimmäinen viiden vuoden jakso ei ala automaattisesti rekisteröintimerkinnästä. Se alkaa, kun väitettä ei enää voida tehdä; jos väite on tehty, ratkaiseva päivä on väitemenettelyn lopettavan päätöksen lainvoimaisuus tai väitteen peruuttaminen. Kansainväliseen rekisteröintiin liittyy erillinen hylkäämisen ja väitteen mahdollisuuden päättymistä koskeva sääntö. Tämä on tentissä tavallinen päivämääränsä. (TML 46 §.)

Käyttö voi tapahtua haltijan suostumuksella, esimerkiksi lisenssinsaajan toimesta. Rekisteröidystä muodosta poikkeava käyttö voi riittää, jos poikkeama ei muuta erottamiskykyä. Pelkkää tuotteen vientiä varten tehty merkin kiinnittäminen voi olla käyttöä lain edellytyksin. Koko luettelon käyttöä ei päätellä yhdestä tuotteesta.

Käyttö voidaan aloittaa tai aloittaa uudelleen viiden vuoden jälkeenkin ennen menettämisasian vireilletuloa. Pelastus ei kuitenkaan kata automaattisesti viime hetken toimintaa: kolmen kuukauden aikana ennen menettämiskaavaa aloitettu käyttö voidaan jättää huomiotta, jos sen valmistelut alkoivat vasta haltijan saatua tiedon mahdollisesta menettämiskaavasta. Tämä ei ole yleinen kolmen kuukauden käyttökielto. Edellytykset pitää lukea yhdessä. (TML 46 §; EU-asetus 58(1)(a) artikla.)

Suomen väitteessä rekisteröinnin haltijan käyttönäyttöpöytä pitää esittää ensimmäisessä lausumassa. Tarkasteltava käyttöjakso ja aiemman oikeuden ikä suhteutetaan myöhemmän hakemuksen hakemista tai etuoikeuspäivään. Mitätöintimenettelyssä voi tulla arvioitavaksi sekä vaatimuksen vireilletuloa edeltävä viiden vuoden jakso että myöhemmän merkin hakemispäivään liittyvä jakso. Loukkasriidassa vastaaja voi myös vedota käyttöedellytyksen puuttumiseen. Älä ilmoita yhtä yleistä viiden vuoden jaksoa kaikkiin menettelyihin. (TML 31, 49 ja 67 §; EU-asetus 47, 64 ja 127 artikla.)

Passiivisuudessakin puhutaan viidestä vuodesta, mutta asia on eri. TML 15 § koskee sekä myöhempiä vilpittömässä mielessä haettua rekisteröintiä että vilpittömässä mielessä käyttöön otettua vakiintunutta merkkiä. Aiemman haltijan on ryhdyttävä toimiin viiden vuoden kuluessa siitä, kun hän sai tietää myöhemmän merkin käytöstä. Edellytysten täytyminen voi johtaa rinnakkaisiin oikeuksiin; myöhempi haltija ei tällä perusteella saa kieltää aiemman käyttöä. EU-asetuksen 61 artikla luetaan omilla rekisteröintiä, tietoisuutta ja viiden yhtäjaksoisen vuoden käyttöä koskevilla edellytyksillään.

Tapaus TM13 – käyttönäyttö vasta toisessa lausumassa. Suomen väite perustuu vanhaan rekisteröintiin. Haltija riitelee ensimmäisessä lausumassa vain merkkien samankaltaisuudesta ja vaatii käyttöä vasta myöhemmin. Vaatimus on myöhässä ensimmäisen lausuman säännön kannalta. Selvitä heti ensimmäisessä vastauksessa sekä käyttösuoja-ajan päättymisen että tarpeellinen näyttöpöytä.

Väite, menettäminen, mitätöinti ja loukkaus

Väite on rekisteröintimenettelyn ajallisesti rajattu vastustamiskeino. Menettäminen koskee myöhemmin syntyvää perustetta, kuten käyttämättömyyttä, yleisnimeksi muuttumista tai käytön seurauksena syntyneitä harhaanjohtavuutta. Mitätöinti kohdistuu rekisteröinnin pätevyysasteeseen. Loukkasasia koskee vastaajan tiettyä käyttöä ja siihen liittyviä seuraamuksia. Rekisteröinnin pätevyys ja loukkaus pitää arvioida erikseen.

Suomessa hallinnollinen menettämiskaava- tai mitätöintihakemus tehdään PRH:lle lain edellytyksin. Myös tuomioistuineetti voi tulla kysymykseen. Rinnakkainen tuomioistuinasia ja sen vaikutus PRH-menettelyyn selvitetään ennen vaatimuksen tekemistä. PRH:n ratkaisuun haetaan muutosta markkinaoikeudesta. EU-merkin menettäminen ja mitätöinti käsitellään tavallisesti EUIPO:ssa tai vastakanteella toimivaltaisessa EU-tavaramerkkituomioistuimessa. (TML 54–61 §; EU-asetus 63 ja 124 artikla.)

Väitteen yhteinen sovintokeskeytys on kaksi kuukautta, jota voidaan osapuolten yhteisestä pyynnöstä jatkaa kahdesti viisi kuukautta. Jompikumpi voi lopettaa keskeytyksen. Toinen osapuoli ei kuitenkaan voi yksin vaatia sen alkamista. Rekisteriin merkitty lisenssinsaaja tai pantinhaltija on kuultava väiteasiassa lain mukaisesti; kuuleminen ei tee hänestä automaattisesti väitteen varsinaista osapuolta. (TML 33 ja 35 §; [PRH:n keskeytysohje](#).)

Tapaus TM14 – väite jäi tekemättä. Kahden kuukauden Suomen väiteaika on ohitettu. Sitä ei pelasteta hakemuksen käsittelyn jatkamisella. Selvitä hallinnollisen mitätöinnin tai tuomioistuinkanteen perusteet, aiemman merkin käyttö, suostumus ja passiivisuus. Myöhästyminen väitteestä ei itsessään muuta pätemätöntä merkkiä ikuisesti päteväksi.

Oikeuden siirto, lisenssi ja erityiset merkit

Tavaramerkki voidaan siirtää liiketoiminnan mukana tai siitä erikseen ja lisensoida kokonaan tai osittain. Elinkeinoiminnan luovutukseen kuuluu lain oletuksen mukaan sen tavaramerkki ja hakemus,

jollei muuta sovita tai olosuhteista muuta ilmene. Siirto kirjataan rekisteriin: rekisterimerkinnällä on merkitystä myös suhteessa vilpittömässä mielessä olevaan kolmanteen ja velkojiin. Lisenssin yksinomaisuus, alue, tavarat, laatuvaatimukset ja oikeus ryhtyä loukkaustoimiin sovitaan ja lain erityissäännöt tarkistetaan. (TML 37–42 §; EU-asetus 20–27 artikla.)

Yhteisömerkki osoittaa haltijayhteisön jäsenyyteen liittyvää kaupallista alkuperää. Tarkastusmerkki osoittaa valvottuja ominaisuuksia. Hakemukseen liittyvät käytösäännöt ja haltijan kelpoisuus eivät ole tavallisen merkin hakemuksen kaltaisia. Suomen tarkastusmerkin yksinoikeus saadaan rekisteröimällä; tavallisen merkin vakiintumissääntöä ei voi kopioida sellaisenaan tähän. EU-sertifiointimerkkiin sovelletaan EU-asetuksen omaa järjestelmää, jossa maantieteellinen alkuperä ei kuulu sertifioinnin kohteisiin kuten muihin hyväksyttäviin ominaisuuksiin. (TML 80 § ja yhteisö- ja tarkastusmerkkisäännökset; EU-asetus 74–93 artikla.)

Tapaus TM15 – liiketoiminta myydään. Kauppakirja vaikenee tavaramerkistä. Ei pidä automaattisesti neuvoa, että myyjä säilyttää sen, koska erillistä luovutuskirjaa ei ole. Tarkista liiketoiminnan luovutuksen oletus ja sopimuksen kokonaisuus. Tee rekisterimuutos lopullisen oikeustilan mukaisesti.

Madridin järjestelmä ja alueelliset ratkaisut

Madridin reitti edellyttää perushakemusta tai perusrekisteröintiä ja hakijan kelpoista yhteyttä alkuperäviraston alueeseen, kuten kansalaisuutta, kotipaikkaa tai todellista ja toimivaa liikettä. Kansainvälinen hakemus kulkee alkuperäviraston kautta WIPOon. Hakemuksen tunnus ja luettelo sidotaan perusoikeuteen: kansainvälinen luettelo ei saa olla sitä laajempi. Alkuperäviraston välityksen kahden kuukauden aika vaikuttaa kansainvälisen rekisteröinnin päivään. (Madridin pöytäkirja 2–3 artikla; [WIPO:n hakemisoheje](#).)

WIPO tutkii muodolliset edellytykset, luokituksen ja maksut. Nimetyt jäsenet tutkivat aineelliset rekisteröintiedellytykset oman oikeutensa mukaisesti. Tenttiväitteessä "WIPO tutkii kansainvälisen merkin rekisteröitävyyden" pitää erottaa nämä. Nimetyn jäsenen kieltäytymisilmoituksen määräaika on tavallisesti 12 kuukautta, mutta ilmoituksen tehnyt jäsen voi käyttää 18 kuukautta. Väitteeseen perustuva kieltäytyminen voi jäsenen ilmoituksen ja pöytäkirjan edellytyksillä tulla myöhemminkin. Nämä ovat virastojen kieltäytymisaikoja, eivät hakijan automaattisia vastausaikoja. Väliaikaisen kieltäytymisen vastaanottajan on luettava kyseisen viraston määräaika, kieli ja asiamiesvaatimus. (Pöytäkirja 5 artikla.)

Viiden vuoden riippuvuus. Jos perushakemus tai -rekisteröinti menettää vaikutuksensa riippuvuusaikana, kansainvälinen rekisteröinti voidaan peruuttaa vastaavasti kokonaan tai osittain. Myös viiden vuoden aikana aloitettu menettely voi johtaa riippuvuuden mukaiseen peruuttamiseen, vaikka lopullinen ratkaisu tulee vasta viiden vuoden jälkeen. Keskitetyn hyökkäyksen vaikutussuunta on perusmerkistä kansainväliseen rekisteröintiin. Yhden nimetyn jäsenen oma väite ei lähtökohtaisesti kaada perusmerkkiä ja kaikkia muita nimeämiä. (Pöytäkirja 6 artikla.)

Transformation voi säilyttää alkuperäisen kansainvälisen päivän ja etuoikeuden. Hakemukset on tehtävä nimettyihin kansallisiin tai alueellisiin järjestelmiin kolmen kuukauden kuluessa riippuvuuteen perustuvasta peruuttamisesta. Tavarat eivät saa ylittää kyseisellä alueella kansainvälisen rekisteröinnin kattamia tavaroita. Muodollisuudet, asiamiehet ja kansalliset maksut täytetään erikseen. Kyse ei ole ilmaisesta automaattisesta siirrosta eikä yleisestä keinosta minkä tahansa Madrid-peruutuksen jälkeen. (Pöytäkirja 9quinquies artikla.)

Myöhempi nimeäminen laajentaa kansainvälisen rekisteröinnin uusille alueille myöhemmästä asianomaisesta päivästä. Kansallisen rekisteröinnin korvaaminen kansainvälisellä rekisteröinnillä on eri asia: aiempi kansallinen päivä ja oikeus voidaan säilyttää korvaamissäännön edellytyksillä. EU-merkin muuttaminen kansalliseksi hakemuksiksi on kolmas menettely. Merkitse vastaukseen aina, puhutaanko myöhemmästä nimeämisestä, replacementista, transformationista vai EU-conversionista. (Pöytäkirja 3ter ja 4bis artikla; EU-asetus 139–141 artikla.)

Tapaus TM16 – väite Japanissa. Kansainväliseen merkkiin tulee Japanissa suhteellisiin esteisiin perustuva kieltäytyminen. Tämä ei itsessään kaada Suomen perusmerkkiä tai Ruotsin suojaa. Japanin nimeäminen käsitellään Japanin sääntöjen mukaan. Perusmerkkiin kohdistuvan keskitetyn hyökkäyksen suunta on päinvastainen.

Tapaus TM17 – ratkaisu kuudentena vuonna. Perusmerkin mitätöinti pantiin vireille kansainvälisen rekisteröinnin neljäntenä vuonna; ratkaisu tulee kuudentena vuonna. Viiden vuoden kulumisen ei yksin poista vaikutusta. Selvitä ajoissa alkanutta menettelyä koskeva riippuvuussääntö ja tarvittaessa kolmen kuukauden transformation.

Tavaramerkkien maksut 2026

Alla ovat hakemuksen ja oikeuden hoidon kannalta olennaiset viranomaismaksut. Asiamieskulut, käännökset ja tuomioistuinmaksut tulevat tarvittaessa lisäksi. Suomen rekisteröintimaksujen ALV on 0 %. Laajalti tunnettujen merkkien luettelo ja ennakkotutkimukset ovat eri palveluja, joiden liikeloudellisia hintoja ei saa sekoittaa rekisteröintimaksuun. [PRH 2026](#), [EUIPO:n maksut](#).

Suomen toimi	Sähköinen €	Lomake €	Täsmennys
Tavallinen hakemus, yksi luokka	250	300	Lomake vain erityisen painavasta syystä
Jokainen lisäluokka	100	100	Sama lisäluokkahinta uudistamisessa
Tavallinen uudistaminen	250	300	Yksi luokka
Myöhäinen uudistaminen	320	370	Enintään 6 kk kauden päättymisen jälkeen
Yhteisö- tai tarkastusmerkki, hakemus / uudistaminen	340	390	Yksi luokka; käyttömääräykset tarpeen
Yhteisö- tai tarkastusmerkin myöhäinen uudistaminen	410	460	Sama 6 kk lisääaika
Väite	310	360	Ei väiteajan pidennystä
Menettämisen- ja mitätöintihakemus	440	490	Hallinnollinen PRH-menettely
Hakemuksen käsittelyn jatkaminen	100	100	Pyyntö, toimi ja maksu yhdessä
Määräajan pidennys	70	70	Haettava ennen määräajan loppua
Siirto, lisenssi, panttaus tai muu maksullinen rekisterimerkintä	100	150	Hinnaston mukainen merkintä
Merkin vähäinen muuttaminen / luettelon supistaminen	100	150	Ei yleinen lupa laajentaa suojaa
Kansallisen rekisteröinnin korvaaminen Madrid-rekisteröinnillä	70	70	Edellytykset tarkistettava erikseen
Madrid-hakemuksen vastaanotto	—	170	WIPO-maksut lisäksi

Suomen toimi	Sähköinen €	Lomake €	Täsmennys
PRH:ssa			
Nimen, kotipaikan ja asiamiehen muutos	0	0	Haltijan siirto on eri toimi

EUIPO:n toimi	Maksu €	Huomio
Tavallinen EU-merkkihakemus sähköisesti	850	Ensimmäinen luokka
Toinen luokka	50	Kolmen luokan hakemus yhteensä 1 050 €
Kolmas ja jokainen myöhempi luokka	150 / luokka	Neljä luokkaa yhteensä 1 200 €
Paperihakemuksen perusmaksu	1 000	Lisäluokat kuten edellä
Uudistaminen sähköisesti	850	Sama lisäluokkakajako 50 / 150
EU-yhteisö- tai sertifiointimerkki sähköisesti	1 500	Hakemuksen tai uudistamisen perusmaksu; lomake 1 800 €; lisäluokat 50 / 150 €
Myöhäisen uudistamisen lisämaksu	25 %	Maksuasetuksen katto 1 500 €
Väite	320	Maksettava väiteajassa
Menettämis- tai mitätöintihakemus	630	Ei sama kuin mallin mitätöintimaksu
Valitus	720	Valituskirjelmän 2 kk ajassa
Käsittelyn jatkaminen	400	105 artiklan poissulut
Oikeuksien palauttaminen	200	Huolellisuusnäyttö ja 104 artiklan ehdot
EU-merkin muuttaminen kansalliseksi hakemuksiksi	200	Kansalliset maksut tämän lisäksi

Madridin WIPO-perusmaksu on 653 CHF mustavalkoiselle ja 903 CHF värilliselle merkille. Tavanomainen lisämaksu on 100 CHF jokaisesta kolmannen ylittävästä luokasta ja täydentävä maksu 100 CHF nimetystä jäsenestä, mutta jäsenen yksilöllinen maksu voi korvata nämä maksut sen nimeämisen osalta. Nimeämisten, luokkien ja jäsenen oman luokkajärjestelmän vuoksi kansainvälisen hakemuksen loppusummaa ei voi johtaa pelkästä perusmaksusta. Käytä [WIPOn maksuohjetta ja laskuria](#). CHF ja euro eivät ole sama maksuyksikkö. Madrid-uudistamisen perusmaksu on 653 CHF myös värilliselle merkille. Myöhäisen kuuden kuukauden uudistamisen lisämaksu on tästä 50 %, eli 326,50 CHF; lisäluokka- ja nimeämismaksut tulevat lisäksi. [WIPO uudistaminen](#).

Tapaus TM18 – kolme luokkaa. Suomen sähköinen hakemus maksaa $250 + 100 + 100 = 450$ €. Tavallinen sähköinen EU-hakemus maksaa $850 + 50 + 150 = 1\,050$ €. Ero ei osoita, kumpi on asiakkaalle paras: arvioi tarvittava alue, esteet, käyttö ja valvonta.

Hyvitys, vahinko ja vaatimuksen aika

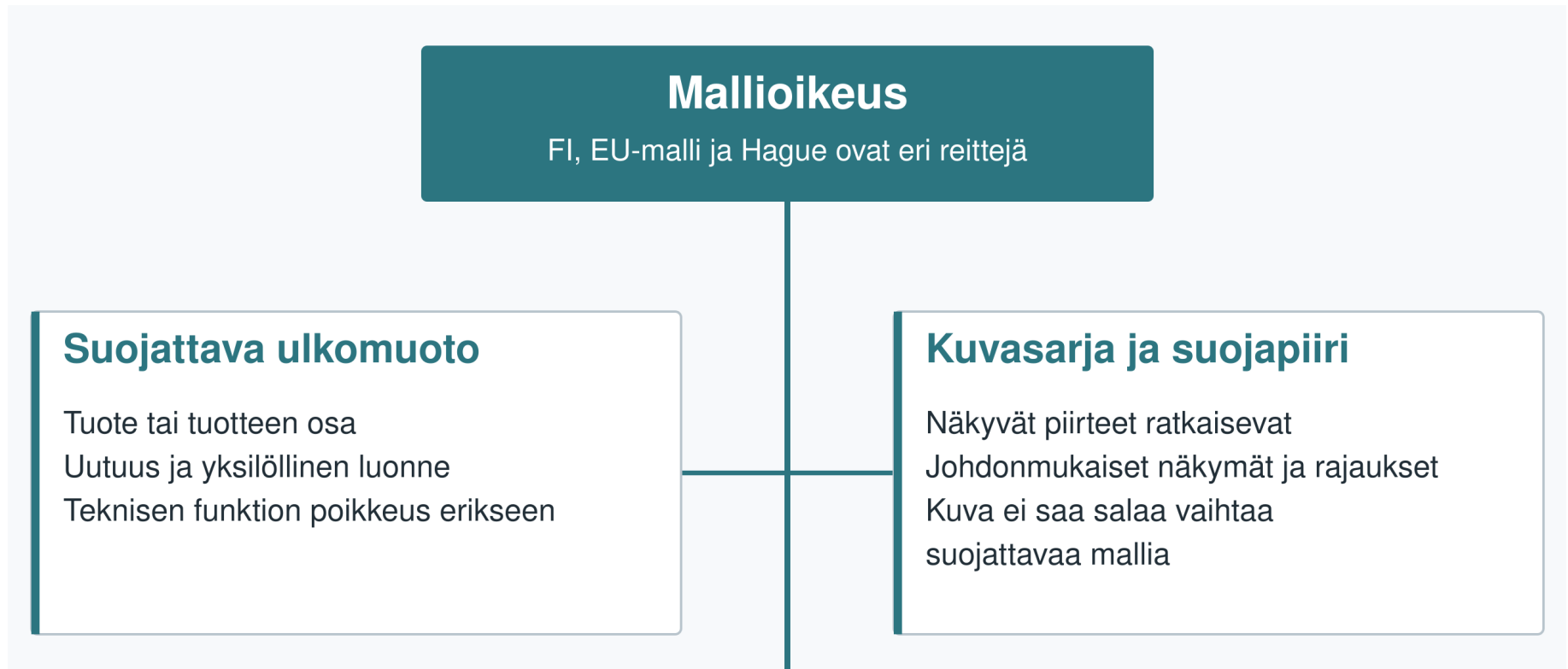
Suomen tavaramerkkiloukkauksessa kohtuullinen hyvitys käytöstä ei edellytä loukkaajan huolimattomuutta. Vahingonkorvaus edellyttää tahallisuutta tai huolimattomuutta; lievä huolimattomuus voi vaikuttaa sovitteluun. Rekisteröinnin pätevyys, käyttöedellytys, loukkaava toimi ja seuraamusten peruste on perusteltava erikseen. (TML 62, 67 ja 69 §.)

TML 70 §:ssä hyvitys ja korvaus rajataan viiteen vuoteen ennen kanteen vireillepanoa, ja kanne on nostettava viiden vuoden kuluessa vahingon syntymisestä. Ennen rekisteröintipäivää tapahtuneesta loukkauksesta on erityissääntö: kanne vuoden kuluessa rekisteröintipäivästä voi säilyttää vaatimuksen yleisestä vireillepanoajasta huolimatta. Silloinkin korvausta vaaditaan vain viiden vuoden ajalta ennen kannetta. Tämä yhden vuoden sääntö ei pidennä väiteaikaa eikä korvaa oikeuden syntyedellytyksiä.

Miten vanhojen kokeiden väitteet luetaan?

Vuosien 2024 ja 2025 yhteisen osan tehtävissä merkkiasiat liittyvät myös malliin, yrityskauppaan ja verkkotunnuksiin. Arvostelu palkitsee täsmällisen rajauksen: ”kaikki käyttö”, ”aina”, ”ainoastaan rekisteröidyt”, ”eri luokat” tai ”EU:ssa sama menettely” voi tehdä muutoin tutusta väitteestä väärän. Esimerkiksi rekisteröimätön oikeus voi olla vakiintunut, lisenssinsaajan kuuleminen ei ole sama kuin asianosaisuus ja kuvailevan sanan sisältävä kuvio voi saada kokonaisuutena rajatun suojan. Lue tehtävän tarkka väittäminen ennen kuin sovellat oikeaa mutta eri kysymykseen vastaavaa sääntöä. [PRH:n vuoden 2024 mallivastaukset](#), [vuoden 2025 yhteisen osan mallivastaukset](#).

Mallioikeudet

Etuoikeus

Mallista malliin / HM:stä malliin 6 kk
Patenttihakemus ei EU-mallin peruste
KaiKai: ei yleistä 12 kk
patenttietuoikeutta

Oma julkistaminen

12 kk grace period omilla ehdoillaan
Ei patentin yleinen armonaika
Etuoikeusaika on edelleen 6 kk

FI-malli

PRH:n rekisteröinti
5 vuoden kaudet, normaalisti
enintään 25 v
Korjausosilla oma 15 vuoden sääntö

Rekisteröity EU-malli

EUIPO ja EU:n yhtenäinen alue
5 vuoden kaudet, enintään 25 vuotta
Uusi kodifiointi 2026/715

EU:n vuoden 2026 esitysmuoto

1.7.2026: 10 staattista näkymää
Vaihtoehtona yksi dynaaminen
tiedosto
Monihakemus enintään 50 mallia

EU:n hakemuspäivä ja maksu

Hakemuspäivän vähimmäisedellytykset
Maksu 1 kk:ssa on hakemuspäivän ehto
Puutteen korjaus voi siirtää päivän

EU:n etuoikeusmuodollisuus

Vaatimus myös 2 kk hakemuksesta
Todistus 3 kk etuoikeusilmoituksesta
Ei sama kello kuin EUTM:llä

Rekisteröimätön EU-malli

3 vuotta relevantista
julkistamisesta
Suoja kopiointia vastaan
Ei sama kuin rekisteröidyn mallin
suojapiiri

Hague

Enintään 100 saman Locarno-luokan mallia

Nimettyjen alueiden ehdot tarkistettava

FI:n julkaisulykkäys enintään 6 kk

Normaali julkaisu silti 12 kk, ei 6 kk

Korjausosat ja riita

FI ja EU:n korjausosasäännöt eri
EUIPO-mitätöinti / FI-tuomioistuin
Rekisteröinti ei ratkaise patentin
FTO:ta

Vuosi 2026 • Tiivistetty kartta: ehdot ja poikkeukset käsitellään luvun tekstissä.

Kartan lähteet: [Mallioikeuslaki](#) · [EU-malli 2026/715](#) · [WIPO: Hague](#)

Mallioikeudessa ensin tunnistetaan näkyvä ulkomuoto, sitten verrataan sitä aiemmin tunnettuun ja valitaan tarvittava alue sekä julkistamisen ajankohta. Tekninen toiminta, tuotteen nimi ja kuvaan sisältyvä taideteos voivat saada muita suojia, mutta mallioikeuden ydinkysymys on ulkomuodon antama kokonaisvaikutelma. Hakemuksen kuvien lukeminen on yhtä tärkeää kuin lain lukeminen.

Tämän kokonaisuuden lähteet. Suomen kansallinen oikeus: [mallioikeuslaki 221/1971](#), erityisesti 1–8 a, 10–24 ja 32–38 §, ja [PRH:n mallioikeusohjeet](#). EU:ssa vuoden 2026 pääviite on [EU-malliasetus 2026/715](#), joka kodifioi aiemman asetuksen muutoksineen ja jota sovelletaan 1.7.2026 alkaen. Kansallisen lainsäädännön uudistusta ohjaa erikseen [mallidirektiivi 2024/2823](#); sen kansallinen täytäntöönpano on tehtävä 9.12.2027 mennessä. Haagin järjestelmä: [WIPO:n Haag-opas](#), [hakemisohje](#), [maksutaulukko](#) ja jäsenkohtaiset ilmoitukset.

Reittikartta ja vuosien 2025–2026 uudistus

Suoja	Synty ja alue	Kesto	Merkittävä erityispiirre
Suomen rekisteröity malli	PRH; Suomi	5 vuoden jaksot, tavallisesti enintään 25 vuotta	Kansallinen julkaisu voidaan lykätä enintään 6 kk
Rekisteröity EU-malli	EUIPO; EU yhtenä kokonaisuutena	5 vuoden jaksot, enintään 25 vuotta hakemispäivästä	Lykkäys enintään 30 kk; ei rekisteröintiä seuraavaa yleistä väitemenettelyä
Rekisteröimätön EU-malli	Edellytykset täyttävä julkiseksi tuleminen EU:ssa	3 vuotta ensimmäisestä julkiseksi tulemisesta	Suojaa kopiointia vastaan, ei riippumattomasti luotua samanlaista mallia vastaan
Haagin kansainvälinen rekisteröinti	WIPO; nimetyt jäsenet	5 vuoden jaksot, paikallinen enimmäisaika	Ei Madridin perusmerkkiä eikä viiden vuoden riippuvuutta

EU-uudistuksen ensimmäinen vaihe tuli sovellettavaksi 1.5.2025. Siihen liittyvät muun muassa uudistunut EU-mallin nimi, maksujen rakenne, varaosasäännöt, digitaalisiin tiedostoihin liittyvä suoja ja usean mallin hakemuksen uudistus. Toinen vaihe ja menettelyn uudet yksityiskohdat tulivat 1.7.2026. Vanhaa ”rekisteröity yhteisömalli” -aineistoa voi käyttää taustan ymmärtämiseen, mutta maksut, monihakemus, esitysmuodot ja artiklanumerot on luettava vuoden 2026 tekstistä. Kansallista Suomen lakia ei kirjoiteta automaattisesti uudelleen EU-asetuksen mukaan; direktiivin täytäntöönpanolle on oma aikataulu. [EUIPO:n uudistusohje](#), EU-asetus 2026/715 ja direktiivi 2024/2823.

Mallin ja tavaramerkin valvontamenettelyiden ero on erityisen tärkeä: EU-mallia vastaan ei ole tavaramerkin kolmen kuukauden väitettä. Pätevyyden riitauttaminen tapahtuu mitätöinnillä tai asianmukaisessa tuomioistuinmenettelyssä. Suomen malliin sen sijaan liittyy kahden kuukauden väiteaika. ”EU-rekisteröinti on saatu” ei myöskään tarkoita, että EUIPO olisi tutkinut uutuuden ja yksilöllisen luonteen kaikkia tunnettuja malleja vastaan.

Suojan kohde, uutuus ja yksilöllinen luonne

Mallilla tarkoitetaan tuotteen tai sen osan ulkomuotoa, joka ilmenee esimerkiksi linjoista, ääriviivoista, väreistä, muodosta, pintarakenteesta tai materiaalista. EU:n uusi tuotemääritelmä kattaa myös tuotteita, joilla ei ole fyysistä muotoa, kuten eräitä graafisia ja digitaalisia esityksiä, mutta tietokoneohjelma sellaisenaan ei ole mallin tuote. Älä sekoita käyttöliittymän näkyvää ulkoasua ohjelman tekniseen toimintaan tai lähdekoodiin. (ML 1 a §; EU-asetus 4 artikla.)

Uutuus puuttuu, jos ennen ratkaisevaa päivää on tullut julkiseksi identtinen malli; epäolennaiset yksityiskohtaerot eivät riitä. Yksilöllinen luonne edellyttää, että asiantuntevan käyttäjän kokonaisvaikutelma eroaa aiempien mallien kokonaisvaikutelmasta. Asiantunteva käyttäjä ei ole patenttioikeuden alan ammattimies eikä aina tavaramerkkioikeuden keskivertokuluttaja. Muotoilijan vapaus huomioidaan: teknisesti tai toiminnallisesti vahvasti rajatuissa tuotteissa pienten erojen merkitys voi olla erilainen kuin vapaasti muotoiltavissa tuotteissa. (ML 2 §; EU-asetus 5–7 artikla.)

Aiempaa mallia ei rakenneta usean erillisen julkistuksen parhaista yksityiskohdista patenttioikeuden keksinnöllisyysarvion kaltaiseksi yhdistelmäksi. Vertailu ja sen näyttö pitää osoittaa yksilöityihin aiempiin malleihin. [Karen Millen C-345/13](#). Loukkausarvion samankaltainen kokonaisvaikutelmatesti koskee rekisteröityä suojan kohdetta ja riidanalaisista tuotetta; pätevyysvertailu taas kohdistuu aiempaan tunnettuun ulkomuotoon.

Ulkomuodon piirre	Suojan rajaus	Poikkeus tai tentin ansa
Pelkästään teknisen toiminnan määräämä piirre	Ei mallisuoja sille piirteelle	Pelkkä vaihtoehtoisen muodon olemassaolo ei yksin ratkaise teknisyydestä
Mekaanisen liitännän täsmällinen muoto ja mitat	Must fit -rajoitus	Modulaarisia järjestelmiä koskeva poikkeus arvioidaan erikseen
Moniosaisen tuotteen osa	Osan oltava normaalissa käytössä näkyvä	Normaali käyttö ei sisällä huoltoa, kunnossapitoa tai korjausta
Piilotettu moottorin sisäosa	Näkyvyyshedellytys voi estää suojan	Tarkastele juuri haettua osaa ja näkyviä piirteitä
Yleisen järjestyksen tai hyvän tavan vastainen malli	Rekisteröinnin este	Arvio tehdään mallista, ei vain valmistajan maineesta
Koristeellinen ulkomuoto	Voi saada mallisuojan	Edellyttää silti uutuutta ja yksilöllistä luonnetta
Varaosa	Korjauspoikkeus voi rajata oikeutta	Ei yleinen vapautus kaikille lisävarusteille

Teknisten piirteiden ja liitännöiden EU-rajoitus on vuoden 2026 asetuksen 9 artiklassa, normaalin käytön näkyvyys 5(2)–(3) artiklassa ja yleisen järjestyksen este 10 artiklassa. Suomen vastaavat edellytykset luetaan ML 2, 4 ja 4 b §:stä. Teknisen toiminnan arvioinnista myös [Doceram C-395/16](#).

Tekijänoikeus ja mallioikeus voivat kumuloitua. Käyttöesineen tekijänoikeus ratkaistaan EU:n harmonisoidun omaperäisyysvaatimuksen perusteella; tuotteelle ei aseteta erillistä korkeampaa esteettisyysvaatimusta vain siksi, että se on käyttöaidetta. Pelkkä tyyppillinen tai kaunis ulkomuoto ei silti automaattisesti ole omaperäinen teos. [Unionin tuomioistuin, Cofemel C-683/17](#). Tekijänoikeuden muut edellytykset käsitellään sen omassa pääluvussa.

Tapaus M1 – piilotettu hammaspyörä. Hammaspyörä on näkyvissä vain, kun kone puretaan huollossa. Moniosaisen tuotteen osan näkyvyys normaalissa käytössä ei yleensä täyty. Lisäksi ulkomuodon teknisesti määräytyvät piirteet tutkitaan erikseen. Uutuus ei yksin takaa mallisuoja.

Tapaus M2 – liitin sopii vain yhteen vastakappaleeseen. Täsmällisten liitospintojen suoja rajaa must fit -sääntö. Koko tuotteen näkyvät koristeelliset piirteet eivät automaattisesti katoa tästä syystä. Jos kyse on modulaarisesta järjestelmästä, selvitä erityinen poikkeus ennen johtopäätöstä.

Julkistaminen, 12 kuukauden armonaika ja 6 kuukauden etuoikeus

Julkistaminen voi tapahtua myynnillä, näyttelyssä, verkossa tai muulla tavalla.

Salassapitovelvollisuuden alainen luovutus ei ole sama asia kuin avoin julkaisu. EU-säännöksissä huomioidaan lisäksi, olisiko tapahtuma voinut tavanomaisessa liiketoiminnassa tulla EU:ssa toimivien alan erikoistuneiden piirien tietoon. Pelkkä tapahtuman fyysinen sijainti ei yksin ratkaise aiemman julkistuksen vaikutusta. (ML 3 §; EU-asetus 8 artikla.)

Muotoilijan tai tämän oikeudenomistajan oma julkistaminen voi olla armonaikana hyväksyttävää. Jakso on 12 kuukautta ennen hakemispäivää tai asianmukaista etuoikeuspäivää; etuoikeuspäivän käyttäminen on ratkaiseva poikkeus pelkkään myöhemmästä hakemisesta tehtävään laskelmaan. Myös heidän tietojensa tai toimiansa perusteella tapahtunut kolmannen julkistaminen ja väärinkäyttöön liittyvä tilanne arvioidaan säännöksen mukaan. Riippumattoman kolmannen tekemä oma julkistus ei ole automaattisesti hakijan armonaikaa. Armonaika ei anna etuoikeutta eikä takaa oikeutta ennen rekisteröintiä. Se ei myöskään koske kaikkia ulkomaisia järjestelmiä. (ML 3 a §; EU-asetus 8(2)–(3) artikla.)

Etuoikeus on eri asia: asianmukaisesta ensimmäisestä malli- tai hyväksyttävästä hyödyllisyysmallihakemuksesta alkaa kuuden kuukauden jakso myöhemmälle hakemukselle. EU-mallin etuoikeus ei perustu aikaisempaan patenttihakemukseen pelkästään siksi, että patentin piirustuksessa näkyy sama tuote. Unionin tuomioistuin ratkaisi KaiKai-asiassa, että aikaisempi patenttihakemus ei anna tällaista EU-mallietuoikeutta eikä Pariisin sopimuksesta johdeta 12 kuukauden patenttietuoikeutta mallihakemukseen. PCT-hakemus voi olla merkityksellinen vain siltä osin kuin se koskee hyväksyttävää hyödyllisyysmallia; mallin kuuden kuukauden aika säilyy. (EU-asetus 49 artikla; [C-382/21 P, EUIPO v KaiKai, 27.2.2024](#), erityisesti 75–85 ja 98 kohta.)

Tapaus M3 – pullo julkaistiin messuilla. Muotoilija esittelee pullon 1.2. ja tekee mallihakemuksen 1.11. Oman julkistuksen 12 kuukauden armonaika voi säilyttää mallin uutuuden. Pullon teknistä keksintöä koskeva patenttihakemus ei saa samaa yleistä 12 kuukauden armonaikaa. Sama messuesittely on arvioitava jokaiselle oikeudelle erikseen.

Tapaus M4 – kilpailijan itsenäinen julkaisu. Asiakas julkistaa oman mallinsa ja jää odottamaan. Kilpailija julkaisee myöhemmin ennen asiakkaan hakemusta itsenäisesti luomansa samankaltaisen mallin. Asiakkaan oman julkistuksen armonaika ei automaattisesti poista kilpailijan julkistusta tunnetusta aineistosta. Nopean hakemisen hyöty säilyy armonaikana.

Tapaus M5 – patentti ensin, EU-malli kahdeksan kuukautta myöhemmin. Asiakas vaatii patentin 12 kuukauden etuoikeutta EU-mallille. Tätä ei hyväksytä KaiKai-ratkaisun mukaisesti. Jos ensimmäinen hakemus olisi ollut hyödyllisyysmallihakemus, EU-mallin etuoikeusjakso olisi edelleen kuusi kuukautta. Selvitä erikseen julkistukset ja mahdollinen armonaika.

Kuvat määräävät suojan

Hakemuksen esityksestä pitää pystyä tunnistamaan suojattavat piirteet. Sama tuote voidaan esittää eri näkymistä, mutta ristiriitaiset kuvat voivat antaa epäselvän suojan kohteen. Tausta, varjot, tukirakenteet, tuotteeseen kuulumaton ympäristö ja poissuljettavat osat erotetaan johdonmukaisesti. Katkoviiva tai muu hyväksyttävä disclaimer voi rajata suojan kohdetta, mutta sitä pitää käyttää kaikissa näkymissä johdonmukaisesti.

Vuoden 2026 EUIPO-ohje sallii enintään 10 staattista näkymää tai yhden dynaamisen tai animoidun tiedoston kyseisen esitysmuodon vaatimuksin. Vanhan seitsemän kuvan maksimia ei siis pidä toistaa nykyohjeena. Esitystavan hyväksyttävyys, tiedostomuoto ja tekniset rajat tarkistetaan [EUIPO:n esitysohjeesta](#). Suomen hakemuksen kuvat ja mallikappaleen mahdollisuus luetaan PRH:n omista ohjeista.

Tapaus M6 – kuvat eri tuotteista. Edestä kuvassa on kolme jalkaa ja takaa kuvassa neljä. Hakijan sanallinen selitys ”suojataan yleinen idea” ei korjaa epäselvää esitystä. Malli ei suojaa abstraktia tuotemuotoilun ideaa. Tarkista yhtenäinen esitys ennen hakemista.

Suomen hakemus ja EU-hakemus

Suomen hakemukseen sisältyvät muun muassa hakija, muotoilija ja tarvittaessa selvitys oikeuden siirtymisestä, tuotteen nimeäminen sekä mallin kuva tai lain mukainen mallikappale. Maksu on hakemuksen vireilletulon edellytys. Hakemuspäivän edellytykset ja puutteiden korjaaminen erotetaan toisistaan: kaikkea ei voi lisätä jälkikäteen alkuperäinen päivä säilyttäen. Sama kansallinen yhteishakemus edellyttää lähtökohtaisesti samaa Locarnon pääluokkaa. Vuonna 2026 voimassa on LOC 15, voimaan 1.1.2025. [WIPO Locarno](#). Suomen kansallinen vaatimus ei poistu EU:n monihakemusuudistuksen vuoksi. (ML 10–13 §; [PRH:n hakemushjeet](#).)

Suomen mallilain asiamiesvaatimus on sanamuodoltaan tavaramerkkilakia erilainen: jos hakijalla ei ole kotipaikkaa Suomessa, ETA:ssa asuva asiamies tarvitaan lain mukaisesti. Älä muuta tätä automaattisesti muotoon ”vain ETA:n ulkopuolella asuva”. (ML 12 §.) Kansallinen hakemus tehdään PRH:n ohjeen mukaan suomeksi tai ruotsiksi; EUIPO:n ja WIPO:n kielivaihtoehdot eivät laajenna kansallisen menettelyn kieltä.

EU-mallihakemus tehdään suoraan EUIPOon sähköisesti. Aikaisempi kansallisen viraston välitysreitti ei ole nykyinen hakureitti. Hakemus voidaan tehdä EU:n virallisella kielellä, ja toiseksi kieleksi valitaan EUIPO:n viidestä kielestä englanti, ranska, saksa, italia tai espanja. Enintään 50 mallin monihakemus ei enää edellytä samaa Locarnon luokkaa. Jokainen malli voi myöhemmin olla erikseen siirron, lisenssin, uudistamisen tai mitätöinnin kohteena. (EU-asetus 41, 44, 88 ja kielisäännökset.)

EU-hakemuspäivä edellyttää hakemusta, hakijan tunnistamista ja mallin selvästi määrittävää esitystä sekä hakemusmaksujen maksamista kuukauden kuluessa asiakirjojen jättämisestä. Viraston puutteenkorjauspyynnön aika on kaksi kuukautta sen tiedoksiannosta. Hakemispäivän edellytysten tai maksun korjaaminen tämän menettelyn kautta voi antaa korjauspäivän hakemispäiväksi, jolloin etuoikeuteen tai uutuuteen liittyvä seuraus pitää arvioida uudestaan. (EU-asetus 42(1), 46 ja 55(3)–(4) artikla.)

Tapaus M7 – rekisteröinti todistaa uutuuden. EUIPO rekisteröi mallin nopeasti. Asiakas päättlee, ettei kilpailija voi mitätöidä sitä aiemman tuotteen perusteella. Päätelmä on väärä: EUIPO:n hakemusvaiheen tutkimus ei sisällä yleistä uutuuden ja yksilöllisen luonteen aineellista vertailua kaikkeen tunnettuun. Säilytä ennakkoselvitykset ja julkistuspäivien näyttö.

Mallien määräajat ja myöhästymisen seuraukset

Toimenpide	Määräaika / ajankohta	Poikkeus, maksu tai oikeudenmenetys
Oma julkistaminen ennen rekisteröintihakemusta	12 kk armonaika	Ei etuoikeus; riippumaton kilpailijan julkaisu ei automaattisesti kuulu siihen
Mallietuoikeus	6 kk ensimmäisestä hyväksyttävästä hakemuksesta	EU-mallissa aiempi malli tai hyödyllisyysmalli, ei yleinen patenttietuoikeus
EU-mallin etuoikeusvaatimus	Hakemuksen yhteydessä tai 2 kk hakemispäivästä	Todisteet 3 kk etuoikeusvaatimuksesta; 50 artikla
EU-mallin	Hakemus 6 kk ensimmäisestä	Vaatimus hakemuksessa tai 2 kk sen

Toimenpide	Määräaika / ajankohta	Poikkeus, maksu tai oikeudenmenetys
näyttelyetuoikeus	esittelystä hyväksyttävässä näyttelyssä	päivästä, todisteet 3 kk vaatimuksesta; ei pidennä tavallista etuoikeutta
Suomen hakemusmaksu	Hakemuksen yhteydessä	Vireilletulon edellytys
Suomen välipäätös	2 kk välipäätöksen antamispäivästä	Pidennys pyydettyä ennen ajan päättymistä
Suomen uudelleen käsittely	2 kk välipäätöksen määräajan päättymisestä	Pyyntö + puuttuva vastaus/toimi + 55 €; vain kerran
Suomen väite	2 kk rekisteröinnin kuulutuksesta	Ei yleistä EU-mallin väiteaikaa; myöhässä arvioi mitätöintikanne
Suomen julkaisun lykkäys	Enintään 6 kk hakemis- tai etuoikeuspäivästä	Pyydä hakemuksessa; älä käytä EU:n 30 kk aikaa
Suomen rekisteröintijakso	5 vuotta hakemispäivästä	Tavallisesti enintään 25 vuotta; korjaustarkoitukseen liittyvä moniosaisen tuotteen osa enintään 15 vuotta lain mukaan
Suomen uudistaminen	Aikaisintaan 1 vuosi ennen päättymistä; viimeistään 6 kk sen jälkeen	Myöhäinen maksuun 55 € lisää; kausimaksu 380 €
Suomen valitus PRH-päätöksestä	60 päivää tiedoksisaannista	Markkinaoikeus; lue valitusosoitus
Suomen parempaan oikeuteen perustuva kanne	1 vuosi rekisteröinnin ja vaatimuksen perusteiden tiedoksisaannista	Jos haltija oli vilpittömässä mielessä rekisteröitäessä tai oikeuden siirtyessä, takaraja 3 vuotta rekisteröinnistä; ML 31 a §
EU-mallin hakemusmaksut	1 kk hakemusasiakirjojen jättämisestä	Alkuperäinen hakemispäivä riippuu ajoissa maksetuista maksuista; 46 artikla
EUIPO:n puutteenkorjauspyyntö	2 kk pyynnön tiedoksiannosta	Hakemispäivän puute voi antaa uuden hakemispäivän korjattaessa; 55 artikla
EU-mallin julkaisun lykkäys	Enintään 30 kk hakemis- tai etuoikeuspäivästä	Estä julkaisu luopumalla vähintään 3 kk ennen lykkäysajan loppua; 62 artikla
EU-mallin voimassaolo	5 vuotta hakemispäivästä, uudistamalla enintään 25 vuotta	Hakemispäivä ja rekisteröinnin vaikutusten alkaminen ovat eri asioita
EU-mallin uudistaminen	6 kk ennen päättymistä tai 6 kk sen jälkeen	Myöhäiseen jaksoon 25 % lisämaksu; 66 artikla
EU-mallin väite	Ei yleistä rekisteröintiä seuraavaa väitemenettelyä	Pätevyyttä riitautetaan mitätöinnillä

Toimenpide	Määräaika / ajankohta	Poikkeus, maksu tai oikeudenmenetys
EUIPO-valitus malliasiassa	Valitus ja maksu 2 kk tiedoksiannosta, perustelut 4 kk	EU-asetus 77 artikla yhdessä EUTMR 68 artiklan kanssa
EU-mallin käsittelyn jatkaminen	2 kk laiminlyödyn ajan päättymisestä	Puuttuva toimi jo tehty pyyntöhetkellä; 400 €; 96(2) artiklan poissulut
EU-mallin oikeuksien palauttaminen	2 kk esteen poistumisesta, enintään 1 vuosi laiminlyönnistä	Huolellisuus, puuttuva toimi ja 200 €; uudistamisen 6 kk lisäaikaa EI vähennetä vuodesta
Rekisteröimätön EU-malli	3 vuotta ensimmäisestä edellytykset täyttävästä EU-julkistuksesta	Ei uudistettavissa; kopioinnin näyttö tarvitaan
EU-mallin parempi oikeus	3 vuotta rekisteröidyn mallin julkaisusta tai rekisteröimättömän julkistuksesta	Vilpillinen mieli poistaa tämän takarajan; 16 artikla
Haagin kieltäytymisilmoitus	Tavallisesti 6 kk julkaisusta; ilmoittaneilla jäsenillä 12 kk	Ei ole sama kuin haltijan paikallinen vastausaika
Haag-lykkäyksen julkaisumaksu	Viimeistään 3 viikkoa ennen lykkäysajan loppua	Tarvittaessa mallikappaleiden tilalle kuvat 3 kk ennen tätä maksuaikaa; laiminlyönti voi johtaa peruuttamiseen ilman julkaisua; yhteiset säännöt 16
Haagin uudistaminen	5 vuoden jaksot; 6 kk myöhäinen jakso	Vähintään 15 vuoden suoja järjestelmässä, jäsenen paikallinen enimmäisaika ratkaisee
Suomen vahinkovaatimus	Kanne 5 vuodessa vahingon syntymisestä	Ennen rekisteröintiä tapahtuvaan käyttöön ML 38 §:n erityinen 1 vuoden kanneaika

Lähteet: ML 8 a, 14, 18–25, 31–31 a ja 36–38 §; EU-asetus 2026/715 16, 49–55, 62, 66, 77 ja 95–96 artikla; [PRH välipäätös](#), [WIPO Haagin menettely](#).

Suomen välipäätöksen ensimmäinen pidennys voidaan PRH:n käytännön mukaan saada ilman erityisiä perusteluja; myöhemmät edellyttävät perusteluja. Kesäpidennys voi olla poikkeus, jos vastausaika päättyy 1.6.–31.8. Pidennys on silti pyydettyä ajoissa. Uudelleen käsittelyn kahden kuukauden kello alkaa alkuperäisen määräajan päättymisestä, ja kansallisessa mallissa uudelleen käsittely on käytettävissä vain kerran. Tavaramerkin jatkamiseen ei pidä siirtää tätä yhden kerran rajoitusta.

EU-mallin vuoden 2026 jatkamismenettely suljetaan pois hakemispäivän maksuajasta, kuuden kuukauden etuoikeus- ja näyttelyetuoikeusajasta, 55(3) artiklan puutteenkorjausajasta, uudistamisesta, valitusajoista ja palauttamisen sekä jatkamisen omista ajoista. Poissulku ei tarkoita, että jokainen myöhästyminen olisi pelastettavissa jollakin muulla keinolla. Oikeuksien palauttaminen perustuu kaikkeen vaadittavaan huolellisuuteen ja menettelyn menetykseen. Sen omia aikoja ja jatkamisen aikaa ei palauteta. Jos palauttaminen hyväksytään, 200 € palautetaan; jos jatkamispyyntö hylätään, 400 € palautetaan. (95–96 artikla.)

Suomen väitteessä ML 18 a § erottaa oikeuden puuttumiseen, virallisiin tunnuksiin ja aiempiin oikeuksiin vetoavat tahot muista perusteista; kaikilla perusteilla kuka tahansa ei voi tehdä väitettä. Väitteessä yksilöidään rekisteröinti, riidanalaiset mallit sekä missä, milloin ja miten aiemmat mallit tulivat tunnetuiksi. Ajoissa esitettyjä perusteita voi täydentää myöhemmin lisänäytöllä ja perusteluilla, mutta uusia väiteperusteita ei esitetä kahden kuukauden ajan jälkeen. Väite tehdään suomeksi tai ruotsiksi. Suppea aineisto voidaan lähettää liitetiedostona; PRH:n ohjeessa erittäin laaja liitemateriaali toimitetaan kahtena postikappaleena. [PRH malliväite](#).

Tapaus M8 – ”vastusta kolmen kuukauden kuluessa”. Kilpailijan EU-malli rekisteröidään. Tavaramerkin kolmen kuukauden väitettä ei ole. Valmistele tarvittaessa EUIPO:n mitätöintihakemus pätevyysperusteineen ja näyttöineen. Suomen mallin kahden kuukauden väite on eri reitti.

Tapaus M9 – Suomen hakemuksen 30 kuukauden salassapito. Asiakas hakee kansallista mallia PRH:ssa ja haluaa tuotteen salaiseksi 30 kuukaudeksi. Kansallinen lykkäys on enintään kuusi kuukautta hakemis- tai etuoikeuspäivästä. EU-mallin 30 kuukauden sääntö ei auta Suomen hakemuksessa.

Tapaus M10 – EU-mallia ei haluta julkaista. Lykkäys päättyy 1.12. Asiakas odottaa viimeiseen päivään ja pyytää silloin pitämään mallin salaisena. Vuoden 2026 sääntö vaatii julkaisemisen estämiseksi luopumisen vähintään kolme kuukautta ennen loppua. Tee päätös hyvissä ajoin, arvioi täsmällinen määräpäivä ja kyseiseen malliin kohdistuva luopuminen.

Tapaus M11 – toinen uudelleen käsittely Suomessa. Hakija käytti kerran uudelleen käsittelyn, mutta jättää uuden välipäätöksen vastaamatta. Kansallisen mallin uudelleen käsittelyä ei saa loputtomasti 55 eurolla; se on käytettävissä vain kerran. Tarkista valituksen edellytykset ja uuden hakemuksen vaikutus uutuuteen, etuoikeuteen ja päivään.

Rekisteröimätön ja lykätysti julkaistu EU-malli

Rekisteröimätön EU-malli syntyy ilman hakemusta, mutta ensimmäisen julkistuksen ajasta, paikasta, sisällöstä ja saavutettavuudesta tarvitaan näyttö. Säilytä esimerkiksi messuaineisto, päivätyt verkkosivut, julkaistut kuvat ja todistajat. Kolmen vuoden suoja ei ala jokaisesta uudesta myyntitapahtumasta uudelleen. Ulkomainen julkaisu voi vaikuttaa uutuuteen, vaikka se ei synnyttäisi samaa rekisteröimätöntä EU-oikeutta. (EU-asetus 12 artikla.)

Rekisteröimättömän mallin kielto-oikeus koskee kopiointia. Riippumaton luominen ilman tietoa suojatusta mallista voi jäädä tämän oikeuden ulkopuolelle, vaikka kokonaisvaikutelma olisi sama. Rekisteröidyn mallin loukkauksessa ei tavallisesti vaadita kopiointia; samankaltainen kokonaisvaikutelma riittää muiden edellytysten kanssa. Rekisteröidyn mallin julkaisemisen lykkäyksen aikana sovelletaan kuitenkin kopiointia koskevaa erityisrajoitusta, ja tarvittava tiedon antaminen vastapuolelle arvioidaan lykkäyssäännöksestä. (EU-asetus 20(4)–(5) ja 62 artikla.)

Tapaus M12 – itsenäisesti suunniteltu tuoli. A esittelee tuolin EU:ssa. B suunnittelee samanlaisen tuolin tuntematta A:n työtä. Rekisteröimätön EU-malli ei lähtökohtaisesti ulotu B:n riippumattomaan luomiseen. Jos A:lla on pätevä rekisteröity EU-malli, loukkausarvio ei tavallisesti edellytä B:n kopiointia.

Loukkaus, digitaaliset tiedostot, poikkeukset ja korjaaminen

Rekisteröidyn mallin suoja kattaa mallin, joka ei anna asiantuntevalle käyttäjälle erilaista kokonaisvaikutelmaa. Mallin nimeäminen tietynlaiseksi tuotteeksi ei itsessään muuta kuvaan perustuvaa ulkomuotosuojaa. Pätevyys ja loukkaus voivat silti ratketa eri tavoin: hyvin lähellä aiempaa aineistoa oleva pätevä malli voi saada kapean suojan. (ML 5 §; EU-asetus 11 ja 20 artikla.)

EU:n kielto-oikeuden toimiin kuuluu vuoden 2026 tekstissä myös mallin tallentavan välineen tai ohjelmiston luominen, lataaminen, kopioiminen, jakaminen tai levittäminen silloin, kun tarkoitus on mahdollistaa mallin mukaisen tuotteen valmistaminen. Kolmiulotteisen tulostustiedoston jakaminen ei

siis jää automaattisesti suojan ulkopuolelle vain siksi, ettei jakaja itse valmista fyysistä tuotetta. Tekijänoikeuden tai ohjelmiston lisenssin arvio on tarvittaessa toinen rinnakkainen kysymys. (EU-asetus 20(2)(d) artikla.)

Yksityinen ja ei-kaupallinen käyttö, kokeelliset toimet sekä hyväksyttävä opetukseen tai lainaukseen liittyvä käyttö voivat rajautua yksinoikeuden ulkopuolelle. EU:n erityissäännöksissä on myös tuotteen tunnistamista tai siihen viittaamista sekä kritiikkiä, kommentointia ja parodiaa koskevia rajoituksia ehtoineen. Poikkeuksissa huomioidaan muun muassa hyvän liiketavan mukaisuus ja käytön vaikutus tavanomaiseen hyödyntämiseen. ETA:ssa haltijan suostumuksella tapahtunut markkinoille saattaminen voi sammuttaa oikeuden kyseisiin tuotteisiin. (ML 5 b–5 c §; EU-asetus 21 ja 23 artikla.)

EU:n korjauslauseke koskee moniosaisen tuotteen osaa, jonka ulkoasusta sen malli on riippuvainen, ja käyttöä yksinomaan alkuperäisen ulkoasun palauttamiseen korjaamalla. Valmistajan tai myyjän on ilmoitettava kuluttajalle kaupallinen alkuperä ja valmistajan henkilöllisyys selvästi; muuten hän ei voi vedota lausekkeeseen. Häneltä ei silti vaadita takuuta siitä, että jokainen loppukäyttäjä käyttää osan lopulta vain korjaamiseen. Tuning, koristelu ja ulkoasun muuttaminen eivät automaattisesti ole alkuperäisen ulkoasun palauttamista. (EU-asetus 22 artikla.)

Ennen hakemis- tai etuoikeuspäivää vilpittömässä mielessä tapahtuneeseen käyttöön tai vakaviin ja todellisiin valmisteluihin voi liittyä ennakkokäyttöoikeus. Sen alue, jatkamisen rajat ja luovutus liiketoiminnan mukana on luettava omasta laista. Se ei synny siitä, että vastaaja aloitti käytön vasta hakemuksen jälkeen. (ML 6 §; EU-asetus 24 artikla.)

Tapaus M13 – auton korjaus tai koristelu. Varaosa palauttaa auton alkuperäisen ulkoasun, mutta toinen myytävä osa muuttaa sitä urheilullisemmaksi. Korjauslauseke arvioidaan ensimmäiseen erikseen; jälkimmäistä ei vapauteta vain nimittämällä sitä varaosaksi. Tarkista riippuvuus ulkoasusta, käyttötarkoitus ja alkuperää koskeva kuluttajainformaatio.

Haagin järjestelmä ilman perushakemusta

Haagissa hakija voi tehdä kansainvälisen mallihakemuksen suoraan WIPOon. Hänellä pitää olla jäsenjärjestelmään hyväksyttävä yhteys kansalaisuuden, kotipaikan, vakinaisen asuinpaikan tai todellisen ja toimivan liikkeen kautta asianomaisen sopimusjärjestelyn mukaisesti. Suomen kautta tehty välitys voi olla vaihtoehto, mutta Suomen kansallista mallihakemusta ei tarvita kansainvälisen hakemuksen perustaksi. Hakemus tehdään englanniksi, ranskaksi tai espanjaksi. Yhdessä kansainvälisessä hakemuksessa voi olla enintään 100 samaan Locarnon luokkaan kuuluvaa mallia. EU:n 50 mallin monihakemussäännön luokkavapaus ei siirry Haag-reittiin. [WIPO hakemishoje](#).

WIPO tutkii muodolliset edellytykset ja julkaisee kansainvälisen rekisteröinnin. Nimetty jäsen voi kieltäytyä suojasta oman lakinsa aineellisten perusteiden vuoksi. Tavallinen kieltäytymisilmoituksen jakso on kuusi kuukautta kansainvälisestä julkaisusta, mutta eräät jäsenet käyttävät ilmoituksensa perusteella 12 kuukautta. Julkaisun ajankohta, kieltäytymisen jakso ja haltijan vastausaika ovat kolme erillistä asiaa. Vastaukseen voi tarvittava paikallinen asiamies tulla välttämättömäksi, vaikka kansainväliseen hakemiseen häntä ei tarvittu. [WIPO menettely](#).

Normaali kansainvälinen julkaisu tapahtuu nykyisessä järjestelmässä 12 kuukauden kuluttua kansainvälisen rekisteröinnin päivästä, ellei valita muuta hyväksyttävää ajankohtaa. Lykkäyksen enimmäisraja voi olla 30 kuukautta hakemis- tai etuoikeuspäivästä, mutta nimetyn jäsenen ilmoitus voi lyhentää sitä tai estää lykkäyksen. Suomen nimeämiseen sovellettava lykkäyksen enimmäisaika on kuusi kuukautta hakemis- tai etuoikeuspäivästä. Tässä on olennainen poikkeus: WIPO:n nykyinen 12 kuukauden normaali julkaisu säilyy, vaikka jäsenen ilmoituksessa sallittu lykkäys on sitä lyhyempi. Suomen kuuden kuukauden ilmoitus ei siis yksin aikaista Haagin normaalia julkaisua kuuteen kuukauteen; sitä ei myöskään pidä sekoittaa Suomen kansallisen hakemuksen kuuden kuukauden salassapitoon. Hakemuksen nimeämiset ja julkaisun valinta tarkistetaan ennen salassapitolupausta. [WIPO:n opas, julkaisun lykkäys](#). [WIPO:n jäsenkohtaiset ilmoitukset](#).

Kansainvälistä rekisteröintiä uudistetaan viiden vuoden jaksoissa. Järjestelmä tarjoaa vähintään 15 vuoden mahdollisuuden, mutta suoja jäsenessä ei ylitä sen sovellettavan lain enimmäisaikaa. Esimerkiksi EU:n tavallinen malli voi jatkua 25 vuotta. Madridin viiden vuoden perusoikeusriippuvuutta ei Haagissa ole. Muotoiluoikeuden paikallinen pätemättömyys ja WIPO-rekisteröinnin hallinnollinen keskittäminen eivät muutu maailmanlaajuiseksi yhtenäiseksi aineelliseksi oikeudeksi.

Tapaus M14 – ”keskitetty hyökkäys kaataa kaikki mallit”. Asiakas pelkää Suomen mallin hylkäämisen kaatavan Haagin rekisteröinnin Japanissa ja EU:ssa Madridin kaltaisesti. Haag ei edellytä Suomen perushakemusta eikä sisällä Madridin viiden vuoden riippuvuutta. Kukin nimeäminen arvioidaan oman järjestelmänsä mukaan.

Mallien maksut 2026

PRH:n mallioikeuden rekisteröintimaksut eivät muuttuneet tavaramerkkimaksujen vuoden 2026 muutoksen yhteydessä. Vanha hinnastositivun otsikkovuosi ei yksin tee taulukosta vanhentunutta; voimassaolo on varmistettu PRH:n vuoden 2026 maksutiedotteesta. Kansallisten mallimaksujen ALV on 0 %. [PRH mallihinnasto](#), [PRH vuoden 2026 muutokset](#).

Suomen toimi	Maksu €	Täsmennys
Hakemus sähköisesti	250	Ensimmäinen malli
Hakemus muuta reittiä	300	PRH:n hakemusohjeiden mukaan
Yhteishakemuksen jokainen lisämalli	130	Kansallisen yhteishakemuksen edellytykset
Jokainen ensimmäisen ylittävä luokka	55	Hinnaston luokkamaksu
Mallikappaleen säilytys	55	Jokaiselta mallikappaleelta
Uudelleenkäsittely	55	Vain kerran; 2 kk alkuperäisen ajan päättymisestä
Uudistaminen	380	Lisämalli- ja luokkamaksut lisäksi
Myöhäinen uudistaminen	+55	Enintään 6 kk rekisteröintikauden päättymisestä
Mallirekisterin maksullinen merkintä	100	Esimerkiksi oikeuden siirto
Rekisteröidyn mallin muuttaminen	200 / malli	Lain mukainen vähäinen muutos, ei uusi suoja
Haagin hakemuksen välitys PRH:ssa	60	WIPO-maksut lisäksi
Nimen, kotipaikan tai asiamiehen muutos	0	Oikeuden siirto on eri merkintä

EU:n uudessa rakenteessa perusmaksu sisältää rekisteröinnin ja tavanomaisen julkaisemisen. Vanhaa erillistä rekisteröinti- ja julkaisumaksutaulukkoa tai vanhoja suurten monihakemusten alennusportaita ei käytetä vuoden 2026 hakemukseen. [EUIPO:n mallimaksut](#), EU-asetuksen 2026/715 liite I.

EUIPO:n mallitoimi	Maksu €	Täsmennys
Hakemuksen ensimmäinen malli	350	Rekisteröinti ja tavallinen julkaisu

EUIPO:n mallitoimi	Maksu €	Täsmennys
Jokainen lisämalli	125	Enintään 50 mallia hakemuksessa
Lykkäys, ensimmäinen malli	40	Lykkäystä pyydettyä hakemuksessa
Lykkäys, jokainen lisämalli	20	Vain lykättävistä malleista
Ensimmäinen uudistaminen	150 / malli	Vuodet 6–10
Toinen uudistaminen	250 / malli	Vuodet 11–15
Kolmas uudistaminen	400 / malli	Vuodet 16–20
Neljäs uudistaminen	700 / malli	Vuodet 21–25
Myöhäinen uudistaminen	+25 %	Asianomaisesta uudistamismaksusta
Mitätöintihakemus	320	Ei tavaramerkin 630 €
Valitus	720	2 kk valitusajassa
Käsittelyn jatkaminen	400	96 artiklan ehdot ja poissulut
Oikeuksien palauttaminen	200	95 artiklan ehdot; palautetaan hyväksyttäessä

Haagin WIPO-perusmaksu on ensimmäisestä mallista 397 CHF ja jokaisesta lisämallista 50 CHF. Julkaisumaksu on 17 CHF kustakin jäljennöksestä; muut mahdolliset maksut luetaan taulukosta. Nimeämismaksu on jäsenestä riippuen vakio- tai yksilöllinen maksu. EU:n yksilöllinen nimeämismaksu on WIPO:n huhtikuussa 2026 päivitetyn CHF-taulukon mukaan 59 CHF kustakin mallista. EU-asetuksessa euroina määritelty taustamaksu ja WIPO:n CHF-taulukon maksettava määrä eivät ole sama lukuarvo. [WIPO yleiset Haag-maksut](#), [yksilölliset maksut](#).

Haag-uudistamisen perusmaksu on 200 CHF ensimmäisestä mallista ja 17 CHF kustakin lisämallista. Vakionimeämismaksu on uudistettaessa 21 CHF ensimmäisestä ja 1 CHF kustakin lisämallista; yksilöllisiä nimeämismaksuja käyttävien jäsenten omat maksut tarkistetaan erikseen. Kuuden kuukauden myöhäisen uudistamisen lisämaksu on 50 % perusmaksusta. Hakemusvaiheessa yli 100 sanan selostuksesta veloitetaan 2 CHF ylimääräiseltä sanalta, ja paperikuvien ylimääräisestä sivusta 150 CHF. WIPO:n vähiten kehittyneisiin maihin liittyvä hakijakelpoisuus voi antaa 90 % alennuksen erikseen määritellyistä hakemusvaiheen maksuista; Suomesta toimiva hakija ei saa sitä automaattisesti. [WIPO voimassa 1.7.2026 alkaen](#).

Tapaus M15 – neljä EU-mallia, kaikki lykätään. Hakemusmaksu on $350 + 3 \times 125 = 725$ €. Lykkäys maksaa $40 + 3 \times 20 = 100$ €. Yhteensä 825 €. Jos vain osa lykätään, lykkäysmaksu kohdistetaan niiden mukaan. Rekisteröinnin määräaikoihin tai uutuuteen ei saa käyttää maksujen laskemisesta saatua väärää oletusta.

Tapaus M16 – yksi Hague-malli, neljä kuvaa, EU ainoa nimeäminen. Esimerkin peruslaskelma on $397 + 4 \times 17 + 59 = 524$ CHF vuoden 2026 taulukolla. Mahdollinen PRH-välitys 60 € on eri maksu eri valuutassa. Tarkista lisäksi hakemuksen muut erityismaksut, julkaisua koskevat valinnat ja maksutaulukon voimassaolo.

Kuka omistaa mallin ja miten oikeutta hoidetaan?

Lähtökohtaisesti oikeus kuuluu muotoilijalle tai hänen oikeudenomistajalleen. Hakijaksi merkitseminen ei itsessään siirrä oikeutta. Ulkopuolisen suunnittelijan kanssa tarvitaan selvitys ja sopimus oikeuden luovutuksesta. EU-mallissa työsuhteessa tehtyyn suunnitteluun liittyy oma työnantajaa koskeva sääntö, kun malli on luotu työtehtäviä täytettäessä tai työnantajan ohjeiden mukaan, jollei sopimuksesta tai sovellettavasta kansallisesta laista muuta johdu. Konsulttia ei pidä nimetä työntekijäksi vain toimeksiannon perusteella. (ML 1 §; EU-asetus 14 artikla.)

Mallioikeus voidaan siirtää ja lisensoida. EU-monihakemuksen eri mallit voivat siirtyä erikseen; Suomen yhteisrekisteröinnin luovutusta koskeva erityinen sääntö tarkistetaan ML 27 §:stä.

Lisenssisopimuksessa täsmennetään alue, yksinomaisuus, tuotteet, kesto ja oikeus ryhtyä oikeudenkäyntiin. Rekisteriin merkittävyys ja vaikutus kolmansiin eivät ole sama asia kuin sopimuksen sitovuus osapuolten kesken. (ML 26–30 §; EU-asetus 31–40 artikla.)

Suomen mallirekisteröinnin pätevyys voidaan riitauttaa tuomioistuimessa ML 31 §:n perusteilla. Oikeuden puuttumiseen, aiempaan oikeuteen ja muihin esteisiin liittyy eri kanneoikeuksia, joten sana ”kuka tahansa” ei sovi kaikkiin perusteisiin. EUIPO käsittelee rekisteröidyn EU-mallin mitätöintihakemukset, ja EU-mallituomioistuimen toimivaltaan kuuluvat loukkaus ja asianmukainen vastakanne. Rekisteröimätöntä EU-mallia ei mitätöidä EUIPO:n rekisteriä poistamalla. (EU-asetus 27 ja 73 sekä 120 artikla.)

Tahallinen tai huolimaton Suomen malliloukkaus voi johtaa kohtuulliseen käyttökorvaukseen ja vahingonkorvaukseen. Ilman huolimattomuutta korvausvelvollisuus arvioidaan ML 36 §:n kohtuullisuussäännön mukaan. Kanne on nostettava viidessä vuodessa vahingon syntymisestä. Ennen rekisteröintiä ML 38 §:n suoja edellyttää, että hakemusasiakirjat ovat julkiset ja rekisteröinti toteutuu; salainen hakemus ei itsessään synnytä tätä korvausoikeutta. Ennen rekisteröinnin kuulutusta käytön korvauksessa sovelletaan erityistä viittausta 36(2) §:ään, eikä tällaiseen käyttöön sovelleta rikosrangaistusta. Viiden vuoden kanneaikaraja ei sovellu samalla tavalla, jos 38 §:n mukainen kanne nostetaan vuoden kuluessa rekisteröinnistä. (ML 36 ja 38 §.)

Tapaus M17 – suunnittelu ostettiin freelancerilta. Tuotteen valmistaja maksoi piirustuksista mutta sopimus vaikennee mallioikeudesta. Maksaminen ei yksin ratkaise kaikkia immateriaalioikeuksia. Selvitä luovutus, hakijaoikeus ja konsultin asema. EU:n työntekijämallin sääntö ei sellaisenaan koske itsenäistä freelanceria.

Saman tuotteen useat oikeudet ja kolme erilaista myöhästymistä

Tapaus Y1 – uusi tekninen tuote ja nimi NORDVA. Tuotteessa on uusi mekanismi, omaperäinen ulkomuoto ja nimi. Mekanismitte selvitetään patentti tai hyödyllisyysmalli, ulkomuodolle malli ja nimelle tavaramerkki. Julkistaminen suunnitellaan ennen messuja: mallin armonaika ei ratkaise patentin uutuutta. Suomen ja Ruotsin myyntiin EU-malli ja EU-merkki voivat olla tehokkaita, mutta Norja tarvitsee erillisen alueellisen ratkaisun. Norjan ETA-jäsenyys vaikuttaa sammumiseen, mutta ei laajenna EU-rekisteröinnin aluetta Norjaan.

Tapaus Y2 – kolme määräaikaa jäi. Suomen tavaramerkkihakemuksen välipäätösvastaus myöhästyi: harkitse TML 22 §:n kahden kuukauden jatkamista ja 100 € maksua. Suomen mallin väite myöhästyi: tätä ei pelasteta hakijan uudelleenkäsitteilyllä, vaan selvitetään kumoamiskanne. EU-mallin uudistaminen myöhästyi viikon: käytössä on kuuden kuukauden myöhäinen uudistaminen ja 25 % lisämaksu. Sama yleinen neuvo ”pyydy lisääaikaa” olisi kolmessa asiassa väärä tai epätarkka.

Tämän pääluvun nopea paikannus kokeessa

Tehtävän sana tai ongelma	Mistä ratkaisu aloitetaan?
Julkistettu / messut / verkossa	12 kk armonaika, 6 kk etuoikeus ja patentin erillinen uutuussääntö
PCT-patentti mallin perustana	KaiKai ja EU-asetuksen 49 artikla; ei yleistä 12 kk mallietuoikeutta
Kuvat / piilotettu osa / liitin	Esitys, normaalin käytön näkyvyys, teknisyyt ja must fit
Salassapito	FI 6 kk, EU 30 kk, Hague nimettyjen jäsenten ilmoitukset
Väite EU-mallia vastaan	Ei yleistä väitettä; mitätöinti ja oikea foorumi
Hakija vastasi myöhässä	FI vain kerran uudelleen käsittely; EU 95/96 artiklan eri keinot
Ei kopioinut	Rekisteröimättömän EU-mallin ja lykätyn rekisteröidyn mallin erityinen kopiointiehto
Varaosa	Ulkoasuriippuvuus, alkuperäisen ulkoasun palauttaminen, kuluttajainformaatio
Usean mallin hakemus	FI ja Hague sama luokka; EU enintään 50 ilman samaa luokkaa
Tiedosto mahdollistaa 3D-tulostuksen	EU-asetus 20(2)(d) artiklan digitaaliset toimet
Uudistaminen	FI 380 € + mahdollinen 55 €, EU jaksoittaiset 150/250/400/700 €
Suunnittelija on ulkopuolinen	Oikeuden luovutus ja hakijaoikeus; ei automaattista työsuhdeoletusta

Muut aineettomat oikeudet

Tämä kokonaisuus täydentää patentteja, hyödyllisyysmalleja, tavaramerkkejä ja malleja. Samassa tuotteessa voi olla patentoitu mekanismi, suojattu ulkoasu, tekijänoikeuden suojaama ohjelma, liikesalaisuuteen perustuva valmistusohje ja rekisteröity toiminimi. Näitä oikeuksia ei ratkaista yhdellä suojamuodon nimellä. Kysy jokaisen kohdalla: mitä suojataan, kenellä oikeus on, miten se syntyy, missä se vaikuttaa, kuinka kauan se kestää ja mitä juuri tämä oikeus sallii kieltää.

Vanhojen asiaviestutkintojen yhteisen osan tehtävissä on kysytty esimerkiksi asiakasluettelon ja teknisen piirustuksen suoja, julkisesti havaittavan koneen liikesalaisuussuojaa, työntekijän tekemää piirimallia, toiminimen vaihtoehtoja, verkkotunnuksen poistamista sekä ulkopuoliselle konsultille kuuluvien oikeuksien merkitystä. Vastauksessa pisteitä tuottaa oikean säännön yhdistäminen annettuun tosiseikkaan. Pelkkä kaikkien suojamuotojen luettelo ei vielä ratkaise tapausta. Alla olevat harjoitukset ovat tätä materiaalia varten laadittuja uusia tapauksia.

Tekijänoikeus, ohjelmistot, tietokannat ja tekoäly

Tämän kokonaisuuden lähteet: [tekijänoikeuslaki 404/1961](#), erityisesti 1–3, 12–13 b, 19, 22, 25 j–25 k, 27–30 b, 40 b, 43–50 ja 57–61 a §; [tietokoneohjelmadirektiivi 2009/24/EY](#); [tietokantadirektiivi 96/9/EY](#). Oikeuden syntyä, luovutusta ja voimassaoloa koskevat säännöt kuuluvat tähän kohtaan, vaikka sama tuote esiintyisi muualla patentti- tai mallitehtävässä.

Suojan kohde ja oikeuden syntyminen

Tekijänoikeus syntyy ilman hakemusta tai maksua sille luonnolliselle henkilölle, joka luo kirjallisen tai taiteellisen teoksen. Teoksen on oltava tekijän oma henkinen luomus. Suoja voi kohdistua esimerkiksi tekstiin, piirustukseen, tietokoneohjelmaan, valokuvaan tai käyttötaiteen tuotteeseen. Luova valinta ja ilmaisumuoto ratkaisevat; työn vaativuus, kustannukset tai tekninen uutuus eivät korvaa omaperäisyyttä.

Tekijänoikeus ei suojaa paljasta ideaa, menetelmää, tietoa tai toimintaperiaatetta. Koneen tekninen piirustus voi olla teos, mutta piirustuksen tekijänoikeus ei yksin anna yksinoikeutta sen esittämään tekniseen ratkaisuun. Ohjelman lähdekoodi voi olla suojattu, vaikka ohjelman toteuttaman toiminnallisuuden voi toteuttaa itsenäisesti toisella koodilla. Erillinen patentti, sopimus tai salassapitovelvollisuus voi kuitenkin muuttaa jälkimmäisen tilanteen.

Käyttötaiteen tekijänoikeudelle ei pidä esittää mekaanisesti korkeampaa omaperäisyysskynnystä kuin muille teoksille. EU-oikeudessa sovelletaan tekijän oman henkisen luomuksen vaatimusta; pelkkä esteettinen vaikutelma ei ole erillinen lisäedellytys eikä riittävä peruste. [EU-tuomioistuim, Cofemel, C-683/17](#).

Tuotteessa näkyvä asia	Mahdollinen suoja	Mitä ei pidä päätellä automaattisesti
Tekninen ratkaisu	Patentti tai hyödyllisyysmalli	Piirustuksen tekijänoikeus ei tee teknisestä ideasta yksinoikeutta.
Omalla koodilla toteutettu ohjelma	Ohjelman tekijänoikeus	Sama toiminnallisuus ei yksin osoita koodin kopiointia.
Omaperäinen tuoteilmaisu	Tekijänoikeus ja mahdollisesti mallioikeus	Mallirekisteröinti ei osoita tekijänoikeuden edellytysten täyttymistä.

Tuotteessa näkyvä asia	Mahdollinen suoja	Mitä ei pidä päätellä automaattisesti
Tavallinen valokuva	Valokuvan lähioikeus	Teostason puuttuminen ei merkitse vapaata käyttöä.
Koottu tietokanta	Teoksen tekijänoikeus, tietokantasuoja tai molemmat	Suoja ei anna yksinoikeutta yksittäisiin tosiasioihin.

Taloudelliset oikeudet ovat oikeus määrätä kappaleiden valmistamisesta ja teoksen saattamisesta yleisön saataviin. Kopiointi voi olla digitaalista; myös lataaminen toiseen järjestelmään voi olla kappaleen valmistamista. Moraalisiin oikeuksiin kuuluvat tekijän nimen ilmoittaminen hyvän tavan mukaisesti ja kielto muuttaa tai esittää teosta tekijää loukkaavassa muodossa tai yhteydessä. Moraalisista oikeuksista luopuminen on mahdollista vain laadultaan ja laajuudeltaan rajoitettua käyttöä varten. Avoin ehto ”tekijä luopuu kaikista moraalisisista oikeuksista ikuisesti” ei ole turvallinen yleisratkaisu. [Tekijänoikeuslain 2–3 §.]

Omistus ja sopimus: maksaminen ei siirrä kaikkea

Teoskappaleen ostaminen ja tekijänoikeuden hankkiminen ovat eri asioita. Yritys, joka maksaa ulkopuoliselle kuvittajalle, ohjelmistotalolle tai konsultille, ei saa tämän perusteella kaikkia tekijänoikeuksia. Sopimuksesta ratkaistaan muun muassa käyttö, muuntelu, edelleenluovutus, yksinomaisuus, alue ja kesto. Tekijänoikeus voidaan luovuttaa kokonaan tai osittain. Oikeuden saaja ei lähtökohtaisesti saa muuttaa teosta tai luovuttaa oikeutta edelleen ilman sopimukseen tai lakiin perustuvaa oikeutta; liiketoiminnan luovutukseen liittyy lain poikkeus. [27–28 §.]

Työsuhteessa tehtyjen kaikkien teosten oikeuksista ei ole yhtä kattavaa automaattista siirtosääntöä. Ohjelmia ja tietokantoja koskee kuitenkin erityissääntö: työ- tai virkasuhteesta johtuvia tehtäviä täytettäessä luodun tietokoneohjelman ja siihen välittömästi liittyvän teoksen oikeudet siirtyvät työnantajalle, jollei muuta ole sovittu. Sääntöä sovelletaan vastaavasti tietokantaan lain määräämässä laajuudessa. Korkeakoulun itsenäisesti opetus- ja tutkimustyössä toimivan tekijän ohjelmaa koskee poikkeus, mutta sotiilasopetuslaitokset jäävät tämän poikkeuksen ulkopuolelle. Älä sekoita tätä patenttien työsuhteeksintölain neljän kuukauden menettelyyn. [40 b §.]

Sopimuksen syntymisen jälkeenkin on eräitä pakottavia tai erityisiä tekijän suojakeinoja. Tekijälle voi kuulua selvitys teoksen hyödyntämisestä ja asianmukainen, oikeasuhtainen korvaus lain soveltamisalalla. Sovittua korvausta ja kohtuuttomia ehtoja voidaan arvioida lain perusteella. Oikeudenluovutuksen peruuttaminen hyödyntämättä jättämisen vuoksi on oma järjestelmänsä: sitä ei saa sekoittaa patentin käyttämättömyyteen tai sopimuksen tavalliseen irtisanomiseen. [28 a–30 b §.]

Tekijänoikeuden kellot, poikkeukset ja oikeussuojakeinot

Oikeus tai toimi	Määräaika tai kesto	Olennainen poikkeus
Tavallinen tekijänoikeus	Tekijän elinajan ja 70 vuotta kuolinvuoden päättymisestä	Yhteisteoksessa viimeksi kuolleen tekijän kuolinvuosi ratkaisee.
Erityisesti samaa sanoitettua sävellysteosta varten luodut sanat ja sävellys	70 vuotta viimeksi kuolleen sanoittajan tai säveltäjän kuolinvuoden päättymisestä	Erillisten aiempien teosten yhdistäminen ei ole automaattisesti sama tilanne.

Oikeus tai toimi	Määräaika tai kesto	Olennainen poikkeus
Elokuvateos	70 vuotta viimeksi kuolleen laissa mainitun henkilön kuolinvuoden päättymisestä	Henkilöt ovat pääohjaaja, käsikirjoittaja, vuoropuhelun kirjoittaja ja elokuvaa varten tehdyn musiikin säveltäjä.
Nimeämätön tai salaniminen teos	Lähtökohtaisesti 70 vuotta julkistamisvuoden päättymisestä	Henkilöllisyyden selvityksessä sovelletaan elinikässäntöä. Julkistamattoman tuntemattoman tekijän teoksen suoja on 70 vuotta luomisvuoden päättymisestä. Osina julkaistussa teoksessa kullekin osalle oma kello.
Suoja-ajan jälkeen ensi kertaa laillisesti julkaistu tai julkistettu aiemmin julkaisematon teos	25 vuotta julkaisemis- tai julkistamisvuoden päättymisestä	Kyse on julkaisijan erillisestä oikeudesta, ei alkuperäisen tekijänoikeuden palautumisesta.
Valokuva, joka ei ole teos	50 vuotta valmistamisvuoden päättymisestä	Jos kuva on teos, tekijänoikeuden pidempi suoja voi olla voimassa.
Luettelo tai tietokanta 49 §:ssä	15 vuotta valmistumisvuoden päättymisestä	Jos se saatetaan yleisön saataviin ennen tämän ajan päättymistä, aika lasketaan lain mukaan ensimmäisestä saataviin saattamisesta. Uusi olennainen investointi voi antaa uuden suojan.
Hyödyntämättömän yksinoikeuden peruuttaminen 30 b §:ssä	Kohtuullisen ajan hyödyntämättömyyden jälkeen tekijä vaatii käyttöä; oikeuden saajalle annetaan 6 kuukautta	Ei työ- tai virkatehtävissä luotuihin teoksiin. Myös tekijän korjattavissa oleva syy ja yhteisteoksen yhteinen toiminta vaikuttavat.
Väliaikainen keskeyttämismääräys 60 d §:ssä	Kieltokanne on nostettava 2 kuukaudessa määräyksen antamisesta; haastehakemus saapuu virka-aikana, ks. jäljempänä	Tunnistamattoman loukkaajan tilanteessa lain mukainen estomääräyshakemus voi olla merkityksellinen.
Estomääräys 60 e §:ssä	Enintään 1 vuosi kerrallaan	Voimassaoloa voidaan jatkaa perustellusta syystä.

Vuoden 2026 kellonaikapoikkeus: [OK 5 luvun 1 §:n 2 momentti, laki 687/2026](#), määrää 10.7.2026 alkaen, että virka-ajan jälkeen toimitettu haastehakemus katsotaan saapuneeksi seuraavana arkipäivänä. Viimeisen päivän iltalähetys voi siis myöhästyttää 60 d §:n kieltokanteen.

Suojan päättymispäivä ei ole kuolinpäivän vuosipäivä. Jos kirjailija kuolee 2.2.2026, tavallinen 70 vuoden suoja päättyy 31.12.2096. Vuonna 2026 valmistetun teostasoon yltämättömän valokuvan 50 vuoden suoja päättyy 31.12.2076. Yhteisteoksen, nimettömän teoksen tai elokuvan kohdalla on ensin tunnistettava oikea laskentasääntö. [43–44 a, 49 ja 49 a §.]

Esittävän taiteilijan ja tallenteen tuottajan lähioikeuksia ei pidä korvata yleisellä ”kaikki 50 vuotta”-vastauksella. Esityksen suoja on lähtökohtaisesti 50 vuotta esitysvuoden päättymisestä; suoja-ajassa julkaistun tai yleisön saataviin saatetun äänitallenteen esitykselle on 70 vuoden sääntö, muun

tallenteen esitykselle 50 vuoden sääntö. Äänitetuottajan oikeus on lähtökohtaisesti 50 vuotta tallentamisesta, mutta määräajassa tapahtuva laillinen julkaiseminen tai laissa tarkoitettu saataviin saattaminen voi käynnistää 70 vuoden ajan. Kuvatallenteen tuottajalla vastaava aika on 50 vuotta. Lehtikustantajan erityinen verkkokäyttöä koskeva oikeus kestää kaksi vuotta julkaisuvuoden päättymisestä ja sisältää omat poikkeuksensa. Lähettäjäyhteyden oikeus kestää 50 vuotta lähetyksen päättymisestä. Teoksen tekijänoikeus voi jatkua näiden rinnalla. [45–46 a, 48 ja 50 §.]

Laissa sallittu käyttö on rajattua. Yksityistä käyttöä varten saa tietyin edellytyksin valmistaa muutaman kappaleen julkistetusta teoksesta. Yrityksen sisäinen kopiointi ei muutu yksityiseksi käytöksi sillä perusteella, ettei aineisto mene asiakkaille. Tietokoneohjelman kopiointiin yksityiskäytösäännössä on nimenomainen rajoitus. Sitaatin on täytettävä hyvän tavan ja tarkoituksen edellytykset, ja lähde sekä tekijä on ilmoitettava lain edellyttämällä tavalla. ”Nimeäminen riittää” ja ”alle tietty sanamäärä on aina sallittu” ovat vääriä yleissääntöjä. [11–12 ja 22 §.]

Ohjelman laillinen käyttäjä voi lain edellytyksin tehdä käytön vaatimia toimia, tarkastella ohjelman toimintaa ja selvittää sen taustalla olevia periaatteita. Käänteiskäännös yhteentoimivuuden saavuttamiseksi on tarkasti rajattu poikkeus: tarvittavan tiedon on oltava muuten vaikeasti saatavilla, toimien on rajoitettava tarpeelliseen ja tulosten käyttöä on rajoitettu. Poikkeus ei anna avointa lupaa kopioida ohjelmaa kilpailevaksi tuotteeksi. [25 j–25 k §.]

Tekstin- ja tiedonlouhinnassa tarkastetaan laillinen pääsy aineistoon ja se, onko oikeudenhaltija pidättänyt oikeutensa lain mukaisesti. Yleinen louhintapoikkeus ja tutkimusorganisaation tai kulttuuriperintölaitoksen tieteellistä tutkimusta koskeva poikkeus eivät ole sama asia. Julkisesti luettavissa oleva aineisto ei tämän vuoksi ole automaattisesti rajattomasti käytettävissä kaikkiin tarkoituksiin. [13 b §.]

Tietokannan teossuoja voi perustua aineiston omaperäiseen valintaan tai järjestelyyn. Erillinen 49 §:n suoja voi perustua huomattavaan panostukseen sisällön keräämisessä, varmistamisessa tai esittämisessä. Itse tietojen luomiseen käytetty työ ei sellaisenaan ole tämä tietokantainvestointi. Lisäksi suomalainen luettelosuoja koskee lain edellyttämässä tilanteessa suurta tietomäärää. Oleellisen osan kopioinnin lisäksi toistuva pienten osien käyttäminen voi ylittää sallitun käytön rajat. [49 §; tietokantadirektiivin 7 artikla.]

Tekoälyn tuotoksen kohdalla tekijänoikeutta ei ratkaista sillä, että joku maksoi palvelun tai kirjoitti kehoitteen. Arvioidaan ihmisen luovaa panosta juuri lopulliseen ilmaisumuotoon. Pelkkä automaattinen tuotanto ei anna koneelle tekijyyttä. Ihmisen muokkaama kokonaisuus voi saada suojaa, mutta palvelun käyttöehdot eivät luo lakisääteistä tekijänoikeutta sisältöön, joka ei täytä sen edellytyksiä. Samalla on tarkastettava, kopioiko tulos suojattua aiempaa ilmaisua ja saako syötteenä käytettyä asiakkaan aineistoa luovuttaa palvelulle. Tekijänoikeus, liikesalaisuus, sopimus ja henkilötietojen käsittely ovat eri kysymyksiä.

Loukkauksesta voidaan vaatia kohtuullista hyvitystä lain mukaisesti ilman tavallisen vahingonkorvauksen kaikkia tuottamusedellytyksiä. Tahallisuus tai huolimattomuus vaikuttaa muun vahingon korvaamiseen. Rahavaatimukseen ei pidä automaattisesti soveltaa patenttilain erityistä viiden vuoden sääntöä: lähtökohtana on velan vanhentumislain mukainen kolme vuotta tiedosta tai siitä, milloin vahingosta ja vastuullisesta olisi pitänyt tietää, sekä lain kymmenen vuoden enimmäisaikaan ja katkaisemiseen liittyvät säännöt. Riita- ja hakemusasiat kuuluvat markkinaoikeuteen.

Tekijänoikeusrikos tutkitaan tekijänoikeuslain 61 a §:n ja rikosasioiden oikeuspaikkasääntöjen mukaan toimivaltaisessa käräjäoikeudessa. Sitä ei ole yleisesti keskitetty Helsingin käräjäoikeuteen. [57 ja 61–61 a §; [velan vanhentumisesta annettu laki 728/2003, 4, 7 ja 10 §.](#)]

Harjoitus 1 — maksettu piirustus. Yritys ostaa freelance-kuvittajalta teknisesti havainnollisen kuvan, maksaa laskun ja antaa sen toiselle toimistolle muokattavaksi. Ratkaisu: selvitä ensin teoskynnys ja sopimuksen käyttö- ja muuttamisoikeus. Maksu ei yksin siirrä kaikkia taloudellisia oikeuksia, eikä se

poista moraalisia oikeuksia. Piirustuksen esittämä mekanismi arvioidaan patenttioikeuden kannalta erikseen.

Harjoitus 2 — sama ohjelmatoiminto. B rakentaa A:n ohjelman julkisten käyttötoimintojen perusteella oman ohjelman kopioimatta koodia tai muuta suojattua ilmaisua. Ratkaisu: sama toiminnallisuus ei yksin ole ohjelman tekijänoikeuden loukkaus. Selvitä kuitenkin mahdollinen patentti, lainvastainen tiedonhankinta ja sopimusrajoitus. Käyttöliittymän ilmaisulliset elementit voivat myös vaatia erillisen arvioinnin.

Harjoitus 3 — valokuvan kaksi mahdollista kelloa. Kuva valmistetaan vuonna 1980, julkaistaan vuonna 1983 ja kuvaaja kuolee vuonna 2000. Ratkaisu: teostasoon yltämättömän valokuvan lähioikeus päättyy vuoden 2030 lopussa valmistamisvuodesta laskettuna. Jos kuva on teos, tekijänoikeus päättyy lähtökohtaisesti vuoden 2070 lopussa. Julkaisemisvuosi ei korvaa kumpaakaan näistä lähtökohdista.

Liikesalaisuudet ja tekniset ohjeet

Tämän kokonaisuuden lähteet: [liikesalaisuuslaki 595/2018](#), erityisesti 2–14 ja 18 §; [rikoslain 30 luvun 4–6 ja 11 §](#); [työsopimuslain 3 luvun 4 §](#). Liikesalaisuusdirektiivi on [2016/943](#).

Liikesalaisuuden kaikki kolme tunnusmerkkiä on arvioitava: tieto ei ole yleisesti tunnettua tai helposti selville saatavaa asiaa tavallisesti käsitteleville; sillä on taloudellista arvoa juuri salaisuutensa vuoksi; ja haltija on ryhtynyt kohtuullisiin toimiin pitääkseen sen salassa. Suoja ei edellytä rekisteröintiä eikä patentin keksinnöllisyyttä. Menetelmä, resepti, koetulos, hinnoittelumalli ja asiakastietojen kokonaisuus voivat täyttää tunnusmerkit. Pelkkä ”luottamuksellinen”-otsikko ei korvaa niitä.

Kohtuulliset suojaustoimet riippuvat olosuhteista. Niitä voivat olla pääsyn rajaaminen, käyttöoikeuksien hallinta, dokumenttien merkitseminen, työntekijäohjeet ja tarkoitukseen sopivat salassapitoehdot. Julkisista lähteistä löytyvien yksittäisten yhteystietojen kokoelma voi sisältää salaisen ja arvokkaan kokonaisuuden, esimerkiksi tietoa tarpeista, hinnoista ja neuvotteluvaiheesta. Pelkän julkisen nimiluettelon suoja ei ole sama asia. Tietokantasuoja voi tulla arvioitavaksi liikesalaisuussuojan rinnalla. [2 §.]

Itsenäinen keksiminen ja luominen on sallittua. Myös yleisön saataville asetetun tai laillisesti hallussa olevan tuotteen tutkiminen, purkaminen tai testaaminen voi olla laillinen tiedonhankintatapa, jos tiedon hankkijaa ei sido tätä rajoittava oikeudellinen velvollisuus. Liikesalaisuus ei siis estä kaikkia kilpailijoita pääsemästä samaan lopputulokseen. Toiminta voi silti loukata erillistä patenttia tai tekijänoikeutta. [3 §.]

Tilanne	Lähtökohta	Ratkaiseva lisäkysymys
Oma tutkimus ilman toisen salaisia tietoja	Laillinen	Onko tuote silti patenttivaatimuksen piirissä?
Julkisesta tuotteesta pääteltävä rakenne	Käänteinen suunnittelu voi olla sallittua	Rajoittaako hyväksytty sopimus juuri tätä tiedonhankintaa?
Työntekijän kopioima salainen prosessitiedosto	Hankkiminen ja käyttö voivat olla oikeudettomia	Oliko tieto salaisuus ja mitä velvoitteita rikottiin?
Kolmannelta ostettu tiedosto	Ostaminen ei puhdistaa alkuperää	Tiesikö tai olisiko vastaanottajan pitänyt tietää oikeudettomasta alkuperästä?
Salaiseen tietoon olennaisesti perustuva loukkaava tavara	Myynti ja maahantuonti voivat olla kiellettyjä	Soveltuvatko tuotteen ja toimijan tietämisen edellytykset?

Teknisen ohjeen suoja on erillinen tärkeä kohta. Elinkeinotoiminnassa uskottua teknistä ohjetta ei saa oikeudettomasti käyttää tai ilmaista lain tarkoittamissa olosuhteissa. Teknisen ohjeen suoja ei pidä hylätä vain siksi, että kaikki liikesalaisuuden kolme määritelmäedellytystä eivät täyty. Toisaalta mikä tahansa yrityksen asiakirja ei ole tämän säännön tarkoittama tekninen ohje. [7 §.]

Työntekijän ammattitaito ja yleinen kokemus eivät sellaisinaan kuulu työnantajan omistamaan liikesalaisuuteen. Työsuhde ei kuitenkaan oikeuta viemään salaisia tiedostoja tai käyttämään luvatta työnantajan salaisuutta. Rikoslain yrityssalaisuusrikkomuksia ja työsopimuslain velvollisuuksia on arvioitava niiden omien edellytysten mukaan. Rikoslain yrityssalaisuuden rikkomiseen liittyvä työsuhteen päättymisestä laskettava kahden vuoden rajoitus ei tarkoita, että kaikki liikesalaisuudet muuttuisivat tämän jälkeen vapaaksi tiedoksi tai että sopimusvelvoite ja liikesalaisuuslain vastuu katoaisivat. Myös tekotapa ja henkilön asema vaikuttavat. [Rikoslain 30 luvun 5 §; työsopimuslain 3 luvun 4 §.]

Laki suojaa myös perusteltuja poikkeustilanteita. Sananvapautta, yleisen edun suojaamiseksi tapahtuvaa väärinkäytösten paljastamista ja työntekijöiden edustajalle välttämätöntä tiedon ilmaisemista koskevat säännöt voivat poistaa oikeudettomuuden. Tavallinen kilpailijalle tapahtuva kaupallinen vuoto ei kuulu näihin poikkeuksiin vain sillä perusteella, että vastaanottaja olisi kiinnostunut tiedosta. [5–6 §.]

Liikesalaisuuden kesto, myöhästyminen ja korjaaminen

Liikesalaisuus voi säilyä suojattuna määräämättömän ajan. Vuosimaksua, uudistamisilmoitusta tai hakemusetuoikeutta ei ole. Suoja voi kuitenkin käytännössä hävitä, jos tieto tulee yleiseksi tai suojaamisen edellytykset lakkaavat. NDA ei palauta julkiseksi tullee tiedolle automaattisesti lakisääteistä salaisuusasemaa, vaikka sopimusvastuu voi jäädä.

Toimi	Määräaika tai ehto	Seuraus ja poikkeus
Kieltämistä ja korjaavia toimenpiteitä koskeva kanne	5 vuotta siitä, kun haltija tiesi loukkauksesta ja loukkaajasta	Lisäksi kanne on nostettava viimeistään 10 vuoden kuluessa loukkauksesta. Nämä ajat eivät ole salaisuuden suoja-aika.
Rahavaatimukset	Niiden oma vanhentumissääntely	Edellä oleva 5/10 vuoden erityissääntö ei automaattisesti kata kaikkia 11 §:n rahavaatimuksia.
Väliaikainen kielto	Pääasia vireille 1 kuukaudessa päätöksen antamisesta; haastehakemus saapuu virka-aikana (OK 5:1.2)	Liikesalaisuuslain 9 § ja OK 7 luvun 6 § ; jos pääasiaa ei saateta asianmukaisesti vireille, turvaamistoimi peruutetaan.
Käytön jatkaminen korvausta vastaan	Vastaajan vaatimus ja 10 §:n kaikki edellytykset	Tämä on poikkeus kieltoon ja korjaaviin toimiin, ei yleinen pakkolisenssijärjestelmä.

Kielto, tuotteiden poistaminen markkinoilta ja asiakirjoihin kohdistuvat toimet suhteutetaan lain mukaan tapaukseen. Poikkeuksena tuomioistuin voi vastaajan vaatimuksesta sallia käytön korvausta vastaan, jos vastaaja ei alkujaan tiennyt eikä hänen olisi pitänyt tietää alkuperän oikeudettomuudesta, kielto aiheuttaisi kohtuutonta haittaa ja korvaus on kohtuullinen. Korvauksen enimmäisraja sidotaan lain mukaan hypoteettiseen käyttöluvan korvaukseen ajalta, jolle kielto olisi voitu antaa. Edellytykset ovat kumulatiivisia. [8–11 ja 13 §.]

Yksityisoikeudelliset vaatimukset tutkitaan käräjäoikeudessa. Oikeushenkilöä tai elinkeinotoimintaa harjoittavaa luonnollista henkilöä vastaan ne voidaan tutkia myös markkinaoikeudessa. Entistä työntekijää vastaan nostettavaa tavallista kannetta ei tämän perusteella automaattisesti ohjata markkinaoikeuteen. [18 §.]

Harjoitus 4 — julkiset nimet, salainen kokonaisuus. Asiakasluettelo sisältää julkisia yritysnimiä sekä ei-julkiset tarjousten hinnat ja asiakaskohtaiset ostotarpeet. Ratkaisu: erottele julkiset tiedot ja salaisena pidetty arvokas kokonaisuus. Selvitä suojaustoimet. Lisäksi arvioi tietokantasuoja; sen edellytykset eivät seuraa suoraan liikesalaisuuden tunnusmerkeistä.

Harjoitus 5 — pesukoneen rakenne. Koneen mekanismi voidaan nähdä ostetusta koneesta, mutta valmistuksen lämpötilat ja toleranssien säätö eivät näy tuotteesta. Ratkaisu: julkisesti selvitettävän mekanismin liikesalaisuussuoja on heikko tai puuttuu. Patentti voi silti kieltää sen kaupallisen käyttämisen. Salainen valmistusosaaminen voidaan suojata erikseen, ja sen suojaustoimet on osoitettava.

Harjoitus 6 — tiedosto neljä vuotta työsuhteen jälkeen. Työntekijä käyttää vanhalta työnantajalta oikeudettomasti kopioitua, edelleen salaista reseptitiedostoa neljän vuoden kuluttua lähdöstään. Ratkaisu: älä päättelee kahden vuoden rikosoikeudellisesta säännöstä täydellistä käyttövapautta. Arvioi oikeudeton hankkiminen ja käyttö, liikesalaisuuslain vastuu, sopimusvelvoitteet sekä kanteen ja rahavaatimusten omat määräajat.

Toiminimi ja muut yrityksen tunnukset

Tämän kokonaisuuden lähteet: [toiminimilaki 128/1979](#), erityisesti 1–5, 8–13, 18–23 ja 28–29 §; Pariisin yleissopimuksen 8 artikla; [PRH:n kaupparekisterimaksut](#). Yrityksen nimi kuuluu samaan tuotteeseen liittyvään kokonaisuuteen kuin tavaramerkki, mutta suojaa eri tehtävää.

Tunnus	Mitä se tarkoittaa	Miten oikeus voi syntyä
Toiminimi	Nimi, jota elinkeinonharjoittaja käyttää toiminnassaan	Rekisteröinti tai vakiintuminen
Aputoiminimi	Nimi, jolla harjoitetaan osaa yrityksen toiminnasta	Rekisteröinti tai vakiintuminen
Rinnakkaistoiminimi	Saman toiminimen kieliversio	Rekisteröitävissä lain edellytyksin
Toissijainen tunnus	Muu toiminnassa käytetty tunnus	Vakiintuminen; sitä ei rekisteröidä aputoiminimen tavoin

Aputoiminimi ei ole uusi oikeushenkilö. Rinnakkaistoiminimi ei puolestaan ole eri liiketoimintaa varten valittu vapaasti erilainen nimi, vaan kieliversio. Yrityksellä voi olla erikseen tavaramerkki tavaroilleen tai palveluilleen. Kaupparekisteriin hyväksytty nimi ei siksi automaattisesti anna oikeutta käyttää samaa sanaa joksissa tavaramerkkiluokassa.

Rekisteröity toiminimi saa suojaa koko maassa. Vakiintuneen nimen suoja liittyy siihen alueeseen ja asianomaiseen yleisöön, jossa nimi on tullut tunnetuksi elinkeinonharjoittajan tunnuksena. Käytön laajuus ja tunnettuus on näytettävä; pelkkä verkkosivun avaaminen ei automaattisesti vakiinnuta nimeä koko Suomeen. Nimen yksilöivyyys, sekoitettavuus ja toimialojen läheisyys vaikuttavat. Yhtiömuodon tunnus, kuten Oy, ei yksin ratkaise erottumista. [1–5 ja 8–10 §.]

Nimen käyttö ei aina ole kielto-oikeuden piirissä: lain edellytyksin voi käyttää esimerkiksi omaa nimeään ja asianmukaisesti kuvailevia ilmaisuja. Poikkeus ei kuitenkaan oikeuta vilpillisesti luomaan

sekaannusta. Tarkasta, käytetäänkö tunnusta yrityksen tunnuksena, tuotteen tunnuksena vai aidosti kuvailevasti.

Toiminimen oma kello ja maksut

Toiminimen rekisteröinnin perusteella syntyvän oikeuden lähtökohta on lain mukainen rekisteröinti-ilmoituksen päivä. Rekisteröinti ei ole tavaramerkin kymmenen vuoden jaksoihin perustuva järjestelmä: toiminimeä ei uudisteta kymmenvuotismaksuilla. Käyttämättömyys voi silti johtaa kumoamiseen. [12 ja 19 §.]

Toimi tai tilanne	Aika tai maksu vuonna 2026	Poikkeus ja käytännön seuraus
Käyttämättömyyteen perustuva kumoaminen	Nimeä ei ole käytetty 5 viime vuoden aikana	Hyväksyttävä syy voi estää kumoamisen; myös osittainen kumoaminen tulee arvioitavaksi.
Käytön aloittaminen juuri ennen kumoamista	Viimeisten 3 kuukauden käyttöön liittyy erityinen rajoitus	Jos käytön valmistelu alkoi vasta tiedon saatua vireille tulevasta kumoamisesta, tällä käytöllä ei väisteta sääntöä.
Toiminimen rekisteröinnin epäämisestä tai hallinnollisesta kumoamisratkaisusta valittaminen	60 päivää tiedoksisaannista markkinaoikeuteen; sähköinen asiakirja viimeisen päivän aikana (13/2003, 11 §)	PRH-lain 578/2013 6 §; kaupparekisteri-ilmoituksen sillensäjätö on eri päätöslaji.
PRH:ssa tehtävä hallinnollinen kumoamishakemus	Käyttämättömyysperuste; maksu 420 €	Muut kumoamisperusteet eivät muutu tällä menettelyllä PRH:n tutkittaviksi.
Toiminimen, rinnakkaistoiminimen tai aputoiminimen muutos	75 € nimeä kohden hinnaston tarkoittamassa muutosilmoituksessa	Yrityksen perustamisen kokonaismaksu ja muut ilmoitukset ovat erillisiä.
Välittäjän keskeyttämismääräyksen jälkeen	Kieltokanne 1 kuukaudessa määräyksen antamisesta; haastehakemus saapuu virka-aikana (OK 5:1.2)	Toiminimilain 18 a §; muuten määräys raukeaa.
Loukkausta koskeva rahakorvaus	Erityissääntö viimeiseltä 5 vuodelta ennen kannetta	Älä käytä tätä nimen suoja-aikana tai kaikkien sopimusvelkojen määräaika.

Valitusajan lähde on [PRH-lain 578/2013 6 §](#) sekä [PRH:n kumoamisohje](#).

PRH:n hallinnollisessa käyttämättömyyskumoamisessa haltijaa kuullaan. Jos haltija ei vastusta hakemusta määräajassa, rekisteröinti voidaan kumota, jollei hakemus ole ilmeisen perusteeton. Jos asia riitautuu, sovelletaan lain menettelyä; päätöksen ja ilmoituksen oma määräaika on tarkastettava. Tarkoitus ei ole ratkaista tällä menettelyllä jokaista nimioikeus- tai sopimusriitaa. [20–20 a §.]

Toiminimen luovutus on sidottu sen liiketoiminnan luovutukseen, jossa nimeä käytetään. Pelkän nimen erillinen myynti ilman asianomaista toimintaa ei ole tavaramerkin itsenäiseen luovutukseen rinnastuva oletus. Pariisin yleissopimuksen 8 artikla puolestaan turvaa toiminimen suojaa ilman hakemis- tai

rekisteröintipakkoa sopimusvaltioissa. Se ei tee suomalaisesta nimestä kaikkialla maailmassa rajoituksetonta yksinoikeutta toimialasta ja tunnettuudesta riippumatta. [13 §; Pariisin yleissopimuksen 8 artikla.]

Harjoitus 7 — kaksi lisänimeä. Yhtiö haluaa käyttää ruotsiksi samaa nimeään ja perustaa suomalaiselle huoltoliiketoiminnalle aivan uuden tunnuksen. Ratkaisu: kieliversio arvioidaan rinnakkaistoiminimenä; toiminnan osan uusi nimi aputoiminimenä. Aputoiminimen toiminta määritellään osaksi yrityksen toimintaa, eikä se muodosta uutta yhtiötä.

Harjoitus 8 — pelkkä yritysnimi kaupaksi. A haluaa myydä toiminimensä B:lle mutta jatkaa koko liiketoimintansa itse. Ratkaisu: tarkasta toiminimilain liiketoimintaan sidottu luovutussääntö. Älä tarjoa tavaramerkin vapaaseen erillisluovutukseen perustuvaa ratkaisua. Selvitä samalla, onko kyseessä lisäksi erillinen tavaramerkki tai verkkotunnus.

Verkkotunnukset: .fi ja .ax

Tämän kokonaisuuden lähteet: [laki sähköisen viestinnän palveluista 917/2014, 3 § ja 21 luku sekä 343 §](#); [Traficom: kenellä on oikeus fi-verkkotunnukseen](#); [poistovaatimus](#); [muutoksenhaku](#); [.ax-rekisterin viralliset ohjeet](#).

Fi-verkkotunnus merkitään Traficomien rekisteriin verkkotunnusvälittäjän kautta. Ax-verkkotunnuksista vastaa Ahvenanmaan maakunnan hallitus. Ulkomainen henkilö tai yritys voi käyttää fi-verkkotunnusta, kun lain edellytykset täyttyvät. Käyttäjäksi on ilmoitettava todellinen käyttäjä ja tiedot on pidettävä oikeina. Vanhan verkkotunnuslain 228/2003 ehtoja ei pidä käyttää vuoden 2026 perussääntöinä: nykyinen järjestelmä tuli sovellettavaksi 5.9.2016.

Tärkein koeerottelu: vastaa vai muistuttaa

Rekisteröintihetken tilanne	Kiellettyä koskeva sääntö	Mitä vaatimuksen esittäjän on perusteltava
Tunnus vastaa toisen suojattua nimeä tai merkkiä	Kielto, jollei käyttäjä esitä hyväksyttävää perustetta	Aiempi suojattu oikeus, vastaavuus ja käyttäjän perusteen arviointi
Tunnus muistuttaa toisen suojattua nimeä tai merkkiä	Kielto, jos rekisteröinnin ilmeisenä tarkoituksena on hyötyminen tai vahingoittaminen	Myös lain tarkoittama tarkoitus; pelkkä muistuttaminen ei yksin riitä

Nämä eivät ole sama testi. Vastaavaa tunnusta koskevaan kohtaan ei saa lisätä ehdottomasti samaa hyötymis- tai vahingoittamistarkoituksen vaatimusta, joka kuuluu muistuttavaan tunnukseseen. Toisaalta muistuttavan tunnuksen kohdalla ei saa sivuuttaa tarkoitusta. [166 §.]

Suojattu nimi tai merkki määritellään laissa. Tarkastettavia oikeuksia ovat muun muassa kaupparekisteriin merkityt nimet, rekisteröidyt tai kiistatta vakiintuneet tavaramerkit ja laissa määritelty EU:ssa suojatut maantieteelliset merkinnät. Rekisteröimätön tavaramerkki ei siis ole automaattisesti kelvoton peruste, mutta vakiintumisen on oltava tässä menettelyssä riittävän selvä. Aiemman oikeuden päivä arvioidaan oikeuden syntymistä koskevien sääntöjen mukaan: hakemus- ja etuoikeuspäivä voi olla merkityksellinen, eikä kaikkea ratkaista rekisteröintipäätöksen päivällä. [3 §; [Traficomien ratkaisukäytäntö](#).]

Hyväksyttävä peruste voi perustua esimerkiksi käyttäjän omaan aikaisempaan suojattuun nimeen tai merkkiin. Jos molemmilla on itsenäisesti oikeus tunnukseseen, pelkkä toisen tunnettuus ei välttämättä syrjäytä aikaisempaa verkkotunnusrekisteröintiä. Yritysnimen osa, kuvaileva sana, välimerkkien poisjättäminen ja muut erot on arvioitava tapauskohtaisesti.

Voimassaolo, poistaminen, siirtäminen ja myöhästyminen

Toimi	Aika tai maksu vuonna 2026	Mitä siitä seuraa
Fi-verkkotunnuksen rekisteröinti	Enintään 5 vuotta	Uudistaminen enintään 5 vuodeksi kerrallaan
Fi-rekisterin viranomaismaksu	12 €/vuosi; 2–5 vuotta vastaavasti 24, 36, 48 ja 60 €	Välittäjän myyntihinta ja palvelumaksut voivat olla suuremmat.
Poistovaatimus Traficomille	Maksuton	Vaatimus laaditaan suomeksi tai ruotsiksi; tarvittavat käännökset jäävät asianosaisten hoidettaviksi.
Voimassaolon päättyminen	Tunnus poistetaan määräajan päättyessä lain mukaisesti	Käyttäjän kuulemiseen ei voi luottaa uudistamisen korvikkeena.
Uusiminen vanhenemisen jälkeen	1 kuukauden suoja-aika voimassaolon päättymisestä	Sama käyttäjä voi vielä uusia tunnuksen välittäjänsä kautta; palvelut eivät toimi vanhenemisen aikana.
Uusi vapaasti rekisteröitävyys poistamisen jälkeen	Lähtökohtaisesti 1 kuukauden kuluttua poistamisesta	Vanhenemisen suoja-ajalla tapahtuva uusiminen on erotettava riita-asiassa poistamisesta tai toiselle siirtämisestä.
Käyttäjän siirtoavain ja välittäjän vaihtoavain	Voimassa 30 päivää	Ne ovat eri avaimet; tarvittaessa molemmat luovutetaan oikealle välittäjälle.
Traficomien päätöksestä valittaminen	30 päivää tiedoksisaannista markkinaoikeuteen	Tarkasta päätöksen valitusosoitus ja tiedoksiantotapa.
Markkinaoikeuden verkkotunnusratkaisusta valittaminen	30 päivää tiedoksisaannista korkeimpaan hallinto-oikeuteen	Valituslupa tarvitaan.
Ax-rekisterin hinnat	1 vuosi 20 €, 3 vuotta 55 €, 5 vuotta 85 €	Nämä eivät ole Traficomien fi-maksuja; välittäjä voi periä lisäksi omia maksujaan.

Sähköisen valituksen viimeinen päivä vuonna 2026: [sähköisen asioinnin lain 13/2003, 11 §](#), muutettuna lailla 211/2026, sallii 14.4.2026 alkaen sähköisen asiakirjan saapumisen viimeisen määräpäivän aikana. Hallintovalitus ei siis yleisesti päätty kello 16.15. Asiakirjan on saavuttava viranomaiselle, eikä pelkkä lähetyshetki riitä.

Suoja-ajan tilat ja myöhässä uusiminen: [Traficomien verkkotunnushaun ohje](#). Avainten määräajat: [Traficomien muutosohje](#).

Fi-maksu nousi 9 eurosta 12 euroon 1.1.2026. Vuoden 2024 hinnasto tai välittäjälle laadittu vanha ohje ei ole vuoden 2026 maksulähde. [Traficomien vuoden 2026 hinnanmuutos](#).

Traficom voi suojatun oikeuden haltijan vaatimuksesta poistaa väärin rekisteröidyn tunnuksen ja siirtää sen tälle, jos sitä pyydetään ja edellytykset täyttyvät. Pyydä siis tarvittaessa molempia: poistaminen ja siirtäminen eivät ole sama vaatimus. Verkkotunnuksen sisältämien verkkosivujen lainvastaisuus ei

sellaisenaan osoita, että itse tunnus rikkoo 166 §:ää. Traficom ei tällä menettelyllä määrää tekijänoikeuden vahingonkorvausta tai ratkaise kaikkea sivuston kaupallista toimintaa. [169 §.]

Useiden ilmeisen hyötymis- tai vahingoittamistarkoituksessa rekisteröityjen, toisen tunnuksia muistuttavien verkkotunnusten tilanteessa laissa on mahdollisuus laajempaan, enintään vuoden kestävään poistamiseen. Soveltamisedellytykset on erotettava yhden tavallisen riidan perusteista. Verkkotunnuksen siirtäminen kesken vireillä olevan poistovaatimuksen on myös rajoitettu. [168–169 §.]

Sähköisessä tiedoksiannossa päätös katsotaan lähtökohtaisesti saaduksi tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Tämä voi määrätä valitusajan alkupäivän. Rekisteriin liittyvä 72 tunnin tietojen toimittamista koskeva velvoite ei tarkoita, että Traficom ratkaisee verkkotunnusriidan 72 tunnissa. [Traficomien muutoksenhakuohje; 167 §.]

Harjoitus 9 — yhtä kirjainta muistuttava tunnus. A rekisteröi tunnetun merkin kirjoitusvirheversion. Ratkaisu: kysy, vastaako vai muistuttaako tunnus suojattua merkkiä. Muistuttavan tunnuksen kohdalla perustele ilmeinen hyötymis- tai vahingoittamistarkoitus esimerkiksi kaupallisella ohjauksella ja rekisteröintiolosuhteilla.

Harjoitus 10 — rekisteröimätön kuuluisa merkki. B sanoo, ettei fi-tunnusta voida poistaa, koska A:n merkkiä ei ole rekisteröity. Ratkaisu: väite on liian ehdoton. Lain tarkoittama kiistatta vakiintunut merkki voi olla suojattu merkki. Näyttö vakiintumisesta ja sen ajankohdasta on silti ratkaiseva.

Harjoitus 11 — sivulla on varastettu kuva. Kilpailijan fi-sivulla käytetään A:n valokuvaa, mutta verkkotunnus ei vastaa eikä lain tarkoittamalla tavalla muistuta A:n suojattua nimeä tai merkkiä. Ratkaisu: tekijänoikeusloukkaus ratkaistaan sen omilla keinoilla. Se ei yksin täytä fi-verkkotunnuksen poistamisen perusteita.

Maantieteelliset merkinnät ja alkuperään liittyvä suoja

Tämän kokonaisuuden lähteet: [asetus \(EU\) 2024/1143 maataloustuotteista, viineistä ja väkeivistä alkoholijuomista](#); [asetus \(EU\) 2023/2411 käsityö- ja teollisuustuotteista](#), erityisesti 6, 25, 32–33 ja 70 artikla; [Suomen laki 274/2026](#); [PRH:n ajantasaiset ohjeet](#); [EUIPO:n maksut](#).

Maantieteellinen merkintä ei ole yhden valmistajan tavallinen tavaramerkki. Suojatun nimen käyttö perustuu tuotteeseen, alkuperäyhteyteen ja eritelmän noudattamiseen. Useat vaatimukset täyttävät tuottajat voivat käyttää samaa nimeä. Tavaramerkin lisenssimallia tai vapaata yksittäisen omistajan luovutusta ei siksi kopioida tähän.

Järjestelmä	Yhteyden ydin	Tavallinen virhe
Suojattu alkuperänimitys maataloustuotteille	Vahva laatua tai ominaisuuksia koskeva yhteys ympäristöön; tuotantovaiheiden aluevaatimukset	Pelkkä maine ei korvaa tiukempia alkuperäedellytyksiä.
Suojattu maantieteellinen merkintä	Laatu, maine tai muu ominaisuus liittyy maantieteelliseen alkuperään	Kaikkien tuotantovaiheiden ei aina tarvitse tapahtua alueella.
Aito perinteinen tuote	Perinteinen koostumus tai tuotantotapa lain mukaan	Tämä ei ole sellaisenaan maantieteellisen alkuperän järjestelmä.

Järjestelmä	Yhteyden ydin	Tavallinen virhe
Käsityö- ja teollisuustuotteen maantieteellinen merkintä	Laatu, maine tai ominaisuus liittyy alkuperään ja vähintään yksi tuotantovaihe tapahtuu alueella	Käsityönä tehty elintarvike ei tällä perusteella siirry teollisuustuotteiden järjestelmään.

Käsityö- ja teollisuustuotteiden EU-järjestelmää sovelletaan 1.12.2025 alkaen. Suomessa hakemus tehdään suoraan EUIPO:lle, koska Suomi käyttää kansallisen vaiheen poikkeusta. PRH toimii kansallisena yhteyspisteenä ja antaa tuottajalle vaatimustenmukaisuustodistuksia; markkinavalvonta kuuluu Tukesille. Nämä tehtävät on erotettava EUIPO:n rekisteröintiratkaisusta. Suomen täydentävä laki tuli voimaan 21.4.2026.

Käsityö- ja teollisuustuotteen oma määräaika- ja maksutaulukko

Toimi	Määräaika tai maksu	Poikkeus
Suora EUIPO-hakemus	1 500 €	Tavallisen uuden hakemuksen maksu; siirtymäjärjestelmä on erillinen.
Unionin tason eritelmämuutoksen hakemus	750 €	EUIPO-maksu koskee suorassa tai kolmannen maan menettelyssä rekisteröityä merkintää; vakiomuutos on eri menettely. [2023/2411, 65(4).]
Kumoamishakemus	630 €	Suorassa tai kolmannen maan menettelyssä rekisteröity merkintä. Maksua ei peritä rekisteröinnin hakijan omasta peruuttamispyynnöstä eikä komission tai EUIPO:n oma-aloitteisesta menettelystä: 2025/1956, liite II, 1(4) , viittaus 2023/2411:n 32(3) ja 32(5) artiklaan.
Valitus	720 €	Valitusaika ja perustelujen aika ovat eri kellot.
Edellä tarkoitetun maksun suorittaminen	10 kalenteripäivää toimen jättämisestä	Maksun määräaika ei pidennä hakemuksen, vastustuksen tai valituksen omaa määräaika.
EU-tason vastustus	3 kuukautta yhdenmukaisen asiakirjan ja eritelmäviittauksen julkaisemisesta unionin rekisterissä	Vaadittu oikeutettu etu ja hyväksyttävä peruste on esitettävä.
Hyväksyttävän vastustuksen jälkeen neuvottelu	Enintään 3 kuukautta	Yhteisestä pyynnöstä voidaan pidentää enintään 3 kuukaudella; ei automaattinen lisäaika.
Valitus EUIPO:n päätöksestä	2 kuukautta päätöksen	Perustelukirjelmä 4 kuukaudessa julkaisemisesta.

Toimi	Määräaika tai maksu	Poikkeus
	julkaisemisesta unionin rekisterissä	
Tuottajan vaatimustenmukaisuustoistus Suomessa	3 vuotta	Todistuksen uusiminen ei ole maantieteellisen merkinnän määräaikainen uudistaminen.
Käytössä vakiintuneen nimen siirtymäilmoitus Suomessa	PRH:n määräpäivä 18.11.2026	EU:n ilmoitusmääräpäivä on 2.12.2026; Suomessa edellytyksenä nimen vakiintuminen käytössä ennen 1.12.2025.

Siirtymämenettely ei ole kaikille vuonna 2026 syntyville uusille nimille avoin maksuton oikotie. Suomessa ennen 1.12.2025 käytössä vakiintuneen nimen ilmoittamisessa ei peritä hakemuskustannuksia eikä käytetä tavallista vastustusmenettelyä tai kolmansien huomautuksia. Suomessa vakiintuminen ja määräpäivät dokumentoidaan; aiempaa kansallista erityisrekisteröintiä ei vaadita. Jäsenvaltiossa, jossa kansallinen suojajärjestelmä oli käytössä, sovelletaan sen oikeudellisesti suojattujen nimien haaraa. [2023/2411, 70 artikla; [PRH:n siirtymäohje](#).]

Maantieteellinen merkintä ei yleensä pääty tietyn vuosimäärän jälkeen eikä vaadi tavaramerkin kymmenvuotisuudistusta. Suoja voidaan kuitenkin kumota järjestelmän edellytysten lakatessa. Käsityö- ja teollisuustuotteen kohdalla eritelmän noudattamisen varmistamattomuus tai se, ettei tuotetta ole saatettu markkinoille viiteen peräkkäiseen vuoteen, voi olla kumoamisperuste. Maataloustuotteiden järjestelmän käyttämättömyysperusteissa aika on seitsemän peräkkäistä vuotta. Älä siirrä näitä aikoja järjestelmästä toiseen. [2023/2411, 32 artikla; 2024/1143:n kumoamissäännöt.]

Harjoitus 12 — uusi paikallisnimi lokakuussa 2026. Tuottajaryhmä ottaa käyttöön uuden käsityötuotteen paikallisnimen lokakuussa 2026 ja haluaa hyödyntää vakiintuneen nimen maksutonta siirtymää. Ratkaisu: Suomen siirtymämenettely edellyttää nimen vakiintumista käytössä ennen 1.12.2025. Uusi nimi ei täytä sitä vain siksi, että ilmoitus tehdään ennen vuoden 2026 määräpäivää. Tavallisen hakemuksen edellytykset, eritelmä ja maksu on arvioitava.

Integroidun piirin piirimalli

Tämän kokonaisuuden lähteet: [laki yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin 32/1991](#), erityisesti 2–12, 18, 23–27 ja 38 §; [PRH:n 1.1.2026 voimaan tulleet maksut](#).

Piirimallisuoja kohdistuu integroidun piirin topografiaan eli osien ja yhteyksien sijoitteluun. Se ei ole sama kuin piirin teknisen toiminnan patentti tai tuotteen ulkoasun mallioikeus. Piirimallin on oltava omaperäinen: sen tulee olla luojansa henkisen työn tulos eikä alalla yleisesti tunnettu. Tunnetuista osista koostuva kokonaisuus voi täyttää edellytyksen kokonaisuutena. Yksinoikeus saadaan rekisteröinnillä; pelkkä vakiintuminen ei luo tätä oikeutta. [2–3 §.]

Kun piirimalli on luotu työsuhteesta johtuvissa työtehtävissä, työnantajalla on oikeus saada yksinoikeus rekisteröinnillä, jollei toisin ole sovittu. Sama koskee virkasuhdetta. Korkeakoulun opetus- tai tutkimustyössä toimivan henkilön piirimalliin on erityispoikkeus sotasopetuslaitoksia koskevin rajoituksin. Patenttien työsuhtekeksintölain neljän kuukauden haltuunottomenettelyä ei sovelleta tähän sellaisenaan. [3 §.]

Piirimallin kaikki keskeiset kellot yhdessä

Toimi tai oikeus	Aika tai maksu vuonna 2026	Seuraus tai poikkeus
Rekisteröinnin hakeminen ensimmäisen yleisölevityksen jälkeen	Viimeistään 2 vuotta ensimmäisestä levityspäivästä	Määräajan ylitys estää tämän lain mukaisen suojan saamisen.
Oikeuden alkua	Aikaisempi hakemuspäivästä tai ensimmäisestä yleisölevityspäivästä	Levityspäivän käyttäminen edellyttää hakemista kahdessa vuodessa.
Oikeuden loppu	10 vuotta alkamisvuoden päättymisestä	Päivämäärää ei lasketa vain rekisteröintipäätöksen vuosipäivästä.
Luotu mutta käyttämätön ja hakematta jäänyt piirimalli	15 vuotta luomisvuoden päättymisestä	Jos kumpakaan laissa mainittua tapahtumaa ei ole tapahtunut, oikeutta ei enää voi saada.
Sillensä jätetyn hakemuksen uudelleen käsittely	2 kuukautta välipäätöksen määräajan päättymisestä	Pyyntö, korjaus tai lausuma ja maksu saman ajan kuluessa; mahdollista vain kerran.
Rekisteröintimaksu	530 €	Ei vuotuista uudistamismaksua
Uudelleen käsittelymaksu	110 €	Pelkkä maksaminen ei korvaa puuttuvaa vastausta tai korjausta.
Välittäjän keskeyttämismääräyksen jälkeen	Kieltokanne 1 kuukaudessa määräyksen antamisesta; haastehakemus saapuu virka-aikana (OK 5:1.2)	Piirimallilain 37 b §; muuten määräys raukeaa.
PRH:n piirimallipäätöksestä valittaminen	60 päivää tiedoksisaannista markkinaoikeuteen; sähköinen asiakirja viimeisen päivän aikana (13/2003, 11 §)	PRH-lain 578/2013, 6 § ; yleinen 30 päivän aika ei korvaa tätä.
Mitättömäksi julistamista koskeva vaatimus	270 €	Ei patentin yhdeksän kuukauden väitejärjestelmän kopio

Oikeus kattaa laissa tarkoitetun kappaleiden valmistamisen sekä kaupallisen levittämisen ja maahantuonnin. Yksityiseen käyttöön, analysointiin, arviointiin ja opetukseen on poikkeuksia. Analysoinnin tuloksena syntyvää uutta omaperäistä piirimallia voidaan hyödyntää lain edellytyksin. Vilpittömässä mielessä piiriin hankkinut henkilö voi myös olla erityisasemassa, mutta tiedon saatuaan hänen käyttönsä korvausedellytykset on arvioitava. Näistä ei synny kaikille kilpailijoille rajatonta kaupallista kopiointilupaa. [7 ja 9–12 §.]

Oikeus voidaan luovuttaa, mutta rekisterimerkinnällä on oma merkityksensä esimerkiksi vilpittömässä mielessä olevan myöhemmän luovutuksensaajan suhteen. Sopimuksen vaikutusta osapuolten välillä ja rekisteröinnin suojaa kolmansia vastaan ei pidä samastaa. [8 ja 23 §.] Loukkauksen rahavaatimuksissa

on lain oma viimeisen viiden vuoden sääntö; tarkasta se ennen kuin käytät yleistä velan vanhentumisen sääntöä. [38 §.]

Harjoitus 13 — levitetty ensin, haettu myöhemmin. Piirimalli levitetään yleisölle ensimmäisen kerran 7.6.2026 ja rekisteröintiä haetaan 1.5.2028. Ratkaisu: hakemus on kahden vuoden sisällä. Oikeuden alkamisen lähtökohtana on aikaisempi levityspäivä, ja kymmenen vuoden aika lasketaan alkamisvuoden päättymisestä. Suoja päättyy 31.12.2036, jos muut edellytykset täyttyvät.

Kasvinjalostajanoikeus

Tämän kokonaisuuden lähteet: [laki kasvinjalostajanoikeudesta 1279/2009](#), erityisesti 4–6, 11 ja 13–21 §; [Ruokaviraston ohje](#); [yhteisön kasvinjalostajanoikeuksista annettu asetus 2100/94](#), erityisesti 13–19 ja 92 artikla; [vuoden 2026 maksut, asetus 1093/2025](#); EU-suojan pidennys erälle lajeille: [asetus 2021/1873](#).

Kasvinjalostajanoikeus suojaa ehdot täyttävää kasvilajiketta. Lajikkeen on oltava uusi, erotettava, yhtenäinen ja pysyvä, ja sillä on oltava hyväksyttävä nimi. Uutuus ratkaistaan myyntiin ja muuhun luovuttamiseen liittyvien sääntöjen perusteella; kyse ei ole patentin maailmanlaajuisen absoluuttisen teknisen uutuuden kopioinnista. Suojan haltija voi kieltää muun muassa laissa tarkoitetun suojatun lajikkeen lisäysaineiston tuottamisen, lisäämisen, tarjoamisen ja myynnin. Suoja voi ulottua laissa säädettyihin ehdoin myös satoaineistoon ja olennaisesti johdettuihin lajikkeisiin.

Suomen kansallista oikeutta hallinnoi vuonna 2026 Ruokavirasto. Vanha Evira-nimi säädöksen tai vanhan tentin tekstissä ei tarkoita, että hakemus osoitetaan lakkautetulle virastolle. EU:n yhtenäistä oikeutta hallinnoi CPVO. UPOV liittyy kansainväliseen kasvinjalostajansuojan järjestelmään, mutta se ei ole kasvilajikkeen PCT-hakemusreitti. Kansallisen ja EU-oikeuden samanaikaisesta vaikutuksesta on erityissäännöt; Suomen kansallinen oikeus lakkaa, jos lajike saa yhteisön oikeuden. [Kansallisen lain 21 §; asetuksen 2100/94 92 artikla.]

Toimi tai kriteeri	Suomen kansallisen oikeuden aika tai maksu	Poikkeus ja ero muihin oikeuksiin
Uutuus Suomessa tapahtuneen kaupallisen luovutuksen jälkeen	Enintään 1 vuosi ennen hakemusta	Tarkasta jalostajan suostumus ja laissa tarkoitetut luovutustilanteet.
Uutuus ulkomailla tapahtuneen kaupallisen luovutuksen jälkeen	Enintään 4 vuotta	Puilla ja viiniköynnöksillä 6 vuotta
Etuoikeuden vaatiminen aikaisemmasta hakemuksesta	12 kuukautta	Etuoikeus vaaditaan hakemuksessa, ja aiemman hakemuksen asiakirjat toimitetaan 3 kuukaudessa Suomen hakemuksen jättämisestä; jäljennökset viranomaisen oikeaksi todistamina.
Etuoikeuteen liittyvät loput tiedot ja aineistot	2 vuotta 12 kuukauden etuoikeusajan päättymisestä	Ensimmäisen hakemuksen hylkäämistilanteessa varataan laissa tarkoitettu riittävä aika.
Väite kuulutettua hakemusta vastaan	3 kuukautta kuuluttamisesta	Ei patentin myöntämisen jälkeinen yhdeksän kuukauden väite

Toimi tai kriteeri	Suomen kansallisen oikeuden aika tai maksu	Poikkeus ja ero muihin oikeuksiin
Tutkimatta jätetyn hakemuksen uudelleen käsittely	1 kuukausi viraston määräajan päättymisestä	Pyyntö, puuttuva toimi ja maksu määräajassa; piirimallin 2 kuukautta ei sovellu.
Kansallinen suoja-aika	30 vuotta hyväksymispäätöstä seuraavan vuoden alusta	Oikeus on voimassa hyväksymispäätöksestä; vuotuiset maksut tarvitaan.
Ruokaviraston kansallisesta päätöksestä valittaminen	30 päivää tiedoksisaannista markkinaoikeuteen; sähköinen asiakirja viimeisen päivän aikana (13/2003, 11 §)	Kansallisen lain 45 § ja hallintoprosessilain 808/2019, 13 §
Välittäjään kohdistuvan keskeyttämismääräyksen jälkeen	Kieltokanne 1 kuukaudessa määräyksen antamisesta; haastehakemus saapuu virka-aikana (OK 5:1.2)	Kasvinjalostajanoikeuslain 34 §; tekijänoikeuden 2 kuukautta ei sovellu.
Loukkauksen hyvitys ja vahingonkorvaus	Viimeiset 5 vuotta ennen kanteen vireillepanoa	Kansallisen lain 36 §; EU-oikeuden menettelysäännöt arvioidaan erikseen.
Kansallinen vuosimaksu	Tammikuun loppuun mennessä kalenterivuositain	Jos maksu jää tekemättä, Ruokavirasto kehottaa maksamaan antamassaan määräajassa lakkaamisen uhalla. Vasta tämän ajan laiminlyönti johtaa lakkaamispäätökseen; patentin 6 kuukauden lisäaikaa ei sovelleta. 1279/2009, 21 ja 26 § .
Hakemusmaksu vuonna 2026	550 €	Hakemispäivän saamisen edellytyksissä myös maksun suorittaminen on tärkeä.
Vuosimaksu vuonna 2026	416 €	Yksi vuosimaksu ei kata koko 30 vuoden suojaa; 1093/2025, liite 15.1.2 .
Uudelleen käsittelymaksu vuonna 2026	163 €	Hakemuksen yhden kuukauden korjausmenettely; 1093/2025, liite 15.1.3 .
Uusi lajikenimiehdotus nimen kumoamisvaatimuksesta	30 päivää vaatimuksen tiedoksisaannista	Lajikenimen hyväksyminen ja sen käyttäminen ovat eri kysymyksiä; kansallisen lain 25 §.

EU-hakemuksen maksut ja kellot poikkeavat Suomen järjestelmästä. [CPVO:n vuoden 2026 ajantasainen maksusivu](#).

CPVO-toimi	Maksu ja aika	Poikkeus
Hakemus	Verkossa 450 €, paperilla 800 €; maksun edellyttämät toimet	Puuttuvasta maksusta 2 viikon kehoitus. Myöhemmän muistutuksen jälkeen maksu on

CPVO-toimi	Maksu ja aika	Poikkeus
	ennen hakemusta tai hakemuspäivänä	saatava 1 kuukaudessa; lähtökohtana on tällöin maksun saapumispäivä hakemispäivänä. Hakemukseen sisältyvä riittävä pankkitodiste voi säilyttää aikaisemman päivän, ks. jäljempänä. Jos maksu jää tekemättä muistutusajassakin, hakemus raukeaa.
Vuosimaksu	380 €/lajike; ensimmäinen 60 päivässä myöntämisestä	Seuraavat myöntämisen vuosipäiväkuukautta edeltävän kuukauden ensimmäisenä päivänä; ei Suomen tammikuun sääntö.
Tekninen tutkimus	Lajiryhmän mukaan 1 980–4 130 € kasvukautta kohden	Ensimmäinen maksu aineiston määräpäivään, seuraavat kuukausi ennen kasvukauden alkua.
Aiemman tutkimusraportin käyttö	320 €; maksu 30 päivässä veloitusilmoituksen päivästä	Erillinen hakemusmaksusta
Valitus	2 kuukautta päätöksen tiedoksiannosta tai laissa tarkoitetusta julkaisemisesta; perustelut 4 kuukaudessa	2 100 €: kolmasosa valituksen vastaanotossa, loput pyynnöstä kuukaudessa asian siirryttyä valituslautakuntaan. [2100/94, 69 artikla.]

CPVO-maksun saapuminen ja pankkitodiste. Maksu katsotaan yleensä saaduksi päivänä, jolloin koko summa kirjataan CPVO:n pankkitilille. Määräaika voidaan kuitenkin katsoa noudatetuksi, jos määräajan kuluessa toimitetaan riittävä asiakirjatodiste siitä, että maksaja antoi pankille tai postille ajoissa määräyksen siirtää summa CPVO:n tilille. Hakemusmaksussa hakemuksen mukana toimitettu riittävä siirtomääräystodiste voi estää hakemispäivän siirtymisen, vaikka maksu ei saavu kahden viikon aikana. Pelkkä maksajan oma ilmoitus ei korvaa asetuksen mukaista tositetta. SWIFT-maksusta tosite on pankin tai postin valtuuttaman virkailijan leimaama ja allekirjoittama SWIFT-raportin jäljennös. [Maksuasetus [1238/95, 4\(1\), 4\(3\), 4\(5\) ja 7\(2\)–7\(5\), ajantasainen koonti.](#)]

EU:n suoja-aika jatkuu pääsääntöisesti myöntämisvuotta seuraavan 25. kalenterivuoden loppuun. Jos oikeus myönnetään vuonna 2026, tavallinen suoja päättyy 31.12.2051. Vastaava 30 vuoden suoja päättyy 31.12.2056; kesto ei lasketa myöntämispäivän vuosipäivään. Puiden ja viiniköynnösten lisäksi 30 vuoden aika koskee perunaa sekä pidennyssääntöjen mukaisesti parsaa, kukkasipuleita, puuvartisia marjapensaita ja puuvartisia koristepensaita. Vanha ”vain puut ja viiniköynnökset 30 vuotta” -muistilista on puutteellinen vuoden 2026 vastauksena. Pidennykseen voi liittyä kansallisen aiemman oikeuden ajasta tehtävä vähennys asetuksessa säädettyssä tilanteessa. [2100/94, 19 artikla; 2021/1873.]

CPVO:n menetetyn oikeuden palauttaminen. Asetuksen 2100/94 80 artiklan mukainen palautus edellyttää, että määräaika jäi noudattamatta olosuhteiden vaatimasta kaikesta huolellisuudesta huolimatta ja siitä seurasi suoraan oikeuden tai oikeussuojakeinon menetys. Kirjallinen, perusteltu palautuspyyntö ja puuttuva toimi tehdään 2 kuukaudessa esteen lakkaamisesta, kuitenkin viimeistään 1 vuoden kuluessa sivuutetun määräajan päättymisestä. Palautus ei ole automaattinen. Se ei koske palautuspyynnön omia määräaikoja eikä 52(2), 52(4) ja 52(5) artiklan etuoikeusmääräaikoja. [Asetus [2100/94, 80 artikla.](#)]

Yksityinen ei-kaupallinen käyttö, kokeilu ja jalostaminen sisältävät poikkeuksia. Uuden lajikkeen jalostamisvapaus ei silti tee olennaisesti johdetun lajikkeen kaupallistamisesta aina vapaata. Viljelijän omaan käyttöön säilytettyyn siemeneen liittyvä poikkeus on rajoitettu tiettyihin lajeihin ja ehtoihin; hybridi- ja synteettisten lajikkeiden poikkeukset sekä korvausvelvollisuus on tarkastettava erikseen.

Suomen kansallisen järjestelmän ja EU-järjestelmän pienviljelijäsääntöjä ei pidä sekoittaa. [Kansallisen lain 5–6 §; 2100/94, 14–15 artikla.]

Kansallinen väliaikainen suoja alkaa hakemuspäivästä ja jatkuu myöntämiseen; sitä ei ole, jos oikeutta ei myönnetä. [14 §.] Jos hakemus ei johda suojan myöntämiseen, vaatimusta ei voi rakentaa kuin oikeus olisi varmasti syntynyt. Lajikenimen käyttövelvollisuus puolestaan voi jatkua eri perustein kuin taloudellinen yksinoikeus.

Harjoitus 14 — kuuden kuukauden myynti. Jalostaja on myynyt lajikkeen lisäysaineistoa Suomessa suostumuksellaan kuusi kuukautta ennen kansallista hakemusta. Ratkaisu: lajike ei menetä uutuuden edellytystä automaattisesti samalla tavalla kuin ennen hakemusta julkaistu patenttikeksintö. Suomessa sovellettava yhden vuoden sääntö voi sallia tämän. Muut lajikkeen edellytykset ja myynnin oikea ajankohta on silti tutkittava.

Sopimukset ja kaupallistaminen

Tämän kokonaisuuden lähteet: kunkin oikeuden edellä mainittu laki; patenttilain 43–44 § käyttöluvasta; tekijänoikeuslain 27–30 b §; [oikeustoimilain 36 §](#); kilpailusopimuksista [SEUT 101 artikla](#), [teknologiansiirtoasetus 2026/877](#) ja [vuoden 2026 teknologiansiirtosuuntaviivat](#). Sopimus ei poista pakottavaa lakia eikä hanki sellaisia oikeuksia, joita luovuttajalla ei ole.

Omistuksesta käyttöoikeuteen ja toimintavapauteen

Kolme kysymystä on pidettävä erillään: kuka omistaa oikeuden, kenelle on annettu käyttöoikeus ja saako toimintaa harjoittaa loukkaamatta kolmannen oikeuksia. Oman patentin omistaminen ei ratkaise toimintavapautta. Lisenssin ostaminen A:lta ei poista B:n estävää patenttia. Keksijän perustaman yhtiön oikeuksia ei myöskään ratkaista sillä, että perustaja toimii yhtiön toimitusjohtajana.

Oikeusketju tarkastetaan ihmisestä nykyiseen haltijaan asti: työntekijät, korkeakoulut, aiemmat työnantajat, asiakkaat, konsultit ja alihankkijat. Konsultin esittelemä keksintö voi olla syntynyt aikaisemman asiakkaan toimeksiannossa. Pelkkä konsultin oma ilmoitus ”keksin tämän” ei vielä osoita oikeutta luovuttaa kaikki taloudelliset oikeudet. Tämä on vanhoissa koetehtävissä olennainen tapauskohtainen riskikysymys.

Järjestely	Mitä siirtyy	Mitä ehtoon kannattaa täsmentää
Luovutus	Omistusoikeus määriteltyn oikeuteen	Hakemukset, maat, etuoikeudet, voimassa olevat käyttöluvat ja rekisteritoimet
Ei-yksinomaisen lisenssi	Käyttöoikeus sovittuun laajuuteen	Omistaja voi yleensä lisensoida muille ja käyttää itse.
Yksinomaisen lisenssi	Sovitun alan yksinoikeus	Rajataanko myös omistajan oma käyttö?
Sole-tyyppinen lisenssi	Vain yksi ulkopuolinen lisenssinsaaja, omistajan oma käyttö säilyy	Englanninkielisen nimikkeen sisältö määritellään sopimuksessa.
Käyttöalakohtainen lisenssi	Oikeus tiettyyn sovellukseen tai asiakasryhmään	Muut alat, aktiivinen ja passiivinen myynti sekä kilpailuoikeus arvioidaan.
Myynti ja takaisinlisenssi	Omistus ostajalle, käyttöoikeus myyjälle	Myyjän tuotanto, alihankinta ja kehitystyö turvataan nimenomaisesti.

Yksinomaisen lisenssi voi olla arvokas, mutta se voi myös lukita oikeuden toimijalle, joka ei tee mitään. Siksi kaupallistamisvelvoite, vähimmäismyynti, kehityksen välitavoitteet ja yksinomaisuuden muuttaminen ei-yksinomaiseksi voivat olla olennaisempia kuin suuri nimellinen rojaltiprosentti. Sopimuksen päättymistä varten ratkaistaan varasto, asiakkaat, alilisenssit, salaisuudet, aineiston palautus ja olemassa olevat kehitystulokset.

Sopimuksessa määritellään ainakin suojatut kohteet ja tausta-aineisto, sallittu valmistus ja myynti, alue ja käyttöala, alilisensointi, uudet parannukset, oikeuksien ylläpito, kustannukset ja loukkausprosessien vastuut. Patenttivaatimusten laajuus ja sopimuksen teknologian määritelmä voivat poiketa toisistaan: lisenssi voi sisältää myös know-how'ta, jota patentti ei suojaa. Pelkkä patenttinumeroluettelo ei siksi kuvaa koko pakettia.

Luovutuksen tai käyttöluvan rekisteröinti on arvioitava oikeuskohtaisesti. Patentissa rekisteriin voidaan merkitä haltijan muutos ja käyttölupa lain mukaan. Piirimallin rekisterimerkinnällä on erityinen merkitys

myöhempään vilpittömään luovutuksensaajaan nähden. Toiminimen erillinen luovutus on rajoitettu. Tekijänoikeudella ei ole vastaavaa yleistä Suomen oikeusrekisteriä. Yhden oikeuden menettelyä ei siirretä kaikkiin muihin.

Salassapitosopimus ja yhteistyön tulokset

NDA:n tulee kertoa, mitä tietoa suojataan, mihin tarkoitukseen sitä saa käyttää ja kenelle sitä saa ilmaista. Pelkkä julkistamisen kieltä ei aina riitä: vastaanottajan oma kaupallinen käyttö on rajattava. Poikkeuksiksi voidaan määritellä jo julkinen tieto, ennestään laillisesti hallussa ollut tieto, itsenäisesti syntynyt tieto ja kolmannelta laillisesti saatu tieto. Sopimuksessa sovitaan tarvittaessa näytöstä, pakollisesta viranomaisluovutuksesta ja suojaustoimista.

Sopimuksen kesto ja salassapitovelvoitteen kesto eivät ole sama. Yhteistyö voi päättyä vuoden kuluttua mutta tiettyjen salaisuuksien suoja jatkaa. Toisaalta sopimus ei muuta julkista teknistä tietoa patenttioikeudellisesti salaiseksi takautuvasti. Jo ennen sopimusta tapahtunut julkistaminen voi tuhota patentin uutuuden; jälkikäteen allekirjoitettu NDA ei automaattisesti korjaa tätä.

Yhteistyössä erotetaan ennestään olemassa oleva aineisto, projektissa syntyvät tulokset ja myöhemmät parannukset. Kenellä on oikeus hakea patentti, missä maissa, kuka maksaa ja mitä tapahtuu, jos omistaja ei jatka hakemusta? Saako toinen käyttää tulosta omaan tuotekehitykseen? Saako hän luovuttaa sitä asiakkaalleen? Yhteisomistus ilman sovittuja käyttö- ja päätöksentekosääntöjä voi tehdä kaupallistamisesta vaikeaa.

Harjoitus 15 — vain ilmaiseminen kielletty. Sopimus kieltää "luottamuksellisen tiedon paljastamisen", mutta vastaanottaja käyttää tietoa omassa tuotannossaan kertomatta siitä ulkopuolisille. Ratkaisu: arvioi sopimuksen tulkinta ja liikesalaisuuslain soveltuminen. Älä oletta, että yksi sana ratkaisee kaiken. Hyvässä sopimuksessa sallittu käyttötarkoitus ja muu käyttörajoitus sanotaan erikseen.

Rojalti, raportointi ja taloudelliset ehdot

Rojaltin peruste ratkaisee prosenttilukua enemmän. "Nettomyynti" on määriteltävä: lasketaanko palautukset, alennukset, verot, toimituskulut, konsernin sisäiset siirrot ja niputetut tuotteet mukaan? Minimikorvaus, ennakkomaksun hyvittäminen, välitavoitemaksut ja eri oikeuksien päättymisen vaikutus määritellään erikseen.

Esimerkki: myynti on 1 000 000 euroa, hyväksyttävät palautukset 50 000 euroa ja alennukset 30 000 euroa. Jos rojaltipohja vähennetään näillä ja rojaltiprosentti on 5, rojalti on $920\,000 \times 0,05 = 46\,000$ euroa. Jos vuosittainen vähimmäisrojalti on 60 000 euroa ja myyntirojalti hyvitetään siihen, maksettava kokonaismäärä on 60 000 euroa, ei 106 000 euroa. Jos 20 000 euron ennakko on sovittu hyvitetäväksi vain myyntirojalteista, 46 000 euron kertymästä voi jäädä maksettavaksi 26 000 euroa. Vähimmäisen ja ennakon keskinäinen käsittely on tällöinkin sovittava. Luvut ovat laskuesimerkkejä, eivät markkinan yleisiä rojaltitasoja.

Raportointiin kuuluvat jakso, raportin sisältö, maksupäivä, valuutta, viivästysseuraamus ja tarkastusoikeus. Laissa ei ole kaikille patenttilisensseille yhteistä "raportti aina 31.3." -määräpäivää. Riittävä raportti auttaa todentamaan maakohtaisen myynnin, sopimusrajoituksen, vähennykset ja alilisenssituotot. Tarkastusehto suunnitellaan niin, että virheet voidaan havaita ilman tarpeetonta salaisen kilpailutiedon luovuttamista.

Patenttien lukumäärä ei yksin osoita liiketoiminnan arvoa. Tarkasta suojan laajuus ja jäljellä oleva kesto, voimassa olevat maat, estävät kolmannen oikeudet, teknologian tuotantokelpoisuus, kehityskustannukset, asiakkaat ja sopimusten vaikutus. Kustannus-, vertailu- ja tuottooperusteinen arvonmääritys vastaavat eri kysymyksiin. Tulevaisuuden tuotoissa ajoitus ja epävarmuus on perusteltava.

Rojaltin jatkuminen patentin rauettua tai mitätöinnin jälkeen ei ole aina automaattisesti kilpailuoikeudellisesti kiellettyä. Sopimuksen peruste, jäljellä oleva know-how ja irtisanomisoikeus on arvioitava. Genentech-ratkaisussa olennaista oli mahdollisuus irtisanoa sopimus kohtuullisella ajalla; siitä ei seuraa, että jokainen jatkuva rojaltiehto olisi hyväksyttävä. [EU-tuomioistuin, C-567/14](#).

Harjoitus 16 — suuri prosentti, nolla myyntiä. A antaa kaikki sovellusalat yksinomaaisesti B:lle 12 prosentin rojaltilla. B ei kehitä eikä myy mitään. Ratkaisu: korkea prosentti ei tuota korvausta ilman myyntiä. Tarkasta minimi, kehitysvälitavoitteet ja yksinomaisuuden purku- tai muuntumisehto; jälkikäteen niitä ei voi olettaa sopimukseen.

Harjoitus 17 — patentti myydään mutta tehdas jatkaa. Yhtiö myy patenttinsa sijoittajalle ja olettaa voivansa jatkaa omaa valmistustaan. Ratkaisu: sovi takaisinlisenssi ja sen laajuus ennen luovutusta. Vanhan omistajan aiempi käyttö ei itsessään korvaa tarvittavaa käyttöoikeutta luovutuksen jälkeen.

Kilpailuoikeus ja vuoden 2026 teknologiansiirtosäännöt

Vuoden 2026 tarkka muutos on olennainen: vanha teknologiansiirron ryhmäpoikkeusasetus 316/2014 päättyi 30.4.2026. Uusi asetus 2026/877 on voimassa 1.5.2026–30.4.2038. Sopimus, joka oli voimassa 30.4.2026 ja täytti silloin vanhan asetuksen ehdot mutta ei uuden ehtoja, kuuluu erilliseen siirtymään 30.4.2027 asti. Siirtymä ei kata jokaista toukokuussa 2026 tehtyä uutta sopimusta. [2026/877, 10–11 artikla.]

Asetus koskee määriteltyjä kahden yrityksen teknologiansiirtosopimuksia sopimustuotteiden valmistamiseksi. Teknologiaoikeuksiin kuuluvat muun muassa patentit, hyödyllisyysmallit, mallit, piirimallit, lisäsuojatodistukset, kasvinjalostajanoikeudet, ohjelmien tekijänoikeus ja määritelmän täyttävä know-how. Tavaramerkin lisenssi ei yksin muutu teknologiatuotantosopimukseksi; liitännäisistä ehdoista on omat säännöt. Monen osapuolen patenttipooli tai tutkimusyhteistyö ei myöskään automaattisesti kuulu samaan ryhmäpoikkeukseen. [1–2 ja 9 artikla.]

Arvioitava seikka	Vuoden 2026 sääntö	Koeansan ratkaisu
Kilpailijoiden sopimus	Yhteinen markkinaosuus enintään 20 % asianomaisilla markkinoilla	Osuuksia ei testata erikseen 30 prosentin rajalla.
Ei-kilpailijoiden sopimus	Kummankin markkinaosuus enintään 30 %	Raja koskee kumpaakin osapuolta.
Vakavimmat rajoitukset, 4 artikla	Voivat poistaa koko sopimuksen ryhmäpoikkeusedun	Hintojen, tuotannon, alueiden, asiakkaiden ja tutkimuksen rajoitusten testit ja poikkeukset riippuvat myös kilpailijasuhteesta.
Pois suljetut ehdot, 5 artikla	Yksittäinen erotettavissa oleva ehto voi jäädä poikkeuksen ulkopuolelle	Älä samasta automaattisesti koko sopimuksen poikkeuksen menetykseen.
Osuus aluksi rajan sisällä ja myöhemmin sen yli	Etu jatkuu 3 seuraavaa peräkkäistä kalenterivuotta ylitysvuoden jälkeen	Vuoden 2026 sääntöä ei korvata vanhan materiaalin kahden vuoden muistilla.
Sopimus ei mahdu ryhmäpoikkeukseen	SEUT 101:n yksilöllinen arviointi	Sopimus ei muutu automaattisesti lainvastaiseksi.

Ei-kilpailijoiden välillä enimmäismyyntihinta tai aito hintasuositus voi olla sallittu, jos painostus tai kannustimet eivät muuta sitä kiinteäksi tai vähimmäishinnaksi. Kilpailijoiden välistä yhteistä hintaa

arvioidaan tiukemmin: myös enimmäishinnan tai suositushinnan sopiminen voi kuulua vakavimpaan rajoitukseen. Vähimmäisrojalta ei itsessään ole sama asia kuin vähimmäismyyntihinta. [4 artikla; suuntaviivojen 126 ja 142–143 kohdat.]

Lisenssinsaajan velvollisuus luovuttaa yksinomaisesti parannuksia lisenssinantajalle sekä oikeuden pätevyyden riitauttamiskielto sisältävät 5 artiklan arviointikysymyksiä. Yksinomaisten lisenssin päättäminen pätevyyden riitauttamisen vuoksi ja ei-yksinomaisten lisenssin vastaava ehto on erotettava. Myyntialueiden jakoa ei myöskään hyväksytä vain sillä perusteella, että oikeudenhaltija saa lähtökohtaisesti määrätä lisenssinsä laajuudesta. Sovella täsmällistä rajoituksen lajia, kilpailijasuhdetta ja asetuksen poikkeusta. [4–5 artikla; vuoden 2026 suuntaviivojen rajoituksia koskevat kohdat.]

Harjoitus 18 — 31 prosentin osuus. Ei-kilpailijoiden lisenssisopimuksessa yhden osapuolen markkinaosuus on alusta asti 31 prosenttia. Ratkaisu: 30 prosentin ryhmäpoikkeusraja ei täyty. Sopimus ei silti ole automaattisesti kielletty, vaan SEUT 101:n edellytykset ja mahdollinen yksilöllinen poikkeus arvioidaan. Aluksi rajan sisällä olleen sopimuksen kolmen vuoden jatko aika ei korjaa tätä alkuasetelmaa.

Oikeuksien sammuminen ja rinnakkaistuonti

Tämän kohdan lähteet: patenttilain 3 §; [tavaramerkkilain 544/2019, 9 §](#); tekijänoikeuslain 19 §; [UsedSoft, C-128/11](#); [Tom Kabinet, C-263/18](#).

Sammuminen koskee oikeudenhaltijan tai hänen suostumuksellaan Euroopan talousalueella markkinoille saatettua tiettyä kappaleita. ETA on EU sekä Norja, Islanti ja Liechtenstein. Sveitsi, Yhdistynyt kuningaskunta ja Turkki eivät kuulu ETAan. Turkin ja EU:n tulliliitto ei yksin tee Turkissa tapahtuneesta myynnistä patentti- tai tavaramerkkioikeuden ETA-sammumista.

Tilanne	Lähtökohta
Patentinhaltija myy koneen Saksassa; ostaja tuo sen Suomeen	Tämän koneen patenttioikeuden sammuminen arvioidaan ETA-säännön perusteella.
Oikeudenhaltija myy tuotteen Turkissa; ostaja tuo sen Suomeen	Pelkkä Turkin myynti ei riitä ETA-sammumiseen.
Tavaramerkillä varustettu tuote myydään oikeudenhaltijan suostumuksella Norjassa	Norja kuuluu ETAan; sammuminen voi toteutua.
Ostaja valmistaa myydyin tuotteen pohjalta uusia kappaleita	Kappaleen jälleenmyyntioikeus ei anna valmistusoikeutta.
Merkkituote on muuttunut tai huonontunut	Haltijalla voi olla lain mukainen perusteltu syy vastustaa myöhempää myyntiä.
Sähkökirjaa myydään edelleen lataamalla uusi kopio	Tavallisen aineellisen kirjan levitysoikeuden sammumista ei sovelleta suoraan.

UsedSoft-ohjelmistotilanteessa oikeudenhaltijan latauksena luovuttama ohjelmakappale ja kestoaltaan rajoittamaton käyttöoikeus kertakorvausta vastaan saattoivat johtaa levitysoikeuden sammumiseen. Ehtoja, kuten alkuperäisen ostajan oman kappaleen käytön lopettamista, on sovellettava. Ratkaisu ei anna vastaavaa yleistä jälleenmyyntioikeutta SaaS-palveluun tai sähkökirjaan. Yhden järjestelmän ratkaisua ei siirretä kaikkeen digitaaliseen sisältöön.

Harjoitus 19 — oikea myyjä, väärä alue. Suomen patentinhaltija myy itse koneen Turkissa. Ostaja väittää, että haltijan oma myynti riittää tuontivapauteen Suomessa. Ratkaisu: tarkasta myös alue.

Turkin myynti ei yksin täytä ETA-sammumista. Erillinen suostumus ETA-markkinoille saattamiseen tai muu oikeus voi silti ratkaista tuonnin.

Pakotteet patenttiasiamiehen toimeksiannossa

Tämän kohdan lähteet: [asetus 269/2014 varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttämisestä](#); [asetus 833/2014, erityisesti 5 n ja 5 s artikla, ajantasainen koonti](#); [komission IPR-pakotteita koskevat kysymykset ja vastaukset](#); [ulkoministeriön pakoteyksikkö](#).

Pakotteet voivat kohdistua muuhunkin kuin fyysisen tuotteen vientiin. Immateriaalioikeus tai lisenssi voi olla taloudellinen resurssi. Arvioi nimetty asiakas, tosiasiallinen oikeuden saaja, omistus ja määräysvalta sekä suoritettava palvelu. Kolmannen maan laskutusosoite ei yksin muuta venäläisen tahon hyväksi tehtävää toimeksiantoa sallituksi.

Asetuksen 5 s artikla rajoittaa EU:n jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten ja unionin viraston uusien IPR-hakemusten hyväksymistä venäläisiltä kansalaisilta, Venäjällä asuvilta luonnollisilta henkilöiltä ja sinne sijoittautuneilta oikeushenkilöiltä. Sääntö voi koskea myös yhteishakemusta. Artiklan poikkeus koskee muun muassa EU:n, ETA-maan tai Sveitsin kansalaisia sekä luonnollisia henkilöitä, joilla on tilapäinen tai pysyvä oleskelulupa näissä valtioissa. Tarkasta todellinen soveltumisperuste asiakirjoista. EPO ei ole EU:n virasto; asetuksessa jäsenvaltioiden kansainvälisiä organisaatioita koskevat velvoitteet ja organisaation omat menettelyt on erotettava suorasta EUIPO-säännöstä. [5 s artikla.]

Oikeudellisten neuvontapalvelujen kieltä 5 n artiklassa kohdistuu siinä määriteltyihin Venäjän hallitukseen ja Venäjälle sijoittautuneisiin oikeushenkilöihin. Puolustautumisoikeuden, tehokkaan oikeussuojan ja oikeudellisten menettelyjen kannalta välttämättömiin palveluihin liittyy poikkeuksia. Niitä ei saa kuvata yleiseksi luvaksi neuvotella kaikkia kaupallisia lisensejä. Hakemuksen vastaanottoa koskeva poikkeus ei myöskään automaattisesti poista lisenssin luovutukseen, jäädytettyihin resursseihin tai muuhun palveluun liittyvää kieltä. [5 n artikla.]

Käytännön koevastauksessa yksilöidään toimeksianto: onko tarkoitus jättää uusi hakemus, ylläpitää oikeutta, puolustaa asiakasta oikeudenkäynnissä vai antaa kaupallista teknologia- ja lisenssineuvontaa? Tarkastetaan sovellettava artikla ja mahdollinen poikkeus tai toimivaltaisen viranomaisen lupa. Asiakkaan määräpäivä ei itsessään oikeuta kiellon kiertämiseen. Jos lupaa tarvitaan, sen käsittely on erotettava hakemuksen tai oikeudenkäynnin omasta määräajasta.

Vuoden 2026 heinäkuun muutoksessa Venäjästä irrottautumiseen tai liiketoiminnan alasajoon liittyviä 12 b artiklan IPR-, liikesalaisuus- ja palvelupoikkeuksia jatkettiin 31.12.2027 asti. Ne edellyttävät toimivaltaisen viranomaisen lupaa ja kaikkien artiklan ehtojen täyttymistä; määräpäivä ei ole yleinen vapautus kaupalliselle lisensoinnille. [Asetus [2026/1848](#), 1 artiklan 29 kohta.]

Harjoitus 20 — oleskelulupa ja erillinen lisenssi. Venäjän kansalainen, jolla on Suomessa voimassa oleva oleskelulupa, haluaa jättää oman patenttihakemuksensa. Samalla venäläinen yhtiö pyytää tältä asiamieheltä know-how-lisenssin järjestelyä. Ratkaisu: luonnollisen henkilön oleskelulupa voi kuulua 5 s artiklan hakemuspoikkeukseen. Se ei ratkaise erillisen venäläisen yhtiön hyväksi tehtävän lisenssipalvelun, taloudellisen resurssin tai muiden pakotteiden sallittavuutta.

Asiamiestoiminta ja ammattietiikka

Tämä kokonaisuus yhdistää auktorisoinnin, suojatut nimikkeet, asiakkaan edun, esteellisyyden, salassapidon, vastuuvakuutuksen, toimeksiannon siirtämisen ja valvonnan. Riidat ja oikeudenkäynti käsitellään heti sen jälkeen. Patenttihakemuksen käsittely, virastopäätöksen valitus ja patentt loukkauskanne ovat eri menettelyjä, vaikka kaksi viimeksi mainittua voisivat päättyä samaan markkinaoikeuteen.

Vuoden 2026 lähtökohta: säännöt on tarkistettu 5.10.2026 voimassa olevan oikeuden perusteella. Patenttilaki 550/1967 on edelleen voimassa; uusi patenttilaki 653/2026 tulee voimaan vasta 1.6.2027. Auktorisointilain muuttamista koskeva HE 142/2026 on ehdotus, ei voimassa oleva sääntö. Auktorisointi on tässä aineistossa edelleen viisivuotinen. [PatL 550/1967](#); [653/2026, 153 §](#); [auktorisointilaki 22/2014](#).

Edustamiskelpoisuus eri järjestelmissä

Kysymys	Mikä ratkaisee	Mitä se ei yksin ratkaise
Saanko tehdä asiakkaan hakemuksen PRH:lle?	Toimeksianto, valtuutus ja kyseisen menettelyn asiamiesvaatimukset	Auktorisointi ei ole kaikkien teollisoikeudellisten toimeksiantojen yleinen edellytys
Saanko käyttää nimikettä patenttiasiamies?	Suomen lain mukainen voimassa oleva auktorisointi	Työkokemus, toimiston perustaminen ja pelkkä tutkinnon läpäisy eivät riitä
Saanko edustaa itsenäisesti tuomioistuimessa?	Oikeudenkäynnin laji ja edustamiskelpoisuussäännöt	Patenttiasiamiesnimike ei anna automaattisesti kaikkien riita-asioiden kelpoisuutta
Saanko toimia EPO:n ammattiedustajana?	EPC 134 artiklan mukainen asema ja edustajaluettelo	Suomen auktorisointi ja EPO-kelpoisuus ovat eri järjestelmiä
Saanko edustaa UPC:ssa?	UPCA 48 artiklan mukainen juristi- tai eurooppapatenttiasiamiesreitti	Pelkkä kansallinen nimike tai pelkkä EPO-kelpoisuus ei aina riitä

Patentti-insinööri voi hoitaa teollisoikeudellisia tehtäviä ilman auktorisointia mutta ei käytä suojattua nimikettä. Auktorisoitu patenttiasiamies voi olla kelpoinen hallinnollisen PRH-valituksen asiamieheksi mutta tarvitsee itsenäiseen riita-asian edustamiseen riita-asian kelpoisuuden. EPO ja UPC arvioidaan erikseen. [22/2014, 1, 6 ja 7 §](#); [PRH, asiamiesrekisteri](#); [UPCA 48 artikla](#).

Tentiansa: "Patenttiasiamies saa hoitaa patenttiriitoja" on liian laaja väite. Selvitä, tarkoittaako tehtävä virastovalitusta, kansallista riita-asiaa, teknisen asiantuntijan osallistumista vai itsenäistä edustamista UPC:ssa.

Auktorisointi ja suojatut nimikkeet

Tutkintoon osallistuminen ja auktorisointi

Tutkintoon osallistuminen edellyttää vähintään vuoden kokemusta teollisoikeudellisten toimeksiantojen hoitamisesta. Patenttioikeuden osa-alueeseen vaaditaan ylempi korkeakoulututkinto tekniikan alalta tai muu soveltuva korkeakoulututkinto. Tavaramerkki- ja mallioikeudessa lähtökohtana on oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto tai muu soveltuva korkeakoulututkinto. Lautakunta voi myöntää koulutusvaatimuksesta erivapauden henkilölle, joka on hoitanut teollisoikeudellisia toimeksiantoja

vähintään viisi vuotta ja suorittanut lautakunnan riittäväksi katsoman tutkinnon. Erivapaus ei synny automaattisesti pitkästä työurasta. [22/2014, 2–3 §](#).

Auktorisointi myönnetään erillisestä hakemuksesta. Hakijan on oltava täysi-ikäinen, hän ei saa olla konkurssissa, hänen toimintakelpoisuuttaan ei saa olla rajoitettu, hänen on oltava luotettava ja hyväksytysti suoritetusta asiamiestutkinnosta saa olla enintään kolme vuotta. Tutkinto tarkoittaa sekä yhteisen osan että nimikkeeseen tarvittavan teollisoikeuskohtaisen osan hyväksyttyä suoritusta. Edellytysten täyttyessä lautakunnan on myönnettävä auktorisointi. [22/2014, 5–6 §](#); [PRH, rekisteriin hakeminen](#).

Nimike	Erityisalan suoritus	Yhteinen osa
Patenttiasiamies	Patenttioikeus	Tarvitaan tutkinnon osana
Tavaramerkkiasiamies	Tavaramerkkioikeus	Tarvitaan tutkinnon osana
Mallioikeusasiamies	Mallioikeus	Tarvitaan tutkinnon osana
Teollisoikeusasiamies	Patentti-, tavaramerkki- ja mallioikeus	Tarvitaan; myös vanhan siirtymäkauden perusteella auktorisoitujen tilanteessa huomioitava

Nimikesuoja koskee henkilöä. Yritys ei muutu auktorisoiduksi patenttiasiamieheksi sillä, että sen palveluksessa on yksi auktorisoitu henkilö. Markkinoinnissa voidaan kertoa, että toimistossa työskentelee auktorisoituja patenttiasiamiehiä. Myös muun kielinen titteli ja muu markkinointikieli arvioidaan niin, ettei synny harhaanjohtavaa kuvaa suomalaisesta auktorisoinnista. [22/2014, 7 ja 17 §](#); [PRH, vuoden 2022 arvosteluperusteet](#).

Luotettavuuden täsmällinen testi

Havainto	Lain mukainen arvio
Lainvoimainen vankeusrangaistus viimeisten 5 vuoden aikana	Estää luotettavana pitämisen, jos rikos osoittaa ilmeistä sopimattomuutta auktorisoiduksi asiamieheksi
Lainvoimainen sakkorangaistus viimeisten 3 vuoden aikana	Sama rikoksen laatua koskeva lisäedellytys
Muu aikaisempi toiminta	Voi osoittaa ilmeistä sopimattomuutta ilman edellä mainittua tuomiota
Tavallinen sakko mistä tahansa rikkomuksesta	Ei automaattinen auktorisointikielto
Erinomainen tutkintotulos	Ei korvaa luotettavuutta

Sääntö ei ole ”kaikki sakot estävät nimikkeen kolme vuotta”. Sekä ajanjakso että rikoksen osoittama ilmeinen sopimattomuus ovat olennaisia. Asiakasvarojen väärinkäyttö tai asiakirjan väärentäminen on tehtävän luotettavuuden kannalta eri asia kuin pieni liikenne rikkomus. Arvio ei pääty rikosrekisteriin: myös muu vakavasti sopimaton aikaisempi toiminta voi täyttää lain perusteen. [22/2014, 5 §](#).

Auktorisoinnin määräajat ja myöhästymiset

Toimi tai tapahtuma	Määräaika tai kesto	Seuraamus ja korjaus
Ensimmäinen auktorisointihakemus	Tutkinnosta enintään 3 vuotta	Vanha suoritus ei sellaisenaan täytä ensihakemuksen vaatimusta
Auktorisointi	5 vuotta	Jatkamisesta huolehditaan erikseen
Jatkamisilmoituksen toimittaminen	Aikaisintaan 6 kk ja viimeistään 3 kk ennen päättymistä	Puuttuva ilmoitus johtaa poistamiseen 14 §:n mukaan
Jatkamisilmoituksen sisältö	Jatkuva kelpoisuus ja toiminta auktorisoidun asiamiehen tehtävissä	Uutta koetta ei vaadita vain alkuperäisen tutkinnon iän vuoksi
Olenainen muutos toimimisen edellytyksissä tai olosuhteissa	Ilmoitus lautakunnalle viipymättä	Voi vaikuttaa kelpoisuuteen tai valvontaan
Valvontamaksun laiminlyönti	Kohtuullinen aika maksamatta jättämisestä annetun huomautuksen jälkeen	Poistaminen; alkuperäisen laskun yhden päivän viive ei vielä ole sama poistoperuste
Maksulaiminlyönnin vuoksi poistettu auktorisointi	Maksut suoritettava 3 vuoden kuluessa poistamisesta	Palautuspyyntö ja edelleen 5 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdan kelpoisuus
Jatkamisilmoituksen puuttumisen vuoksi poistettu auktorisointi	Palautusta pyydetään 14 §:n ehdoin	Edelleen kelpoinen ja edelleen asiamiehen tehtävissä; maksulaiminlyönnin 3 vuoden sääntöä ei siirretä tähän sellaisenaan
Epärehellisyys tai toistuvien rikkomusten vuoksi peruutettu auktorisointi	Uusi auktorisointi aikaisintaan 3 vuotta peruuttamispäätöksen lainvoimasta	Lisäksi uuden auktorisoinnin kelpoisuusvaatimukset

Esimerkki: auktorisointi päättyy 27.11.2026. Jatkamisilmoituksen laskennallinen aikaikkuna on 27.5.–27.8.2026. Tässä molemmat rajapäivät ovat arkipäiviä. Muussa tilanteessa tarkista määräajan laskemissäännöt. Jatkamisilmoitus ja vuosittainen valvontamaksu ovat eri velvollisuuksia: maksaminen ei itsessään jatka viisivuotista auktorisointia. [22/2014, 6, 13, 14, 16 ja 19 §.](#)

Auktorisoinnin maksut vuonna 2026

Suorite	Maksu	Huomio
Tutkinnon yhteinen osa	500 €	Tutkintomaksu
Yksi teollisoikeuskohtainen osa	300 €	Esimerkiksi patenttioikeus
Auktorisoinnin myöntäminen	230 €	Erillinen tutkintomaksusta
Auktorisoinnin jatkaminen	230 €	Vuonna 2026 edelleen käytössä

Suorite	Maksu	Huomio
Vuosittainen valvontamaksu	250 €	Myöntämisvuodelta ja jokaiselta kalenterivuodelta, jonka alkaessa auktorisointi on voimassa
Muutos tai muu erillinen rekisterimerkintä	60 €	Maksuasetuksen tarkoittama suorite; kaikki yhteystietojen ilmoitukset eivät automaattisesti ole tämä suorite
Rekisteriote	15 €	Asiamiestutkinto- tai asiamiesrekisteri

Useampi auktorisointi ei moninkertaista vuosittaista valvontamaksua. Maksu ei pienene automaattisesti sen vuoksi, että auktorisointi myönnetään joulukuussa: laki määrää maksun myöntämisvuodelta.

[22/2014, 19 §](#); [TEM:n maksuasetus 1216/2025, liite 7](#); [PRH, vuoden 2026 tutkinto](#).

Hyvä asiamiestapa käytännössä

Hyvä asiamiestapa perustuu lain 8 §:ään, lautakunnan tapaohjeisiin, valvontaratkaisuihin ja ammattikunnan hyväksyttäviin käytäntöihin. Tapaohjeiden luettelo ei ole tyhjentävä. Velvollisuus ei rajoitu hakemuksen jättämiseen: hyvää asiamiestapaa noudatetaan kaikessa toiminnassa.

Kansainvälisissä toimeksiannoissa myös epi:n, FICPin ja ECTAn soveltuvat ammatissäännöt voivat tulla huomioon. [22/2014, 8 §](#); [tapaohjeet, 1–2](#).

Eettisen vastauksen runko: tunnista velvollisuus → liitä siihen tapauksen tosiseikka → kerro mitä teet → turvaa asiakkaan oikeudet → ilmoita oikea ohjekohda. ”Toimin eettisesti” ei vielä ratkaise tilannetta.

Tilanne	Käytännön ratkaisu	Ensisijainen sääntö
Hakemus nopeasti ennen julkistusta	Vastaa heti, selvitä päivä ja kykysi hoitaa tehtävä; järjestä tarvittaessa toinen tekijä asiakkaan hyväksymällä tavalla	Huolellisuus, ammattitaito, vastaaminen, tehtävän vastaanottaminen
Oma loma houkuttelee enemmän kuin asiakastyö	Henkilökohtainen etu ei oikeuta laiminlyömyään vastaanotettua työtä	Lojaalisuus
Tehtävä ylittää osaamisen	Älä ota vastuuta tehtävästä, jota et pysty hoitamaan asianmukaisesti	Ammattitaito
Yhteydenotto odottaa vastausta	Vastaa kohtuullisessa ajassa ja arvioi kiire suhteessa määräaikaan	Vastaamisvelvollisuus
Valitus unohtuu ruuhkassa	Selvitä korjauskeinot ja ilmoita virheestä; työmäärä ei poista huolellisuutta	Huolellisuus, täsmällisyys, informointi
Tekaistu koetulos hakemukseen	Kieltäydy; asiakkaan jatkaessa vaatimusta luovu asianmukaisesti	Totuudellisuus ja velvollisuus luopua

Jos asiamies on ilmoittanut hoitavansa tehtäviä vieraalla kielellä, hänen on tarvittaessa käytettävä tätä kieltä. Ammattitaitoa ylläpidetään ja kehitetään sekä seurataan hoidettujen suojamuotojen lainsäädäntöä ja oikeuskäytäntöä. [Tapaohjeet, 3.2 ja 3.4](#).

Raportoinnin kohtuullisuus riippuu asiasta. Vuoden 2019 arvosteluperusteissa viikon viive välipäätöksen raportoimisessa ja muutaman päivän vastausaika eivät yksin osoittaneet rikkomusta, koska raportointi edellytti perehtymistä ja asiamies saattoi olla esimerkiksi pääkäsittelyssä. Samassa tehtävässä valitusmääräajan unohtaminen ja tarpeeton suuri siirtolasku olivat keskeisiä virheitä. Älä vastaa mekaanisesti ”kaikki viive on epäeettistä”; arvioi oikeuden vaarantuminen ja viiveen hyväksyttävä syy. [PRH, vuoden 2019 arvosteluperusteet; 22/2014, 8 §.](#)

Esteellisyys ja hyväksyntäpoikkeus

Samassa asiassa kahden asiakkaan edut voivat olla ristiriidassa jo ennen oikeudenkäyntiä. Kaksi yhteiskeksijää voivat kumpikin vaatia koko oikeutta patenttiin, lisenssinantaja ja lisenssinsaaja kiistellä laajuudesta tai vanha asiakas pyytää hyökkäämään toisen asiakkaan patenttia vastaan. Kysy, mikä on asia, mitä tietoja hallitset, kenen etua pitää ajaa ja voivatko tavoitteet toteutua samanaikaisesti.

Esteellisyyden lähde	Tunnistuskysymys	Jatkotoimi
Ristiriitaiset edut tai ilmeinen ristiriidan mahdollisuus samassa asiassa	Voivatko tavoitteet toteutua samalla neuvolla?	Selvitä hyväksyntämahdollisuus ja kykysi hoitaa asia; muutoin kieltäydy tai luovu
Vanhan asiakkaan salaiset tiedot	Hyötyisikö uusi asiakas perusteettomasti tiedoista?	Torju toimeksianto, jos salassapito vaarantuu
Riippumattomuus vaarantuu	Vaikuttaako oma etu, suhde tai toinen toimeksianto neuvontaan?	Poista este tai älä hoida tehtävää
Ristiriita ilmenee vastaanottamisen jälkeen	Muuttuivatko tavoitteet tai kohde?	Luovu asiaan liittyvistä toimeksiannoista, ellei soveltuva hyväksyntäratkaisu ole mahdollinen
Toinen toimipiste edustaa vastapuolta	Ovatko asiat ja tiedot ristiriidassa?	Selvitä koko toimiston tilanne; eri osoite ei yksin poista ongelmaa

Poikkeus: lain 8 §:n 3 kohta puhuu tehtävän vastaanottamisesta ilman asiakkaiden suostumusta. Tapaohjeiden 5 kohdan viimeinen kappale sallii edustamisen, kun osapuoli tai osapuolet ovat hyväksyneet toiminnan. Vuoden 2025 väittämässä mahdollisuus edustaa samassa asiassa esteellisenäkin asiakkaiden hyväksynnällä oli oikein. Älä kirjoita ”suostumus ei voi koskaan poistaa esteellisyyttä”.

Hyväksyntä ei ole vapaa lupa paljastaa salaisuuksia tai laiminlyödä lojaalisuutta. Selvitä hyväksynnän kohde ymmärrettävästi, hanki hyväksyntä niiltä, joiden eduista on kysymys, ja arvioi kykysi hoitaa työ. Jos ristiriita tekee edustamisen tosiasiasa mahdottomaksi, erilliset asiamiehet voivat olla tarpeen. Kirjallinen suostumus on hyödyllinen näyttö, mutta lähteessä ei säädetä kaiken hyväksynnän ehdottomaksi muotovaatimukseksi kirjallista asiakirjaa. [22/2014, 8 §; tapaohjeet, 4.4 ja 5; PRH, 2025 kysymys 11 ja 2020 esteellisystehtävä.](#)

Salassapito ja sen poikkeukset

Laki kattaa asiakkaan yksityisen tai perheen salaisuudet, liikesalaisuudet sekä muut asiakkaasta tehtävää hoidettaessa saadut tiedot. Velvollisuus koskee myös avustajaa ja on tapaohjeiden mukaan ajallisesti rajoittamaton. Asiakkuuden päättymisen, toimiston vaihtuminen tai hakemuksen julkaiseminen eivät vapauta kaikista tiedoista. Julkinen patentti on luettavissa, mutta lisensointitavoite,

rahoitusvaikeus ja luottamuksellinen keskustelu voivat edelleen olla salaisia. Nykyinen lain sanamuoto käyttää liikesalaisuuden käsitettä vuoden 2018 muutoksen jälkeen. [22/2014, 9 §](#).

Luovutustilanne	Ratkaisu
Asiakas sallii referenssin käytön	Lupa kattaa sovitun referenssin, ei koko kansiota
Uusi asiamies pyytää aineistoa asiakkaan valtuuttamassa siirrossa	Luovuta tehtävän hoitamiseksi tarpeelliset tiedot ja asiakirjat
Lautakunta pyytää valvontaan tarpeelliset tiedot	Vastaa salassapidosta huolimatta; 13 § on nimenomainen peruste
Kilpaileva asiakas kysyy vanhan asiakkaan julkaisematonta keksintöä	Älä paljasta tai käytä tietoja perusteettomaksi hyödyksi
Hakemus ulkopuoliseen tekoälypalveluun	Selvitä käsittelyehdot, luovutuksen peruste ja asiakkaan ohje
Asia kerrotaan kahvilassa ”nimettömästi”	Arvioi tunnistettavuus ja sisältö; nimen puuttuminen ei yksin auta

Suojattu taho voi vapauttaa asiamiehen salassapidosta. Suostumuksen antaja ja laajuus tunnistetaan: yhden keksijän lupa ei välttämättä kata yhtiön muiden tahojen salaisuuksia. Viranomaispyyntökin arvioidaan toimivallan perusteella. Juuri lautakunnan valvontapyyntöä laki määrää tarpeelliset asiakirjat ja tiedot annettaviksi salassapidon estämättä. Tätä ei laajenneta säännöksi, jonka mukaan mikä tahansa viranomainen saa kaiken ilman oikeusperustetta. [22/2014, 9 ja 13 §](#); [tapaohjeet, 3.3 ja 11](#).

Vastaanottaminen ja tehtävästä luopuminen

Vaihe	Sääntö	Mitä kerrotaan asiakkaalle
Uutta tehtävää tarjotaan	Ei yleistä vastaanottovelvollisuutta; kielteinen vastaus ilman aiheetonta viivytystä	Et ota tehtävää; kieltäytymisen syytä ei tarvitse kertoa
Tehtävä vastaanotettu	Ei vapaata lopettamisoikeutta oman mieltymyksen vuoksi	Toteuta tehtävä tai selvitä sääntöjen mukainen vaihtoehto
Siirtäminen toimiston ulkopuolelle	Asiakkaan suostumus tarvitaan	Kenelle, mitä ja milloin
Esteellisyys ilmenee	Velvollisuus luopua, ellei soveltuva hyväksyntäratkaisu mahdollinen	Ilmoita viipymättä ja turvaa kohtuullinen aika seuraajalle
Laillinen este tai siihen rinnastuva pakottava syy estää työn	Velvollisuus luopua	Ilmoita viipymättä ja turvaa asiakkaan siirtyminen seuraajalle
Asiakas vaatii lain tai hyvän asiamiestavan vastaista tekoa	Huomauta; vaatimuksen jatkuessa velvollisuus luopua	Et voi tehdä tekoa; vaikutukset ja kiireelliset määräajat

Vaihe	Sääntö	Mitä kerrotaan asiakkaalle
Vilppi tai asiakkaan aiheuttama olennainen luottamuspula	Voi muodostaa oikeuden luopua	Arvioi ja luovu vahinkoa välttään
Ennakoiden tai laskujen maksamatta jättäminen huomautuksen jälkeen	Tapaohjeiden erityinen luopumisperuste	Maksutilanne ja ajankohta; ei salaa hylkäämistä
Olennainen neuvojen vastainen toiminta tai myötävaikutuksen laiminlyönti	Voi antaa luopumisoikeuden huomautuksen jälkeen	Mitä tarvitaan ja yhteistyön puuttumisen seuraus

Erota **velvollisuus** ja **oikeus** luopua. Esteellisyys tai asiakkaan jatkuva vaatimus väärentää tietoja voi pakottaa lopettamaan. Maksulaiminlyönti tai olennainen erimielisyys voivat antaa oikeuden lopettaa. Henkilökohtainen epämuikavuus ja vähäinen näkemys ero eivät automaattisesti täytä kumpaakaan. [Tapaohjeet, 4.1–4.6.](#)

Luopumisesta ja sen syystä ilmoitetaan asiakkaalle viipymättä. Asiakkaan etua vahingoittavaa menettelyä vältetään ja asiakkaalle varataan kohtuullinen aika seuraajan löytämiseen. Siirrettävän aineiston ydin on määräaikaluetelo, asianumerot, vireillä olevat pyynnöt, virastokirjeet, päätökset, hakemusversiot, asiakkaan ohjeet, tehdyt ja tekemättä olevat toimet. Määrittele vastuun siirtymishetki: ”lähetin kansiot” ei kerro, kuka jättää huomenna erääntyvän vastineen.

Laskupoikkeus: uusi asiamies saa asian hoitamiseen tarpeelliset tiedot ja asiakirjat. Siirtosääntö ei automaattisesti oikeuta kaikkiin entisen asiamiehen laskuihin. Vuosien 2021 ja 2025 mallivastauksissa asiamieslaskuja ei katsottu tämän säännön nojalla tarpeellisiksi. Viranomaismaksun maksutieto tai oikeuden säilymiseen vaikuttava velvoite arvioidaan erikseen; sitä ei voi jättää pois kutsumalla sitä laskutustiedoksi. [Tapaohjeet, 4.6;](#) [PRH, aiemmat tutkimukset 2021 ja 2025.](#)

Vastuuvakuutus ja markkinointi

Vastuuvakuutus on velvollisuus. Tapaohjeiden 8 kohdan mukaan auktorisoidun asiamiehen asiamiestoiminnan on oltava katettuna varallisuusvahingon varalle otetulla vastuuvakuutuksella. Kyse ei ole vain suosituksesta. Oikeusperusta on tapaohje yhdessä lain 8 §:n kanssa; vakuutusta ei sekoiteta 5 §:n ensiauktorisoinnin kelpoisuusluetteloon. [22/2014, 8 §;](#) [tapaohjeet, 8.](#)

Vahinko voi syntyä menetetyistä hakemus- tai valitusmahdollisuudesta huolimattoman määräaika virheen vuoksi. Jokainen epäonnistunut hakemus ei silti ole vakuutuksesta korvattava. Vahinkotapahtuma, syy-yhteys, korvausvastuu, vakuutusehdot, omavastuu ja vakuutusmäärä erotetaan. Työnantajan vakuutuksen henkilö-, alue- ja toimintapiiri varmistetaan. Asiakkaalle ei luvata ”vakuutus varmasti maksaa” ennen arviointia.

Markkinoinnin tulee olla totuudenmukaista ja asiallista. Ulkopuolinen markkinoija ei saa tehdä sellaista, mikä olisi asiamieheltä itseltään kiellettyä. ”Suomen paras, muut eivät osaa” ei seuraa täydestä koepistemäärästä. Patentille ei luvata varmaa myöntöä tai riidassa varmaa menestystä. Ammattitoiminnan työn asiallinen oikeudellinen kritiikki on mahdollista, henkilöön kohdistuva epäasiallinen vähättely ei. Suomen auktorisoidun valvonta voi ulottua EPO-käsittelyyn ja sosiaaliseen mediaan. [Tapaohjeet, 6–10;](#) [PRH, 2025 kysymys 33.](#)

Viranomaiselle ei saa esittää tietoisesti väärää väitettä eikä kiistää sitä, minkä tietää todeksi. Päätökseen saa kohdistaa perusteltua kritiikkiä ja sitä saa vastustaa lain mukaan. Kiellettyä on epäasiallinen vaikuttaminen ja loukkaava arvostelu. Asiakkaan tavoitetta ei saa edistää sopimattomin keinoin myöskään vastapuoleen nähden.

Valvonta ja seuraamukset

Lautakunta toimii PRH:n yhteydessä, mutta on ratkaisutoiminnassaan riippumaton. Valvonta koskee auktorisoituja asiamiehiä. Pelkkä patenttitoimistossa työskentely ei tuo henkilöä sen piiriin.

Samanaikaisesti voi syntyä valvonta, korvausvastuu ja rikosvastuu; yksi menettely ei automaattisesti korvaa muita. [22/2014, 10 ja 13 §](#); [PRH, valvonta](#).

Kysymys	Ratkaisija	Seuraus
Rikottiinko hyvää asiamiestapaa tai velvollisuuksia?	Lautakunta	Huomautus, varoitus tai peruuttaminen lain ehdoin
Saako asiakas korvauksen virheestä?	Sopimus-/korvausmenettely ja toimivaltainen tuomioistuin	Korvaus; vakuutus arvioidaan erikseen
Onko teko rikos?	Esitutkinta, syyttäjä ja rikostuomioistuin	Laissa säädetty rangaistus
Onko valvontamaksu määrätty oikein?	PRH:n oikaisumenettely ja hallintotuomioistuin	Maksupäätöksen oikaisu tai muutoksenhaku

Lautakunta ei ratkaise yleisesti laskuriitoja, toimeksiantosopimuksen sisältöä, korvausvaatimusta tai rikossyyllisyyttä. Kantelussa yksilöidään henkilö, tapahtumat, ajankohta, ohjeet, määräaika ja näyttö sekä niiden yhteys velvollisuuteen. Arkikielen "valitus lautakunnalle" on eri asia kuin tuomioistuimen muutoksenhakuvalitus.

Poistaminen ja peruuttaminen

Toimenpide	Peruste	Poikkeus tai jatko
Poistaminen 14 §	Oma kirjallinen pyyntö; puuttuva jatkamisilmoitus; maksulaiminlyönti huomautuksen jälkeen kohtuullisen ajan kuluessa	Ei sama kuin ammattieettinen seuraamus; palautus riippuu poistoperusteesta
Huomautus 15 §	Velvollisuusrikkomus ja lieventävät seikat	Lievempi kuin varoitus; ei poista korvausvastuuta
Varoitus 15 §	Huolimattomuudesta/varomattomuudesta lainvastainen toiminta tai velvollisuusrikkomus	Toistuminen varoituksesta huolimatta voi johtaa peruuttamiseen
Peruuttaminen 16 §	Epärehellisyys; tahallinen tai törkeän huolimaton lainvastainen toiminta; toistuminen varoituksesta huolimatta; kelpoisuuden menetys	Korjattavaan kelpoisuuspuutteeseen annetaan ensin korjausaika
Rangaistus 17 §	Tahallinen luvaton nimikkeen käyttö tai salassapitorikos	Tuomioistuin määrää, ei lautakunta

Omasta pyynnöstä poistaminen ei ole sama kuin maksulaiminlyönti. Lain 14 §:n palautus koskee sen 1 momentin 2 ja 3 kohtaa. PRH:n ohjeen mukaan omasta pyynnöstä poistettu tarvitsee uuden tutkinnon ja uuden auktorisoinnin halutessaan nimikkeen takaisin. Älä käytä maksulaiminlyönnin palautusta tähän. [22/2014, 14–17 §](#); [PRH, rekisteri](#).

Tarpeelliseen valvontatietopyyntöön vastataan avoimesti, totuudenmukaisesti ja määräajassa salassapidosta huolimatta. Salaiset kohdat yksilöidään viranomaiselle. Valvonta-asian käynnistäneeltä ei saa vaatia korvausta valvonnan aiheuttamista kuluista. **Jos lautakunta ei määrää seuraamusta, päätöksestä ei saa valittaa; kantelijalla ei ole yleistä oikeutta saada valvontapäätöstä muutoksenhakuun.** [22/2014, 13 §](#); [tapaohjeet, 11](#); [PRH, valvontaohje](#).

Auktorisointiasioiden muutoksenhaku

Päätös	Ensimmäinen keino	Seuraava aste	KHO
Tutkintoon osallistumisen epääminen	Oikaisu lautakunnalle	Hallinto-oikeus	Valitusluvalla
Tutkinnon hylkääminen	Oikaisu lautakunnalle	Hallinto-oikeus	Valitusluvalla
Auktorisointihakemuksen tai jatkamisilmoituksen hylkääminen	Oikaisu lautakunnalle	Hallinto-oikeus	Valitusluvalla
PRH:n valvontamaksupäätös	Oikaisu PRH:lle	Helsingin hallinto-oikeus	Valitusluvalla
Huomautus tai varoitus	Valitus MAO:een	—	Voimassa olevan 20 §:n erityissäännön mukaan ilman valituslupaa
Poistaminen maksulaiminlyönnin vuoksi	Valitus MAO:een	—	Sama erityissääntö
Peruuttaminen 16 §:n 1 momentin perusteella	Valitus MAO:een	—	Sama erityissääntö

Oikaisuvaatimuksen yleinen aika on **30 päivää tiedoksisaannista** hallintolain 49 c §:n mukaan. Hallintovalituksen yleinen aika on **30 päivää tiedoksisaannista** hallintoprosessilain 13 §:n mukaan, ellei erityislaissa muuta säädetä. Auktorisoinnin seuraamusasioihin ei tuoda patenttihakemuspäätöksen 60 päivän aikaa vain henkilön nimikkeen perusteella. [22/2014, 20 §](#); [434/2003, 49 c §](#); [808/2019, 13 §](#).

Vuoden 2026 ansa: ”MAO:n hallinnollisesta päätöksestä KHO:een tarvitaan aina lupa” on liian ehdoton. Auktorisointilain 20 § erottaa seuraamusasiat. HE 142/2026:n ehdotus ei poista voimassa olevaa poikkeusta. Maksun määrän oikaisu ja maksamatta jättämisestä seuraava poistaminen ovat eri päätöksiä ja eri reittejä.

Ratkaistut ammattietiikan ja auktorisoinnin tapaukset

Näissä tapauksissa vastauksen tavoite on nimetä sääntö ja kertoa, miten asiakkaan oikeudet käytännössä turvataan. Lähteet osoittavat ratkaisevan kohdan. Vanhoihin tutkintoihin perustuvat tilanteet on sovitettu vuoden 2026 oikeuteen; esimerkkien päivät ja henkilöt ovat harjoittelua varten.

1. Täydet koepisteet ja uusi käyntikortti

Tilanne: olet läpäissyt yhteisen ja patenttiosan täydellisin pistein. Painatat seuraavana päivänä käyntikortin ”auktorisoitu patenttiasiamies”, vaikka et ole hakenut auktorisointia.

Ratkaisu: tutkinnon hyväksytty suoritus on auktorisoinnin edellytys, mutta erillinen hakemus ja auktorisointipäätös tarvitaan. Älä käytä suojattua nimikettä ennen päätöstä. Nimikesuojan rikkominen voi johtaa sakkoon. Myöskään korkea pistemäärä ei oikeuta väittämään markkinoinnissa, että olet Suomen paras asiamies. Voit kertoa tutkinnon suorittamisesta totuudenmukaisesti ilman harhaanjohtavaa kelpoisuusväitettä. [22/2014, 5–7 ja 17 §](#); [tapaohjeet, 7](#).

2. Liikennesakko kaksi vuotta ennen hakemista

Tilanne: hakija on saanut kaksi vuotta sitten lainvoimaisen sakkorangaistuksen pienestä liikennერიkkomuksesta. Hänelle sanotaan, ettei kukaan sakkotuomion saanut voi saada auktorisointia kolmeen vuoteen.

Ratkaisu: väite on liian laaja. Kolmen vuoden ajanjakson lisäksi rikoksen on osoitettava hakijan olevan ilmeisen sopimaton auktorisoiduksi asiamieheksi. Selvitä teon laatu ja merkitys luotettavuudelle. Tavallinen vähäinen liikennერიkkomus ei automaattisesti täytä sopimattomuustestiä. Asiakasvarojen väärinkäytön tai asiakirjaväärennöksen arvio olisi erilainen. Älä myöskään päättelee, ettei ilman tuomiota voitaisi koskaan puuttua luotettavuuteen: muukin aikaisempi toiminta voi osoittaa ilmeistä sopimattomuutta. [22/2014, 5 §](#).

3. Kymmenen vuotta vanha tutkinto ja jatkaminen

Tilanne: voimassa olevan auktorisoinnin saanut asiamies teki tutkinnon kymmenen vuotta sitten. Hän hoitaa yhä toimeksiantoja ja tekee jatkamisilmoituksen oikeassa aikaikkunassa.

Ratkaisu: ensimmäisen auktorisointihakemuksen tutkinnon kolmen vuoden sääntöä ei sovelleta jatkamiseen sellaisenaan. Jatkamisessa tarkistetaan lain edellyttämä jatkuva kelpoisuus ja toimiminen auktorisoidun asiamiehen tehtävissä. Uutta tutkintoa ei vaadita vain alkuperäisen tutkinnon iän vuoksi. Muista edelleen viiden vuoden jatkamisen menettely: vuonna 2026 vireillä oleva muutosehdotus ei tee tästä auktorisoinnista automaattisesti toistaiseksi voimassa olevaa. [22/2014, 5–6 §](#).

4. Valvontamaksu maksettu, jatkamisilmoitus unohtunut

Tilanne: auktorisointi päättyy 27.11.2026. Asiamies maksaa vuosittaisen 250 euron valvontamaksun mutta jättää jatkamisilmoituksen tekemättä.

Ratkaisu: vuosimaksu ja jatkamisilmoitus ovat eri velvoitteita. Laskennallinen ilmoitusikkuna oli 27.5.–27.8.2026. Maksu ei korvaa ilmoitusta. Puuttuva ilmoitus voi johtaa rekisteristä poistamiseen 14 §:n mukaisesti. Selvitä heti palauttaminen: tässä poistoperusteessa olennaisia ovat edelleen täyttyvät kelpoisuusehdot ja toimiminen asiamiehen tehtävissä. Älä lainaa maksulaiminlyönnin palautuksen kolmen vuoden maksuvelvoitetta tähän eri tilanteeseen automaattisesti. [22/2014, 6, 14 ja 19 §](#).

5. Maksuprotesti ja paluu kahden vuoden päästä

Tilanne: asiamies jättää valvontamaksut maksamatta, saa huomautuksen ja poistetaan rekisteristä. Kahden vuoden kuluttua hän haluaa palata.

Ratkaisu: maksulaiminlyönnin palautussääntö ei edellytä kolmen vuoden odottamista. Päinvastoin laiminlyödyt maksut on suoritettava kolmen vuoden kuluessa poistamisesta, ja muiden lain mukaisten kelpoisuusedellytysten on täyttyttävä. Tee palautuspyyntö ja varmista maksut sekä henkilökohtainen kelpoisuus. Tämä ei ole sama kuin epärehellisyyden tai toistuvien rikkomusten vuoksi peruutetun auktorisoinnin uuden myöntämisen vähintään kolmen vuoden odotusaika. Tunnista ensin päätöksen oikea peruste. [22/2014, 14 ja 16 §](#).

6. Asiakas pyytää muuttamaan julkistamispäivän

Tilanne: asiakas myöntää julkistaneensa keksinnön ennen hakemusta mutta pyytää merkitsemään virastolle myöhemmän päivän, koska ”muuten menetämme kaiken”.

Ratkaisu: asiakkaan etu ei oikeuta tietoiseen virheellisen tiedon esittämiseen. Selvitä todellinen julkistamistapa, suojausmahdollisuudet ja mahdolliset poikkeukset asianomaisesta patenttijärjestelmästä. Huomauta, ettet voi antaa väärää tietoa. Jos asiakas jatkaa lain tai hyvän asiamiestavan vastaista vaatimusta, sinun on luovuttava tehtävästä tapaohjeiden mukaan. Ilmoita viipymättä, turvaa siirtymäaika ja kerro kiireellisistä määräajoista. Älä ratkaise ongelmaa väärentämällä asiakirjaa tai jättämällä asian vain hiljaa hoitamatta. [Tapaohjeet, 4.4, 4.6 ja 10.](#)

7. Juhannusjuhlat ja julkistus kahden päivän päästä

Tilanne: asiakas pyytää ennen juhannusta hakemusta, koska keksintö esitellään julkisesti kahden päivän kuluttua. Olet lähdössä juhliin.

Ratkaisu: vastaa ripeästi ja selvitä, onko tehtävä jo vastaanotettu. Uutta tehtävää ei ole yleistä velvollisuutta ottaa, mutta kieltäytymisestä ilmoitetaan ilman aiheetonta viivytystä. Vastaanotetussa tehtävässä asiakkaan etu ja ammattimainen huolellisuus eivät väisty juhlasuunnitelmien vuoksi. Selvitä kykysi laatia riittävä hakemus ja mahdollinen kollegan apu. Ulkopuoliselle toimistolle siirtämiseen tarvitaan asiakkaan suostumus. Kerro myös julkistuksen lykkäämisestä käytännön vaihtoehtona. [Tapaohjeet, 3.1–3.4 ja 4.1–4.3; PRH, 2025 kysymys 34.](#)

8. Henkilökohtainen vakaumus ja vastaanotettu työ

Tilanne: olet vastaanottanut lainmukaisen kasvuhormoniin liittyvän patenttitehtävän. Muutat myöhemmin henkilökohtaista vakaumustasi ja haluat keskeyttää työn heti.

Ratkaisu: uuden tehtävän vastaanottaminen ja jo vastaanotetusta tehtävästä luopuminen ovat eri asioita. Pelkkä muuttunut mieltymys ei automaattisesti anna tapaohjeiden mukaista luopumisperustetta. Selvitä asiakkaan kanssa asianmukainen siirto, jos jatkaminen ei onnistu. Asiakkaan etu, suostumus tarvittaessa ja riittävä seuraajan löytämisaika turvataan. Älä jätä lähellä olevaa määräaikaa hoitamatta. Jos tehtävä itsessään olisi lainvastainen, sovellettaisiin eri perustetta. [Tapaohjeet, 4.1–4.6; PRH, vuoden 2024 arvosteluperusteet.](#)

9. Kahden asiakkaan teknologiat lähestyvät toisiaan

Tilanne: pitkäaikainen asiakas A alkaa käyttää B:n teknologiaa. Myös B on asiakkaasi ja pyytää sinulta neuvoa A:ta vastaan. Tunnet kummankin julkaisematonta tuotekehitystä.

Ratkaisu: tarkista samaan asiaan liittyvät ristiriitaiset edut, riippumattomuus ja salassapito. Vanhan asiakkaan salaisia tietoja ei saa hyödyntää uuden toimeksiannon perusteettomaksi eduksi. Selvitä, voiko asianmukainen hyväksyntä ratkaista ristiriidan ja voitko aidosti hoitaa tehtävän. Ellei tämä onnistu, kieltäydy tai luovu tarvittavista tehtävistä ja järjestä oikeudet turvaava siirto. Eri tuotenumero ei yksin poista samaa teknologiaa koskevaa tiedollista ristiriitaa. [22/2014, 8–9 §; tapaohjeet, 5.](#)

10. ”Suostumus ei koskaan auta esteellisyyteen”

Tilanne: väittäjä sanoo, ettei asiamies voi missään tilanteessa edustaa ristiriitaisessa asiassa, vaikka osapuolet hyväksyisivät toiminnan.

Ratkaisu: väittäjä on liian ehdoton. Lain 8 § ja tapaohjeiden 5 kohdan viimeinen kappale sisältävät suostumusta ja hyväksyntää koskevan poikkeuksen. Selvitä, ketkä hyväksyvät mitään ja onko edustaminen käytännössä mahdollista. Hyväksyntä ei vapauta salassapidosta tai lojaalisuudesta laajemmin kuin asianmukaisesti sovittu. Kirjallinen dokumentointi on hyödyllistä, mutta älä keksi lain

edellyttävän aina tiettyä lomaketta. Vuoden 2025 tutkinnossa hyväksyntäpoikkeuksen tunteminen ratkaisi tämän tyypin väittämän. [22/2014, 8 §](#); [PRH, 2025 kysymys 11](#).

11. Vastapuoli saman toimiston toisessa kaupungissa

Tilanne: saat uuden riidan. Vastapuolta hoitaa toimistosi toinen toimipiste, jonka työntekijöitä et tunne.

Ratkaisu: esteellisyysarvio ei pääty omaan huoneeseen tai toimipisteen osoitteeseen. Selvitä toimiston toimeksiannot, tiedonkulku ja ristiriidan laatu ennen vastaanottamista. Se, ettet henkilökohtaisesti tunne kollegaa, ei yksin poista lojaalisuus- ja salassapito-ongelmaa. Arvioi mahdollinen hyväksyntä tapaohjeiden mukaan; älä väitä eri toimipisteiden olevan automaattisesti riippumattomia. Tarvittaessa hankitaan erillinen asiamies ja turvataan määräajat. [Tapaohjeet, 5](#); [PRH, vuoden 2024 arvosteluperusteet](#).

12. Julkaistu hakemus, salaiset lisenssisuunnitelmat

Tilanne: vanhan asiakkaan patenttihakemus julkaistaan. Kilpailija pyytää sinulta patenttianalyysin ja kysyy, paljonko vanha asiakas suostuisi hyväksymään lisenssimaksuksi.

Ratkaisu: voit tarkastella julkista asiakirjaa vain muiden velvollisuuksiesi sallimissa rajoissa. Julkaisu ei tee asiakkaan luottamuksellisista neuvotteluista, taloudellisesta asemasta tai lisenssistrategiasta julkisia. Salassapito jatkuu asiakkuuden päättymisen jälkeenkin. Tarkista myös esteellisyys ennen analyysitoimeksiantoa: julkisen patentin tekninen tarkastelu voi liittyä asiaan, jossa vanha salainen tieto on merkityksellistä. Älä selitä lisenssitietojen luovuttamista sillä, että ”patentti on jo verkossa”. [22/2014, 8–9 §](#); [tapaohjeet, 3.3 ja 5](#).

13. Lautakunta pyytää asiakasviestejä

Tilanne: asiakkaasi tekee valvontapyynnön. Lautakunta pyytää tapahtumien selvittämiseksi tarpeellisia sähköposteja. Vastaat, ettet voi antaa mitään salassapidon vuoksi, ja laskutat asiakkaalta vastaustyön.

Ratkaisu: menettely on virheellinen. Lain 13 § velvoittaa antamaan valvontaan tarpeelliset tiedot ja asiakirjat salassapidon estämättä. Vastaa avoimesti, rehellisesti ja määräajassa; rajaa toimitus pyynnön kannalta tarpeelliseen aineistoon. Tapaohjeet kieltävät valvontamenettelyyn liittyvän työn laskuttamisen kantelijalta. Valvontapyyntö ei myöskään itsessään tee asiakkaasta epälojaalia tai anna lupaa laiminlyödä edelleen hoidettavaa toimeksiantoa. [22/2014, 13 §](#); [tapaohjeet, 11](#).

14. Siirto uudelle asiamiehelle ja laskujen pyytäminen

Tilanne: asiakas vaihtaa toimistoa. Uusi asiamies pyytää kaikkia asiakirjoja sekä kaikki vanhat asiamieslaskut.

Ratkaisu: anna asian asianmukaiseksi hoitamiseksi tarpeelliset tiedot ja asiakirjat, erityisesti määräajat, päätökset, hakemusversiot, ohjeet ja tehtyjen toimien tila. Tapaohjeen siirtovelvoite ei automaattisesti kata kaikkia laskuja; vuosien 2021 ja 2025 mallivastauksissa tätä rajaa korostettiin. Oikeuden säilyttämiseen vaikuttava viranomaismaksun maksutilanne on silti tarpeellinen tieto. Sopikaa, kuka hoitaa seuraavan erääntyvän toimen, ja varmista siirron perillemeno. Pelkkä aineistopakettien lähettäminen ei vielä ratkaise vastuun siirtymishetkeä. [Tapaohjeet, 4.6](#); [PRH, aiemmat tutkimnot](#).

15. Ruuhka, siirtotyö ja menetetty valitus

Tilanne: asiakas käski ajoissa valittaa PRH:n päätöksestä. Toimistojen yhdistymisen ja siirrettävien kansioden vuoksi valitus unohtui.

Ratkaisu: työruuhka ei poista huolellisuusvelvollisuutta. Selvitä heti todellinen tiedoksianto, loppupäivä, vastaanotto ja korjauskeinojen edellytykset. Ilmoita asiakkaalle virheestä ja siitä, mitä voidaan yrittää; älä lupaa palautusta ilman oikeusperustetta. Arvioi toimivaltainen muutoksenhakutuomioistuin,

vastuuvakuutus ja mahdollinen korvausvastuu. Valvontaseuraamus, vakuutuskorvaus ja asiakkaan vahingonkorvaus ovat erillisiä asioita. Älä laskuta asiakkaalta tarpeetonta siirtotyötä tai peitä virhettä hiljaisuudella. [22/2014, 8 §](#); [tapaohjeet, 3.1–3.2, 3.4 ja 8](#); [PRH, 2019 arvosteluperusteet](#).

16. Vain pari asiakasta, ei vakuutusta

Tilanne: auktorisoitu asiamies hoitaa vain kahta pientä toimeksiantoa ja sanoo vastuuvakuutuksen olevan ”hyvä suositus”.

Ratkaisu: tapaohjeiden 8 kohta määrää pitämään voimassa asianmukaisen vastuuvakuutuksen toiminnasta aiheutuvien varallisuusvahinkojen varalta. Asiakkaiden vähäinen määrä ei tee velvoitteesta pelkkää suositusta. Lain 8 § liittää hyvän asiamiestavan velvoitteisiin; vakuutusta ei kuitenkaan pidä kuvata lain 5 §:ssä luetelluksi erilliseksi auktorisointihakemuksen ehdoksi. Tarkista toiminnan kattavuus, vakuutettu taho, korvausraja, omavastuu ja ehdot. Vakuutus ei takaa jokaisen vahingon täyttä korvaamista. [22/2014, 8 §](#); [tapaohjeet, 8](#).

17. Patenttianalyysi muuttuu henkilökohtaiseksi loukkaukseksi

Tilanne: asiamies arvostelee EPO-vastineessa ja LinkedInissä toisen asiamiehen kirjoittamaa patenttia kutsumalla kirjoittajaa epäpäteväksi huijariksi.

Ratkaisu: patentin uutuuden, keksinnöllisyyden tai vaatimusten ongelmia saa perustellusti käsitellä. Henkilökohtainen asiaton hyökkäys arvioidaan erikseen tapaohjeiden kollegasuhteita koskevan kohdan perusteella. Kansainvälinen käsittely tai vapaa-ajalla julkaistu viesti ei automaattisesti poista suomalaisen auktorisoidun asiamiehen hyvän asiamiestavan velvollisuutta. Virhettä voidaan ottaa asianmukaisesti puheeksi, mutta kritiikin on pysyttävä asiassa. Lautakunnan toimivalta koskee valvottavaa auktorisoitua henkilöä, ei kaikkia maailman patenttien kirjoittajia. [22/2014, 8 ja 12 §](#); [tapaohjeet, 9](#).

18. Väärä valvontamaksu ja poistamispäätös

Tilanne: asiamies katsoo valvontamaksun vääräksi ja jättää sen maksamatta. Myöhemmin lautakunta poistaa hänet rekisteristä.

Ratkaisu: maksua ja poistamista koskevat eri oikeussuojareitit. Valvontamaksusta vaaditaan ensin oikaisua PRH:lta, minkä jälkeen reitti on Helsingin hallinto-oikeus ja valitusluvalla KHO. Maksulaiminlyönnin poistamispäätöksestä valitetaan MAO:een ja lain 20 §:n erityisreitillä KHO:een. Vuoden 2026 voimassa olevassa auktorisointilaissa tätä jälkimmäistä jatkovalitusta ei sidota valituslupa. Maksusta valittaminen ei itsessään oikeuta kuittaamaan kaikkia maksuvelvoitteita pois; tarkista täytäntöönpano ja mahdollinen keskeytys erikseen. [22/2014, 14, 19–20 §](#).

Riidat ja oikeudenkäynti

Oikea menettely ja oikea tuomioistuin

Asiakkaan ongelma	Menettely	Ensimmäinen aste	Jatko
PRH hylkäsi FI-patenttihakemuksen	Hallinnollinen valitus	Markkinaoikeus	KHO valitusluvalla
PRH ratkaisi patenttiväitteen asiakkaalle vastaisesti	Hallinnollinen valitus	Markkinaoikeus	KHO valitusluvalla
Kilpailija loukkaa FI-patenttia	Loukkauskanne	Markkinaoikeus	KKO valitusluvalla
FI-patentti on mitätön	Mitättömyyskanne	Markkinaoikeus	KKO valitusluvalla
Patenttiin on toisella parempi oikeus	Siirto-/oikeusriita lain ehdoin	Markkinaoikeus	KKO valitusluvalla
Työnantaja ja työntekijä kiistelevät työsuhtekeksinnöstä	Riita-asia	Markkinaoikeus	KKO valitusluvalla
EP-patenttia loukataan Suomessa	Status, UPC-siirtymä ja opt-out selvitetään	Kansallinen tuomioistuin ja/tai UPC tilanteen mukaan	Kansallisessa riidassa KKO; UPC:ssa UPC:n muutoksenhakutuomiois tuin
Yhtenäispatenttia loukataan	UP-loukkauskanne	UPC	UPC:n muutoksenhakutuomiois tuin
Patenttiloukkaus täyttää rikoksen tunnusmerkistön	Rikosprosessi	Helsingin käräjäoikeus PatL 66 §:n asioissa	Hovioikeus ja sitten KKO edellytysten mukaan
IPR-loukkauksen näyttö uhkaa hävitä	Todistelun turvaaminen	Toimivaltainen tuomioistuin; kansallisessa IPR-riidassa MAO	Menettelyn mukainen muutoksenhaku

Hallinnollinen valitus kohdistuu viranomaisen päätökseen. Loukkauskanne kohdistuu toisen toimintaan. Mitättömyyskanne vaatii myönnetyn oikeuden poistamista. Rikosprosessi selvittää rikosvastuun. Vastapuoli, vaatimus, määräaika ja kelpoisuussääntö muuttuvat menettelyn mukana. [100/2013, 1 luvun 4–5 § ja 4 luku; PatL 57, 65 ja 66 §.](#)

Väite ei ole loukkauskanne. PRH:n tai EPO:n väitteessä selvitetään patentin kestävyyttä: uutuus, keksinnöllisyys, selityksen riittävyys ja alkuperäisen aineiston ylitys. Loukkausriidassa verrataan vastapuolen tuotetta tai menetelmää suoja-alaan ja arvioidaan oikeusseuraamukset. Patentti voi olla pätevä mutta tuote suoja-alan ulkopuolella. Tuote voi vastata vaatimuksia mutta patentti olla mitätön. Molemmat arviot voivat olla samassa riidassa tarpeellisia.

Markkinaoikeudessa edustaminen

Riita- ja hakemusasioissa kelpoisuus perustuu OK:n 15 lukuun. Lähtökohtana ovat asianajaja, julkinen oikeusavustaja ja luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja; laissa on rajattuja poikkeuksia. Pelkkä patenttiasiamiesauktorisointi ei tee henkilöstä luvan saanutta oikeudenkäyntiavustajaa. Kelpoisen asiamiehen apuna voi käyttää patenttiasiamiestä ja tekniset puheenvuorot ovat mahdollisia MAO:n käytännön mukaan. [OK 15 luku](#); [MAO-ohje 21.11.2024, kohta 2](#).

Hallinnollisessa valituksessa hallintoprosessilain 30 § sallii myös muun rehellisen, tehtävään sopivan ja kykenevän täysi-ikäisen, joka ei ole konkurssissa ja jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Patenttiasiamies voi tämän nojalla edustaa esimerkiksi PRH:n hylkäyksen valituksessa. Esteellisyys ja valtuutus tarkistetaan silti: yleinen kelpoisuus ei itsessään anna lupaa toimia asiakkaan puolesta. [808/2019, 30–32 §](#).

Ohjeen päivitysansa: vuoden 2024 MAO-ohjeessa esiintyy vanha viittaus hallintolainkäyttölakiin. Vuoden 2026 vastauksessa käytetään voimassa olevaa lakia oikeudenkäynnistä hallintoasioissa. Ohje itse muistuttaa, ettei se muuta prosessisääntöjä. Käytännöllisen kirjelmärakenteen voi ottaa ohjeesta, mutta vanhaa lakiviittausta ei kopioida ajantasaiseksi perusteeksi.

Kirjelmä ja näytön esittäminen

Kirjelmän osa	Kysymys	Patenttiloukkausesimerkki
Lyhyt johdanto	Mistä on kyse?	Kantajan patentti koskee sulkuventtiiliä; vastaaja myy venttiilejä Suomeen
Vaatimukset	Mitä määrätään?	Kielto, käyttökorvaus, muu vahinko ja kulut; rahamäärät yksilöidään
Oikeudelliset perusteet	Miksi vaatimus on mahdollinen?	Patenttiloukkauksen kielto- ja korvaussäännöt
Oikeustositseikat	Mitkä tapahtumat täyttävät edellytykset?	Maahantuonti ja myytäväksi tarjoaminen ilman lupaa
Tekninen vertailu	Miten tuote täyttää vaatimuksen?	Piirrekohtainen vertailu näytekappaleen, piirustusten ja vaatimuksen välillä
Todistelu	Millä väite osoitetaan?	Testiosto, tuote, lasku, verkkosivu, asiantuntija; jokaiselle todistusteema
Käsittelypyynnöt	Tarvitaanko erityinen järjestely?	Salassapito, kiire, katselmus, tekninen esittely, erilliskäsittely

”Todiste: liite 12” ei kerro, mitä sillä osoitetaan. Todistusteema voi olla myyntipäivä, sisäinen rakenne tai Suomeen toimitus. Patenttirekisteriote näyttää oikeuden ja rekisteritiedot mutta ei vastaajan tuotteen rakennetta. Asiantuntijan päätelmän perustana oleva mittaus ja aineisto yksilöidään.

Vastauksessa otetaan kantaa jokaiseen vaatimukseen ja kiistämisperusteeseen. ”Kiistan kaiken” ei kerro, kiistetäänkö pätevyys, tuotteen piirteet, Suomeen kohdistuminen, syy-yhteys vai summa. Mitättömyyden vastakanne ja patentin rajoittaminen käsitellään omien menettelysääntöjensä mukaisesti. Suuri liitemäärä ei korvaa puuttuvaa vaatimusta tai sen perustelua. [MAO-ohje, 3.2–3.5; 100/2013, 4 luku](#).

MAO voi valitusasiassa asettaa määräajan vaatimuksille, perusteille ja todisteille uhalla, ettei uuteen aineistoon saa enää vedota, ellei myöhästymiselle saateta todennäköiseksi pätevää syytä. Uudesta aineistosta ja syystä ilmoitetaan tällöin viipymättä. Tämä ei tarkoita, että kaikki uusi näyttö olisi kaikissa vaiheissa aina kiellettyä. [100/2013, 4 luvun 13 §](#); [PRH, 2024 kysymys 22](#).

Riita-asian valmistelussa sovelletaan myös OK:n preklusiota. Viimeinen istunto ei ole vapaa tilaisuus täydentää koko juttua. Tuomioistuimen lausuma-aika erotetaan lain ehdottomasta valitusajasta. Pidennystä haetaan ennen päättymistä perustellusti; pyyntö ei ole vielä myönnetty pidennys.

Englanninkielisen patenttiasian käännökset MAO:ssa

Muutoksenhakutilanne	Toimitettava aineisto	Myöhästymisen seuraus
Hakijan valitus englanniksi laaditun hakemuksen lopullisesta päätöksestä	Selitys, tiivistelmä ja vaatimukset suomeksi tai ruotsiksi; tarvittaessa MAO:n määräämässä ajassa	Valitus tutkimatta, jos vaadittua käännöstä ei toimiteta ajassa
Valitus väitteen johdosta annetusta päätöksestä, aineisto ei kokonaan FI/SV	Patentinhaltijan selityskäännös FI/SV tarvittaessa MAO:n määräämässä ajassa	Uhkasakko tai käännöksen teettäminen haltijan kustannuksella
Lopullinen virastopäätös englanniksi	MAO pyytää PRH:lta päätöksen FI/SV-käännöksen	Eri velvoite kuin hakijan asiakirjakäännös

MAO ilmoittaa käännöskehotuksessa laiminlyönnin seuraamuksen. Määrätty käännösaika ei korvaa alkuperäistä valitusaikaa eikä siirrä sitä. [PatL 27 a §](#).

Muutoksenhaun määräajat ja tiedoksianto

Menettelyjen muutoksenhakuajat

Ratkaisu	Määräaika	Alkaminen	Poikkeus tai huomio
PRH:n patentti-, HM-, tavaramerkki- tai mallipäätös → MAO	60 päivää	Tiedoksisaannista	Erityislaki ja valitusosoitus; ei yleinen 30 päivää
MAO:n rekisterivalituspäätös → KHO	30 päivää	MAO-päätöksen tiedoksisaannista	Valituslupahakemus ja valitus
MAO:n IPR-riita-/hakemusratkaisu → KKO	60 päivää	Ratkaisun antamisesta/julistamisesta	Lupahakemus ja valitus; ei kärjäoikeuden tyytymättömyysvaihetta
Kärjäoikeuden rikosratkaisu → hovioikeus	Tyytymättömyys 7 päivää; valitus 30 päivää	Julistamisesta tai antamisesta	Eri reitti kuin MAO-riita
Auktorisointi-/valvontamaksupäätöksen oikaisu	30 päivää	Tiedoksisaannista	Kohde ratkaisee lautakunnan tai PRH:n

[PRH, päätöksistä valittaminen](#); [578/2013, 6 §](#); [PatL 26–27 §](#); [100/2013, 7 luvun 2 ja 4 §](#); [OK 25 luvun 5 ja 12 §, 30 luvun 5 §](#); [Patenttikäsikirja A.14](#).

Tiedoksisaanti, antamispäivä ja julkaisupäivä ovat eri tapahtumia. Ensimmäisen rivin 60 päivää alkaa tiedoksisaannista. Kolmannen rivin aikaa ei siirretä asiakkaan sähköpostin lukupäivään. Jos tehtävä kertoo vain ”PRH antoi päätöksen 1.10.”, loppupäivää ei aina voi laskea ilman tiedoksisaantitietoa.

Saapuminen ja laskeminen

Valituksen pitää **saapua** määräajassa oikeaan paikkaan. Postileima ei lähtökohtaisesti todista oikea-aikaista toimittamista. Sähköisessä asiointissa ratkaisevaa on saapuminen viranomaisen vastaanottojärjestelmään, ei lähetyspainike. Oman yhteyden häiriö ei automaattisesti siirrä aikaa. [13/2003, 10–11 §](#).

Tapahtumapäivää ei lueta päivissä ilmaistuun määräaikaan. Kuukausissa määrätylle ajalle etsitään vastaava kalenteripäivä; sen puuttuessa soveltuu kuukauden viimeisen päivän sääntö. Laissa tarkoitettu pyhäpäivä, lauantai ja muu siirtopäivä siirtävät viimeistä päivää seuraavaan soveltuvaan arkipäivään. Tarkista lisäksi toimitustapa ja mahdollinen erityissääntö. [150/1930, 2–6 §](#).

Vuoden 2026 muutos: 14.4.2026 alkaen sähköinen asiakirja on asiointilain 11 §:n pääsäännön mukaan ajoissa, jos se saapuu viimeisen määräpäivän aikana. Vanhan ohjeen yleistä virka-ajan loppua ei kopioida sähköisen valituksen määräajaksi. Saapuminen, oikea osoite ja erityissäännöt ratkaisevat yhä. [13/2003, 10–11 §](#); [muutos 211/2026](#).

Haastehakemuksen poikkeus: OK 5:1:n 2 momentin 10.7.2026 voimaan tullut sääntö määrää virka-ajan jälkeen saapuneen haastehakemuksen saapumispäiväksi seuraavan arkipäivän. Tämä voi ratkaista yhden kuukauden pääasiakanteen oikea-aikaisuuden. Viimeisen päivän sähköposti kello 23 ei ole automaattisesti ajoissa tällaisessa kanteessa. [OK 5:1.2](#); [687/2026](#).

Tiedoksianto	Tiedoksisaantiajankohta	Poikkeus
Tavallinen sähköinen	Kolmas päivä viestin lähettämisestä	Jollei muuta näytetä
Todisteellinen sähköinen	Asiakirjan vastaanottamisen vahvistus	Jos vahvistusta ei 7 päivässä, tiedoksianto muulla laissa säädetyllä tavalla; ei automaattinen 7 päivän vastaanotto-olettama
Tavallinen postikirje	Soveltuvan lain 7 päivän olettama	Hallintolaki ja HPL täsmentävät vastanäyttöä; viranomaisvastaanottajalle oma sääntö

Varmista tiedoksiannon laji ennen valituksen loppupäivän laskemista. [13/2003, 18–19 §](#); [434/2003, 59 §](#); [808/2019, 93 §](#).

Esimerkki: PRH-patenttipäätös annetaan tiedoksi 1.10.2026. Päivää 1.10. ei lasketa. 60 päivän laskennallinen loppu on 30.11.2026, maanantai. Valituksen postittaminen tuona päivänä ei riitä, jos se saapuu myöhässä.

Määräaika uhkaa mennä

Vaihe	Mahdollinen toimi	Mitä ei oleteta
MAO → KHO-aika voimassa, este uhkaa	Pyydä MAO:lta kirjallisesti uutta aikaa ennen alkuperäistä loppua; selvitä laillinen este tai muu hyväksyttävä syy	Oma ilmoitus ei anna pidennystä

Vaihe	Mahdollinen toimi	Mitä ei oleteta
Käräjäoikeuden valitusaika voimassa, este	OK 25:13:n hakemus ennen päättymistä	Sama sääntö ei koske automaattisesti kaikkia virastovalituksia
Puuttuva tai virheellinen valitusosoitus	Pyydä lainmukainen korjaus; selvitä alkaminen	Älä vain arvaa yleistä aikaa
Aika mennyt	Selvitä välittömästi ylimääräisen oikeussuojan toimivalta ja edellytykset	Tavallinen pidennys ei yleensä enää korjaa menetystä
Patentihakemuksen vastineaika mennyt	Tutki PatL 15 §:n uudelleen käsittely ja 71 a §:n palautus patenttiluvusta	Näitä ei siirretä automaattisesti tuomioistuinvallitukseen

MAO:n rekisterivalituspäätöksen uuden KHO-ajan erityissääntö on 100/2013:n 7 luvun 2 §:ssä. Pyyntö tehdään **ennen alkuperäisen päättymistä**. Hallintolain 49 § säätelee valitusosoituksen korjausta ja uuden osoituksen tiedoksiannosta. [100/2013, 7 luvun 2 §](#); [OK 25:13](#); [434/2003, 49 §](#).

Menetetyn määräajan palauttamisen omat määräajat

Menettely	Ratkaisija	Edellytys	Hakuaika
Hallintoasian menetetty määräaika	KHO	Laillinen este tai muu erittäin painava syy	Laillinen este: 30 päivää sen lakkaamisesta; muu erittäin painava syy: vuosi alkuperäisen ajan päättymisestä
Hallintoasian myöhäisempi palautushakemus	KHO	Erityisen painavat syyt	Lain poikkeuksena mahdollista myöhemminkin
Käräjäoikeudessa tehtävä toimi tai sen ratkaisun tavallinen muutoksenhaku	Hovioikeus	Laillinen este tai muu erittäin painava syy OK 31:17:n mukaan	30 päivää esteen lakkaamisesta ja viimeistään vuosi alkuperäisen ajan päättymisestä
MAO:n riita-asian muutoksenhakuun liittyvä palautus	KKO	OK 31 luvun edellytykset	Sama OK 31:18:n 30 päivän ja yhden vuoden sääntö
Hallintopäätöksen purku	KHO	Lainvoimainen päätös ja HPL 117 §:n purkuperuste	Yleensä 5 vuotta lainvoimasta; kuulemisvirhe 6 kk päätöksen tiedosta; erityisen painavista syistä myöhemmin

Hallintomenettelyn palautettu aika alkaa palautuspäätöksen tiedoksiannosta. Palautus ei ole oikeus muuttaa tietoista päätöstä jättää valittamatta. Laillinen este ja erittäin painava syy pitää näyttää; työruuhkaa ei voi automaattisesti rinnastaa niihin. Purku ja määräajan palautus ovat eri keinoja: purku kohdistuu lainvoimaiseen ratkaisuun ja palautus menetettyyn toimenpideaikaan. Purkuasiassa muun hakijan kuin viranomaisen ja hallintotuomioistuimen on käytettävä HPL 118 §:n mukaista kelpoista oikeudellista avustajaa. [808/2019, 114–119 §](#); [OK 31 luvun 17–18 §](#).

Turvaamistoimi ennen pääasian ratkaisua

Todennäköinen oikeus ja vaara

Kansallisessa patenttiloukkaustilanteessa tavallinen peruste on OK 7 luvun 3 §. Hakija saattaa todennäköiseksi oikeutensa ja vaaran, että vastapuolen toiminta estää tai heikentää sen toteutumista tai olennaisesti vähentää arvoa. Haittaa verrataan turvattavaan etuun. [OK 7:3](#).

Edellytys	Patenttiesimerkissä selvitetään
Oikeuden todennäköisyys	Voimassa oleva patentti, hakijan oikeus vedota siihen ja alustava piirrevertailu
Vaara	Jatkuva maahantuonti, kasvava myynti tai muu oikeuden merkitystä heikentävä toiminta
Oikeasuhtaisuus	Kiellon haitta vastaajalle suhteessa hakijan suojan tarpeeseen
Kiire	Miksi tavallinen pääasian käsittely ei riitä nyt
Täsmällisyys	Mikä tuote, menetelmä tai toiminta kielletään ja millä uhalla
Vakuus	Täytäntöönpanossa ulosottomiehelle asetettava vakuus vahingon varalle

Määräys ei ole lopullinen toteamus pätevyydestä tai loukkauksesta. Vastaaja voi kiistää molemmat. Hakijan pelkkä ”PRH myönsi” ei korvaa oikeuden todennäköisyyden eikä loukkaavan tuotteen arviointia.

Kuuleminen ja vakuus

Vastapuolta yleensä kuullaan. Jos kuuleminen vaarantaisi tarkoituksen, tuomioistuin voi antaa väliaikaisen määräyksen laissa säädetyin edellytyksin kuulematta. Selosta, miksi viive vaarantaa oikeuden; asian tärkeys hakijalle ei yksin riitä. [OK 7:5](#).

Täytäntöönpano edellyttää yleensä hakijan vakuutta ulosottomiehelle mahdollisen tarpeettoman toimenpiteen vahingon varalta. Myönteinen päätös ja täytäntöönpanon aloittaminen ovat eri vaiheita. Vakuudesta vapauttamisen poikkeus on OK 7:7:ssä; vapautusta ei luvata jokaiselle hakijalle. [Ulosottokaari 705/2007, 8:2](#); [OK 7:7](#).

Pääasian määräaika ja erityislain poikkeus

Jos pääasia ei vielä ole vireillä, hakijan on pantava se vireille **kuukauden kuluessa turvaamistoimipäätöksen antamisesta** tai saatettava asia muuhun laissa tarkoitettuun täytäntöönpanokelpoiseen ratkaisuun johtavaan menettelyyn. Aika ei yleensä ala siitä, kun ulosottomies käytännössä ehtii täytäntöönpanoon. Laiminlyönti tai pääasian sillensä jääminen johtaa lain mukaisesti peruuttamiseen. [OK 7:6](#); [ulosottokaari 8:4](#).

Esimerkki: päätös annetaan 6.10.2026; pääasia ei ole vireillä. Laskennallinen viimeinen päivä on 6.11.2026, perjantai. Tavalliset sovintoneuvottelut eivät pysäytä tätä aikaa.

PatL 57 b §:ssä on välittäjään kohdistuva keskeyttämismääräys, jonka kohde ja edellytykset erotetaan suoraan loukkaajaan kohdistuvasta OK 7 luvun kiellosta. Patenttilain mukaan ennen pääasiaa annettu väliaikainen keskeyttämismääräys raukeaa, jollei kieltokannetta nosteta kuukaudessa määräyksen antamisesta. [PatL 57 b §](#).

Suojamuotokohtainen poikkeus: tekijänoikeuslain 60 d §:n väliaikaisessa keskeyttämismääräyksessä pääasian kieltokanteen aika on **kaksi kuukautta** määräyksen antamisesta. Jos 60 d §:n 2 momentin tilanteessa väitetty loukkaaja jää tunnistamattomaksi, 60 e §:n estomääräyshakemus saman kahden kuukauden kuluessa estää väliaikaisen määräyksen raukeamisen (60 d §:n 4 momentti). Tekijänoikeuslain 60 e §:n estomääräys tunnistamattoman loukkaajan tapauksessa on puolestaan enintään **vuosi kerrallaan**. Älä muuta kaikkia keskeytys- ja estomenettelyjä yleiseksi yhden kuukauden säännöksi. [TekL 60 d–60 e §](#).

Turvaamistoimen hakija voi joutua korvaamaan tarpeettomaksi osoittautuneen toimen aiheuttaman vahingon ja kulut. Vilpittön usko patenttiin ei poista tätä riskiä. Hyvä asiamies puolustaa oikeutta ripeästi ja kertoo asiakkaalle vakuudesta, pääasian määrääjasta ja vahinkovastuusta. [OK 7:11–12](#).

Tarpeettoman turvaamistoimen korvauskanteen määräaika: OK 7:12:n mukaan kanne nostetaan vuoden kuluessa turvaamistoimen peruuttamisesta; jos määräystä koskeva valitus on kesken, aika liittyy asian lopulliseen ratkaisemiseen. KKO:2025:88 täsmensi, että aika alkaa peruuttamismääräyksen saatua lainvoiman ja täytäntöönpanon tultua peruutetuksi. Pääasian edelleen vireilläolo ei siirrä tätä aikaa. Kanteesta annetaan viipymättä todisteellinen tieto ulosottomiehelle. [OK 7:12](#); [KKO:2025:88](#).

Todistelun turvaaminen ja salaisuudet

Todistelun turvaaminen suojaa loukkausriidassa merkityksellistä aineistoa. Tuomioistuin voi määrätä takavarikon tai muun enintään sitä vastaavan toimenpiteen. Tarkoitus on hankkia tai säilyttää näyttö, ei tutkia vapaasti kaikkea kilpailijan tuotekehitystä. Oikeus, todennäköisyys, aineiston merkitys ja hävittämisvaara yksilöidään. [344/2000, 1–3 §](#).

Tilanne	Sopiva toimi	Virhe
Tuote poistuu markkinoilta	Näyte, testiosto ja rajattu turvaamishakemus	Luotetaan verkkosivun kuvaan, vaikka sisäinen rakenne ratkaisee
Verkkokaupan tarjonta	Tallenna sisältö, URL, aika ja Suomen kohdistuminen	Kuvasta puuttuu aika tai lähde
Menetelmä näkyy vain tehtaassa	Laillinen näyttöväline ja salassapitomenettely	Mennään luvatta tehtaaseen hakemaan todisteita
Tuoteaineistossa salaisuuksia	Yksilöity salassapitopyyntö ja tarvittaessa julkinen versio	Koko aineisto salaiseksi ilman perustetta
Todiste toisen hallussa	Esittämispyyntö edellytyksin ja todistusteema	”Kaikki kilpailijan sähköpostit” ilman yhteyttä riitaan

Todistelun turvaamisen pääasiakello: lain 7 § tuo sovellettavaksi OK 7:6:n yhden kuukauden vireillepanovelvoitteen. Kun pääasiaa ei vielä ole vireillä, aika lasketaan hakemuksen hyväksyvistä lopullisesta turvaamispäätöksestä; väliaikainen ex parte -määräys erotetaan siitä. MAO:574/16 ilmaisee tämän nimenomaisesti. Pelkkä näyttöiden haltuun saaminen ei korvaa kannetta. [344/2000, 4 ja 7 §](#); [OK 7:6](#); [MAO:574/16](#).

Asiakirjan yleisösalaisuus ja vastapuolen tiedonsaantioikeus ovat eri kysymyksiä. Yleisöltä salattu liite ei ole automaattisesti vastapuolelta salattu. Oikeus tulla kuulluksi ja puolustautua turvataan. Liikesalaisuuslain 14 § mahdollistaa tietyin ehdoin tiedonsaantiin oikeutettujen henkilöiden määrän rajaamisen oikeushenkilön sisällä, mutta ei oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin vaarantamista. [595/2018, 14 §](#).

MAO-valitusasian julkisuutta säätelee hallintotuomioistuinten julkisuuslaki; riita-asian julkisuutta yleisten tuomioistuinten julkisuuslaki. Yksilöi sivu, tekstikohta, salassapitoperuste ja rajaamisen laajuus. "CONFIDENTIAL"-leima ei ratkaise tuomioistuinta. [100/2013, 6:5](#); [370/2007](#); [381/2007](#).

Patenttiloukkauksen seuraamukset ja kanneajat

Seuraus	Edellytys	Poikkeus
Jatkamisen tai toistamisen kieltö	Patentinloukkaus	Tahallisuus ei ole yleinen kieltöedellytys
Kohtuullinen korvaus hyödyntämisestä	Tahallisessa/tuottamuksellisessa loukkauksessa 58 §:n 1 momentti	Täysin tuottamuksetonkin loukkaus voi johtaa kohtuulliseksi katsottuun käyttökorvaukseen
Muu vahinko	Tahallisuus/tuottamus, vahinko ja syy-yhteys	Lievässä tuottamuksessa voidaan sovittaa
Rangaistus	Tahallinen patenttirikkomus tai teollisoikeusrikos	Ei automaattisesti kaikesta loukkauksesta
Tuotteisiin kohdistuvat korjaavat toimet	PatL 59 §	Oikeasuhtaisuus ja sivulliset
Tuomion julkistaminen	Erityissäännön pyyntö ja harkinta	Ei sama kuin kaiken aineiston julkisuus

Vilpitön mieli ei aina tarkoita nollakorvausta. Tuottamuksettomassakin tapauksessa hyödyntämisestä voidaan määrätä kohtuulliseksi katsottu korvaus. Käyttökorvaus ja muu vahinko erotetaan. Myöskään loukkaukieltö ei vaadi tietoisesta loukkauksen tunnustamista. [PatL 57–59 ja 60 a §](#).

Viisi vuotta ja väliaikaisen suojan poikkeus

Patentinloukkauksen vahingonkorvausta vaaditaan vain viiden viimeisen vuoden ajalta ennen kanteen vireillepanoa; aikaisemman vahingon korvausoikeus on menetetty. Jatkuva loukkaus ei kuitenkaan muutu sallituksi sillä perusteella, että se alkoi yli viisi vuotta sitten. Ajanjaksot arvioidaan erikseen. [PatL 58 §:n 3 momentti](#).

Hakemuksen julkiseksi tulon jälkeinen väliaikainen suoja perustuu 60 §:ään. Patentti on myöhemmin myönnettävä, suoja kattaa julkaistujen ja myönnettyjen vaatimusten yhteisen alan, englanninkielisen hakemuksen vaatimusten FI/SV-käännös toimitetaan lain edellyttämällä tavalla eikä hakemusajan teosta tuomita rangaistukseen. Korvaus tältä ajalta määräytyy 58 §:n 2 momentin kohtuullisuussäännön mukaan.

Vanhentumispoikkeus: viiden vuoden sääntöä ei sovelleta 60 §:n tilanteessa, jos korvauskanne nostetaan vuoden kuluessa väiteajan päättymisestä tai, väitteen tapauksessa, vuoden kuluessa patentin voimassa pitävästä lainvoimaisesta päätöksestä. Tämä suojaa pitkän hakemus-/väiteajan tilanteessa. Se ei ole kaikkien patenttiloukkausten yleinen yhden vuoden kanne aika. [PatL 60 §](#).

Aikaraja	Asia	Älä sekoita
5 vuotta ennen kanteen vireillepanoa	Tavallinen vahingonkorvauksen ajallinen raja	Patentin 20 vuoden kesto

Aikaraja	Asia	Älä sekoita
1 vuosi väiteajan päättymisestä / voimassa pitävästä lainvoimaisesta väiteratkaisusta	Väliaikaisen suojan korvauspoikkeus	Kaikkien riitojen yleinen aika
1 vuosi tiedosta; hyväuskoisessa tapauksessa lisäksi enintään 3 vuotta myöntämisestä	Parempaan oikeuteen perustuva kanne 52 §:ssä ja siirtokanne 53 §:ssä	Uutuuden puuttumiseen perustuva tavallinen mitättömyys
9 kk myöntämisen kuulutuksesta	Kansallinen patenttiväite	PRH-päätöksen 60 päivän valitus
1 kk turvaamistoimipäätöksestä	Pääasian vireillepano OK 7:6:ssa	Väiteaika tai korvausvanhentuminen

Parempaa oikeutta koskevan kanteen vuoden aika alkaa tiedosta patentin myöntämisestä ja muista perusteena olevista seikoista. Jos haltija oli myöntämisen tai siirron hetkellä vilpittömässä mielessä, lisäksi kolmen vuoden enimmäisraja myöntämisestä. Tätä ei sovelleta automaattisesti tekniseen mitättömyyskanteeseen. [PatL 52 §:n 5 momentti ja 53 §](#).

Rikos ja siviilikorvaus

PatL 57 §:n tahallisesta loukkauksesta voi seurata patenttirikkomuksen sakko, jollei teko ole RL 49:2:n teollisoikeusrikos. PatL 66 § keskittää patentin teollisoikeusrikoksen, patenttirikkomuksen ja 62 §:n rikoksen **Helsingin käräjäoikeuteen**. Älä yleistä tätä kaikkien IPR-rikosten alueelliseksi toimivallaksi. Patenttirikkomuksessa asianomistajan ilmoitus syytteeseen pantavaksi on lain mukaan tarpeen. Sama tapahtuma voi perustaa siviilikiellon ja korvauksen sekä rikosprosessin, mutta korvaus ei edellytä automaattisesti ensin rikostuomiota. [PatL 57 ja 66 §](#); [RL 49:2](#).

PatL 66 § sallii tietyt rikoksesta johtuvat 58 §:n korvausvaatimukset ja 59 §:n vaatimukset rikosasian yhteydessä. **UPC-poikkeus**: jos UPC:lla on sopimuksen mukaan yksinomainen toimivalta yksityisoikeudelliseen vaatimukseen, sitä ei voida käsitellä rikosasian yhteydessä. Rikossyyte ja siviilivaatimus erotetaan myös tämän vuoksi. [PatL 66 §](#).

Rajat ylittävä loukkausriita ja ulkomaisen patentin pätevyys

Vuoden 2026 vastausta ei voi rakentaa väitteelle ”patenttiriita kuuluu aina vain rekisteröintivaltion tuomioistuimeen”. EU-tuomioistuimen **C-339/22 BSH Hausgeräte, 25.2.2025**, erottaa loukkauksen ja pätevyysriidan:

Tilanne	Vastaajan kotipaikan EU-jäsenvaltion tuomioistuin
Toisessa jäsenvaltiossa myönnetyn/validoidun patentin loukkaus, toimivalta Bryssel I a -asetuksen 4(1) nojalla	Säilyttää loukkauksen toimivallan pätevyysväitteestä huolimatta
Tuon toisen jäsenvaltion patentin pätevyys	Kuuluu yksinomaan toisen jäsenvaltion tuomioistuimille 24(4) nojalla; loukkauksasian käsittelyä voidaan tarvittaessa lykätä
Kolmannen valtion patentin pätevyys puolustukseksi nostettuna	Voidaan tutkia liitännäisesti osapuolten välillä; ratkaisu ei mitätöi ulkomaista patenttia tai muuta rekisteriä

Kolmansien valtioiden kohdalla tarkista **Luganon yleissopimus, soveltuva kahdenvälinen sopimus sekä aiemmin vireillä olevan asian vaikutus**. Ratkaisu ei anna jokaiselle tuomioistuimelle yleistä maailmanlaajuista patenttitoimivaltaa. Toimivaltaperuste, UPC-järjestelmä ja mahdolliset sopimusrajoitukset arvioidaan erikseen. [C-339/22, erityisesti 35, 51 ja 61–76 kohta sekä tuomiolauselman; 1215/2012, 4, 24, 33–34 ja 73 artikla.](#)

UPC tuomioistuimena

UPC on sopimuksella perustettu yhdistetty patenttituomioistuin, erillinen EPO:sta. EPO myöntää EP-patentteja, käsittelee keskitetyt väitteet ja rekisteröi yhtenäisen vaikutuksen. UPC ratkaisee toimivaltaansa kuuluvat riidat. EPO-väitepäättöksestä valitetaan EPO:n valituslautakuntaan, ei UPC:hen.

Rakenne	Sijainti	Merkitys
Ensimmäisen asteen keskijaosto	Pariisi; osastot München ja Milano	Jakautuminen toimivallan ja tekniikan alan säännöin
Paikallisjaostot	Useissa maissa, myös Helsinki	Loukkasasioiden liittymät UPCA 33 artiklan mukaan
Aluejaosto	Esimerkiksi pohjoismainen–balttilainen	Palvelee useampaa sopimusvaltiota
Muutoksenhaku tuomioistuin	Luxemburg	UPC:n oma jatkoaste
Kirjaamo	Luxemburg; sähköinen CMS	Hallinnollinen kirjaamo ja asiointi

[UPC, rakenne ja sijainnit; UPCA 7–9 artikla.](#)

Vuoden 2026 järjestelmän 18 maata ovat Alankomaat, Belgia, Bulgaria, Italia, Itävalta, Latvia, Liettua, Luxemburg, Malta, Portugali, Ranska, Romania, Ruotsi, Saksa, Slovenia, Suomi, Tanska ja Viro. Romania liittyi vaikutusalueeseen 1.9.2024. EU-, EPC- ja UPC-valtiojoukot ovat eri joukkoja. Yhtenäispatentin kattavuus määräytyy yhtenäisen vaikutuksen rekisteröintipäivän mukaan; myöhempi liittyminen ei laajenna vanhaa UP:ta automaattisesti. [EPO, Romania ja kattavuus.](#)

Tavallinen EP ja yhtenäispatentti

UP:hen ei voi tehdä UPC-opt-outia. Tavallisessa EP:ssä tarkistetaan siirtymäkauden kansallinen rinnakkainen toimivalta ja mahdollinen opt-out. Seitsemän vuoden siirtymäkausi alkoi 1.6.2023, ja sopimus mahdollistaa jatkamisen. Opt-out on tuomioistuinjärjestelmän valinta, ei myöntämis- tai validointitoimi, eikä poista EPO-väitettä. [UPCA 83 artikla.](#)

Opt-out koskee koko EP:tä asianmukaisesti, ja oikeat haltijat tunnistetaan. UPC:ssa jo nostettu kanne voi estää opt-outin. Sen peruuttaminen voi estyä kansallisessa tuomioistuimessa nostetun asian vuoksi. Rekisterihaltija ei aina ole tosiasiallinen haltija, joten siirtoketju ja yritysjärjestelyt tutkitaan. EP/UP-luvussa ovat hakemisen, validoinnin ja opt-outin tarkemmat ehdot. [UPC:n nykyiset menettelysäännöt, rule 5.](#)

UPC:n edustaminen

UPCA 48 sallii sopimusvaltion tuomioistuimessa toimimaan oikeutetun juristin. Vaihtoehtona on EPC 134:n perusteella EPO:n ammattiedustaja, jolla on asianmukainen lisäpätevyys kuten European Patent

Litigation Certificate. Tarkista rekisteröinti ja lisäpätevyys UPC:n edustajaluettelosta ja EPLC-säännöistä. Voimaantuloon liittyvää siirtymäjärjestelyä ei käsitellä uutena vuonna 2026 alkavana vuoden ilmoittautumisjaksona. [UPCA 48](#); [UPC, representation](#).

Edustajat voivat käyttää patenttiasiamiesten apua ja nämä voivat puhua sääntöjen mukaan, mutta avustava puheenvuoro ei ole itsenäinen edustamiskelpoisuus. Osapuolten edustajien ei tarvitse olla samaa ammattiryhmää: toisella voi olla kelpoinen juristi ja toisella kelpoinen eurooppapatenttiasiamies asianmukaisella lisäpätevyydellä.

UPC:n muutoksenhaku

UPCA 73:n lopullisen ratkaisun valitusaika on **kaksi kuukautta tiedoksiannosta**. Artiklojen 49(5), 59–62 ja 67 määräyksille aika on **15 kalenteripäivää tiedoksiannosta**. Muista määräyksistä valitetaan pääasian yhteydessä tai, luvan saatuaan, 15 päivässä lupapäätöksen tiedoksiannosta. Tarkista myös menettelysääntöjen valitusilmoituksen, perustelujen ja luvan erityiset vaiheet. Kaksi kuukautta ei ole sama kuin 60 päivää. [UPCA 73](#); [UPC:n voimassa olevat menettelysäännöt](#).

Tenttiansa: Helsingin UPC-paikallisjaoston ratkaisusta ei valiteta KKO:een tai KHO:een, vaan UPC:n muutoksenhakutuomioistuimeen Luxemburgiin. Sijainti Suomessa ei muuta menettelyä MAO-menettelyksi.

Oikeudenkäyntimaksut vuonna 2026

Suorite	Maksu	Poikkeus tai huomio
MAO:n riita-, muutoksenhaku- ja muu lainkäyttöasia	2 440 €	Yrityksen tavallinen käsittelymaksu
Yksityishenkilön maksu MAO:ssa	610 €	Henkilön oma asia; yhden omistajan yhtiö ei ole yksityishenkilö
Hakemuksesta vireille tuleva muu kuin markkinaoikeudellinen asia	310 €	Menettelylaji ja pääasian yhteys tarkistetaan
MAO-asian muutoksenhaku KKO:ssa tai KHO:ssa	Sama peruste kuin MAO:ssa	Yrityksen asiaan ei automaattisesti yleistä 610 euroa
Hallinto-oikeus, esimerkiksi valvontamaksun muutoksenhaku	310 €	MAO:lle säädetty erillinen maksu ei koske tätä tuomioistuinta
KHO:n muu kuin MAO-asian muutoksenhaku	610 €	Esimerkiksi hallinto-oikeudesta tullut auktorisointi-/maksuasia
Asiamies, asiantuntija, käännös	Ei kiinteää viranomaismaksua	Sopimus ja työmäärä
Turvaamistoimen vakuus	Ei kiinteää hakemusmaksua	Vahingon turvaava tapauskohtainen vakuus

Tuomioistuinmaksulain 2 §:ää muuttanut 400/2026 tuli voimaan 1.9.2026. Taulukko kuvaa uutta asiaa vuoden 2026 tasossa; vanhaan vireillä olevaan asiaan sovelletaan siirtymäsääntöä. Maksuttomuus,

muutoksenhaun lopputulos ja oikeusapu arvioidaan erikseen. Peruuttaminen ei yleisesti poista kaikkia maksuja ja kuluja. [1455/2015, 2 ja 5–7 §](#); [400/2026](#); [hakemusmaksuasetus 1021/2024](#); [MAO, kulut](#).

Vastapuolen tarpeellisten ja kohtuullisten kulujen korvaus on erillinen viranomaismaksusta. Asiakas voi maksaa oman asiamiehensä, maksun, omat asiantuntijat ja vastapuolen korvattavat kulut. Sovinnossa sovitaan myös kulut, vakuudet ja turvaamistoimen päättymisen. [OK 21 luku](#).

Ratkaistut oikeudenkäyntitapaukset

19. PRH:n hylkäys, MAO:n ratkaisu ja väärä jatkoaste

Tilanne: PRH hylkäsi patenttihakemuksen. MAO hylkäsi valituksen. Asiakas kääsee hakea valituslupaa KKO:lta.

Ratkaisu: kyse on hallinnollisesta rekisterivalitusasiasta. Jatkoaste on KHO ja valituslupa tarvitaan. PRH → MAO-vaiheen 60 päivän aika ei jatku samana MAO → KHO-vaiheeseen: jälkimmäinen on 30 päivää tiedoksiannosta. Tarkista valitusosoitus, vastaanottava viranomainen ja toimituksen viimeinen kellonaika. KKO on MAO:n patenttiriidan jatkoaste, mikä ei muuta tätä hakemuksen hylkäysasiaa riita-asiaksi. [PatL 26–27 ja 72 §](#); [578/2013, 6 §](#); [100/2013, 7:2](#).

20. MAO:n loukkaustuomio ja seitsemän päivän ilmoitus

Tilanne: häviät MAO:ssa patenttiloukkausriidan. Asiakas ehdottaa tyytymättömyyden ilmoittamista seitsemässä päivässä ja valitusta hovioikeuteen 30 päivässä.

Ratkaisu: MAO:n riita-asian muutoksenhaku tapahtuu valitusluvalla suoraan KKO:een. Valitusluvan hakemisen ja valituksen määräaika on 60 päivää ratkaisun antamisesta tai julistamisesta. Tähän ei kuulu käräjäoikeuden tavallisen muutoksenhaun seitsemän päivän tyytymättömyysilmoitus. Toimita asiakirjat säädettyyn vastaanottopaikkaan ja perustele myös valitusluvan peruste. Patentin loukkausasian tekninen sisältö ei muuta riita-asian muutoksenhakureittiä hallinnolliseksi. [100/2013, 7:4](#); [OK 30:5](#).

21. Sama patenttiasiamies kahdessa MAO-asiassa

Tilanne: auktorisoitu patenttiasiamies ilman juristin tutkintoa haluaa toimia itsenäisesti sekä PRH-hylkäyksen valituksessa että erillisessä loukkausriidassa.

Ratkaisu: kelpoisuus ratkaistaan menettelyittäin. Hallintoasiassa HPL 30 §:n mukainen rehellinen ja sopiva täysi-ikäinen henkilö voi olla asiamies lain henkilökohtaisin edellytyksin. Riita-asiassa itsenäisen asiamiehen on täytettävä OK 15 luvun kelpoisuus tai soveltuva poikkeus. Patenttiasiamiesnimike ei yksin riitä siihen. Tekninen asiantuntija voi avustaa ja käyttää sallittuja puheenvuoroja, vaikka ei olisi pääasiallinen oikeudenkäyntiasiamies. [808/2019, 30–32 §](#); [OK 15 luku](#); [MAO, asiamiesohjeet 21.11.2024](#).

22. Turvaamistoimi lokakuussa, sovintokeskustelu joulukuuhun

Tilanne: saat 6.10.2026 turvaamistoimipäätöksen, mutta pääasiaa ei ole vireillä. Sovintokeskustelut jatkuvat joulukuuhun ja ehdotat kanteen lykkäämistä siihen asti.

Ratkaisu: OK 7:6:n laskennallinen viimeinen päivä on 6.11.2026. Tavalliset neuvottelut eivät pysäytä määräaika. Turvaa pääasian vireillepano tai lain tarkoittama muu ratkaisuun johtava menettely. Tarkista täytäntöönpanon vakuus erikseen. Kerro asiakkaalle myös tarpeettoman turvaamistoimen vahinkoriskistä. Jos kyse olisi tekijänoikeuslain 60 d §:n erityisestä väliaikaisesta keskeyttämismääräyksestä, pääasian aika olisi kaksi kuukautta; tunnista oikea määräys. [OK 7:6–7 ja 11–12](#); [TekL 60 d §](#).

23. Vilpitön patentin käyttäjä ja nollakorvaus

Tilanne: valmistaja osoittaa, ettei tiennyt patentista eikä ollut huolimaton. Hän väittää, että tämä poistaa kaikki rahavaatimukset ja antaa oikeuden jatkaa valmistusta.

Ratkaisu: erota hyödyntämiskorvaus, muu vahinko, kielto ja rangaistus. PatL 58 §:n 2 momentin mukaan tuottamuksetonkin hyödyntäminen voi johtaa kohtuulliseksi katsottuun korvaukseen. Muu vahingonkorvaus arvioidaan eri perusteella, ja loukkauksielto ei yleisesti vaadi tahallisuutta. Rikoksen tahallisuusedellytys ei siirry kaikkiin siviilivaatimuksiin. Selvitä lisäksi loukkaus, patentin pätevyys ja korvauksen laskentaperuste; tietoisuuden puuttuminen ei korvaa piirrevertailua. [PatL 57–58 §; RL 49:2](#).

24. Seitsemän vuotta vanha hakemusajan loukkaus

Tilanne: hakemus oli julkinen seitsemän vuotta sitten. Patentti myönnettiin myöhemmin, väiteprosessi kesti pitkään ja patentin voimassa pitävä ratkaisu sai lainvoiman kahdeksan kuukautta sitten. Asiakas kysyy, onko kaikki vanha korvaus menetetty.

Ratkaisu: tutki PatL 60 §:n poikkeus. Väliaikaisen suojan korvauskanne vuoden sisällä lainvoimaisesta voimassa pitävästä väiteratkaisusta voi estää 58 §:n tavallisen viiden vuoden rajan soveltamisen. Tarkista julkaistujen ja myönnettyjen vaatimusten yhteinen suoja-ala ja mahdollinen englanninkielisten vaatimusten FI/SV-käännös. Poikkeus ei anna kaikille seitsemän vuotta vanhoille patenttivaatimuksille automaattista elpymistä. [PatL 58 ja 60 §](#).

25. Uusi todiste annetun loppumääräajan jälkeen

Tilanne: MAO määräsi patenttivalituksessa päivän viimeisten väitteiden ja todisteiden toimittamiselle. Löydät tämän jälkeen tärkeän asiakirjan, jota asiakas ei voinut aiemmin saada.

Ratkaisu: toimita ilmoitus viipymättä, yksilöi todiste ja todistusteema sekä selitä todennäköinen pätevä syy myöhäiselle esittämiselle. MAO:n erityinen preklusiosääntö ei ole ehdoton kielto kaikelle myöhemmälle aineistolle, mutta uutuus ei yksin takaa hyväksymistä. Dokumentoi saatavuus, hankintayritykset ja löytämishetki. Älä odota pääkäsittelyyn: se heikentää sekä syyn arviointia että vastapuolen mahdollisuutta vastata. [100/2013, 4:13](#); [PRH, 2024 kysymys 22](#).

26. UPC:ssa juristi vastaan EPLC-edustaja

Tilanne: kantajaa edustaa sopimusvaltion tuomioistuimessa toimimaan oikeutettu juristi. Vastaaajaa edustaa rekisteröity EPO:n ammattiedustaja, jolla on hyväksytty lisäpätevyys ja UPC-rekisteröinti. Kantaja vaatii vastaajalle juristia ”tasapuolisuuden vuoksi”.

Ratkaisu: UPCA 48 artikla sisältää vaihtoehtoiset edustamisreitit. Vastapuolten edustajien ei tarvitse kuulua samaan ammattiryhmään. Tarkista molempien tosiasiallinen kelpoisuus ja rekisteröinti. Pelkkä suomalainen patenttiasiamiesnimike tai pelkkä EPO-edustajaluettelo ei korvaa eurooppapatenttiasiamiesreitin lisäpätevyyttä. Avustajan oikeus puhua on edelleen eri kysymys kuin itsenäinen edustaminen. [UPCA 48](#); [UPC, edustaminen](#).

27. Helsingin UPC-ratkaisusta KKO:een

Tilanne: Helsingin UPC-paikallisjaosto antaa lopullisen ratkaisun. Asiakas haluaa käyttää kansallista 60 päivän KKO-valitusta.

Ratkaisu: UPC:n suomalainen sijainti ei tee ratkaisusta MAO:n ratkaisua. Muutoksenhaku tapahtuu UPC:n muutoksenhakutuomioistuimeen Luxemburgiin. Lopullisen ratkaisun UPCA 73 artiklan aika on kaksi kuukautta tiedoksiannosta. Se ei ole sama laskenta kuin 60 päivää ratkaisun antamisesta. Määräyksille on omia 15 kalenteripäivän sääntöjä, joten varmista ratkaisulaji. Tarkista myös nykyisten menettelysääntöjen valitusilmoitus-, perustelu- ja lupavaiheet. [UPCA 73](#); [UPC:n vuoden 2026 menettelysäännöt](#).

28. Yhden omistajan yhtiö ja yksityishenkilön maksu

Tilanne: yhden henkilön omistama osakeyhtiö nostaa MAO:ssa patenttikanteen lokakuussa 2026. Omistaja vaatii yhtiölle 610 euron yksityishenkilömaksua.

Ratkaisu: oikeushenkilö on eri taho kuin omistajansa. Yhtiön tavalliseen MAO-asiaan sovelletaan 2 440 euron maksua, ellei muu nimenomainen poikkeus sovellu. Yhden osakkaan määrä tai yrityksen pieni liikevaihto eivät tee yhtiöstä yksityishenkilöä. Tarkista erikseen hakemusasian lajittelu, maksuttomuus ja muutoksenhakutilanne. Oikeudenkäyntimaksu ei kata asianajokuluja tai vastapuolen mahdollisesti korvattavia kuluja. [1455/2015, 2 ja 5–7 §; 400/2026](#).

29. Ruotsalainen vastaaja ja Saksan sekä Turkin EP-osat

Tilanne: vastaajan kotipaikka on Ruotsissa. Patentinhaltija nostaa siellä Saksan ja Turkin EP-osien loukkauskanteen. Vastaaja vetoaa kummankin osan pätemättömyyteen.

Ratkaisu: Bryssel I a -asetuksen 4(1) toimivaltaa käyttävä ruotsalainen tuomioistuin säilyttää loukkausasian toimivallan. Saksan osan pätevyys kuuluu yksinomaan Saksan toimivaltaisille tuomioistuimille. Turkin osan puolustuksellinen pätevyysväite voidaan tutkia osapuolten välillä ilman rekisterivaikutusta, elleivät soveltuvat erityisrajoitukset muuta tilannetta. Tarkista sopimukset ja aiemmat vireilläolot; älä yleistä ratkaisua kaikkien maiden patenttien mitätöintivallaksi. [C-339/22 BSH Hausgeräte, 25.2.2025, 35, 51 ja 61–76 kohta sekä tuomiolauselman](#).

Kokeessa nopeasti löydettävät ratkaisevat erot

Tehtävän ilmaus	Etsi tästä kokonaisuudesta	Ratkaiseva poikkeus tai ansa
"Tutkinto läpäisty"	Auktorisointi ja nimikesuoja	Erillinen auktorisointipäätös tarvitaan
"Sakkotuomio"	Luotettavuuden testi	Aikaraja ja ilmeisen sopimattomuuden osoittava rikos
"Auktorisointi umpeutuu"	5 vuotta; ilmoitus 6–3 kk ennen	Vuosimaksu ei korvaa jatkamisilmoitusta
"Esteellinen"	Laki 8 § ja tapaohje 5	Hyväksyntäpoikkeus; salassapito silti turvattava
"Siirto uudelle asiamiehelle"	Tapaohje 4.6	Tarpeellinen aineisto; laskut eivät automaattisesti kuulu
"Vakuutus"	Tapaohje 8	Voimassa oleva asianmukainen vakuutus on velvollisuus
"Lautakunta kysyy"	Laki 13 § ja tapaohje 11	Tarpeelliset tiedot salassapidon estämättä; ei laskua kantelijalle
"PRH hylkäsi"	Hallinnollinen valitusreitti	Patentissa MAO 60 vrk; MAO → KHO 30 vrk tiedoksiannosta
"MAO:n loukkaustuomio"	Riita-asian muutoksenhaku	KKO, valituslupa, 60 vrk antamisesta; ei tyytymättömyysilmoitusta

Tehtävän ilmaus	Etsi tästä kokonaisuudesta	Ratkaiseva poikkeus tai ansa
"Pysäytä myynti heti"	Turvaamistoimi	Todennäköinen oikeus, vaara, haittavertailu, vakuus, pääasia 1 kk
"Ei tiennyt patentista"	Käyttökorvaus ja vahinko	Tuottamuksettomanakin hyödyntämisen kohtuullinen korvaus mahdollinen
"Vanha hakemusajan loukkaus"	PatL 60 §	Yhden vuoden kanne voi säilyttää poikkeuksen 5 vuoden rajasta
"Ulkomainen EP-osa"	BSH ja UPC	Loukkaus ja pätevyys erilleen; EU ja kolmasvaltio eroavat
"UPC Helsingissä"	UPC:n edustaminen ja muutoksenhaku	Luxemburg; lopullinen ratkaisu 2 kk tiedoksiannosta

Kokeiden logiikka ja vastauksen rakentaminen

Mihin tämä luku perustuu

PRH julkaisee aiempien kokeiden tehtävät ja arvosteluperiaatteet [asiamiestutkinnon sivuilla](#). Arkistoista saa sekä tehtävänannon että arvostelun; pelkkä mallivastaus ilman alkuperäisiä tosiseikkoja voi johtaa väärään johtopäätökseen. Tämän käsikirjan harjoitukset ovat uusia, mutta niiden vaatimustaso ja vastauksena perustuvat erityisesti vuosien 2017–2025 julkaistujen tehtävien ja arvostelujen vertailuun.

Vuoden 2026 tutkintoon sovelletaan kokeen hetkellä voimassa olevaa sääntelyä. Vanha mallivastaus näyttää, **mistä pisteitä annettiin kyseisessä tehtävässä**, mutta ei todista, että sen maksu, valtiojoukko tai määräaika olisi edelleen oikea. Siksi tässä käsikirjassa vanhan tehtävän opetuksesta erotetaan vuoden 2026 oikeussääntö.

Lähteet tässä luvussa: PRH:n [vuoden 2025 koe ja arvostelut](#), [vuoden 2024 koe ja arvostelut](#), [vuoden 2023 aineisto](#), [vuoden 2022 aineisto](#), [vuoden 2021 aineisto](#), [vuoden 2020 aineisto](#), [vuoden 2019 aineisto](#), [vuoden 2018 aineisto](#) ja [vuoden 2017 aineisto](#). Arkistosivujen tiedostoissa ovat varsinaiset vuosikohtaiset tehtävät ja arvostelut.

Mitä arvostelu käytännössä edellyttää

Koe mittaa asiakkaan tilanteen ratkaisemista. Pelkkä pykälän selostaminen jättää yleensä ratkaisematta, mitä juuri tämän asiakkaan pitää tehdä ja milloin. Vastauksen tulee yhdistää tosiseikka, oikeussääntö, soveltaminen, suositus ja toteutus.

Tehtävä kysyy	Heikko vastaus	Pisteitä tavoitteleva vastaus
Mihin haetaan suoja?	“FI, EP ja PCT ovat mahdollisia.”	Nimeä asiakkaan tärkeät markkinat ja perustele valittu reitti, kustannus ja aikataulu.
Milloin toimitaan?	“Pian”, “muutamassa kuukaudessa”.	Laske määräpäivä annetusta tapahtumasta. Kerro mikä hakemus, maksu, käänös tai muu toimi vaaditaan.
Onko patentti uusi?	“D1 sisältää piirteet.”	Nimeä D1:n yksi konkreettinen toteutusmuoto ja osoita kaikki kyseisen vaatimuksen piirteet siinä. Älä kokoa uutuusesteeksi eri vaihtoehtoja.
Onko keksintö keksinnöllinen?	“D1 ja D2 voidaan yhdistää.”	Lähin tekniikka, erot, niiden tekninen vaikutus, objektiivinen ongelma ja perustelu sille, miksi ammattilainen olisi tehnyt yhdistämisen.
Miten vaatimusta muutetaan?	“Lisätään piirre.”	Anna vaatimusteksti, alkuperäisen tuen täsmällinen paikka ja vaikutus suojapiiriin sekä patentointiin.
Mitä suositellaan?	“Vaihtoehtoja ovat A, B ja C.”	Valitse A tai perusteltu vaiheistus; kerro miksi B ja C eivät tässä tilanteessa ole ensisijaisia.
Kuka omistaa oikeuden?	“Yritys jätti hakemuksen.”	Selvitä keksijät, työsuhde- tai korkeakoululain soveltuminen ja siirtoketju myös etuoikeuteen.
Onko kaupallistaminen	“Oma patentti on myönnetty.”	Tee erillinen FTO-arvio: kilpailijan voimassa oleva suojapiiri, alue, oma tuote ja tarvittava lupa tai

Tehtävä kysyy	Heikko vastaus	Pisteitä tavoitteleva vastaus
sallittua?		kiertoratkaisu.

Näitä eroja näkyy erityisesti vuosien 2024 ja 2025 patenttikokeiden strategia- ja ongelmanratkaisutehtävissä. Vuoden 2025 arvostelu huomauttaa myös vastauksen johdonmukaisuudesta: eri lähteistä kopioidut lauseet eivät auta, jos ne eivät vastaa kysymykseen yhtenä perusteltuna neuvona.

Patenttivaatimusten laatiminen: suojaa se, mitä asiakas tekee

Vuosien 2017, 2018, 2024 ja 2025 vaatimustenlaatimistehtävissä toistuvat samat kolme vaatimusta: itsenäisen vaatimuksen tulee sisältää keksinnön ratkaisemiseen tarvittavat piirteet; sen tulee erottua tekniikan tasosta; tarpeettomat rajoitukset heikentävät asiakkaan suojaa. Kokeessa ei kannata jättää olennaista piirrettä pois sillä ajatuksella, että tutkija pyytää sen myöhemmin.

Vuoden 2025 tehtävässä asiakkaan liiketoiminta liittyi kehysrakenteeseen. Vain valmiin teoksen suojaaminen saattoi jättää asiakkaan myymän osan suojaamatta. Arvostelun olennainen opetus on siksi **tuotteen ja vaatimuskategorian vastaavuus**, ei tietyn mallivaatimuksen ulkoa opettelu. Vuosina 2024 ja 2025 laitteen ja menetelmän itsenäisiä vaatimuksia arvioitiin erikseen, ja epäitsenäisistä vaatimuksista sai oman pisteosuutensa.

Työjärjestys:

1. Kirjoita yhdellä virkkeellä asiakkaan konkreettinen tuote, palvelu tai valmistusmenetelmä.
2. Erottele välttämättömät piirteet, teknisen vaikutuksen synnyttävät piirteet ja valinnaiset toteutukset.
3. Tarkista jokaiselle piirteelle alkuperäisen hakemuksen tuki.
4. Vertaa itsenäistä vaatimusta jokaiseen olennaiseen uutuusjulkaisuun **erikseen**.
5. Ratkaise keksinnöllisyys vasta uutuuden jälkeen.
6. Laadi käyttökelpoiset varavaatimukset. Älä tee jokaisesta kaupallisesta yksityiskohdasta itsenäisen vaatimuksen pakollista piirrettä.
7. Tarkista selkeys, viittaussuhteet, yhtenäisyys ja vaatimusmaksujen vaikutus.
8. Varmista, että vaatimukset todella osuvat kilpailijan mahdolliseen tuotteeseen.

Harjoitus. Asiakas myy anturimoduulia, joka voidaan asentaa useisiin koneisiin. Keksinnön tekninen vaikutus syntyy anturin sijoituksesta ja signaalinkäsittelystä. Kuoren väri ja pakkauksen materiaali eivät vaikuta ratkaisuun. Onko koneen, sinisen kuoren ja pahvipakkauksen lisääminen itsenäiseen moduulivaatimukseen hyvä oletus?

Ratkaisu. Ei ilman erillistä patentointiin liittyvää syytä ja alkuperäistä tukea. Koneen vaatimus voi olla hyödyllinen lisäkatteena, mutta se ei välttämättä suojaa asiakkaan myymää moduulia sellaisenaan. Väri ja pakkaus voivat rajata suojapiiriä ratkaisematta uutuus- tai keksinnöllisyysongelmaa. Laadi riittävän laaja moduulivaatimus ja perustellut varavaihtoehdot.

Problem–solution approach: tekninen vaikutus ratkaisee välivaiheet

Patenttikokeiden 2017 ja 2018 arvostelu jakoi merkittävän osan pisteistä ongelma–ratkaisu-menetelmän vaiheille. Vuoden 2024 tehtävässä kokeellisten esimerkkien osoittama vaikutus oli olennainen; vuoden 2025 arvostelussa tekninen vaikutus ja objektiivinen tekninen ongelma olivat erikseen pisteytettäviä. Menetelmä on esitetty aineellisen patenttioikeuden luvussa. Kokeessa jokainen vaihe on tehtävä näkyväksi.

Vaihe	Mitä kirjoitetaan
1. Lähin tekniikka	Julkaisu ja sen yksilöity toteutus; miksi se on järkevä lähtökohta saman tarkoituksen tai vaikutuksen kannalta.
2. Erot	Vaatimuksen piirteet, joita lähtökohta ei opeta. Vertaile kaikkia piirteitä.
3. Vaikutus	Mikä tekninen tulos seuraa juuri eroista? Mihin selityksen tai kokeiden kohtaan väite perustuu?
4. Ongelma	Objektiivinen ongelma ilman ratkaisun piilottamista ongelman muotoiluun.
5. Ilmeisyys	Olisiko ammattilainen tehnyt muutoksen lähtötilanteessa? Nimeä kannustin ja odotettavissa oleva vaikutus; pelkkä mahdollisuus ei riitä.

Jos laaja vaatimus ei tuota ilmoitettua vaikutusta koko laajuudessaan, ongelmaa ei saa rakentaa liian kunnianhimoiseksi. Jos keksinnössä on toisistaan riippumattomia eroja ilman yhteisvaikutusta, osittaisongelmat voivat olla oikea tapa arvioida asia. Jos vaikutus riippuu tietystä mittaustavasta, tarkista tuen lisäksi vaatimuksen selkeys ja riittävä selitys. Myöhemmän todistelun sallittavuus ei korjaa alkuperäisen hakemuksen puuttuvaa teknistä opetusta automaattisesti.

Harjoitus. D1 kertoo vaihtoehdot X tai Y. Vaatimus sisältää X:n ja Z:n. D2 tuntee Z:n eri käyttötarkoituksessa. Vastauksesi on "D1 ja D2 yhdessä näyttävät kaiken". Mikä puuttuu?

Ratkaisu. Uutuudessa D1 ja D2 eivät muodosta yhtä julkaisua. Keksinnöllisyydessä on osoitettava lähtökohta, ero Z, Z:n vaikutus vaaditussa kokonaisuudessa ja konkreettinen syy soveltaa D2:n opetusta D1:een. Lisäksi pitää arvioida yhteensopivuus ja mahdollinen vastakkainen opetus. Piirteiden löytyminen kahdesta lähteestä on vasta analyysin alku.

Hakemusstrategia: reitti, kustannus ja asiakkaan tilanne

Vuoden 2017 strategiatehtävä palkitsi heti tarvittavan suojaamistoimen tunnistamista. Vuoden 2022 arvostelu ei hyväksynyt PCT:tä automaattiseksi ratkaisuksi tilanteessa, jossa kohdemarkkinat ja kustannukset puolsivat muuta reittiä. PCT ostaa usein aikaa, mutta ei tuota myönnettyä maailmanpatenttia eikä kata valtioita, jotka eivät ole sopimusvaltioita. Vuosien 2024 ja 2025 tehtävissä myös kotimainen loukkaustilanne, hyödyllisyysmalli, parannuskeksintö, UP:n kustannukset ja keskitetty mitätöintiriski olivat käytännön strategian osia.

Strategiavastauksessa pitää käsitellä:

- **Heti:** salassapito, lähestyvä julkaisu, hakemuspäivän pelastaminen, keksijä- ja omistusketju, mahdollinen maanpuolustuskysymys.
- **12 kuukaudessa:** patenttietuoikeus, PCT/EP/suorat hakemukset ja oikeat valtiojoukot.
- **Kansainvälisen käsittelyn aikana:** tutkimustulos, muutokset alkuperäisen tuen rajoissa, kustannustiedon päivitys ja markkinavalinta.
- **Kansalliseen tai alueelliseen vaiheeseen siirryttäessä:** täsmällinen määräpäivä, virasto, asiakirjat, kieli, käännös, maksut ja asiamies.
- **Myöntämisessä:** myönnettävä teksti, kansalliset voimaansaattamiset tai UP-pyyntö, alue ja vuosimaksut.
- **Riitatilanteessa:** voimassa oleva oikeus, vaatimusten tulkinta, oma käyttö, todisteet, oikea foorumi ja turvaamistoimen määrääjät.

Harjoitus. Asiakkaan ainoa kaupallinen markkina on Suomessa. Hän tarvitsee tekniselle laitteelle nopeasti käyttökelpoisen rekisteröidyn suojan, mutta keksinnöllisyys on epävarma. Voiko suositukseksi kirjoittaa vain “PCT on paras, koska se antaa lisää aikaa”?

Ratkaisu. Ei. Selvitä ainakin FI-patentti, hyödyllisyysmallin soveltuvuus ja sen rekisteröinnin sekä mitätöintiriskin ero, mahdollinen rinnakkainen suoja, budjetti ja lähestyvä julkistaminen. PCT:n lisäaika ei yksin perustele ylimääräisiä kansainvälisiä kustannuksia kotimaisessa tilanteessa. Suositus riippuu annetuista tosiseikoista.

Määräaikavastaus: täytä seitsemän kohtaa

Jokainen tässä käsikirjassa oleva määräaika tulee lukea yhdessä laukaisijan, toimen ja poikkeuksen kanssa. Koevastauksessa voit käyttää samaa rakennetta.

Kohta	Vastauksen sisältö
Laukaisija	Hakemuspäivä, etuoikeuspäivä, tiedoksianto, päätöspäivä, julkaisu tai muu lain tarkoittama tapahtuma.
Perusaika	Esimerkiksi 12 kuukautta, 31 kuukautta, 2 kuukautta tai 60 päivää. Älä vaihda kuukautta 30 päiväksi.
Määräpäivä	Kalenteripäivä ja sovellettavan viikonloppu-/sulkemissäännön tarkistus.
Toimi	Mitä jätetään, missä, millä tavalla ja kielellä? Mitä asiakirjaa määräaika koskee?
Maksu	Määrä, maksun määräaika ja mitä maksamatta jättäminen merkitsee.
Poikkeus	Lisäaika, pidennys, uudelleen käsittely, jatkettu käsittely tai oikeuksien palautus: kunkin omat edellytykset.
Seuraus	Raukeaminen, hylkääminen, etuoikeuden menetys, muutoksenhaun tutkimatta jättäminen tai muu konkreettinen vaikutus.

Harjoitus. Etuoikeushakemus on tehty 15.1.2024 ja tehtävä pyytää Euro-PCT:n määräpäivää. Vastaaat “vuoden 2026 aikana”. Mikä on puute?

Ratkaisu. Normaali EPO:n 31 kuukauden kalenteriraja on 15.8.2026, joka on lauantai. EPC-säännön 134(1) normaali sulkemissääntö siirtää sen maanantaihin 17.8.2026, jos muita sovellettavia sulkemisia ei ole. Vastauksessa pitää lisäksi yksilöidä Euro-PCT-toimet ja niihin kuuluvat maksut sekä mahdollinen hyväksytyn kielen käännös. Perusmääräpäivä ei yksin osoita, että hakemus on oikein saatettu alueelliseen vaiheeseen. Lähteet: EPC-sääntö 159 ja EPO:n Euro-PCT-ohje; niiden kaikki poikkeukset käsitellään patenttiluvussa.

Yhteisen osan pisteytys: varmista jokainen ryhmä

Vuoden 2025 yhteisessä kokeessa oli 35 numeroitua tehtävää ja neljä osiota. Vuoden 2024 koe jakautui neljään pääkysymykseen, joista ensimmäisessä oli 30 monivalintaväitettä. Hyväksyminen edellytti vähintään puolta kunkin osion pisteistä. Monivalintatehtävissä oikeasta valinnasta sai pisteen ja väärästä tai tyhjäksi jätetystä vähennettiin puoli pistettä. Näitä tietoja tulee käyttää **näiden vuosien tehtävien tulkintaan**, ei lupauksena vuoden 2026 tarkasta tehtävämäärästä tai pisteytyksestä.

Aiemmista arvosteluista seuraava käytännön ohje on kuitenkin pysyvä: vahva patenttiosaaminen ei korvaa puuttuvaa ammattietiikkaa, muiden oikeuksien järjestelmää tai kaupallistamisen ymmärtämistä. Tarkista kokeen alussa jokaisen ryhmän oma hyväksymiskynnys ja monivalintojen pisteytys. Lue

jokainen väite täsmällisesti; sanat “aina”, “vain”, “automaattisesti”, “kaikissa valtioissa” ja “hakemuspäivästä” muuttavat usein väitteen oikeudellisen sisällön.

Kolme käytettävää vastauspohjaa

Neuvo asiakkaalle

Johtopäätös. Suosittele [konkreettinen toimi]. **Peruste.** [Tosiseikka] aiheuttaa [oikeudellinen vaikutus]. **Toteutus.** Jätämme [asiakirja] [virastoon] viimeistään [päivä], maksamme [maksu] ja toimitamme [käännös/muu toimi]. **Riski.** [Epävarmuus tai riidan kohta] edellyttää [tarkistus]. **Varasuunnitelma.** Jos [ehto], käytämme [oikeudellisesti mahdollista vaihtoehtoa] sen omassa määrääjässä.

Vastaus välipäätökseen

Pääpyyntö. Vaatimukset [numeroitu liite]. **Alkuperäinen tuki.** [Sivu/kappale/kuva ja yhdistelmän peruste]. **Uutuus.** [Julkaisu ja puuttuva piirre]. **Keksinnöllisyys.** [Lähin tekniikka, erot, vaikutus, ongelma, ei-ilmeisyys]. **Muut vaatimukset.** [Selkeys, riittävyys, yhtenäisyys]. **Varapyynnöt.** [Järjestys, tuen paikka ja vaikutus].

Loukkaus- ja riita-arvio

Oikeus. [Rekisteröinti, alue, voimassaolo]. **Suojapiiri.** [Relevantti vaatimus tai tunnusmerkkivertailu]. **Väitetty teko.** [Kuka tekee mitä ja missä]. **Puolustus/riskit.** [Pätevyys, lupa, poikkeus, aiempi käyttö]. **Toimenpide.** [Näyttö, yhteydenotto, turvaamistoimi tai kanne]. **Foorumi ja aika.** [Oikea tuomioistuin sekä toimen ja muutoksenhaun määrääjat]. **Asiakkaan päätös.** [Kustannusten ja liiketoiminnan perusteella suositeltu eteneminen].

Koeharjoitus, jossa aiheet yhdistyvät

Tilanne. Yrityksen työntekijä kehittää laitteen. Yritys esittelee sen messuilla kuukauden kuluttua. Kilpailijalla on Suomessa voimassa oleva eurooppapatentti saman laitetyypin osaratkaisuuksiin. Asiakas toivoo sekä nopeaa suojaa Suomessa että mahdollisuutta päästä myöhemmin Saksaan ja Yhdysvaltoihin. Työntekijän oikeusilmoitus, patenttihakemus ja siirtosopimus puuttuvat.

Mitä vastauksen pitää yhdistää?

1. Pysäytä patentoitavuuteen vaikuttava ennenaikainen julkistaminen tai jätä riittävästi keksintöä kuvaava hakemus sitä ennen.
2. Selvitä työntekijän asema, keksinnön yhteys tehtäviin ja työnantajan toimialaan sekä TykL:n ilmoitus- ja oikeudenottomenettely. Huolehdi siirtoketjusta ja kohtuullisesta korvauksesta.
3. Arvioi FI-patentin ja hyödyllisyysmallin käyttökelpoisuus; hyödyllisyysmallin nopea rekisteröinti ei ole tutkimus patentin keksinnöllisyydestä.
4. Suunnittele EP/PCT/suorat ulkomaiset hakemukset 12 kuukauden etuoikeusikkunassa ja kustannus- sekä markkinatiedon perusteella.
5. Tee erillinen kilpailijan patentin FTO-analyysi. Oma parannuspatentti ei anna lupaa hyödyntää peruspatentin suojaamaa ratkaisua.
6. Tunnista, että Saksaan ulottuva EP- tai UP-suoja ja Yhdysvaltain kansallinen vaihe ovat eri toimia eri virastoissa. UP ei kata Yhdysvaltoja.
7. Laske asiakkaan annetuista päivistä todelliset määräpäivät ja ehdota ensimmäinen konkreettinen toimi.

8. Tarkista toimeksiannon esteellisyys, salassapito ja asiamiehen osaaminen sekä tarvittaessa yhteistyö ulkomaisen asiamiehen kanssa.

Ratkaisun ydin. Aiheita ei ratkaista eri "yhteisen osan" ja "patenttiosan" vastauksina. Yksi asiakkaan ongelma vaatii samassa neuvossa patentin aineelliset edellytykset, omistuksen, kansainvälisen reitin, määräajat, muiden oikeuksien vaikutuksen ja ammattietiikan. Siksi myös tämä käsikirja on järjestetty oikeuksittain ja tilanteittain.